C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Pratchett Terry\Pratchett Terry - 103-Zeměplocha-příběhy-Klobouk s oblohou.pdb

PDB Name: Prachett_Terry-UZ-32-Klobouk s
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.11.2006
Modification Date: 16.11.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

ÚVOD
Z knihy „Víly a jak se jim vyhnout" od slečny Bystromíly Klíšťové:
Nac mac Fíglové
(alias pictmužíci, Svobodnej národ, mužíčcí, často popi-sovaní i jako osůbky nebo osoby neznámého původu, pravděpodobně ozbrojené)
Nac mac Fíglové jsou nejnebezpečnější ze všech ma-lých národů, zvláště jsou-li opilí. Milují pilky, pranice a kradou jako straky. Přesněji řečeno ukradnou všechno, co není přibito, a když je to přibito, ukradnou i hřebíky, které k tomu byly použity.
Na druhé straně ti, kdo s nimi přišli do bližšího styku a přežili to, říkají, že jsou Nac mac Fíglové neuvěřitelně věrní, silní, houževnatí, odvážní a - svým vlastním způso-bem - velmi počestní. (Tak například nikdy neokradou člověka, který nic nemá.)
Průměrný Fígl mužského pohlaví (ženy jsou u Fíglů velmi vzácné - viz d á 1 e) je asi patnáct centimetrů vysoký, má výrazně ryšavé vlasy, kůží téměř modrou díky hustému modrému tetování a barvě zvané boryt, a jestli vidíte tyhle podrobnosti, jste pravděpodobně tak blízko, že vás vzápětí praští. Fígl na sobě bude mít kilt z nějakého starého hadříku nebo kousku myší kožešiny, protože mezi Fígly se náležitost k jistému klanu prokazuje tetováním, nikoliv barvou kiltu. Mohl by mít helmici z králičí lebky. Fíglové si také často zdobí vousy a vlasy peříčky, korálky a čímkoliv, co se jím zalíbí. Téměř jistě mu bude u pasu viset meč, í když tes nosí více méně pro ozdobu, protože v boji dávají pictmužíci přednost kopan-cům a úderům hlavou.

Historie a víra

Prapůvod Fíglů je ztracen v pověstných mlhách času. Oni sami tvrdí, že byli vyobcováni z Říše vil Královnou vil, protože protestovali proti její zlovolné a tyranské vládě. Ostatní tvrdí, že je vykopli, protože byli permanentně neboli v jednom kuse a pořád ožrali.
O jejich víře je známo jen velmi málo, prakticky nic, snad jen jedna věc: oni si myslí, že jsou mrtví. Líbí se jim náš svět ozářený sluncem, s horami a modrým nebem a věcmi, o které lze bojovat. Tak úžasný svět nemůže být přístupný hned tak někomu, říkají. Určitě je to nějaké nebe nebo Valhala, kam po smrti přicházejí stateční vá-lečníci. To znamená, vyvozují logicky z tohoto přesvědče-ní, že oni už Žili v nějakém jiném světě, zemřeli tam jako odvážní válečnící a dostalo se jim té odměny, že přišli sem.
To je, jak víme, představa dokonale nesprávná a leg-rační, protože pravda je naprosto opačná.
Když některý Fígl zemře, nikdo moc netruchlí, smutní jsou jen jeho kamarádí a bratři, a to jen proto, že mu nebylo dovoleno strávit s nimi delší čas předtím, než se musel vrátit do Země živých, kterou také nazývají Minulý svět.
Zvyky a životní prostředí Klany Nac mac Fíglů už tradičně žijí v pohřebních pa-horcích pradávných králů, kde si hloubí útulné jeskyně v ukrytém zlatě. Na pahorcích obvykle rostou dva tři starší stromy nebo ostrůvek trnitého křoví - přednost dávají Fíglové věkovitým dutým stromům, které využívají jako komíny pro své ohně. A bude tam taky, pochopitelně, králičí nora. Fíglí nora vypadá jako obyčejná králičí nora. Jsou kolem ní bobky, a pokud je zdejší skupina Fíglů dostatečně nápaditá, pak i chomáče králičí srsti.
Svět Nac mac Fíglů tam dole vypadá tak trochu jako úl, ve kterém je ovšem mnohem méně medu a mnohem více jízlivosti a žíhadel.
Důvodem je právě to, že ženy jsou u Nac mac Fíglů velmi vzácné. Snad právě proto rodí ženy Fíglů obrovské množství dětí, rodí často a rodí rychle. Když malí Fíglové přijdou na svět, jsou velcí asi jako hrášky, ale jsou-li dobře krmeni, rostou neuvěřitelně rychle. (To je jeden z důvodů, proč Fíglové rádi bydlí někde v okolí lidí, aby u nich mohli krást kravské či ovčí mléko.)
Královna klanu se nazývá kelda a s postupujícím ča-sem je matkou prakticky všech mužů v klanu. Jejímu muži se říká Velký muž nebo taky Velkej chlap. Když se narodí holčička - a to se stává opravdu zřídka - zůstává u své matky, aby se naučila skrejvky, což jsou tajnosti keldo-váni.
Když pak dospěje do věku, kdy by se měla vdát, musí opustit klan. Na dlouhou cestu si s sebou bere několik bratrů jako osobní stráž.

Často odjíždí ke kmeni, který žádnou keldu nemá. Velmi výjimečně, jestliže všechny klany momentálně kel-du mají, se nová kelda sejde se zástupci Fíglů několika klanů a založí zbrusu nový klan, s novým jménem a v no-vém pahorku. Kelda si také ve svém klanu vybírá man-žela. Od té chvíle, protože její slovo je v jejím klanu zákonem a musí být bezpodmínečně poslechnuto, jen vý-jimečně opouští pahorek, a když, tak vychází jen do nej-bližšího okolí. Je tedy v pahorku současně královnou i dobrovolným vězněm.
Ale kdysi byla keldou, i když jen několik dní, lidská dívka...

Slovník Fíglů upravený pro jemnější povahy:

HABOUNI: lidské bytosti
BLÁBOL: nesmysly, řečičky
BÁBRDLE: stará žena
AHA: záchod
u PSÍ nohy!; všeobecné zvolání, které může znamenat
cokoliv od „O bohové!" až po „Tak teď mí ale vážně
došla trpělivost a bude malér!" ŠŇUPNOUT SI SVÉHO PEPŘE; přijmout osud, který je mi
předurčen KULICH: velmi důležitý závazek, podpořený navíc tradicí
a magií. Není to pták. ZPODĚLANÉ: podivné, strašidelné. Občas může z jakéhosi
důvodu znamenat í „ovál, oválné". bosorbaba: čarodějka všeobecně, bez ohledu na věk
KOUZLOVÁNÍ: cokoliv, co Čarodějka dělá
skrejvky: tajemství
hatlák; bezcenná osoba
ZHULENÝ JAKO ČIBUK; jsem si jistá, že to znamená „unavený".
ODPUZA: všeobecně nepříjemná osoba
ZPAPRČENEC: opravdu nepříjemná osoba
BÉhovado: ovce
(podobně búhovado - kráva nebo íhovado - kůň) zvíře porostlé vlnou, které žere trávu a dělá „bé". Není těžké ji zaměnit za jiné druhy.
BRYNDÁK: viz MATLÁK
ZVLÁŠTNÍ MAZÁNÍ NA OVCE: ke své lítostí musím říci, že se jed-ná pravděpodobně o whisky pálenou načerno podo-mácku. Nikdo neví, co by udělala s ovcemi, ale říká se, že kapka mazání udělá dobře pastýřům za chlad-ných zimních nocí a Fíglům jakékoliv množství kdyko-liv. Doma ji ale vyrobit nezkoušejte.
JEMIINÁKU, JEJDAMÁKU: všeobecné zvolání Fíglů v tísni
BĚDOŠ: výkřik nejvyššího smutku a zoufalství
pechden: nešťastný den

KAPITOLA 1 Odchod

Přišlo to přes hory jako neviditelná mlha. Pohyb bez těla to unavoval, a proto se to pohybovalo velmi po-malu. Teď to nemyslelo. Uběhly měsíce od chvíle, kdy to mělo poslední myšlenku, protože mozek, který za to myslel, byl mrtev. Vždycky umíraly. Takže teď to bylo znovu nahé a vystrašené.
Mohlo se to ukrýt v jednom z těch načechraných bílých zvířat, která znervózněla a dělala „bé", když se to blížilo pastvinou. Jenže ta zvířata měla nepotřebné mozky, schopné přemýšlet jen o trávě a o tom, jak udělat další zvířata, která dělají „ bé". Ne. To nestačí. Potřebovalo to... potřebovalo něco lepšího, silný mo-zek, mozek, který by tomu zajistil bezpeěí.
Hledalo to...
Nové boty byly úplně špatné. Byly tuhé a lesklé. Lesklé boty! To byla ostuda. Čisté boty, to je něco jiného. Nakrémovat si boty, aby se jich nechytala vlhkost, a přetáhnout je hadrem, na tom nebylo nic špatného. Ale boty by si měly na Život vydělat. Měly by pracovat, ne se lesknout.
Tonička Bolavá stála na koberci ve svém pokoji a vrtěla hlavou. Bude ty věci muset ošoupat tak rych-le, jak jen to bude možné.
Pak tady byl ten nový slaměný klobouk se stuhou. I o tom měla své pochybnosti.
Zkusila se na sebe podívat do zrcadla, což nebylo snadné, vzhledem k tomu, že zrcadlo nebylo o mno-ho větší než její dlaň, a kromě toho bylo navíc celé flekaté a popraskané. Musela s ním pohybovat ze stra-ny na stranu, aby ze sebe viděla co nejvíce kousků, a musela to dělat rychle, aby si pamatovala, jak ty kousky navazují na sebe.
Jenže dneska... prostě... obvykle takovéhle věci doma nedělala, ale dneska bylo důležité vypadat dob-ře, a protože kolem nikdo nebyl...
Odložila zrcadlo na noční stolek vedle postele, postavila se doprostřed prošlapaného koberce, zavře-la oči a řekla: „Chci se vidět!"
A kdesi na kopcích něco - věc bez těla a bez mozku, zato plná hryzavého hladu a bezedného strachu -ucítilo sílu.
Kdyby to mělo čenich, zavětřilo by to.
Zapátralo to.

A našlo.
Takový zvláštní mozek, jako řada mozků jeden ve druhém, menší ve větším a další menší - celá řada spojených mozků! Tak silných!A tak blízko!
To mírně změnilo směr a pustilo se kupředu o ně-co rychleji. Při pohybu to vydávalo zvuk jako roj včel.
Ovce, nervózní z něčeho, co neviděly, necítily ani neslyšely, začaly rozčíleně bečet,.,
.. .ale pak sklonily hlavy a začaly se znovu pást.
Tonička otevřela oči. Stála kousek od sebe. Viděla temeno své vlastní hlavy.
Opatrně se vydala pokojem a důsledně se nedíva-la na tu druhou „já", která se taky pohybovala, pro-tože už dávno zjistila, že jakmile by to udělala, celý trik by se zbortil jako domeček z karet.
Bylo dost těžké pohybovat se tímhle způsobem, ale nakonec stála sama před sebou a prohlížela se od hlavy k patě. Hnědé vlasy stejné barvy jako velké hnědé oči, ale s tím nic neudělá. No, vlasy měla alespoň spláchnuté a učesané a obličej si taky umyla.
Navíc na sobě měla nové šaty, což věci trochu vylepšovalo. Nákup nových šatů byl samozřejmě v ro-dině Bolavých něco tak neobvyklého, že se nakonec koupily tak velké, aby do nich mohla dorůstat. Přes to všechno ale byly světle zelené, a dokonce se ani nedotýkaly podlahy. V těch vyleštěných nových bo-tách a novém slaměném klobouku vypadala... jako farmářská dcerka, velmi úctyhodná, která se vydává do svého prvního zaměstnání. Bude to muset stačit.
Odsud viděla na své hlavě špičatý klobouk, ale musela opravdu napnout zrak, aby se objevil. Vypa-dal jako slaboučký třpyt ve vzduchu, který se ztrácel v okamžiku, kdy jste ho pohledem zachytili. Proto jí trochu dělal starosti ten nový slamák, ale špičatý klobouk jím projel, jako by tam nový slamák vůbec nebyl.
To bylo zřejmě tím, že špičatý klobouk svým způ-sobem neexistoval. Byl neviditelný a zahlédnout jste ho mohli ještě tak v dešti. Slunce i vítr jím procháze-ly, ale déšť a sníh ho braly na vědomí a chovaly se k němu, jako kdyby byl skutečný.
Tonička ho dostala od největší čarodějky na svě-tě, od skutečné čarodějky v černých šatech a černém klobouku, jejíž pohled vámi dokázal prolétnout jako terpentýn trávicí soustavou nemocné ovce. Byl vlast-ně jakousi odměnou.
Tonička udělala magii, složitou magii. Než se jí to podařilo, nevěděla, že něco tako-vého umí, a když ji prováděla, nevěděla, že něco ta-kového dělá, a pak, když už se jí to podařilo, vůbec nevěděla, co ve skutečnosti udělala. A teď se měla naučit, jak na to.
„Ať už se nevidím," řekla. Její obraz - nebo co to bylo, protože sama nevěděla, na jakém základě celý tenhle trik funguje - zmizel.
Když se jí to podařilo poprvé, byl to pro ni šok.
Ale už dávno předtím měla pocit, že vidět alespoň v duchu samu sebe musí být velmi snadné. Všechny vzpomínky se jí vybavovaly jako malé obrázky jí sa-mé při tom, jak dělá různé věci nebo pozoruje různé činnosti, a vůbec nějako záznamy něčeho, na co se dí-vala dvěma otvory ve vlastním obličeji. Vždycky exis-tovala jistá část jejího já, která ji pozorovala.
Slečna Klíšťová - další čarodějka, ale taková, s níž se dalo hovořit mnohem snadněji než s tou, od které Tonička dostala klobouk - řekla, že čarodějka musí umět zůstat stranou věcí, ale že se o tom dozví víc, až její talent zesílí. Tonička proto předpokládala, že trik „chci se vidět" je součástí něčeho takového.
Občas si Tonička říkala, jestli by si o „chci se vi-dět" neměla se slečnou Klíšťovou popovídat. Měla pocit, jako by při tom pokaždé vystoupila z vlastního fyzického těla, ale pořád jí ještě zbývalo jakési tělo duchovité, které se mohlo pohybovat kolem. Fungo-valo tak dlouho, dokud se její duchovité oči nepodí-valy dolů a nezjistily, že jsou jen součástí duchovitého těla. Jakmile se to stalo, nějaká její část zpanikařila a ona se okamžitě ocitla ve svém hmotném těle. Na-konec se tedy Tonička rozhodla, že si to raději nechá pro sebe. Nemusíte přece učiteli říkat všechno. No, každopádně to bylo dost užitečné, například právě v případě, že jste neměli zrcadlo. Slečna Klíšťová by-la něco jako lovkyně Čarodějných talentů. Jak se zdá-lo, to patřilo k základům čarodějnictví. Některé ča-rodějky, vlastně působily jako stálé magické hlídky, aby včas odhalily dívky, které projevovalyjistý talent a slibnou perspektivu, a pak našly starší, zkušené kolegyně, které měly novickám pomoci radou i pří-kladem. Ty starší neučily mladší, jak čarovat. Učily je především uvědomit si, co vlastně dělají.
Čarodějky jsou tak trochu jako kočky. Netouží nijak zvlášť po společnosti svých kolegyň, ale moc rády vědí, kde ostatní čarodějky jsou, především pro případ, že by se dělo něco vážného, na co by samy ne-stačily. Každá mocnější čarodějka potřebuje pár dob-rých přítelkyň, protože doufá, že ji alespoň některé z nich upozorní, že se začíná pochechtávat sama pro sebe. Jak říkala slečna Klíšťová, čarodějky se celkem ničeho nebojí, ale ty opravdu mocné se obávají, i když o tom nemluví, že by se mohly, jak to samy nazývají, zkazit nebo zešpatnět. Bylo tak lehké sklouznout k ma-lým neúmyslným krutostem páchaným jen z toho důvodu, že vy máte moc a ti ostatní ne, bylo příliš snadné říci si, že na ostatních lidech příliš nezáleží, jednoduše dojít k závěru, že dělení věcí na dobré a zlé pro vás neplatí.
Jenže na konci takové cesty jste se zákonitě ocitli v nějaké té perníkové chaloupce, po bradě vám tekly sliny, na nose vám začínaly rašit bradavice a nevě-domky jste se pochechtávali sami pro sebe. Proto čarodějky potřebovaly vědět, že je ostatní kolegyně pozorují.
A to je důvod, proč mám svůj klobouk, pomyslela si Tonička. Mohla se ho kdykoliv dotknout, když při tom ovšem zavřela oči. Byla to jakási připomínka...
„Toničko!" zavolala na ni matka zezdola. „Jetady slečna Klíšťová!"
Včem se Tonička rozloučila s babičkou Bolavou...
Kovová kola staré pastýřské maringotky vysoko v horách už napůl zmizela v zemi. Břichatý sporá-ček, který ležel převrácený na trávníku, byl hnědý rzí. Křídové kopce je pomalu vstřebávaly, stejně jako vstřebaly kosti babičky

Bolavé.
Pastýřská maringotka byla spálena téhož dne, kdy byla zpopelněna i babička Bolavá. Ani jeden z pastýřů by se neodvážil do domku vstoupit, natož v něm strávit noc. Babička Bolavá zůstávala v mys-lích lidí příliš velkou osobností, která se dala jen velmi těžce nahradit. Ve dne v noci, v kterémkoliv ročním období, byla babička součástí Křídy, byla nejlepší pastýřkou, nejmoudřejší ženou, byla pamětí krajiny. Jako kdyby zelené pastviny měly duši, která kráčela kolem ve starých botách a pytlovité zástěře, kouřila starou dýmku a léčila ovce terpentýnem.
Pastýři někdy říkali, že babička Bolavá proklela modré nebe. Malým bílým mráčkům, které se nanebi v létě pravidelně objevovaly, říkali „beránci babičky Bolavé". A přestože se usmívali, když o tom mluvili, kus jejich já to myslelo úplně vážně.
Proto na jednom místě Křídy odkopali trávník, pohřbili babičku Bolavou, pak dm dobře zalili, aby se ujal a nezůstaly na něm stopy, a spálili domeček.
Ovčí vlna, tabák Šťastný námořník a terpentýn...
...to byly vůně pastýřského domku a vůně babič-ky Bolavé. Takové věci si lidé dlouho pamatují, uklá-dají se jim přímo do srdce. Toničce i teď stačilo jen si přičichnout, aby byla nazpět v klidu a bezpečí malého domku na kolečkách. Bylo to místo, kam se utíkala, když ji něco vyplašilo, když cítila smutek, ale i když byla šťastná. A babička Bolavá se vždycky usmála, uvařila čaj a mlčela. V malém domečku se nemohlo přihodit nic zlého. Byla to pevnost, která dokázala ochránit před celým světem. Ještě teď, když byla babička Bolavá mrtvá, tam Tonička ráda chodila.
Teď tu Tonička stála, nad zelenou pastvinou vál vítr a v dálce cinkaly ovčí zvonce.
„Já musím..." odkašlala si. „Musím odejít. Mu-sím se naučit opravdickému čarování, a tady není nikdo, kdo by mě to naučil, víš. Musím... musím dohlížet na kopce, jako jsi to dělala ty. Umím dělat různé... věci, ale spoustu věcí neznám, a slečna Klíš-ťová říká, že věci, které člověk nezná, by ho mohly zabít. Chtěla bych to umět tak dobře, jak jsi to uměla ty. Vrátím se! Vrátím se brzo! Slibuju, že se vrátím a budu lepší než teď."
Na rameno jí sedl modrásek, kterého sfoukl z jeho dráhy vítr, dvakrát třikrát otevřel a zavřel křídla a pokračoval v cestě.
Babička Bolavá nikdy nebyla řečník. Sbírala ticho jako ostatní sbírají provázky. Měla však způsob, jak mlčet. Byl výmluvnější než všechna slova.
Tonička chvilku zůstala na místě, dokud ji vítr neosušil, a pak se vydala na zpáteční cestu do údolí. Nikdy neutichající vítr se točil kolem železných ko-leček a hučel v rezavém komíně břichatých kamí-nek. Život pokračoval.
Nebylo nic zvláštního, že děvčata tak mladá jako Tonička, odcházela „do služby", Znamenalo to sloužit někde jako děvečka nebo pomocnice v hospodářství. Bylo zvykem, že děvčata začínala jako pomocnice některé ze starších žen, které žily samotné. Taková hospodyně většinou neplatila mnoho, ale vzhledem k tomu, že děvče bylo v prvním zaměstnání, muselo se vlastně všechno teprve naučit a jeho práce ani za moc nestála.
Abychom řekli pravdu, doma Tonička prakticky sama vedla celou „mlékárnu", pokud jí ovšem někdo pomohl zvednout těžké konve s mlékem. Její rodiče byli překvapeni, že vůbec chce do služby.
Ale jak jim Tonička řekla, dělá to přece každý. Člověk by měl pobýt nějakou chvíli ve světě. Setkáte se tam s novými lidmi. Nikdy nevíte, k čemu to může být dobré.
Tak, dosti chytře, dostala na svou stranu matku. Bohatá matčina teta se takhle vydala do světa. Za-čala jako pomocnice v kuchyni, pak dělala panskou a postupně se vypracovala na hospodyni. Provdala se za osobního pánova sluhu a žila v pohodlném domě. Nebyl to sice její pohodlný dům a žila jen v jedné jeho části, ale byla z ní prakticky dáma.
Tonička neměla v úmyslu stát se dámou. To všech-no byly jen válečné triky. A slečna Klíšťová v tom Toničce pomáhala.
Čarodějky za své služby nesměly přijímat peníze, a proto se většinou věnovaly ještě jiným činnostem. Slečna Klíšťová byla čarodějka maskovaná jako uči-telka. Putovala s ostatními potulnými učiteli, kteří se ve skupinách přesouvali od vesnice k vesnici a učili kohokoliv výměnou za jídlo nebo obnošené oblečení.
Nebyl to špatný způsob obživy, a přitom dobrý způsob, jak nevzbudit nežádoucí pozornost, protože lidé na „Důlinách" nevěřili čarodějkám. Tamní lidé si mysleli, že čarodějky tančí za měsíčního úplňku bez spodních kalhot. (Tonička podnikla v tomto smě-ru svá pátrání a poněkud se jí ulevilo, že pro to, aby mohla být čarodějkou, nic takového dělat nemusí. Mohli jste, pokud jste měli chuť, ale jen tehdy, když jste si předtím zjistili, kde jsou všechny kopřivy, bod-láky a ježci.)
Jenže když už se o tom mluví, lidé chovali jistou nedůvěru i k potulným učitelům. Říkalo se o nich, že kradou kuřata a děti (což byla jistým způsobem prav- j da). A ten jejich život! Táhli od vesnice k vesnici na svých pestrých vozech, oblékali se do dlouhých plášťů s koženými záplatami na loktech a širokých klobouků a užívali pohanský jazyk s výrazy jako ‚Alea jacta est" nebo „Quid pro quo".
Pro slečnu Klíšťovou bylo snadné se mezi nimi skrývat. Její špičatý klobouk byl maskovací verzí, dokud nestiskla tajné pero, vypadal jako černý sla-mák s papírovými květinami,
V minulém roce ToničČinu matku dost překvapil a trochu poplašil Toniččin náhlý zájem o vědění, pro-tože lidé ve vesnici považovali vzdělání v malé míře za užitečné, ale ve větším množství podle nich vedlo k neklidu a nespokojenosti,
Před necelým měsícem přišel vzkaz: Připrav se.
Slečna Klíšťová, ve svém slamáku s květinami, navštívila farmu Bolavých a vysvětlila paní Bolavé, že se jedna postarší dáma v horách doslechla o To-niččiných skvělých zkušenostech s mlékem a sýry a je ochotná nabídnout jí místo mléčné děvečky za mzdu Čtyř tolarů měsíčně. K tomu vlastní postel a na svát-ky Prasečí hlídky týdenní dovolenou.
Tonička znala své rodiče. Tři tolary měsíčně by byly trochu málo a pět tolarů by bylo podezřele mno-ho, ale zkušenost v práci se sýrem ten jeden tolar navíc zdůvodnila. A postel, kterou měla mít sama pro sebe, byla příjemným přilepšením.

Než většina Toniččiných sester opustila domov, bylo běžné, že spávaly v postelích po dvou. Tohle byla dobrá nabídka.
Slečna Klíšťová na její rodiče udělala opravdu do-jem a trochu je i vystrašila. Navíc byli vychováni ve víře, že lidé, kteří jsou chytřejší než oni a používají dlouhá slova, jsou důležití, takže souhlasili.
Tonička náhodou vyslechla jejich rozhovor potom, co si Šla ten večer lehnout. Je dost snadné vyslechnout dva lidi, kteří mluví v místnosti pod vámi, když položíte na podlahu skleničku dnem vzhůru a náho-dou k ní přiložíte ucho.
Slyšela otce, jak říká, že Tonička nepotřebuje cho-dit nikam do služby.
Pak slyšela, jak mu matka odpovídá, že všechna děvčata přemýšlí o tom, jak to vypadá ve světě, takže je lepší dostat jim to z hlavy. Kromě toho je Tonička schopné děvče, které má dobrou hlavu a navíc ještě pevně na ramenou. Je přece docela dobře možné, že by se mohla jednoho dne stát služebnou někoho dů-ležitého, jako se to podařilo tetě Hatě, a nakonec žít v domě, který má záchod vevnitř.
Otec na to odpověděl, že drhnutí podlahy je všude stejná práce.
Matka reagovala s tím, že to je možné, ale že když ji to přestane bavit, může se po uplynutí smluvené doby vrátit domů, a kromě toho, co to vlastně zna-mená „zkušenost"?
„Výjimečná dovednost," pomyslela si Tonička. Mě-li doma starý naučný slovník, ale její matka ho nikdy neotevřela, protože pohled na všechna ta slova ji rozčiloval. Tonička ho přečetla od začátku do konce.
Tak nějak to proběhlo a najednou tady teď, o mě-síc později, stála, balila si své staré boty, které obno-sily skoro všechny její starší sestry, do kusu starého Čistého hadru a ukládala je do obnošeného kufří-ku, který jí matka koupila. Vypadal, jako kdyby byl vyroben ze špatné lepenky, nebo lisovaných hroz-nových zrnek smíchaných s ušním mazem. Zavřený držel, jen když byl převázán provázkem. Ozvalo se několik „na shledanou" a „sbohem". Tonička trošku plakala, matka plakala hodně a mladší bratr Čestmír plakal taky, pro případ, že by mu někdo dal bonbon pro uklidnění. ToničČin otec neplakal, ale dal jí stří-brný tolar a dost chraptivým hlasem jí řekl, aby ne-zapomněla každý týden napsat domů, což je způsob, jakým pláčou chlapi. Rozloučila se se všemi sýry v mlé-kárně, ovcemi v ohradě, a dokonce i s kocourem Krys-lovem.
Pak se všichni, s výjimkou sýrů a kocoura, shro-máždili u brány a mávali Toničce a slečně Klíšťové -tedy všichni až na ovce, samozřejmě - dokud nezmi-zely za zatáčkou křídově bílé cesty vedoucí k vesnici.
Pak se rozhostilo ticho rušené jen zvukem jejich bot na kamenité cestě a nekonečnou písní skřivanů vysoko na nebi.
Byl pozdní srpen, velmi teplý a nové boty Toničku tlačily.
„Na tvém místě bych si je vyzula," ozvala se sleč-na Klíšťová po chvíli.
Tonička si sedla do trávy u cesty a vytáhla z kuf-říku staré boty. Neptala se zbytečně, jak slečna Klíš-ťová věděla, že ji nové boty tlačí. Čarodějky byly všímavé a bystré. Staré boty, přestože si do nich mu-sela obout několik párů ponožek, byly mnohem po-hodlnější a chodilo se v nich moc dobře. Chodily už dávno předtím, než se Tonička narodila, a věděly, jak na to.
„A uvidíme dnes nějaké... malé lidičky?" pokra-čovala slečna Klíšťová, když znovu vykročily po cestě.
„To nevím, slečno Klíšťová," odpověděla Tonička. „Řekla jsem jim už před měsícem, že odjíždím. V té-hle roční době mají spoustu práce. Ale vždycky mě jeden nebo dva pozorují."
Slečna Klíšťová se rychle ohlédla. „Nikoho nevi-dím," řekla. „Ani neslyším."
„No právě. Podle toho poznáte, že tady někde jsou," přikývla Tonička, „Vždycky je trochu větší ti-cho, když mě pozorují. Ale dokud jste se mnou, tak se neukážou. Oni mají z bosorbab - tak říkají čaro-dějkám," dodávala spěšně, „trochu strach. Není v tom nic osobního."
Slečna Klíšťová si povzdechla. „Když jsem byla malá holčička, hrozně jsem toužila uvidět trpaslíky a víly," sdělila Toničce. „Dávala jsem jim na zápraží talířky s mlékem. Později jsem si samozřejmě uvědo-mila, že to nebyla ta nejlepší věc."
„Nebyla, měla jste použít nějakou silnou kořal-ku," souhlasila Tonička.
Vrhla pohled ke křovinatému plotu a měla dojem, že na okamžik zahlédla zákmit rudých vlasů. Malič-ko nervózně se usmála.
Tonička byla před nedávném, i když jen na pár dní, královnou vil, nebo alespoň královnou vil do té míry, do jaké se jí může stát člověk. Je třeba ovšem doplnit, že jí říkali kelda a ne královna a že nazvat Nac mac Fígly nahlas vílami jste mohli jen tehdy, když jste stáli o pořádnou rvačku. Na druhé straně Nac mac Fíglové vždycky vyhledávali nějakou pra-nici, tak trochu z bujnosti a ve sportovním duchu, a když se neměli s kým poprat, prali se mezi sebou navzájem, a když byl některý z nich nějakou dobu sám, občas se sám praštil do nosu, aby nevyšel ze cviku.
Technicky žili Fíglové v Říši vil, ale byli z ní vypovězeni, nejspíše proto, že byli opilí. Když se jednou stane někdo jejich keldou, nikdy na ni (je to vždy žena) nezapomenou, takže...
.. .tady byli neustále.
Na farmě byl vždycky aspoň jeden, nebo kroužil na krkavci vysoko na nebi. Pozorovali ji, aby ji mohli chránit a pomáhat, ať už o to stála nebo ne. Tonička se s tím vyrovnávala, jak nejlépe a nejnápadněji to šlo. Svůj deník si opatrně ukryla do zadní zásuvky a škvíry na záchodě pečlivě ucpala zmačkaným papí-rem. Podobně se pokusila ucpat i praskliny v prk-nech své ložnice. Byli to koneckonců přece jen malí mužíčci. Byla si jistá, že se pokoušeli zůstat neviděni, aby ji nerušili, ale naučila se je odhalovat téměř ne-omylně.
Plnili její přání- ne ta magická, pohádková přání, která se nakonec vždycky ošklivě zvrtnou, ale oby-čejná, každodenní. Nac mac Fíglové byli neuvěřitel-ně silní, rychlí a nevěděli, co je strach, ale nedokázali tak docela pochopit, že to, co lidé říkají, není vždycky to, co si opravdu přeji. Jednoho dne řekla Tonička v přípravně mléka „přála bych si mít na krájení toho sýra ostřejší nůž", a nejostřejší nůž její matky se chvěl zabodnut v pracovní desce vedle její ruky ještě dříve, než slova dozněla.

„Přála bych si, aby přestalo pršet," bylo nejspí-še v pořádku, protože Fíglové neuměli čarovat, ale rychle se naučila opatrnosti, protože zjistila, že si musí dát pozor, aby si nepřála něco, co může doká-zat skupinka malých, odhodlaných, silných, nebojác-ných a rychlých mužíků, kteří navíc nepohrdnou ně-jakou tou pěknou rvačkou.
Každé přání bylo třeba si dobře rozmyslet. Bylo nepravděpodobné, že by kdy v životě řekla napří-klad „Přeju si vdát se za krásného prince", ale vědo-mí, že by pak mohla otevřít dveře a za nimi narazit na omráčeného prince, svázaného kněze a Nac mac Fígla, který se bude s pocitem dobře vykonané práce šťastně usmívat s tím, že je připraven okamžitě po-sloužit jako svědek, ji nutilo dávat si pozor na to, co říká. Jenže Fíglové dokázali být v mnoha směrech užiteční a ona jim za to nechávala věci, které už ro-dina nepotřebovala, ale pro malé lidičky mohly být pořád ještě cenné, jako malé lžičky od hořčice, špend-líky, sponky, miska na polévku, z níž si mohli udělat vanu, a pro případ, Že by nepochopili, co tím myslí, i kus mýdla. Mýdlo Fíglové nikdy nekradli.
Naposled byla na návštěvě ve starém pohřebním pahorku nahoře na pastvinách, když se zúčastnila svatby Roba Kterýtena, Velkého chlapa klanu, s Ža-ninou od Dlouhého jezera. Ta se měla stát novou kel-dou, strávit zbytek života v pahorku a rodit děti jako včelí královna.
Na oslavě se objevili i Fíglové z ostatních klanů, protože jestli existuje něco, co Fígl miluje víc než společnost, je to větší společnost, kde za něj platí ně-kdo jiný. Upřímně řečeno, Tonička se tam cítila po-někud nesvá, už proto, že byla desetkrát větší než největší přítomný host. Všichni se k ní však chova-li úžasně a Rob Kterýten o ní pronesl dlouhou řeč, v níž ji ještě předtím, než upadl obličejem do pudin-. ku, nazval „naší skvělou mladou velkou bosorba-bou". Bylo to všechno velmi hlasité a mírně chaotic-ké, ale i Tonička se přidala k všeobecnému jásotu, když Žanina přenesla Roba Kterýtena přes koště po-ložené na zemi. Tradice žádala, aby novomanžel i ne-věsta koště přeskočili, ale právě tak tradičně nebylo jediného Fígla, který by byl ve svůj vlastní svatební den natolik střízlivý, aby se udržel na nohou.
Někdo ji upozornil, že by bylo lepší, kdyby se právě v té chvíli rozloučila kvůli tradiční rvačce mezi kla-nem nevěsty a manžela, která může trvat až do pátku.
Tonička se uklonila Žanině, protože to bosorbaby dělají, a dobře si ji prohlédla. Byla to malá, sladká a velmi půvabná osůbka. Navíc se jí blýskalo v očích a měla trošku pyšně pozvednutou bradu. Dívky mezi Nac mac Fígly jsou vzácné a vyrůstají s vědomím, že z nich jednoho dne budou keldy, a Tonička rychle nabyla dojmu, že Rob Kterýten brzo zjistí, že úskalí manželského života jsou mnohem záludnější, než si myslel.
Bude jí líto, že je nechá tam někde doma, ale zase ne tak moc líto. Byli svým způsobem velmi milí, po nějaké době vám však také dokázali jít dost na nervy. Ale co, teď už bylo Toničce jedenáct a měla dojem, že v určitém věku už by člověk neměl lézt do děr v zemi, aby si popovídal s malými lidičkami.
Navíc pohled, který na ni Žanina v jednom oka-mžiku vrhla, byl velmi jedovatý. Tonička jeho vý-znam pochopila, aniž o něm potřebovala přemýšlet. I Tonička totiž byla keldou klanu, přestože jen na krátkou chvíli. I ona si vlastně měla vzít Roba Kte-rýtena, byť by to byl momentální politický trik. To všechno Žanina věděla. A její pohled říkal: Je můj. Tohle místo je moje. Já tě tady nechci! Drž se odsud dál!
Toničku a slečnu Klíšťovou na cestě doprovázel ostrůvek ticha, protože většina tvorů, kteří šustili v keřích a trávě, se snažila, když byli kolem Nac mac Fíglové, ani nedýchat.
Nakonec dvojice dorazila na malou venkovskou náves a sedla si, aby vyčkala povozníka, jehož vůz byl sotva rychlejší lidské chůze. Ten pak se měl se sleč-nou Klíšťovou a Toničkou vydat na cestu dlouhou pět hodin a zavézt je do Dvěkošil, kde, jak si mysleli To-niččini rodiče, poutnice přestoupí na dostavník je-doucí až ke vzdáleným horám a ještě dál.
Tonička už zahlédla vůz daleko na cestě, když zaslechla zvuk koňských kopyt. Obrátila se a měla dojem, že jí srdce současně pokleslo i poskočilo.
Byl to baronův syn Roland na pěkném černém koni. Svezl se ze sedla, ještě než kůň zastavil, a s roz-pačitým výrazem zůstal stát.
„Ale, právě jsem támhle zahlédla velmi zajíma-vé. .. to... totiž ten.., velký kámen," řekla slečna Klíš-ťová až ulepeně sladkým hlasem, „Skočím se tam na něj podívat, nebude vám to vadit?"
Tonička by ji za to nejraději pořádně štípla.
„Takže už odjíždíš," řekl Roland, když slečna Klíš-ťová odspěchala.
„Hm," přikývla Tonička.
Roland vypadal, jako by měl samou nervozitou vybuchnout.
„Tohle jsem ti sehnal," řekl pak rychle. „Nechal jsem to udělat jedním Člověkem tudle ve Vepříkově." Podával jí balíček v hedvábném papíře.
Tonička si ho vzala a vsunula do kapsy.
„Děkuju ti," odpověděla a vysekla mu malou po-klonu. To bylo to, co se od venkovské dívky Čekalo, když potkala šlechtice, ale Roland ještě více zčerve-nal a začal se zakoktávat.
„O-otevři si to později," vypravil ze sebe nakonec. „Ehm, no... víš... doufám, že se ti to bude líbit."
„Děkuju moc," odpověděla Tonička mile.
„No a tady jede vůz. Tak... asi bys nechtěla, aby vám ujel."
„Ne, děkuji," přikývla Tonička a znovu se ukloni-la, aby si ještě jednou užila efektu, který to mělo. Bylo to od ní trochu kruté, ale někdy vám nic jiného ani nezbývá. .
Víte, minout ten vůz by ovšem bylo velmi těžké. Kdybyste trochu přidali do kroku, byli byste ho snad-no předešli. Byl tak pomalý, že když zastavil, nikdy vás to nezaskočilo.
Nebyla na něm sedadla. Nákladní povoz projížděl vesnicemi každý druhý den, nakládal balíky, koše, bedny a někdy i lidi. Každý z cestujících si pak už sám našel nějaké to pohodlné místo mezi bedýnkami s ovocem a štůčky látek.
Tonička si sedla na zadek vozu, nohy ve starých botách měla pověšené přes okraj a kývala jimi podle toho, jak se vůz

kolébal na nerovné cestě.
Vedle ní seděla slečna Klíšťová a její černé šaty byly zanedlouho pokryty bílým prachem až po kole-na. Tonička si všimla, že Roland nenasedl na koně do chvíle, dokud se mu vůz téměř neztratil z dohledu.
Tonička znala slečnu Klíšťovou. Ta teď může prask-nout potlačovanou touhou položit jí otázku, protože čarodějky nesnášejí situace, kdy něco nevědí. A bylo to přesně tak. Jakmile jim vesnice zůstala za zády, začala slečna Klíšťová poposedávat jako na trní, ne-ustále si odkašlávala a každou chvilku se odhodlaně nadechla.
Nakonec z ní vyletělo:
„Ty to ani neotevřeš?"
„Co mám otevřít?" odpověděla Tonička, aniž se na ni podívala.
„Dal ti přece dárek," nedala se odbýt slečna Klíš-ťová.
„Měla jsem dojem, že si prohlížíte nějaký velice zajímavý kámen, slečno Klíšťová?" odpověděla jí To-nička mírně obviňujícím tónem.
„No, on byl zajímavý jen tak průměrně," usmála se na ni slečna Klíšťová bez nejmenších rozpaků. „Takže... rozbalíš si ho?"
„Nechám to na později," potřásla hlavou Tonička. Neměla chuť se bavit o Rolandovi ani teď, ani poz-ději.
Nedalo se říci, že by ho přímo neměla ráda. Našla ho kdysi v zemi Královny vil a vlastně ho zachránila, přestože byl většinou v bezvědomí. To se může osobě, která se nečekaně setká s rozzlobenými Nac mac Fígly, snadno přihodit.
Pochopitelně došlo k tomu, že když se pak vrátili domů, aniž kdokoliv lhal nebo na-značil něco nepravdivého, všichni věřili, že on zachrá-nil ji. Vždyť devítiletá holčička ozbrojená kuchyň-skou pánví nemohla zachránit třináctiletého chlapce, který měl svůj meč.
Toničce to nevadilo. Zabránilo to alespoň tomu, aby jí lidé kladli zbytečně mnoho otázek, na které by nechtěla, nebo dokonce ani nedokázala odpovědět.
Ale on začal,.. jakoby náhodou... chodit kolem jejich farmy.
Začala ho náhodou na procházkách potkávat mnohem častěji, než bylo prakticky možné, a náho-dou se objevoval na všech vesnických oslavách a udá-lostech, kam se vypravila. Byl vždy velmi slušný, ale Tonička nesnášela jeho oddaný vzhled kokršpaněla, kterého právě někdo nakopl.
Dalo by se připustit - i když to chtělo velkou dáv-ku pevné vůle a chtění - že už není tak hrozný jako dřív. Jenže dřív byl tak hrozný, že měl před sebou velký kus práce, než bude jeho vylepšení opravdu znát.
A pak si pomyslela „kůň" a napadlo ji proč, až si uvědomila, že zatímco očima pozoruje okolní kraji-nu, její mozek nahlíží do minulosti.
„V životě jsem ho ještě neviděla," poznamenala slečna Klíšťová.
Tonička ho přivítalajako starého známého. Z past-vin na téhle straně pahorkatiny najednou vyhléd-la Křída. Bylo tam malé údolí zařízнuté do úbočí a v jeho oblé křivce byla obrovská rytina. Drn tady byl odstraněn v dlouhých plynulých liniích, takže křídový podklad tvořil obrazec zvířete.
„To je Bílý kůň," řekla Tonička.
„Proč tomu tak říkají?" zajímala se slečna Klíšťová.
Tonička na ni vrhla poněkud zmatený pohled. „Protože je křída bílá?" navrhla možnou odpověď a snažila se, aby tím nenaznačila to, že jí slečna Klíš-ťová připadá, opatrně řečeno, mírně nechápavá,
„Ne, já myslím, proč tomu říkají kůň? Nevypadá to jako kůň. Jsou to jen takové... volně spojené oblé čáry..."
"...které vypadají, jako když se ten kůň pohybuje, doplnila si v duchu Tonička.
Obrys prý kdysi za dávných časů vyřezali do tráv-níku titíž lidé, kteří vystavěli ty obrovské kamenné kruhy a pohřbívali své lidi do vypuklých pohřebních pahorků, A oni taky vyřezali toho koně na konci krás-ného malého údolí, obrys desetkrát větší, než je kůň skutečný, a pokud jste se na něj nedívali tím správ-ným pohledem, obrys podivně pokroucený. A přesto museli znát koně, vlastnit koně a vídat je každý den a to, že žiii v minulosti, ještě neznamenalo, že byli hloupí.
Tonička se kdysi na toho koně vyptávala svého otce, když sem přišli až od nich z farmy na ovčí trh. Odpověděl jí stejně, jako jemu odpověděla babička Bolavá, když se jí jako malý chlapec ptal. Opakoval jí to slovo za slovem a Tonička totéž udělala teď.
„To není kůň, jak vypadá," odpověděla Tonička. „To je, co kůň je!"
„Oh!" vydechla slečna Klíšťová. Protože ale byla stejným dílem učitelka jako čarodějka, nedokázala sí pravděpodobně pomoci a řekla: „Legrační na tom všem je, že úředně nic takového jako bílý kůň neexis-tuje. Říká se jim šedáci."*
* Pozn. autora: Musela to říci, protože byla učitelka a ča-rodějka současně a to je děsivá kombinace. Obě chtějí, aby byly věci správné a jasné. Chtějí, aby byly přesné. Pokud byste si přáli rozčílit čarodějku, nepotřebujete k tomu žádná kouzla ani magické talismany. Stačí ji znehybnit a posadit do místnosti, kde je obrázek pově-šený mírně nakřivo. Pak už stačí se jen dívat, jak se j chudinka kroutí.
„Ano, já vím," přikývla Tonička. „Tenhle je ale bílý," dodala po chvilce s klidem.
To slečnu Klíšťovou nakrátko umlčelo, ale i tak, jak se zdálo, jí pořád něco leželo v hlavě.
„Předpokládám, že je to pro tebe těžké, vyrovnat se s tím, že musíš opustit Křídu, že?" ozvala se, když vůz nějakou dobu drkotal dál po cestě.
„Ani ne," pokrčila Tonička rameny.
„Nebylo by to nic divného a nemusíš se za to stydět," nedala se jen tak snadno odbýt slečna Klíš-ťová.
„Díky, ale mně to opravdu vůbec nevadí," zavrtě-la hlavou Tonička.
„Jestli si chceš trochu poplakat, nemusíš předstí-rat, že ti padlo něco do oka nebo co -"
„Ne, je mi bezvadně," odpověděla Tonička, „vážně."

„Podívej, když takové věci uzavřeš v sobě, mohou později napáchat nedozírné škody, abys věděla."
„Já nikde nic neuzavírám, slečno Klíšťová."
Je třeba říci, že Toničku samu dost překvapilo, že nepláče, ale neměla v úmyslu to slečně Klíšťové vy-kládat. Ponechala si uvnitř v hlavě jistý prostor, do kterého chtěla nasměrovat slzy, až přijdou, ale ten zůstal prázdný. Možná proto, že zabalila všechny tyhle pocity a pochybnosti do jednoho chomáče a ne-chala je ležet nahoře na pastvinách vedle břichatého sporáčku.
„A jestli se teď cítíš tak trochu na dně, jsem si jistá, že kdyby sis otevřela ten dárek, který ti dal -"
„Řekněte mi něco o slečně Rovnovodovážné," pře-rušila ji rychle Tonička. O ženě, u níž měla bydlet a nastoupit do služby, toho moc nevěděla. Znala její jméno a adresu a „Slečna Rovnovodovážná, domek v hlubokém černém lese, poblíž suchého dubu, u stez-ky Ztraceného muže, pod Vysokým převisem, v době nepřítomnosti zanechte poštu ve staré botě vedle dve-ří" znělo docela slibně.
„Slečna Rovnovodovážná, no ano," řekla slečna Klíšťová s výrazem poraženého Člověka. „Hm, no ano. Víš, ona není zase tak stará, ale říká, že bude ráda, když bude mít v domě třetí pár rukou."
Kolem Toničky jste nedokázali beztrestně propa-šovat žádná slova, ani když jste byli slečna Klíšťová.
„Takže ona už tam někoho má?" řekla Tonička.
„Ehm... no... ne tak docela," odkašlala si mírně nejistě slečna Klíšťová.
„Takže má čtyři ruce?" upřímně se zajímala To-nička. Slečna Klíšťová teď mluvila jako někdo, kdo by se byl načatému tématu nejraději vyhnul.
Slečna Klíšťová si povzdechla. Bylo hrozně těžké mluvit s někým, kdo dává neustále pozor. Popouzelo to a současně vysilovalo.
„Myslím, že bude nejlepší, když počkáš, až se s ní seznámíš," řekla nakonec. „Mám strach, že cokoliv bych ti řekla, by tě jen zavádělo. Jsem si jistá, že s ní budeš dobře vycházet. Opravdu to s lidmi umí a ve volném čase je průzkumnou čarodějkou. Chová včely akozy, jejichž mléko, jak jsem slyšela, je velmi zdravé díky dokonale homogenizovaným tukům."
„Co dělá průzkumná čarodějka?" zajímala se hned Tonička.
„Hm, to je velmi staré umění. Pokouší se objevit nová zaklínadla tím, že zkoumá, jak byla vytvořena zaklínadla stará. Znáš všechny ty povídačky o ‚žabí žluči a prstu netopýra'? To nikdy nefungovalo, ale slečna Rovnovodovážná si myslí, že je to tím, že jsme nikdy nevěděli přesně jaká to měla být žába a který prst netopýra -"
„Je mi moc líto, ale já nemám v úmyslu pomáhat někomu masakrovat nevinné žáby a netopýry," pře-rušila ji Tonička pevným hlasem.
„Počkej, ona v životě nezabila jedinou žábu ani jediného netopýra!" zvolala slečna Klíšťová spěšně. „Používá k výzkumům jen ty tvory, kteří zahynuli přirozenou smrtí, něco je přejelo nebo spáchali se-bevraždu. Žáby občas propadají velmi ošklivým de-presím."
Vůz drkotal dál prašnou bílou cestou, dokud ne-zmizel z dohledu.
Nic se nestalo. Skřivani zpívali tak vysoko na obloze, že byli prakticky neviditelní. Vzduch se napl-nil pylem trav a daleko na Křídě bečely ovce.
Pak se něco začalo přibližovat po cestě. Pohybovalo se to jako malý a pomalý větrný vír, takže se to dalo sledovat jen podle prachu, který to vířilo. A když se to pomalu přesouvalo kolem, vydávalo to zvuk, jaký vy-dává rozdrážděný muší roj.
Pak se i vír ztratil daleko na cestě do nížiny...
Po nějaké chvíli se ozval nízko ve vysoké trávě hlas: „Ale do psí nohy! Jde po její stopě, to je zoči jisté!"
Druhý hlas řekl: „Ajto, ale najisto to ta stará bosorbaba učmuchne!"
„Nále co! Blázníš? Ta kantůrčica bosorbaba? Sak to ani neni pravá bosorbaba!"
„Pod všema tema kytkama má ale špičatej klobúk, Yane Habáně," ozval se znovu druhý hlas, s mír-nou výčitkou.
„Dycky zmáčkne také péro a špička se vysune navrch!"
„Poslechni, Hamišu, říkl bych, že umí dost dobře jak psát, tak číst, ale o věcách, co se nedočte v kni-hách, ví tak akorát pendrek. Ona je takový ten Člo-věk, který píše o tých ostatních. A dokáď je nablízku, já se jí nezjevím! Tak frišno, přemýšluju, že je na čase říct všecko keldě!"
Nac mac Fíglové z Křídy nenáviděli psané doku-menty z mnoha důvodů, ale hlavní byl ten, že psané slovo zůstává. Písmo dokáže slova uvěznit. Člověk může vyjevit, co si myslí, a nějaký prohnaný malý škrabák to všechno zapíše a kdo ví, co všechno pak s těmi slovy může udělat. Je to, jako kdybyste přibili člověku na zeď stín!
Oni teď ale měli novou keldu a nová kelda mívá nové nápady. Tak by to mělo podle Fíglů fungovat. Právě to působilo, že myšlení v jednotlivých klanech nezaostávalo. Kelda Žanina pocházela z klanu Dlou-hého jezera, který žil daleko v horách, a tamní Fíg-lové byli zvyklí si věci zapisovat.
Neznala jediný důvod, proč by to neměl dělat i její manžel. A Rob Kterýten rychle zjišťoval, že je Žanina skutečná kelda.
Z čela mu odkapával pot. Kdysi se sám postavil vlkovi a teď by to rád udělal znovu, a třeba i s jednou rukou přivázanou za zády, jen kdyby nemusel dělat to, co právě dělal.
Zatím ovládl první dvě pravidla psaní, alespoň tak, jak on jim rozuměl.

1) Ukradni nějaký papír.
2) Ukradni tužku nebo olůvko .

Bohužel, psaní vyžadovalo ještě mnohem víc než jen tohle.

Svíral před sebou v obou rukou špačka tužky a vzpí-ral se ze všech sil, zatímco se ho dva bratři pokouše-li přistrčit ke kusu papíru přišpendleného na stěně (byla to stará účtenka za ovčí zvonce, ukradená na farmě). Zbytek klanu je s bezdechou hrůzou pozoro-val z ochozů kolem stěn.
„Třeba bych to moh zprubnout pomalejc," protes-toval Rob Kterýten, zatímco jeho paty vyrývaly dvě mělké rýhy do udupané podlahy jeskyně. „Třeba bych moh zkusit jenom nějakou tu mezeru mezi těma... slovama, tečku nebo třeba dokonce čárku -"
„Jseš jednou Velkej chlap, Robe Kterýtene, takže jseš i první, kdo se musí písmo naučit," trvala Zanina neochvějně na svém.
„Nemohla bych žít s mužem, který neumí napsat ani svý jméno. Ukázalajsem ti přeci ty písmena, že?"
„Bodejťže, ženská, sou to samý pokroucený, kli-katý a hnusný obludy!" zavrčel Rob Kterýten. „Tak příkladně ani za nehet nevěřím tomudlec kvépísme-nu, to musí bejt kór nebezpečný. Dyť má ten prevít něco jak žihadlo!"
„Jenom polož tužku na papír a já ti budu říkat, jaký značky máš dělat," pobízela ho Žanina a založila si ruce v bok.
„Nojo, ale v tomdle psaní je pytel malérů," brum-lal vzpurně Rob Kterýten. „Na napsaným slově mů-žou taky jednoho voběsit!"
„Kydy, nic než bláboly, už toho nech! Je to snadné!" odbyla ho Žanina příkře. „Naučí se to i habouní děti a ty seš dospělej Fígl!"
„Ajto, ale psaní dokonce říká, co jeden řikal, i po-tom, co von umřel a už nic řikat nemůže!" snažil se Rob Kterýten uhájit poslední zbytky své obrany a má-val při tom tužkou, jako kdyby odháněl zlé duchy. „A netrub mně, že je něco takého dobře!"
„Ahá, takže ty si z tych písmen celý zhukaný, co? Jsi z nich celý potento," prohlásila Žanina a zvedla posměšně nosík.
„Každý Velký chlap se něčeho bojí. Vezmi mu tu tužku, Vildo. Nemůžeš mužského nutit, aby násilím překonal svoje strachy, když nechce!" Když Poťapaný Vilda vzal z prstů svého bratra tuž-ku, vládlo v celém pahorku hrobové ticho. Všechny korálkové oči doslova visely na Robu Kterýtenovi. Rob pomalu zavíral a otvíral pěsti. Začal těžce dýchat a oči nespouštěl z nepopsaného papíru. Pak najed-nou odhodlaně vystrčil bradu.
„Ach, ty seš tvrdá ženská, Žanino mac Fíglová!" řekl nakonec. Pak si plivl do dlaní a vytrhl Poťa-panému Vildovi špačka tužky, „Dej sem to náčiní zkázy! Ty písmena ani nestihnou zjistit, co je zapleš-tilo!"
„Tak mluví můj odvážnej chlap!" zvolala Žanina, když Rob popostoupil k papíru. „Tak dobrá, teď po-zor! To první písmeno je R. To je to, co vypadá jako tlustý chlap na procházce, vzpomínáš?"
Shromáždění piktmužíci pozorovali, jak zuřivě funící a mručící Rob Kterýten, s jazykem vystrče-ným v koutku úst, tvoří hrotem špičky rovné i oblé tvary písmen. Po každém tahu vrhal na keldu tázavé pohledy plné nejistoty.
„Dobře je to!" řekla nakonec. „To byl skvělý a ry-tířský pokus!"
Rob Kterýten o krok ustoupil a vrhl kritický po-hled na papír. „Je to všecko?"
„Ano," přikyvovala Žanina. „Napsal jsi své celé jméno - Rob Kterýten!"
Rob se znovu zadíval na písmena. „No a teď mě za to šoupnou do krimu, že jo?" řekl.
Vedle Zaniny se ozvalo opatrné zakašlání. To se hlásila ke slovu ropucha, přesněji řečeno technicky ropušák. Žába neměla žádné jméno, protože ropuchy o nějaká jména celkem nestojí. Navzdory oněm ne-vyzpytatelným silám, které nutí lidi myslet si úplný opak, žádný žabák se v životě nejmenoval například Kvak nebo Kermit. To se prostě nestává. Tenhle žabák byl kdysi právníkem (lidským práv-níkem, žáby se bez právníků obejdou), kterého proměnila v žábu víla sudička. Chtěla ho postrašit výhrůžkou, že ho promění v žábu, ale tak nějak si neuvědomila přesný rozdíl mezi teorií a praxí. Teď tedy žil ve Fíglím pahorku, kde se živil žížalami a po-máhal piktmužíkům se složitějším přemýšlením.
„Už jsem vám řekl, pane Kterýtene, že když své jméno jen napíšete, není to žádný problém," ozval se teď. „Na slovech ‚Rob Kterýten' není absolutně nic ilegálního." Ropušák ze sebe vyrazil krátké jasné kváknutí, které tady zastupovalo legální právnické uchechtnutí, „pokud by to třeba v nějakém cizím jazyce neznamenalo něco nelegálního."
Nikdo z Fíglů se nezasmál. Měli své vtipy raději trošku... no, dejme tomu legračnější.
Rob Kterýten upřel oči na svůj vlastní, velmi po-křivený rukopis. „Takže todle je mý měno, jo?"
„Na to se můžete spolehnout, pane Kterýtene."
„A zatím se nic tak hroznýho nestalo, že ne," ujiš-ťoval se Rob. Pak se naklonil kupředu a zadíval se upřeně na písmena. „Hele, a jak se vlastně pozná, že je to mý méno?"
„Víš, to je zase otázka tý druhý stránky celý věci. Slyšels někdy o čtení?" prohlásila Žanina.
„Hleď, a nemoh bych se já naučit akorát tudlecto psaní a nechat čtení na někom jiným?" vyptával se; Rob bez velké naděje.
„To tedy ne, můj mužský musí umět oboje," řekla Žanina a znovu si založila ruce v bok. Když si žena Nac mac Fíglů takhle založila ruce, nezbývala už, žádná naděje.
„Ach, je to ale cosi příšerného pro chlapa, když se proti němu jeho roba spikne s žabou," prohlásil Rob a potřásl nešťastně hlavou. Když se pak ale znovu obrátil a zadíval se na hrubý papír, přeběhl mu po obličeji kratičký záchvěv pýchy,
„A totok je pořád moje méno, co tady je?" řekl a začal se usmívat.
Žanina přikývla.
„Je tady enem tak, samotný, ne na nějakým pla-kátě ‚Hledá se', nebo tak nějak, jo? Mý méno, co jsem sám napsal?"
„Ano, Robe, je to přesně tak," přikývla kelda.
„Mám svý méno pod palcem. Žádnej pazgřivec s tým nic nepodělá, co? Držím svý méno pevně a bez-pečně?"
Žanina se podívala na žabáka, který pokrčil rameny. Většina těch, kdo mac Fígly znala, věděla, že vět-šinová část mozku se soustřeďovala u Fíglích žen.
„Chlap, kterej má svý méno zafírovaný tam, kde na něj nikdo jinej nemůže, ten si může dovolovat," pokračoval Rob

Kterýten. „To je fakticky magie, vo-pravdická -"
„Jenže to ‚R' jsi napsal obráceně a z ‚Kterýten' jsi vynechal ‚e' a ‚ť'," vskočila mu do řeči Žanina, pro-tože je povinností každé ženy zarazit svého manžela dříve, než praskne pýchou.
„Ale di, ženská, jenom sem si nemoh vzpomenout, kterým směrem se ten tlustej chlap má pustit," od-pověděl jí Rob a ledabyle zamával rukou. „Ale tlus-ťochovi nesmíme věřit. To je jedna z těch věciček, co my, lidé psaví vod přírody, víme tak nějak sami vod sebe. Jeden den von chodí na tudle stranu a hned druhej den může jít na úplně vopačnou."
Znovu se zářivě usmál na své jméno.
ROB KtrýEN
„A s těma písmenama to máš taky nějaký pomo-taný cérko, ‚E' mi tam chybí, ale za ‚R', ‚rej' jako ‚Kterej...'aha."
Zastrčil si tužku do vlasů a vrhl na Žaninu vzdor-ný pohled,
Žanina si povzdechla. Vyrostla se sedmi sty bratry a věděla, jak uvažují - tedy většinou rychle, ale úplně nesprávným směrem. A když nedokázali přizpůsobit své myšlení světu, přizpůsobovali svět svému myšle-ní. Její matka jí v takových okamžicích říkala, že je lepší se s nimi nehádat.
Je třeba říci, že co se týče Fíglů od Dlouhého jeze-ra, umělo jich slušně psát a číst sotva slabého půltuc-tů. Byli považováni za podivíny, za někoho, kdo má opravdu poněkud morbidního koníčka. Vždyť řekně-te, k čemu je vám něco takového dobré, když ráno vylezete z postele? Nepotřebujete umět číst a psát, když chcete vytáhnout z řeky pstruha, lapit divoké-ho králíka nebo se namazat, jak bůh káže.
Ve větru si nepočtete a na vodní hladinu se psát nedá.
Jenže napsané věci zůstávají. Byly to hlasy Fíglů, kteří zemřeli už dávno, viděli podivné věci a učinili podivné objevy. Jestli jste s tím souhlasili, záviselo na tom, za jak podivné a strašidelné jste to považo-vali. Klan Fíglů od Dlouhého jezera s tím souhlasil. A Zanina chtěla pro svůj nový klan to nejlepší.
Nebylo to jednoduché, být mladou keldou. Nová kelda přišla ke svému novému klanu jen s několi-ka bratry, kteří jí sloužili jako tělesná stráž, tam se provdala za vybraného manžela a stala se ženou se stovkami švagrů. Když jste se nad tím hlouběji za-mysleli, mohlo vám to dělat potíže. Tam na ostrově v Dlouhém jezeře byla alespoň její matka, se kterou si mohla o takových věcech popovídat, ale teď byla tady a kelda se nikdy domů nevracela.
S výjimkou svých bratří ochránců byla kelda vlast-ně sama. Žanině se stýskalo po domově, cítila se opuštěná a cítila strach z budoucnosti, což byl jeden z důvodů, proč některé věci začala špatně chápat...
„Robe!"
Napodobeninou králičí nory, která byla vchodem do pahorku, dovnitř vpadli Hamiš a Yan Habáně.
Bob Kterýten se na ně podíval. „My se tady tak trochu chytli nad nějakejma písemnostma," vysvět-loval.
„No jo, jasně, Robe, ale hele, my byli vyprovodit tu habounekou mladou bosorbabu, aby jako bezpeč-ně vodfárovala, jaks řek, ale víš co? De po ní zlojroj!" vychrlil ze sebe Hamiš.
„Seš si jistej?" zvedl Rob hlavu a upustil tužku. „Nikdy jsem neslyšel, že by se někerej zjevil v týmto světě!"
„Noajto," přikyvoval Yan Habáně. „Bzučí tak, že z toho mám bolení zubů!"
„A vy ste jí o tom nic nepřáli, vy potroubla?" ze-ptal se Rob.
„Nae, ale je s ňou ta druhá baba, Robe," omlouval se Yan Habáně. „Co kantoruje."
„Slečna Klíšťová," upřesňovala ropucha.
„Ajto, tá s tvářou jak basa jogurtů," přikyvoval Yan Habáně. „A takés nám přál, že sa jim nesmíme zjevit, Robe."
„Šak ba, tož včíl je to něco iného -" začal Rob Kterýten, ale najednou se zarazil.
Nebyl ženatý nijak dlouho, ale během manželství ní muži vypěstují celou řadu zvláštních smyslů, které jim přejdou do krve. Jeden z nich jim vždycky řekne, íc jsou až po krk v ošklivém maléru. Bohužel jim to řekne až ve chvíli, kdy tam už opravdu jsou.
Žanina si významně poklepávala špičkou nohy 0 zem. Ruce měla založené na prsou. Usmívala se tím zvláštním způsobem, který se ženy naučí krátce po svatbě a který jako by říkal: „Máš pravdu, jsi až po krk v maléru, ale já tě nechám, aby ses tam zahrabal ještě hlouběji."
„O jaké velké mladé bosorbabě to mluvíte?" ze-ptala se pak hlasem tak jemným a vyrovnaným, ja-ký by snad použila myš-absolventka Hlodavci koleje vrahů.
„Oh, totok, nóo, teda..." začal Rob a tvář mu náh-le poklesla. „Ty na ňu nepamatuješ? Byla na našej svarbě! Dyť víš, byla naěou keldou den či dva. Naša stará kelda ju to přinutila odpřisáhnúť, než sa vrátila do Země živých," dodával Rob hlasem, který zněl, jako když másla ukrajuje, pro případ, že by přání staré keldy mohlo odvrátit bouři, která se měla roz-poutat každou chvíli. „Je dobré tak trochu ju hlídat, dyž byla našou bosorbabou a keldou a ..."
Hlas Roba Kterýtena se při pohledu na výraz v Žaninině tváři vytratil.
„Pravá kelda se musí provdat za Velkýho muže," řekla Žanina. „Tak jak já se vdala za tebe, Robe Kte-rýtene Fígle! A nejsem ti dobrou ženou?"
„No jasňačka, jasňačka," mumlal Rob. „Akorát, že-"
„Ale nemůžeš být oženěný se dvěma ženama, pro-tože to by bylo dvojženství, nebo ne?" pokračovala Žanina hlasem, který nebezpečně sládl,
„No, děkuju pěkně, vona jedna stačí až až," huh-lal Rob Kterýten a zoufale hledal nějaký způsob, jak uniknout. „A bylo to jenom dočasný, a vona je to ještě malá holka, a skvěle jí to myslí, takže -"
„Mně to skvěle myslí, Robe Kterýtene, a já jsem kelda tutoho klanu, nae? Kelda může byt enem jed-na, nae? A já si myšluju, že už nebude žádný honem za tým habounským děvčiskem, A ty by ses měl sty-dět. Ta určitě nestojí o to, aby na ňu celý čas zízali tací jak Yan Habáně."
Rob Kterýten sklonil hlavu. „No ajto... enem, že..." začal chabě.
„Enem že co?"

„Dyť to chúďa včíl pronásleduje zlojroj!"
Nastalo dlouhé ticho a nakonec Zanina řekla: „Jseš si jistej?"
„Najisto, keldo," přikyvoval horlivě Yan Habáně. „Když to bzučání jedenkrát uslyšíš, nikdy ho neza-pomeneš."
Žanina si skousla ret. Mírně pobledlá pak řekla: „Tys pral, že by z ní mohla být mocná bosorbaba, Robe?"
„Ajto, ale nepamatuju, že by někdo přežil, když si na něho umanul zlojroj! Nedá se zabit, nedá se zasta-vit, nemůžeš ho -"
„Ale nepráls mě o tom, jak ta malá habounská bosorbaba bojovala aj s Králkou vil a vyhrála?" po-kračovala Žanina.
„Svácla ju panvicou, říkals. To znamená, že je navěru dobrá. Jestli je ozajstná bosor-baba, postará se sama o sebe. Každý z nás se musí postarat o své noční mory. Ať už se potká s bůhví čím, mosí se tomu postavit. A jestli to nedokáže, do-zajista to není bosorbaba."
„Nuž ajto, ale zlojroj je horší než -"
„Ona odjela, aby se učila kejklování od jiných bosorbab," řekla Žanina, „A já se musím učit keldování úplně sama. Mosíš enem dúfat, Robe Kterýtene, že sa tá malá bosorbaba učí tak rychle jak já."

KAPITOLA 2
Dvěkošile a dva nosy

DvěkoŠile, to bylo jen pár domků v zatáčce silnice, kterým dal někdo jméno. Nebylo tam nic než hosti-nec pro cestující dostavníku, kovárna a malý obchů-dek, který měl v malém výkladu kousek lepenky, na němž byl nápis optimisticky hlásající „suvenýry", A to bylo prakticky všechno. Kolem, odděleno kous-ky polí nebo výběžky lesa, pak stála obydlí lidí, pro něž byly Dvěkošile něčím jako velkoměstem. Každý svět je plný míst, jako jsou Dvěkošile. Na taková místa lidé nepřicházejí, většina lidí z nich naopak pochází.
Místo tiše leželo a hřálo se v paprscích odpolední-ho slunce. Přímo uprostřed cesty se povaloval postar-ší, hnědobílý kokršpaněl a podřimoval.
DvěkoŠile byly větší než jejich vesnice a Tonička ještě nikdy předtím neviděla suvenýry.
Zašla do obchodu a utratila dvě pence za malý, dřevořez dvou košil pověšených na šňůře a dvě po-

hlednice s nápisem Pozdrav z Dvěkošil, na nichž byl obrázek obchůdku se suvenýry a nějakého zvířete, pravděpodobně psa, spícího na ulici. Drobná slečna za přepážkou ji oslovovala „mladá dámo" av yprávě-la jí, že Dvěkošile jsou velmi populární v druhé polo-vině roku, kdy se sem sjíždějí lidé z okruhu přinej-menším dvou kilometrů na festival Nakládaného zelí.
Když Tonička vyšla ven, uviděla slečnu Klíšťovou, která stála vedle spícího psa a zamračeně pohlížela směrem, odkud přijely.
„Děje se něco?" zajímala se Tonička.
„Cože?" obrátila se k ní slečna Klíšťová, jako kdy-by vůbec zapomněla, že Tonička existuje. „Hm... ne. Já jen... měla jsem dojem, že... poslyš, co kdybychom si skočily do hostince a něco snědly?"
Chvilku trvalo, než v hospodě někoho objevily, ale slečna Klíšťová nakonec zašla do kuchyně a tam našla ženu, která jim slíbila nějaké koláčky a šálek čaje. Ji samotnou její slib dost překvapil. Původně neměla nic takového v úmyslu, spíše naopak, protože měla až do příjezdu dostavníku volno, ale slečna Klíš-ťová dokázala klást otázky tak, že na ně většinou dostávala takové odpovědi, jaké chtěla slyšet.
Slečna Klíšťová také požádala o čerstvé, nevaře-né vejce ve skořápce. Čarodějkyjsou taky velmi dobré ve způsobu, jakým své otázky kladou, takže na svou otázku či požadavek téměř nikdy nedostanou odpo-věď „proč?".
Seděly na sluníčku na lavici před hostincem a po-malu jedly. Pak Tonička vytáhla svůj deník.
Měla jeden podobný i v přípravně mléka, ale ten jí sloužil k záznamům o množství mléka a másla.
Tenhle byl osobní. Koupila si ho od podomního ob-chodníka, lacino, protože byl loňský. Ale jak obchod-ník správně řekl, dnů v něm bylo na počet stejně.
Měl také zámeček, malou mosaznou věcičku na koženém poutku. A taky vlastní droboučký klíček. Byl to právě ten zámeček, který Toničce učaroval. V jistém věku člověk právě takové zámečky ocení.
Napsala „Dvěkošile", pak chvilku přemýšlela a do-psala „zatáčka na cestě".
Slečna Klíšťová nespouštěla oči z cesty.
„Děje se něco, slečno Klíšťová?" zeptala se znovu Tonička a pozvedla hlavu.
„Já,.. já nevím. Pozoruje nás někdo?"
Tonička se rozhlédla kolem. Dvěkošile podřimo-valy v odpoledním vedru. Nikdo je nepozoroval.
„Neřekla bych, slečno Klíšťová."
Čarodějná učitelka si sundala klobouk a zevnitř vytáhla několik dřívek a cívku černých nití. Pak si vyhrnula rukávy a rychle se rozhlédla pro případ, že by se celá populace Dvěkošil náhle vyhrnula do ulic. Nakonec utrhla kus nitě a uchopila vajíčko.
Vajíčko, nit a prsty se na chvilku zamíhaly a pak se objevilo vajíčko, které viselo slečně Klíšťové mezi prsty v nitěné síťce podobné té, kterou si děti dělají při přebírání „kolíbky".
To na Toničku udělalo dojem.
Jenže tím slečna Klíšťová neskončila. Z kapes za-čala tahat další předměty, a je třeba říci, že každá průměrná čarodějka má kapes požehnaně. Objevily se korálky, několik peříček, brýlová skla a dva tři proužky barevného papíru. To vše pak bylo obaleno kousky dřeva a vlny.

46

„Co je to?" zajímala se Tonička.
„Pendul," odpověděla slečna Klíšťová.*
„To je magie?"
„Ne tak docela. Spíš něco jako trik."
Slečna Klíšťová pozvedla levou ruku. Peříčka, ko-rálky, vajíčko a ostatní věci v nitěné kolíbce se roz-točily.
„Hmm," zabručela. „Tak a teď se podíváme, co uvidíme..."
Vnořila prsty pravé ruky do spleti nití a zatáhla...
Vajíčko a zrcátko, korálky a peří zmateně posko-čily a Tonička by byla přísahala, že v jednom místě prošla jedna černá nit druhou.
„Aha!" zvolala. „Je to něco jako kolíbka!"
„Hrávala jsi ji taky?" řekla slečna Klíšťová ne-přítomně, protože byla stále soustředěna na pendul.
„Umím všechny obyčejné figury," pochlubila se. „Kolíbku, diamant, kapesník, domeček, tři staré dá-my, jednu šilhavou, které nesou na trh košík ryb a potkaly při tom osla... i když na tu poslední musíte být dva a mně se podařila akorát jednou a Božena Tupáčková se musela v nejhorším okamžiku poškra-bat na nose a já pak musela rychle shánět nůžky, abych ji z toho vystříhala..."
Prsty slečny Klíšťové pracovaly jako tkalcovský stav.
„Je legrační, že by se z toho měla stát jen obyčejná dětská hračka," zabručela. „Aha..." Nahlížela do slo-žité spleti, kterou vytvořila.
* Pozn. překl.: Aby zase nedošlo k nedorozumění... Ná-zev pendul, pendula, pendl se mění s místním nářečím.
47
„Vidíte něco?" natahovala Tonička krk.
„Nechala bys mě laskavě, abych se mohla soustře-dit, dítě? Děkuju ti..."
Pes spící na cestě se probudil, zažíval a zvedl se na nohy. Pak se pomalu došouraí k lavici, kde seděla naše dvojice, obdařil Toničku vyčítavým pohledem a stočil se jí u nohou. Páchl jako mokrý starý ko-berec.
„Něco tam je... něco..." prohlásila nakonec slečna Klíšťová velmi tichým hlasem.
Toničky se zmocnila panika.
Od bílého prachu cesty a bílé stěny na její druhé straně se odráželo sluneční světlo. Mezi malými žlu-tými kvítky, které porůstaly vršek zdi, s bzučením poletovaly včely, U Toniččiných nohou chrápal starý kokršpaněl a občas vypustil větry.
Jenže to nebylo v pořádku. Něco bylo špatně. Cí-tila, jak ji něco tísní, mačká, jak něco lehá na celou okolní krajinu a doslova ji v jasném slunečním světle ždímá. Slečna Klíšťová a její kolébka vedle ní byly nehybné, ztuhlé v tomto okamžiku nečekané hrůzy.
Jen několik korálků se pohnulo jakoby samo od sebe. Vajíčko se roztančilo, zrcátko poskočilo, korál-ky sklouzly o něco níž a přeskočily z nitě na niť -
Vejce vybuchlo.
Do Dvěkošil vjel dostavník.
Vjel do malé vesničky a v oblaku prachu, hluku a podkov za sebou táhl svět. Zastínil slunce. Dvířka se otevřela.
Postroje zacinkaly. Z koní se pařilo. Sta-rý kokršpaněl vstal a v jakési podivné naději zavrtěl ocasem.
Tlak ustoupil - ne, doslova utekl.
48

Slečna Klíšťová vytáhla kapesník a začala si otí-rat ze šatů vajíčko. Zbytek pendulu zmizel s pozoru-hodnou rychlostí v různých kapsách.
Usmála se na Toničku a smála se dál, i když mlu-vila, takže vypadala jako částečně šílená.
„Nevstávej a nic nedělej! Chovej se jako myška."
Tonička stejně neměla žádnou chuť dělat cokoliv jiného než sedět jako myška, protože měla pocit, jako by se právě probudila z noční můry.
Bohatší cestující vystupovali z dostavníku a ti chudší se pomalu spouštěli z jeho střechy. Bručeli, odkašlávali, podupávali nohama a trousili za sebou jemný prach z cesty. Většina z nich pak zmizela v hostinci.
„Teď," řekla slečna Klíšťová, když se dveře hos-tince zavřely, „se my dvě... půjdeme projít. Vidíš támhle ten malý hájek? Tam máme namířeno. A až povozník Remcal zítra uvidí tvého otce, řekne mu... řekne, že tě tady vysadil těsně předtím, než sem do-razil dostavník a,.. a ... prostě všichni budou šťastní a nikdo nikomu nebude lhát. To je důležité."
„Slečno Klíšťová?" nadhodila Tonička a zvedla svůj kufřík.
„Prosím?"
„Co se to právě teď stalo?"

„Já nevím," potřásla čarodějka hlavou. „Už se cítíš v pořádku?"
„Hm, řekla bych, že ano. Na klobouku máte ještě zbytek žloutku." A taky jste hrozně nervózní, po-myslela si Tonička v duchu a to byl ten kousek, který jí na tom všem dělal největší starosti. „Těch vašich šatů je mi líto," dodávala nahlas,
49

"Už jsem viděla dost hůř zřízených šatu," mávla klidne rukou slečna Klíštová. "Pojďme."
"Slečno Klíštová?" začala opatrne Tonička, když vykročily k lesíku.
"No, copak?"
"Jste opravdu velmi nervózní," podívala se na ni Tonicka. "Kdybyste mi řekla proč, tak vzhledem k tomu, že jsme dvě, bylo by to jen půl starostí na každou. "
Slecna Klíštova si těžce povzdechla. "Nejspíš to nebylo nic vážného," odpovedela.
"Slecno Klíštová, to vejce vybuchlo!"
"Ano. Hm. Víš, pendul muže být použit jako jednoduchý magický detektor a zesilovac. Je to velmi primitivní nástroj, ale je vždycky dobré vyrobit si ho ve chvílích zmatku a nejistoty. Myslím si... víš, možná jsem ho nesložila správne. A obcas se jeho prostřednictvím vybíjejí velké dávky neusměrnené volné magie."
"Vyjste si ho sestavila, protože jste byla nervózní," trvala na svém Tonicka.
"Nervózní? Nesmysl. Já nejsem nikdy nervózní!" odsekla slecna Klíštová. "Ale když už o tom mluvíš, snažila jsem se zjistit, jestli se neco nedeje. Něco ve mne vyvolávalonejistotu. Něco, co bylo hodne blízko, řekla bych. Ale asi jsem se spletla. No, ted když budeme odjíždet, už se cítím mnohem líp."
Ale rozhodne tak nevypadáte, pomyslela si Tonicka. A nebylo to dobré. Dva lidé znamenají dvakrát tolik nervozity a starostí. .
Byla si však jistá, že na Dvěkošilích není nic magického. Byla to pouhá zatáčka na ceste.
50

* * *

o dvacet minut pozdeji se cestující vyhrnuli z hotelu a začali nastupovat do dostavníku. Vozka si všiml, že se kone potí, a pomyslel si, jak to, že slyší bzukot hejna much, když kolem žádné mouchy nejsou.
Psa, který puvodne podřimoval v prachu cesty, později našli v koute hostinské stáje, kde se s knučením pokoušel zahrabat do zdi.
Lesík byl vzdálený necelou půlhodinku cesty, ale i tak se slecna Klíštová s Toničkou střídaly v nesení kufríku. Co se týce lesíka, nebyl na lesní standardy nic moc. Tvočily ho vetšinou obycejné buky, i když jakmile se dozvíte, že buk vylucuje speciální jed, kterým pokrývá zem pod sebou, aby ji udržel cistou a bez konkurence, uvědomíte si, že to není tak docela ten strom, za jaký jste ho měli.
Seděly na padlém kmeni a čekaly na západ slunce. Slečna Klíštová zatím vyprávěla Tonicce o pendulech.

"Takže ony nejsou kouzelné?" ujišťovala seTonicka.
"Nejsou. Ale je to předmet, jehož prostřednictvím
mužeš být kouzelnou."
"To myslíte jako brýle, které vám vylepší zrak, ale
dívat se za vás nedokážou?"
"Toje presne ono! Je dalekohled kouzelný? Jistěže
ne. Je to jen pár kousku skla v rouře, ale když je
dobrý, mužeš s ním pocítat draky na mesíci. A... ano,
střílela jsi nekdy z luku? Ne, asi ne. Jenže pendul se
dokáže chovat práve jako luk. Když střelec luk natahuje,
převezme luk lukostrelcovu svalovou sílu a vyšle
težký šíp mnohem dále a prudceji, než by ho lu-
51
kostřelec dokázal dohodit. Můžeš si nějaký vyrobit prakticky z čehokoliv, pokud ovšem vypadá... jak má."
„A pak poznáte, jestli se děje něco magického?"
„Ano, pokud je to to, po čem pátráš. Když jsi v tom dobrá, může ti pomoct dělat samotnou magii, přesně se soustředit na to, co je nutné udělat. Můžeš je používat k ochraně, jako síť prokletí, nebo k vyslání. zaklínadla, nebo... no, prostěje jako ty drahé kapesní nože, víš, co myslím? Ty, co mají malou pilku a nůžky a párátko? Akorát neznám čarodějku, která by po-užila pendul jako párátko, ha, ha. Všechny mladé ca-rodějky by se měly naučit, jak udělat pendul. Ale s tím už ti poradí slečna Rovnovodovážná."
Tonička se rozhlédla lesíkem. Stíny se prodlužo-valy, ale těch se nebála. Hlavou se jí honily útržky toho, co už jí slečna Klíšťová stačila říci: Vždycky sem postav tomu, co ti nahání strach. Pokaždé u sebe měj nějaké peníze, nikdy ale příliš, a kus provázku. I když to není tvoje vina, je to tvoje zodpovědnost. Čarodějky , věci řeší. Nikdy nesmíš stát mezi dvěma zrcadly. Ni-kdy se nesměj zlým, kdákavým smíchem. Udělej, co musíš. Nikdy nelži, ale nemusíš být vždy upřímná a říkat všechno. Nikdy si nic nepřej. Zvláště ne tehdy, když padá hvězda, protože to je astronomická pito-most. Otevři oči apakje otevři ještě jednou, pořádně,
„Slečna Rovnovodovážná má dlouhé šedivé vlasy, že?" změnila Tonička téma.
„Má."
„A je to dost vysoká slečna, trochu silnější a nosí spoustu náhrdelníků," pokračovala Tonička. „Taky má brýle na řetízku. A boty na strašně vysokých podpatcích."
52

Slečna Klíšťová nebyla hloupá. Rozhlédla se po mýtině.
„Kde je?" zeptala se.
„Stojí támhle vedle toho stromu," odpověděla jí Tonička.
I přesto, že Tonička ukázala bradou, musela sleč-na Klíšťová velmi zaostřit. Tonička si všimla, že ča-rodějky vyplňují prostor. Způsobem, který se nedá dost dobře popsat, se zdály být reálnější než ostatní lidé kolem nich. Když však chtěly být neviděny, staly se až úžasně nenápadnými. Neskrývaly se, nezmize-ly magicky, i když to tak mohlo vypadat, ale kdybyste pak měli popsat příslušný prostor, byíi byste přísa-hali, že v něm žádná čarodějka nebyla. Jak se zdálo, prostě a jednoduše nechaly samy sebe opticky zmizet.
„Máš pravdu, jsi šikovná," řekla slečna Klíšťová. „Cekala jsem, kdy si jí všimneš."
Ha! pomyslela si Tonička.
Slečna Rovnovodovážná se vydala k nim a s kaž-dým krokem byla skutečnější. Byla celá v černém, ale při chůzi se lehce blýskala díky množství Černé bi-žuterie, kterou byla ověšena. Navíc měla brýle, což Toničce u čarodějky připadalo divné. Slečna Rov-novodovážná připomínala Toničce šťastnou slepici. A měla dvě paže, tedy normální počet.
„Ach, slečna Klíšťová," zvolala. „A ty musíš být Tonička Bolavá." Tonička už věděla dost, takže se neukláněla. Čarodějky se neklaní před nikým (pokud nechtějí přivést Rolanda do rozpaků).
„Ráda bych si chvilku promluvila se slečnou Rov-novodovážnou, Toničko, když dovolíš," řekla slečna Klíšťová významně. „Záležitosti starších Čarodějek."
53
Ha! pomyslela si Toničku znovu, protože její líbil zvuk toho slova. „Takže já si skočím támhle kousek dál prohlédnout nějaký strom, mám?" řekla s pří-zvukem, který, jak doufala, vyzařoval sžíravý sarkas-mus.
„Na tvém místě bych se podívala spíš do nějakého křovíčka, drahoušku," volala za ní slečna Rovnovo-dovážná.
„Nerada zastavuju, když jsem jednou ve' vzduchu!"
Bylo tam nějaké cesmínové křoví, ale po tom, co na ni ty dvě mluvily jako na nějaké desetileté dítě, by Tonička raději dopustila, aby jí praskl močový měchýř.
Porazila jsem Královnu vil! pomyslela si, když pomalu kráčela lesem. Je pravda, že si nejsem tak docela jistá, jak jsem to udělala, protože mi to teď připadá jako sen, ale dokázala jsem to!

Měla zlost, že ji takhle poslali pryč. Trocha úcty nikomu neublíží, že? Tak to řekla ta stará čarodějka, paní Zlopočasná, pokud si Tonička pamatovala. „Já ti prokážu úctu, a ty budeš na oplátku respektovat mě." Paní Zlopočasná, čarodějka, jakou si tajně přály být všechny ostatní Čarodějky, jí prokázala úctu, tak-že by si jeden myslel, že ty ostatní by mohly v tomto směru také projevit nějakou snahu. Řekla: „Chci se vidět."
.. .a vystoupila ze sebe a ve svém duchovitém, ne-viditelném těle se vydala nazpět ke slečně Klíšťové a slečně Rovnovodovážné. Neodvážila se sklopit oči pro případ, že by zjistila, že nemá nohy. Když se oto-čila a podívala se na své hmotné tělo, viděla, že ne-hybně stojí vedle cesmínového křoví, očividně dost
54

daleko na to, aby nemohlo vyslechnout probíhající rozhovor.
Když se Tonička opatrně přiblížila, slyšela slečnu Klíšťovou, která říkala:
„- ale velmi znepokojivě vyspělá."
„Ale božíčku. Já nikdy zvlášť dobře nevycházela s chytrými lidmi," odpovídala slečna Rovnovodovážná.
„Víte, jinak má to dítě ale zlaté srdce," pokračova-la slečna Klíšťová, což se Toničky dotklo víc než „zne-pokojivě vyspělá".
„Znáte pochopitelně mou situaci," navázala sleč-na Rovnovodovážná, zatímco se neviditelná Tonička pomalu přikrádala blíže.
„Jistě, slečno Rovnovodovážná, ale vaše práce vám dělá skutečně čest. Proto pani Zlopočasná navrhla vos.
„Bohužel, obávám se, že chvílemi začínám být tak trochu roztržitá," svěřovala se slečna Rovnovodováž-ná ustaraně.
„Ten let sem byl příšerný, protože jsem si já hloupá zapomněla brýle na dálku na druhém nose..."
Na druhém nose? pomyslela si Tonička.
Obě čarodějky v tom okamžiku jako na povel zne-hybněly.
„Já nemám vajíčko!" řekla slečna Klíšťová.
„Pro tyhle naléhavé případy mám brouka v kra-bičce od sirek!" vyjekla slečna Rovnovodovážná,
Jejich ruce vjely do kapes a začaly s horečnatou rychlostí vytahovat nitě, peříčka a kousky barevných hadříků.
Vědí, že jsem tady! pomyslela si Tonička a zašep-tala: „Ať se nevidím!"
55
Zamrkala a zakývala se na podpatcích, když se ocitla zpět v trpělivé malé postavě vedle cesmínové-ho houští. Kus odsud slečna Rovnovodovážná s úcty-hodnou rychlostí skládala pendul a slečna Klíšťová se rozhlížela lesem na všechny strany,
„Toničko, okamžitě se vrať!" volala.
„Ano, slečno Klíšťová," odpověděla Tonička a ro-zeběhla se jako hodné děvče k oběma čarodějkám.
Nějak mě objevily, myslela si. Dobrá, jsou to ča-rodějky, i když podle mě nijak zvlášť dobré -
Pak pocítila ten tlak. Zdálo se, že lisuje stromy naplocho a les se naplnil strašlivým dojmem, Že vám někdo stojí přímo za zády. Tonička klesla na kolena a rukama si ucpávala uši, zatímco jí hlavou probíha-la příšerná bolest, horší než několikanásobný zánět středního ucha.
„Mám to!" vykřikla slečna Rovnovodovážná. Po-zvedla pendul. Byl úplně jiný než ten, který předtím sestavila slečna Klíšťová. Skládal se z nití, krkavčího peří, lesklých korálků a ve středu byla obyčejná kra-bička od sirek.
Tonička vykřikla. Měla pocit, že jí hlavou proni-kají doběla rozpálené jehly, a v uších jí zněl ohlušu-jící bzukot much,
Krabička od zápalek vybuchla.
A pak se kolem rozhostilo ticho a bylo slyšet ptačí zpěv. Nic neukazovalo na to, že by se něco stalo, jen několik kousků krabičky od sirek, které se snášely ' k zemi spolu s úlomky pestrobarevných krovek.
„No nazdar," vypravila ze sebe slečna Rovnovo-dovážná, „Byl to moc dobrý brouk, rozhodně lepší než I většina ostatních,.,"
56

„Toničko, jsi v pořádku?" zvolala slečna Klíšťová.
Tonička zamrkala. Bolest zmizela stejně rychle, |ak přišla, a nechala po sobě jen palčivou vzpomínku. Vyškrabala se na nohy. „Myslím, že ano, slečno Klí-
šťová!"

„Musím se té zeptat na jednu věc!" prohlásila slečna Klíšťová, přešla rázným krokem k nejbližší-mu stromu a s přísným výrazem se zastavila.
„Prosím, slečno Klíšťová?" upřela na ni Tonička pohled plný nevinnosti.
Nedělala jsi náhodou... něco?" podívala se na ni přísně slečna Klíšťová. „Nevyvolávala jsi něco, nebo tak?"
„Ne! Vždyť ani nevím jak!"
„A nebyli to náhodou ti tví malí mužíčkové, ze.'
pokračovala slečna Klíšťová pochybovačně.
Oni nejsou moji, slečno Klíšťová. A takové věci nedělají. Oni jen křičí Jejdamáku!' nebo ‚u psí nohy! n pak začnou lidi kolem sebe kopat do kotníku. Ty vždycky poznáte."
„No, ať už to tedy bylo cokoliv, zdá se, ze je to pryč " vmísila se do jejich hovoru slečna Rovnovodo-vážná. „A my bychom měly taky vyrazit,nebo poletíme celou noc " Sáhla za další strom a vytáhla odtamtud Otýpku palivového dřeva. Každopádně to přesně tak vypadalo, protože to tak vypadat mělo. „Můj vlastni vynález," pochlubila se skromně. „Jeden tady nadu-línách nikdy neví, že?" A násada z něj vyjede, když stisknete tenhle knoflík - oh, promiňte, někdy to trochu zlobí. Všimla jste si některá, kam to odletělo.
Po chvíli našly násadu v křoví a našroubovaly ji na místo.
57
Tonička, dívka, která naslouchala tomu, co lidé nkaji, slečnu Rovnovodovážnou pozorovala velmi po-zorně. Čarodějka měla na tváři každopádně jen jeden nos a bylo poněkud těžké představit si, že by tam měl někdo nosy dva, a i kdyby, kde by byl ten druhý a k če-mu by sloužil.
Pak slečna Rovnovodovážná vytáhla z kapsy kus provazu a podala ho někomu, kdo tam nebyl.
Přesně to udělala, tím si byla Tonička jistá. Ne-upustila ho, neodhodila ho, prostě ho jen jakoby ně-komu podala nebo pověsila na neviditelný hřebík a pustila.
Provaz padl na trs mechu. Slečna Rovnovodováž-ná sklopila oči k provazu, pak si všimla ToniČčina pohledu a nervózně se zasmála. _ „Jsem to ale hloupá," řekla. „Myslelajsem si, že sto-jím támhle! Příště zapomenu, kde mám vlastní hlavu."
„No... pokud mluvíte o té, co máte na vlastním , krku, odpověděla jí opatrně Tonička, která měla pořád na vědomí ten druhý nos, „tak ji pořád ještě
JJJ.aX©,
Starý kufřík byl přivázán na rozčepýřený konec koštěte, které se klidně vznášelo necelé tři čtvrtě metru nad zemí.
„Tak, tohle poslouží jako pohodlné sedadlo " oko-mentovala výsledek své práce slečna Rovnovodováž-ná, z níž se pomalu, ale jistě stával jen uzlíček nervů což se stávalo většině lidí, kteří zjistili, že je Tonička* upřeně pozoruje.
„Sedneš si za mě a budeš se pevně držet. Já to tak taky normálně dělám."
„Vy si vždycky normálně sedáte sama za sebe?"j pozvedla Tonička obočí. „Jak to přesně -?"
58

„Toničko, vždycky jsem podporovala otevřený způsob, jakým kladeš lidem otázky," vskočilají hla-sitě do řeči slečna Klíšťová. „A teď prosím, ráda bych ti pogratulovala k tomu, jak dokonale ovládáš umění mlčet. Tak si nasedni za slečnu Rovnovodovážnou, protože jsem si jistá, že chce vyrazit, dokud je ještě trochu světlo."
Když slečna Rovnovodovážná nasedla, koště se mírně zakývalo. Pak gestem vyzvala Toničku, aby naskočila za ni.
„Nebojíš se výšek, drahoušku, že ne?" zeptala se, když Tonička vylezla na košte.
„Nebojím," zavrtěla Tonička hlavou.
„Zaskočím se podívat, až přiletím na Zkoušky Čarodějek," řekla slečna Klíšťová a Tonička ucíti-la, jak se koště začíná pomalu zvedat. „Dej na sebe pozor."
Jak se ukázalo, když se slečna Rovnovodovážná Toničky ptala, zda se nebojí výšek, položila jí špatnou otázku.
Tonička se skutečně výšek ani v nejmenším nebála. Klidně prošla i kolem těch nejvyšších stro-mů, aniž by hnula brvou. Na ty nejvyšší vrcholky hor se dívala s nezastíraným potěšením.
To, Čeho se ale opravdu bála, i když si to až do této chvíle neuvědomila, byly hloubky. A teď jí najednou došlo, že má strach být tak vysoko nad zemí, že kdyby spadla a začala křičet, ztratila by dech dřív, než by dopadla na kamení, kde by se její tělo proměnilo na směsku želé a drcených kostí. Ona se vlastně bála země. Slečna Rovnovodovážná si měla dobře rozmys-let, jakou otázku jí klade.
Tonička se držela slečny Rovnovodovážné za pá-
59
sek a oči upírala na látku jejích Šatů mezi lopatkami. „Už jsi někdy předtím letěla, Toničko?" zeptala se čarodějka, když

už byly chvíli ve vzduchu. „Ghnm!" vykvíkla Tonička. „Jestli chceš, udělám takové malé vyhlídkové ko-lečko," sdělovala slečna Rovnovodovážná Toničce přes rameno. „Odsud seshora je překrásný pohled na celý ten váš kraj."
Vzduch se hnal Toničce s hukotem kolem uší. Byl mnohem chladnější. Tonička visela očima na zádech slečny Rovnovodovážná.
„Bude se ti to líbit," volala slečna Rovnovodováž-ná přes rameno zesíleným hlasem, aby překřičela hukot větru. „Zabere to jen chvilku."
Tonička neměla čas říci ne a kromě toho si byla; skoro jistá, že kdyby otevřela ústa, začala by okamži-tě blinkat. Koště se zakývalo a svět pod ní náhle uhnul obloukem stranou.
Nechtěla se dívat, ale pak si vzpomněla, že čáro-dějkaje vždycky zvídavá, a to až na hranice vlezlosti. Chtěla-li se stát čarodějkou, musela se podívat.
Riskovala kratičký pohled a spatřila svět dole. Na-zlátle rudé světlo zapadajícího slunce pomalu postu-povalo krajem a Tonička viděla šikmo pod nohama dlouhé stíny Dvěkošíl a o kus dál lesy a vesničky až k dlouhému oblouku Křídové pahorkatiny...
.. .která červeně plála a na níž se jako přívěsek na krku nějakého obra Črtal rudě zářící obrys Bílého koně. Tonička se na něj dívala a ve stínech, které postupovaly v patách zapadajícího slunce, jí připadal živý.
V tom okamžiku zatoužila seskočit z koštěte a roz-
60

letět se nazpět, zavřít oči, klapnout podpatky a být duma, udělat cokoliv -
Ne! Tyhle myšlenky přece už zabalila a odložila tlranou, ne? Musela se učit a v jejich kraji nebyl ni-kdo, kdo by jí v tom mohl pomoci.
Jenže Křída, to byl její svět. Kráčela po něm každý tlen. Cítila pod nohama tep jeho starého života. Jak nhala babička Bolavá, měla tu zem v kostech. Měla ji dokonce i ve svém jméně, protože ve starém jazyce Nac moc Fíglůjejíjméno znělo jako „Země pod vlna-mi". Viděla duševním zrakem samu sebe, jak prochá-zí hlubinami prehistorických moří v době, kdy Křída vnukala, v miliony let dlouhém dešti ulit a skořápek drobných tvorů. Kráčela po zemi stvořené životem, který vdechovala, naslouchala mu a myslela za něj. Vidět ji teď takhle, malou, opuštěnou, uprostřed kra-jiny, která se táhla až na konec světa, bylopříliš. Musí K tam vrátit a -
Koště se ve vzduchu divoce zakývalo.
Ne! Vím, že musím jít!
Pak přišlo prudké trhnutí, a když se koště pro-padlo a zamířilo dlouhým plynulým obloukem k ho-ním, cítila Tonička, jak jí žaludek klesá až někam ke kolenům.
„Obávám se, že to tam bude trochu házet," ozvala no po chvilce slečna Rovnovodovážná. „Mimochodem, l-ekla ti slečna Klíšťová, aby sis vzala silné teplé spod-ní kalhotky, drahoušku?"
Tonička, stále v mírném šoku, zamumlala něco, 00 mohlo vypadat jako „ne". Slečna Klíšťová se sice Hkutečně o kalhotkách zmiňovala a řekla jí, že každá čarodějka, která je jen trochu při smyslech, si na
61
koště bere alespoň troje, aby se vyhnula nežádoucímu vytváření námrazy, jenže Tonička na ně zapomněla.
„Ale božíčku," potřásla hlavou slečna Rovnovodo-vážná. „Tak to musíme dolů!"
Koště začalo klesat a řítilo se k zemi jako kámen.
Tonička na tenhle let nikdy nezapomněla, i když se o to mnohokrát pokoušela. Hnaly se děsivou rych-lostí těsně nad krajinou, koště kopírovalo terén a zem pod nohama se jim slévala v temnou šmouhu. Pokaždé když dorazily k nějaké ohradě nebo živému plotu, přeskakovala slečna Rovnovodovážná překážku na svém koštěti s neskrývaným potěšením. Každý skok doprovázela výkřiky jako „hopsá!", „hup tam!", několikrát dokonce zvolala něco jako „cibuláři jedou", a „ať se kočky pudrujou", čemuž Tonička vůbec ne-Brozuměla. Slečna Rovnovodovážná měla patrně do-jem, že se Tonička bude díky jejím veselým výkřikům
cítit lépe. Tonička se lépe necítila. Zvracela dvakrát.
Slečna Rovnovodovážná letěla nakloněna kupředu a hluboce shrbena nad násadou koštěte, takže maximálně využívala aerodynamický efekt vyvolaný špičatým kloboukem. Její klobouk byl kupodivu poměrně nízký, na výšku neměl víc než dvacet pětadvacet centimetrů, podobal se spíše černé šaškovské čepičce bez ozdob a s krempou. Později Tonička zjistila, že byl takový proto, aby ho slečna Rovnovodovážná nemusela smekat v nízkých venkovských J obydlích.
Po nějaké chvíli - která Toničce připadala jako věčnost - nechaly za zády farmy, pole i pastviny a ocitly se v pahorkatině na úpatí hor. Netrvalo dlou-
62

ho a nechaly za sebou i stromy a koště letělo nad bfle ipěněnými vodami široké řeky, jejíž hladina byla poseta mohutnými balvany. Boty jim tu a tam smá-řola vodní sprška.
Pak uslyšela, jak slečna Rovnovodovážná ječí do hukotu vody a svistu větru: „Mohla by ses naklonit dozadu? Tohle je trochu ošemetné!"
Tonička si troufla vrhnout pohled přes čarodějči-
no rameno.
Na Křídě nebylo mnoho vody, kromě malých po-tůčků, jimž lidé říkali „struhy", které stékaly údolíč-ky a žleby na konci zimy a v létě vysychaly. Křídu nice obtékalo i několik velkých řek, ale ty byly poma-le a krotké.
Voda před nimi nebyla ani pomalá, natož krotká.
Ityla svislá.
Řeka se zvedala k tmavomodrému nebi a mířila přímo k prvním poblikávajícím hvězdám. Koště ji
n ledovalo.
Když se koště ve vzduchu vzepjalo a zamířilo kol-mo vzhůru podél vodopádu, Tonička se zaklonila a za-ťala ječet.
Samozřejmě, že znala svět, ale svět přece nemohl být takhle velký, mokrý, a už v žádném pří-padě tak hlasitý\
Topila se v husté vodní tříšti. Zvuk jí bušil do usi. Držela se opasku slečny Rovnovodovážná, zatímco Hloupaly vodou a duněním, a měla dojem, že už musí každou chvíli sklouznout z násady koštěte a zmizet
v hlubině...
...pak to s ní hodilo prudce kupředu, když koště přešlo ze svislého letu ve vodorovný a pokračovalo dál nad hladinou řeky, která se sice stále ještě zmí-
63
tála, vířila, hučela a pěnila, ale měla už tolik slušnos-ti, že to alespoň dělala na zemi.
Vysoko nad hlavami se jim mihl most a po obou stranách lemovaly řeku stěny z šedého kamene, ale stěny se pomalu snižovaly, řeka zpomalovala a vzduch se začínal oteplovat. Nakonec koště letělo nad ti-chou, hladkou hladinou, která očividně vůbec netu-šila, co se jí o kus dál přihodí. Pod nohama obou čarodějek prchaly na všechny strany stříbřitě lesklé ryby.
Zanedlouho se vznesly nad další pole, menší a ze-lenější, než byla ta doma. Objevily se stromy, dokon-ce celé hájky v hlubokých údolích. Jenže poslední denní světlo bylo to tam a vzápětí se dole rozprostře-la tma.
Pak musela Tonička na chvíli usnout, aniž se sleč-ny Rovnovodovážné pustila. S trhnutím se probudi-la, až když se koště ve vzduchu zastavilo. Země sice byla kus pod nimi, ale svítil tam kruh, který, jak se ukázalo, tvořily svíčky hořící ve starých sklenicích od zavařenin.
Koště začalo pomalu klesat, až se vznášelo jen kousek nad trávníkem.
V tom okamžiku se Toniččiny nohy rozhodly roz-plést a Tonička spadla do trávy.
„No tak, vyskoč hezky," pobízela ji slečna Rov-novodovážná vesele a zvedla ji na nohy. „Vedla sis skvěle!"
„Omlouvám se za to, že jsem křičela a blinkala..." mumlala Tonička, zakopla o jednu sklenici, která se převrátila, a svíčka zhasla.
Pokoušela se v temnotě rozeznat něco ze svého
64

okolí, ale hlava se jí točila. „Kdo zapálil ty svíčky, Slečno Rovnovodovážná?" zeptala se nakonec.
Já jsem je zapálila. Ale pospěšme si dovnitř, za-číná být dost chladno..." odpověděla jí slečna Rovno-
vodovážná.
„Aha, s pomocí magie, že?" přikývla Tonička, stá-le ještě poněkud omámená.
No dá se to udělat i s pomocí magie, más prav-du " řekla slečna Rovnovodovážná. „Ale já mám ra-ději zápalky, protože jednak zdaleka nevyžaduji tolik námahy a jednak, když se nad tím zamyslíš, jsou uz magické samy od sebe." Odvázala kufřík z násady. „Tak prosím, a jsme tady. Doufám, že se ti tady bude
líbit."
V jejím hlase znělo zase to optimistické veselí. Ale i když se Toničce stále ještě točila hlava a bylo jí špatně od žaludku, takže ji zajímalo především to, kde by co nejrychleji našla záchod, měla uši, kte-ré fungovaly bez chyby, a mozek, který nepřestával myslet. A ten si právě teď říkal: Tahle veselost je na okrajích nějaká pokřivená. Něco tady není v pořádku...
65

KAPITOLA 3 Dáma s jednotnou myslí
Stál tam domek, ale ve tmě s něj Tonička mnoho

neviděla Kolem se temně črtaly ovocné stromy nej-
spíše jabloně. Když na nejistých nohou nasledovala slečnu Rovnovodovážnou, zavadila o něco co viselo
z jedné větve. S cinkavým zvukem se to rozkývalo. Pak také zaslechla zvuk vody tekoucí nedaleko.
Slečna Rovnovodovážná odemykala dveře. Vedly
do malé, jasně osvětlená a až nezvykle dokonale ukli-zené kuchyně. V železném sporáku hučel oheň.
„Hm... jsem tady jako učednice," řekla Tonička, pořád ještě omámená letem. " Když mi řekne-
te, kde jsou potřebné věci, uvařila bych něco teplého
k pití..."
"To ne!" skoro vybuchla slečna Rovnovodovážná
a pozvedla ruce. Jak se zdálo, ji samu vykřik šokoval, protože když ruce spouštěla, třásly se jí jako list.
"Něco takového by mě ani ve snu nenapadlo," řekla už mno-
nem normálnějším hlasem a pokusila se o úsměv.
66

„Měla jsi dlouhý a namáhavý den. Ukážu ti tvůj po-koj a pár těch nezbytných věcí, pak ti donesu nahoru něco k zakousnutí a učednicí můžeš být od zítřka. Nikam nespěcháme."
Tonička se zadívala na bublající hrnec na rozpá-leném sporáku a na bochník chleba ležící na stole. Byl to čerstvě pečený chléb, nejspíš stále vlažný, pro-tože ještě voněl,
Potíž u Toničky spočívala v tom, že měla Třetí myš-lenky.* Ty si teď myslely: Žije sama. Tak kdo zapálil oheň? Jídlo v hrnci na horké plotně potřebuje občas zamíchat, kdo s ním míchal? A někdo taky zapálil svíčky. Kdo?
„Bydlí tady ještě někdo, slečno Rovnovodováž-ná?" zeptala se Tonička.
Slečna Rovnovodovážná vrhla zoufalý pohled na lívanec na plotně, pak na bochník a nakonec na To-ničku.
„Ne, nikdo, jen já," odpověděla a Tonička podvě-domě poznala, že mluví pravdu. Nebo alespoň něja-kou pravdu.
„Takže ráno?" téměř ji prosila slečna Rovnovodo-vážná. Vypadala tak bezradná a zoufalá, že jí Toničce najednou přišlo líto.
Usmála se. „Jistě, slečno Rovnovodovážná."
* Pozn. autora: První myšlenky, to jsou ty obyčejné, kaž-dodenní. Ty má každý. Druhé myšlenky jsou myšlenky, v nichž se zabýváte tím, jak a o čem přemýšlíte. Takové myšlení mají všichni, kteří myslí rádi. Třetí myšlenky jsou ty, které pozorují svět a myslí si samy pro sebe. Ty jsou vzácné a často znepokojující. Umění jim naslou-chat je součástí toho být čarodějkou.
67
Následovala krátká cesta ve svitu svíček. Záchod byl nedaleko domku. Byl to takzvaný tandem neboli dvoudírák, což se Toničce zdálo trochu divné, ale je samozřejmě možné, že tady kdysi žilo víc lidí. V dom-ku byla i jedna místnost určená jen ke koupání, což bylo podle standardů jejich domácí farmy strašlivé plýtvání místem. Místnost měla vlastní pumpu a ve-liký kotel na ohřívání vody. Tak to už byl opravdu přepych.
Její pokoj byl... moc hezký pokoj. Na všem byly kanýrky a volány. Všechny plochy byly pokryty deč-kami. Někdo podnikl všechny pokusy o to, aby byl pokoj... veselý, jako kdyby bylo zvykem, aby byla ložnice veselá. ToniČčin pokoj doma měl na podlaze koberec, porcelánový džbán a umyvadlo na stojánku, velkou dřevěnou truhlu na šaty a staré kalikové zů. clonky a to bylo všechno. Na farmě sloužily ložnic k tomu, aby měl člověk kde zamhouřit oči.
V tomhle pokoji byl prádelník se zásuvkami. Ob-sah Toniččina kufříku se snadno vešel do jedné z nichj
Když si Tonička sedla na postel, neozval se jedi-ný zvuk. V její staré posteli doma byla matrace tak stará, že v ní byl vylezen hluboký útulný dolík a kaž-dé pero vydávalo jiný zvuk. Kdyby nemohla spát/ mohla by pohybovat různými částmi těla a hrát na ta pera třeba Zvony svatého Ungulanta, cink bink klong, klink bink ploinng, dink plink donng, bink klinng.
A cítit byl tenhle pokoj taky jinak. Voněl prázd-nými místnostmi a cizím mýdlem,
Na dně kufříku měla Tonička malou skříňku, kte rou pro ni vyrobil pan Fošínka pracující na farmě.
68

Filigránské výrobky nebyly jeho specialitou, a tak byla truhlička dost těžká. Tonička si v ní schováva-la... památky,
Měla tam kousek křídy se zkamenělinou, která byla dost vzácná, a svou osobní značku na máslo, vy-řezanou ze dřeva (na níž byla čarodějka na koštěti) pro případ, že by měla možnost na svém novém místě dělat máslo, pak lesklý kamínek,

který měl být šťast-ný, protože v sobě měl kulatou dírku. (Tohle jí ales-poň řekli, když jí bylo sedm a našla ho. Nedokázala přijít na to, jaká souvislost je mezi dírkou v kamínku a štěstím, ale protože ho nejdřív nosila dlouhou dobu v kapse a pak ho na další roky bezpečně uložila do své truhličky, dalo by se říci, že byl mnohem šťast-nější než většina ostatních kamínků, do kterých lidé jen kopali, přejížděli je vozy nebo je házeli bůhví kam.)
Byl tam i modrožlutý obal ze starého balíčku ta-báku Šťastný námořník a krkavčí peříčko a prastarý kamenný hrot šípu, pečlivě zabalený v kousku ovčí vlny. Takových jste mohli najít na Křídě spoustu. Nacmac Fíglové je stále ještě používali jako hroty ke svým šípům.
Vyrovnala všechny věci do úhledné řady na prá-delník vedle svého deníku, ale ani ony jí nepomohly cítit se více doma. Naopak. Samy najednou vypadaly osaměle.
Tonička zvedla obal od tabáku a kousek ovčí vlny přičichla k nim. Nevoněly úplně jako pastevecký domeček, ale jejich vůně se tomu podobala natolik, že pocítila v koutcích očí slzy.
Ještě nikdy předtím nestrávila noc mimo Křídu.
69
Znala výraz „stesk po domově" a teď přemýšlela
jestli je to ten podivný, chladný a tísnivý pocit, který
jí narůstal v žaludku.„
Někdo zaklepal na dveře.
„To jsem já," zašveholil hlas za dveřmi.
Tonička vyskočila z postele a otevřela dveře,
Vešla slečna Rovnovodovážná, která nesla pod,
nos a na něm velkou misku hovězího v husté omáčce
a nějaký chléb. Položila podnos na malý stolek vedle
postele.
„Až se najíš, dej to za dveře," řekla Toničce. „Já to pak později odnesu."
„Mockrát děkuju," odpověděla jí Tonička. Slečna Rovnovodovážná se u dveří zastavila. „Jsem tak ráda, že tě tady mám, konečně si budu moci po- povídat s někým jiným než jen sama se sebou," usmála se. „Doufám, že nebudeš chtít odejít, Toničko."
Tonička se na ni mile usmála a počkala, až se za slečnou Rovnovodovážnou zavřou dveře. Když kroky starší čarodějky zanikly dole, došla Tonička po špic- kách k oknu a ověřila si, že v něm nejsou mříže.
Na výrazu slečny Rovnovodovážná bylo něco oprav-du zvláštního. Objevoval se v něm v podivné směsici hlad a naděje a prosba i strach.
Tonička si také ověřila, že může dveře ložní uzavřít závorou zevnitř.
Maso v omáčce bylo dobré a chutnalo jako hovězí v omáčce a ne, abychom použili nějaký hodně divoký a nesmyslný příklad, jako omáčka uvařená z mas poslední ubohé dívky, která tady sloužila.
Na to, abyste mohly být čarodějkou, musíte mít opravdu velmi dobrou představivost. Tonička si prá-
70

vě teď přála, aby ta její tak dobrá nebyla. Jenže paní Zlopočasná a slečna Klíšťová by jí jistě nedovolily sem jít, kdyby to bylo nebezpečné, je to tak? Nebo snad dovolily?
No, mohly by. Možná dovolily. Čarodějky nevěří tomu, že všechno jde snadno a lehce. Předpokládají, že budete používat mozek. Když nepoužíváte hlavu, nemáte mezi Čarodějkami co dělat. Svět vám nic ne-daruje ani neusnadní, říkají. Nauč se učit se rychle. Ale... rozhodně by jí daly šanci, že? To rozhodně. Asi.
Už skoro dojedla dokonale-normální-ne-z-lidské-ho-ale-z-hovězího-masa omáčku, když se jí něco po-kusilo vzít misku z rukou. Bylo to jen velmi jemné zatahání, a když si misku automaticky přisunula zpět, tah okamžitě ustal.
Tak jo, pomyslela si. Další podivná věc. No, konec koncuje to domek čarodějnice.
Něco jí pak chytilo lžíci, ale síla opět zmizela, když Tonička lžíci odmítla pustit.
Pak Tonička položila prázdnou misku se lžící na
podnos.
„Dobrá," řekla nahlas a doufala, že její hlas nezní ani trochu vystrašeně. „Už jsem skončila,"
Podnos se zvedl do vzduchu a pomalu doplul ke dveřím, kde s tichým zacinkáním dosedl na zem.
Závora na dveřích se odsunula.
Dveře se otevřely.
Podnos se zvedl a přesunul se na chodbu.
Dveře se zavřely.
Závora se zasunula.
71
Tonička zaslechla tiché zacinkání lžíce o misku, jak se zřejmě podnos na temné chodbě zvedl a vydal se na další cestu.
Tonička měla dojem, že je životně důležité, aby teď především myslela, než něco udělá. A tak si po-myslela: Bylo by hloupé dát se do křiku a pobíhat tady jen proto, že někdo odnesl tác s nádobím. Vždyť nakonec ten, kdo to udělal, měl dost slušnosti i na to, aby za sebou zavřel dveře a zasunul závoru, což zna- menalo, že přestože její soukromí ignoroval, respek-toval je.
U stojánku s umyvadlem si vyčistila zuby, oblék-la si noční košili a vklouzla do postele. Pak sfoukla svíčku.

Po chvíli vstala, svíčku znovu zapálila a s jistou námahou přisunula prádelník ke dveřím. Nebyla si tak docela jistá proč, ale cítila se pak trochu lépe.
Pak si znovu lehla a zhasla. Tonička byla zvyklá spát, zatímco nedaleko na Dutinách bylo slyšet bečení ovcí a tu a tam tiché cink cink zvonků,
Tady nic nebečelo ani nezvonilo a pokaždé, kdy se to nestalo, vzbudila se a rychle uvažovala proč to? Něco se děje?
Nakonec ale přesto usnula, protože si pak vzpo- mněla, že se v noci vzbudila, když se prádelník u dveří pohnul a velmi pomalu se odsunul zpět na své místo.
Tonička se probudila. Byla živá a v jednomu kuse a obloha venku právě začínala šednout. V zahradě se 1 ozývali ptáci, které neznala.
V domku se neozýval jediný zvuk, takže si pomys-

lela: Jsem učednice, ne? Já jsem ta osoba, která tady má uklízet a zatápět. Dobře vím, jak to chodí. Posadila se a rozhlédla se po pokoji. Její staré šaty byly pečlivě složeny na prádelníku. Zkamenělina, šťastný kamínek a všechny ostatní vě-ci zmizely a teprve po horečnatém hledání je našla uloženy zpět na jejich místě v truhličce v kufříku.
„Tak poslyšte," prohlásila přísně k prázdnému po-koji, „já jsem bosorbaba, jestli chcete něco vědět. Jestli je tady nějaký Nac mac Fígl, tak ať okamžitě vyleze!"
Nic se nestalo. Ani moc nečekala, že by se něco stalo. Nac mac Fíglové nejsou právě uklízeči typy.
Podnikla pokus. Vzala svíčku ze stolku u postele, postavila ji na prádelník a ustoupila. Zase nic.
Obrátila se, aby vyhlédla z okna, a v tom okamži-ku se ozval jakýsi sotva slyšitelný, neurčitý zvuk.
Když se obrátila zpět, stála svíčka na svém místě na stolku u postele.
Dobrá... takže dnešek bude dnem, kdy dostane odpovědi. Toničku docela potěšil ten mírně rozzlobe-ný pocit, který měla. Zasouval někam do pozadí myš-lenky na to, jak hrozně ráda by se vrátila domů.
Právě se chystala obléci, když si uvědomila, že má v kapse šatů něco měkkého, co tiše šustí.
Oh, jak jen mohla zapomenout? Jenže včera to byl opravdu hodně rušný děj a navíc možná tak trochu zapomenout chtěla.
Vytáhla Rolandův dárek a opatrně rozbalila papí-rový obal.
Byl to náhrdelník. Byl to Kůň.

Tonička z něj nemohla spustit oči.
Nějak kůň vypadá, ale co je... byl vyryt do tráv-niku pastviny, dřív než začala historie, lidmi, kteří dokázali vložit do několika jednoduchých plynulých tahů všechno, co dělalo koně koněm sílu, elegantní krasu, rychlost, touhu vytrhnout se z vězení horské-ho úbočí.
A teď někdo - někdo chytrý, a proto pravděpodob-ně i někdo velmi drahý - koně vyrobil ze stříbra. Kůň byl plochý, právě jako ten původní, a některé kousky nebyly pevnou součástí zbytku těla. Umělec je ale všechny pečlivě spojil tenoučkým stříbrným řetíz-kem, takže když Tonička šperk v úžasu pozvedla. objevil se v ranním světle v celé kráse, současně ne-hybný i v pohybu.
Musela si ho zavěsit. A... v celém pokoji nebylo zrcadlo, dokonce ani to nejmenší. No co...
„Chci se vidět," řekla Tonička.
A daleko odsud, až na pláních se něco, co ztratilo její stopu, probudilo. Chvilku se nic nedělo, ale pak se mlha napolích rozdělila, jak se cosi neviditelného
dalo do pohybu, a přitom byl slyšet zvuk podobný hu-kotu obrovského hejna much...
Tonička zavřela oči a udělala několik drobných krůčku stranou, pak několik kroků kupředu otočila se a opatrně znovu otevřela oči. Teď stála sama před sebou nehybná jako obraz. Kůň vypadal na nových šatech moc pěkně, stříbrná na zelené.
Napadlo ji, kolik asi Roland za šperk zaplatil A taky proč.
„Ať se nevidím," řekla. Pomalu si náhrdelník sun-dala, znovu ho zabalila do měkkého papíru a vložila

do do truhličky k ostatním věcem z domova. Pak si vzala jednu z pohlednic ze Dvěkošil a tužku a pečlivě a krasopisně napsala Rolandovi krátký pozdrav s po-děkováním. Pak pocítila mírné výčitky svědomí, vza-la druhou pohlednici a napsala rodičům, že je pořád ještě celá a nepochybně živá.
Pak zamyšleně sešla ze schodů.
Včera večer byla dokonalá tma, takže si nevšimla plakátů, kterými byly ověšeny obě stěny po stranách schhodů. Byly to cirkusové plakáty, s pestrými obráz-ky klaunů a zvířat a s oním starobylým písmem, kte-ré se na podobných plakátech používalo, kde ani dvě řádky nebyly stejné.
Byly na nich nápisy jako:

A tak to pokračovalo, od největších písmen k těm úplně droboučkým. Bylo trochu zvláštní najít tyhle pestré a pompézní věci v osamělém domku hlu boko v lesích.
Našla kuchyň. Bylo tam chladno a ticho, rušené jen tikotem hodin na stěně. Hodinám upadly obě ručičky a ležely teď v dolní části skleněného krytu ciferníku, takže hodiny sice pořád ještě měřily čas, ale neměly v úmyslu o tom nikoho informovat.
Jak to v kuchyních většinou bývá, i tahle byla] vzorně uklizená. Ve skříňce se zásuvkami vedle dře-zu byly ve svých odděleních pečlivě srovnány nože, lžíce, vidličky a lžičky, což bylo mírně znepokojivé! Každý kuchyňský šuplík, který Tonička v životě vi-děla, byl původně pečlivě srovnaný, ale stačilo něko-lik let a přetékal věcmi, které do něj tak docela ne-' patřily, jako jsou velké sběračky, patentní otvíráky na láhve nebo speciální univerzální škrabky na zele-ninu, takže se vždycky v nejnevhodnějším okamžiku vzpříčil, a pokud jste nevěděli, jak na to, neotevřeli jste ho.
Pokusně vzala lžíci z její přihrádky, vložila ji k vid-ličkám a zásuvku zase zavřela. Pak se k ní obrátila zády.
Ozval se tichý klouzavý zvuk a cinknutí, jaké by vydala lžíce, když ji odložíte mezi ostatní lžíce, které ji postrádaly a jsou celé nedočkavé vyslechnout si příběhy z jejího života mezi vzdálenými příbuznými, kteří mají ty děsivě špičaté zuby.
Tentokrát vložila nůž mezi vidličky, zavřela šup-lík - a opřela se o něj.
Chvilku se nic nedělo, ale pak slyšela, jak příbory'

začínají chrastit. Zvuk neustále sílil. Zásuvka se za-ťala otřásat. Pak se začal třást dokonce i dřez.
„Dobrá," zvolala Tonička a uskočila. „Tak ať je tedy po tvém!"
Zásuvka se s hlasitým nárazem otevřela, nůž vy-skočil z oddělení vidliček jako ryba a vrhl se do oddě-lení nožů. Pak se zásuvka zase zavřela.
Nastalo ticho.
„Co jsi zač?" řekla Tonička. Nikdo jí neodpověděl. Nelíbil se jí ale ten dojem, který měla, totiž, že něco visí ve vzduchu. Měla živý pocit, že právě někoho rozčílila. No, moc chytré od ní tyhle pokusy vážně nabyly. . ,
Raději rychle vyšla na zahradu. Slabý šumivý hu-kot, který večer zaslechla, vydával vodopád nedaleko domku. Malé vodní kolo zvedalo vodu do velké ka-menné nádrže a z té vedla trubka do domu.
Zahrada byla plná ozdob a ozdůbek, i když to by-ly většinou takové levné a trochu smutné věcičky. Králíčci s mírně nepříčetnými výrazy, sádroví jeleni s velkýma očima, trpaslici ve špičatých červených čepicích a s výrazy, které naznačovaly, že mají při-nejmenším trávicí potíže nebo zaražené větry.
Z větví stromů visely různé věci nebo byly přivá-zány na sloupky rozmístěné všude kolem. Bylo tam několik sítí proti kletbám a pár lapaček snů, které Občas viděla viset i u domků doma. Ty další věci vy-padaly jako velké penduly, které se pomalu otáčely a tiše cinkaly. Některé se pak podobaly... no, dejme tomu... velkým ptákům spleteným ze suchých větví, ale většina z nich vypadala jako chomáče krámů, které někdo spojil nazdařbůh dohromady. Starých

krámů. Tonička měla dojem, že když kolem nich pro-
cházela, některé z nich se mírně pohnuly.
Když se vrátila do domku, seděla slečna Rovno-
vodovážná u kuchyňského stolu.
Slečna Rovnovodovážná také. Byly tam totiž ve
skutečnosti dvě.
"Omlouvám se,"řekla ta slečna Rovnovodo-
vážná, která seděla napravo. "Myslela jsem si, že
bude nejlepší, když v tom uděláme jasno krátce
a rychle."
Obě ženy byly naprosto stejné. "Aha, rozumím,"

přikývla Tonička. "Vy jste dvojčata."
"Ne," zavrtěla hlavou slečna Rovnovodovážná, která seděla vlevo. "To nejsme. Bude možná trochu složité..."
"tomu porozumět," doplnila druhá slečna Rovvovodovážná. "Tak podívej. Víš, že..."
"...se někdy říká, že dvojčata dokáží částeně sdílet společné myšlenky a pocity?" řekla první slečna Rovnovodovážná.
Tonička přikývla.
"Dobrá," pokračovala druhá slečna Rovnovodovážná. "Obávám se, že já jsem trochu složitější, protože..."
"...jsem jediná osoba se dvěma těly, " pokračovala první slečna Rovnovodovážná a teď začaly mluvit jako dvě hráčky při tenisovém ukání a místo míčku si podávaly slova.
"Chtěla jsem ti to nejdříve sdělit..."
"...nějak opatrně, protože některé lidi kupodivu dokáže..."
"...tahle představa dost rozrušit..."

„...připadá jim hodně podivná..."
„...nebo dokonce..."
„...strašidelná."
Obě těla se zarazila.
„Omlouvám se za tu poslední větu," prohlásila Slečna Rovnovodovážná vlevo. „Stává se mi to, jen když jsem opravdu hodně nervózní."
„Ehm, to chcete říct, že jste obě..." začala Tonič-ku, ale slečna Rovnovodovážná vpravo ji rychle pře-rušila.
„Není žádné ‚obě'. Jsem jenom já, chápeš? Vím, to je to těžké, ale mám prostě levou pravou ruku ii levou levou ruku a pravou pravou ruku a pravou liivou ruku. To všechno jsem já. Můžu jít na nákup n současně zůstat doma, Toničko. Jestli to pomůže, představuj si mě jako..."
„...jednoho člověka se čtyřma rukama a ..."
„...čtyřma nohama a..."
„...čtyřma očima."
A všechny ty oči teď Toničku nervózně pozoro-valy.
„A dvěma nosy," dodala Tonička.
„Správně. Pochopilas to. Mé pravé tělo je trochu nemotornější než to levé, ale zato na pravý pár očí lépe vidím. Jsem obyčejný člověk jako ty, až na to, že jo mě o něco víc."
„Ale jedna z vás... tedy jedna vaše polovina... pro mě jela celou tu cestu až do Dvěkošil," nadhodila opatrně Tonička.
„No ano, dokážu se takhle rozdělit," přikývla sleč-na Rovnovodovážná, „Jsem v tom opravdu dobrá. Ale když jsem od sebe dál než třicet kilometrů, začí-

nám být velmi neohrabaná. A teď bych řekla, že nám oběma udělá dobře hrnek horkého čaje."
Než se Tonička stačila vzpamatovat, obě slečny Rovno vod o vážné vstaly a přešly kuchyň.
Tonička pozorovala, jak jeden člověk připravuje čaj čtyřma rukama.
Na to, abyste si dali šálek čaje, musíte udělat celou řadu věcí a slečna Rovnovodovážná je dělala téměř současně. Obě těla stála bok po boku, podávala si věci z ruky do ruky a konvice, lžičky, šálky a ple-chovka s čajem poletovaly v jakémsi tichém baletu.
„Když jsem byla malá, mysleli si všichni, že jsem dvojčata," sdělovala Toničce přes jedno z ramen. „A pak... pak si mysleli, že jsem zlá," pokračovala přes druhé rameno.
„A jste?" zajímala se Tonička.
Obě slečny Rovnovodovážná se obrátily a s Šoko-vaným výrazem se na ni zadívaly.
„Copak na něco takového se můžeš člověka ze-ptat? Co je to za otázku?"
„No, zcela očividná, nemyslíte?" odpověděla jí To-nička. „Je jasné, že když vám takový člověk odpoví .Samozřejmě, že jsem, bububu-blé!', ušetří to všem hodně času a nepříjemností, ne?"
Dvoje oči se zúžily.
„Paní Zlopočasná měla pravdu," řekla slečna Rov-novodovážná. „Řekla, že jsi čarodějka až k podráž-kám svých bot."
Tonička se v duchu nadmula jako holub doupňák.
„Bohužel, věci, které jsou očividné," odpověděla jí slečna Rovnovodovážná, „často nejsou... skutečně před tebou smekla paní Zlopočasná klobouk?"

„Ano."
„Možná, že jednoho dne pochopíš, jak obrovskou poctu ti tím prokázala," pokračovala slečna Rovno-vodovážná.
„Takže... ne, nejsem zlá. Ale myslím, že jsem se málem zlou stala. Matka mi zemřela nedlou-ho potom, co jsem se narodila, otec byl na moři a ne-vrátil se -"
„Na moři se stávají horší věci," pokrčila Tonička rameny. To jí kdysi řekla babička Bolavá.
„Ano, to je pravda, možná, že se mu opravdu něco lakového přihodilo nebo se ani vrátit nechtěl," při-kývla slečna Rovnovodovážná suše. „Mě pak dali do sirotčince, kde bylo mizerné jídlo, příšerní učitelé, bla bla bla a tak dále, a já se dostala do té nejhor-ší společnosti, do jaké jsem mohla, což znamená do své vlastní. Je až neuvěřitelné, jaké triky se člověk postupně naučí, když má dvě těla. Samozřejmě, že si všichni mysleli, že jsem dvojčata. Nakonec jsem utekla a dala se k cirkusu. Já! Dokážeš si to před-stavit?"
„Topsy a Tipsy, úžasná ukázka čtení myšlenek?"
nadhodila Tonička.
Slečna Rovnovodovážná ztuhla v šoku a ústa se jí úžasem pootevřela.
„Je to na těch plakátech na schodech," dodala
Tonička.
Teprve teď se slečna Rovnovodovážná uvolnila.
„Aha. No jistě. To od tebe bylo... velmi rychlé myšlení, Toničko. Ano. Ty si opravdu dokážeš všímat svého okolí, že?"
„Hm, jedno ale vím jistě. Rozhodně bych neplatila
81
za to abych navštívila Exitus," odpověděla jí Tonič-ka. „To je přece východ."*
„Chytrá!" zvolala slečna Rovnovodovážná. "Do-veda to dal vytisknout na plakát, aby lidé rychle ji postupovali naším stanem Věřte-nevěřte Lidé sia samozřejmě mysleli, že je to něco jako zvěřinec, a Monty venku postavil jednoho obrovského chlap* s naučným slovníkem, aby jim ukázal, že dostali přesně to co jsme jim slibovali. Byla jsi někdy v cir-kuse?"
Tonička připustila, že jednou. Nebyla to žádná zvláštní legrace. Věci, které se příliš křečovitě pokou-šejí být legrační, obvykle nejsou. Byl tam lev napůl sežraný moly a téměř bezzubý, provazochodec, kte-rý nebyl nikdy výš než půldruhého metru nad ze-mí, a vrhač nožů, který házel noži po postarší dámě v růžových punčocháčích, jež se otáčela na velkém dřevěném kole, ale ani jednou ji netrefil. Jedinou skutečnou zábavu si lidé užili potom, když jednal maringotka přejela klauna.
„Můj cirkus byl mnohem větší," potřásla laa-vou slečna Rovnovodovážná, když Tonička skončila „I když si vzpomínám, že i náš vrhač nožů měl hroz- ně špatnou mušku. Měli jsme slony a velbloudy a lva tak divokého, že jednou ukousl jednomu člověku ru-ku jako nic."
Tonička musela připustit, že tohle zní mnohem ' zábavněji.
„A co jste dělala vy?"
Pozn. autora: Znát kompletní naučný slovník má kdy sve výhody,
82

„No, když jsem z něj sestřelila toho lva, tak jsem ho pořádně obvázala a-"
„Ano, ale já myslím v tom cirkuse, slečno Rovno-vodovážná. Četla jste si vlastní myšlenky?"
Slečna Rovnovodovážná vrhla na Toničku rozzá-řený úsměv. „Přesně to a pak ještě kdeco jiného," odpověděla. „V různých parukách jsem byla Úžasné sestry Bohunkovy. Žonglovala jsem talíři, víš, a no-sila takové ty kostýmy pošité flitry. Pomáhala jsem při akrobacii na visuté hrazdě. Ne jako akrobat-ka, pochopitelně, ale usmívala jsem se a klaněla na všechny strany do publika. Každý si myslel, že jsem dvojčata, a navíc, lidé od cirkusu se o tvé soukromí většinou nijak moc nezajímají. A tak jedno s dru-hým, tady něco a támhle něco... no nakonec jsem dorazila sem a stala se čarodějkou."
Obě slečny Rovnovodovážná Toničku napjatě po-zoro valy.
„Ke konci jste to vzala pěkně hopem, co?" prohlá-sila Tonička.
„No, to je pravda, že?" souhlasila slečna Rov-novodovážná. „Nemůžu ti vyprávět úplně všechno. Pořád ještě tady chceš zůstat? Poslední tři děvčata nechtěla. Někteří lidé mě považují za poněkud... po-divínskou."
„Hm... já tady zůstanu," odpověděla Tonička po-malu. „Ta věc, která hýbe věcmi, je ale taky trochu zvláštní."
Slečna Rovnovodovážná se zatvářila překvape-ně, ale pak se usmála a řekla: „Aha, ty myslíš Os-valda?"
„Takže v domě je neviditelný mužský, který může
83

kdykoliv vlézt do mé ložnice?" podívala se na ni To-' nicka zděšeně.
„To ne! To je jen jméno. Osvald není muž, ale ordnunggeist. Už jsi někdy slyšela o poltergeistech?"
„Hm... jsou to neviditelní duchové, kteří dělají hluk a rozhazují a přesouvají věci."
„Výborně," přikývla slečna Rovnovodovážná. „Ordnunggeist je jeho pravý opak. Snaží se udělat co nejmenší hluk a je posedlý pořádkem. V domě je sku-tečně užitečný, to ano, ale je doslova nesnesitelný v kuchyni, když vařím. Uklízí mi věci. Myslím, Že mu i to přináší štěstí. Omlouvám se, měla jsem tě na to upozornit, ale když do domu přijde někdo nový, on se většinou někam schová, protože je hodně stydlivý."
„A je to mužíček? Tedy mužský duch?"
„Jak bys to chtěla určit? Nemá tělo a nemluví. Pojmenovalajsem ho Osvald jen proto, že si ho vždy-ky představuju jako ustaraného malého mužíčka] s prachovkou a smetáčkem." Když to pravá slečna Rovnovodovážná řekla, levá slečna Rovnovodovážná se zachichotala. Celkový efekt byl zvláštní, a když jste měli tak trochu ty sklony, tak i poněkud straši-delný.
„Prima, zatím to je dobré," řekla pravá slečna Rovnovodovážná. „Chceš se zeptat ještě na něco, To-ničko?"
„Ano, prosím," přikývla dívenka. „Co u vás budu dělat a jaké budou mé povinnosti? A co vlastně dělá-te vy?"
A jak se ukázalo, tak vlastně jediné, co slečna Rovnovodovážná dělala, byly domácí práce a povin-

nosti. Ale marně byste mezi nimi hledali lekce v lé-tání na koštěti, výuku zaklínadel nebo poučení o vy-užití špičatých klobouků. Byly to ty domácí práce u povinnosti, které se dělají kolem a v domě zcela běžně a... neustále.
K domu patřilo malé stádečko koz, jehož hlavou byl teoreticky a technicky Smraďoch Trk, kozel, kte-rý měl vlastní chlívek a byl uvázán na řetěze, ale prakticky Černá Máry, nejstarší koza, která velmi trpělivě dovolila Toničce, aby ji podojila, a pak po-malu a zcela promyšleně vstrčila jednu zahnojenou nohu do dojačky s mlékem. To je zhruba kozí před-stava o tom, jak se s vámi seznámit. Když jste zvyklí na ovce, může vám koza nadělat celou spoustu sta-rostí, koza je totiž prakticky ovce s mozkem. Jenže Tonička už se setkala s kozami dříve, protože několik lidí v jejich vesnici je chovalo kvůli mléku, které je velmi výživné. Věděla také, že na kozy je nutno po-užít psíchologii.* Když jste se začali rozčilovat a kři-čet a praštili jste je (a narazili si při tom ruku, pro-tože praštit kozu je totéž jako udeřit do koženého pytle plného ramínek na šaty), pak zvítězily a budou se vám smát v kozím jazyce, což ostatně dělají skoro pořád.
Už druhého dne přišla Tonička na to, že úplně stačí chytit kozu za nohu přesně ve chvíli, kdy ji pozvedne, aby ji strčila do nádoby s mlékem, a zved-nout jí ji ještě výše. To Černou Máry vyvedlo z rovno-
• Pozn. autora: Tonička sice přečetla celý naučný slovník, ale co se týče výslovnosti, nebylapříliš silná v kramfle-ctch,

váhy, znejistěla, ostatní kozy sezačaly smát v kozím jazyce jí a vyhrála Tonička
Pak tady byly včely. Slečna Rovnovodovážná mě-la tucet úlů, jak na vosk, tak na med. Stály na malé mýtimce nedaleko domu a byly plné pohybu a bzuko-tu. Slecna Rovnovodovážná přinutila Toničku, aby si vzala hustou síťku proti včelám a rukavice, sama se vybavila podobně a pak otevřela jeden z úlů.
„Je třeba si uvědomit jednu věc," řekla Toničce „když jsi ve svém životě opatrná, střízlivá a znáš svou cenu, včely tě nepíehnou. Naneštěstí o téhle teorii ne všechny včely slyšely. Dobré ráno, včelstvo číslo tri, tohle je Toníčka a bude s námi nějakou dobu bydlet..."
Tonička napůl čekala, že všechny včely vykouk-nou ven, aby si ji prohlédly, a pronesou mnohohla-sym děsivým bzukotem „Dobré ráno, Toničko!" Ne-stalo se to.
„Proč jste jim to řekla?" zeptala se. „Víš, na své včely musíš myslet," odpověděla jí slečna RovnovodováŽná.
„Nemluvit s nimi nosí smů-u. Skoro pravidelně k nim v podvečer zaskočím na kus řeči. Mají rády novinky a taky drby. Každy včelař ví o ‚povídání se včelami'."
„A kdo to vždycky řekne těm včelám?" naklonila Tonička hlavu zvědavě na stranu.
Dvojjediná slečna RovnovodováŽná se na ni chá-j pávě usmála.
„Jiné včely, řekla bych," odpověděla.
„Takže... když člověk ví, jak naslouchat včelám, věděl by vlastně všechno, co se kolem děje, že?" pokra-čovala Tonička.

„Víš, je to legrační, že se právě na tohle ptáš," podívala se na ni slečna Rovnovodovážná. „Slyšela jsem různé povídačky... Jenže to by ses musela na-učit myslet jako včelí roj. Jeden mozek s tisíci malých tělíček. Je to příliš těžké, dokonce ani já to nedoká-žu." Vyměnila si sama se sebou zamyšlený pohled. „Ale možná, že to opravdu není nemožné."
Dál přišly na řadu byliny. U domku byla velká bylinková zahrádka, i když z toho, co v ní rostlo, bys-te nádivku do krocana rozhodně neudělali, ale ještě touhle dobou tam bylo mnoho práce se sběrem a su-šením. Zvlášť se jednalo o rostliny s důležitými koře-ny. To Toničku docela bavilo. Slečna RovnovodováŽ-ná se v bylinách opravdu vyznala.
Existuje něco, čemu se říká teorie o Přiznání to-tožnosti. Obsahuje přibližně tohle: Když Stvořitel vesmíru (nebo v některých verzích Stvořitelka) vy-robil užitečné byliny a rostliny, vtiskl jim jisté cha-rakteristické rysy, které měly lidem sloužit jako ná-pověda. Bylina dobrá na bolení zubů bude vypadat jako zub, ta, která vyléčí bolesti ucha, jako ucho, ta na nastuzení a nosní problémy bude ronit zelený sliz a tak dále a tak dále. Mnoho lidí na to skutečně věří.
Na to, abyste v rozpoznávání těchto věcí byli dob-ří, musíte mít slušnou dávku představivosti (snad s výjimkou Nůsku odfrku), a Stvořitel světa, v němž žila Tonička, byl v tomto směru poněkud více... tvůr-čí. Některé rostliny na sobě měly dokonce nápisy, pokud jste věděli, kde máte hledat. Bylo často těžké nápis najít a většinou ještě těžší ho pak přečíst, pro-tože rostliny neznají pravopis. Mnoho lidí dokonce o této jejich vlastnosti ani neví, a když chtějí zjistit,

jestli je některá rostlina užitečná nebo jedovatá, vy-zkoušejí to na nějaké postarší tetě, kterou už nepo-třebují. Slečna Rovnovodovážná však byla průkopni-cí nových technik. Doufala, že díky nim bude příště život lepší pro každého (a v případě postarších tet i podstatně delší).
„Tohle je Hořec nepravý," obrátila se k Toničce, když se ocitly v dlouhém chladném pracovním skle-níku za domem. Vítězoslavně pozvedla rostlinu. „Kaž-dý si myslí, že je to další rostlina na léčení zubů, ale podívej se na ni ve svitu reprodukovaného měsíčního světla a použij k tomu moji modrou lupu..."
Tonička to zkusila a četla: „Lečím málomyslnost a nechuteňsví řidit za sichravých dnůch Maje těžkou technyku."
„Ten pravopis je příšerný, ale na sedmikrásku to není špatné," pobrukovala slečna Rovnovodovážná.
„To chcete říct, že vám rostliny skutečně říkají, jak mají být použity?" nevěřila Ibnička.
„Víš, ony to nedělají všechny a navíc musíš vědět, kde ty nápisy hledat," vysvětlovala slečna Rovnovo-dovážná. „Podívej se například na tohle, to je obyčej-ný ořešák. Tady musíš použít zelené zvětšovací sklo a podívat se na něj ve světle plamínku hořící červené bavlny, takhle..."
Tonička zamhouřila oči. Písmena byla malá a špat-ně Čitelná.
„Mohu obsahovat ořechové jádro?" zkusila to na-konec nejistě. „Ale vždyť je to ořechová skořápka. V té je přece vždycky ořechové jádro, nebo ne?"
„Ne tak docela," potřásla hlavou slečna Rovnovo-dovážná. „Mohla by taky třeba obsahovat miniatur-

ní a velmi drahý model nějakého orientálního chrá-mu ze vzdálených zemí, který je vyroben ze zlata a různých drahých kamenů, nebo skoro stejně drahé plesové šaty. Říkám mohla," dodávala, když si všim-la Toniččina výrazu. „Ale neexistuje žádný zákon, který by to zakazoval. Svět je plný překvapení."
Toho večera měla Tonička do svého deníčku opravdu co zapisovat. Odkládala si ho na horní desku prádelníku a zatěžovala ho velkým kamenem. Jak se zdálo, Osvald tenhle lehký náznak pochopil, i když už od druhého dne začal kámen každou noc pečlivě leštit.
Teď se zakloňte, zvedněte se nad domek a vydejte se vzduchem do noci...
Celé desítky kilometrů dál přeletíte neviděni ně-co, co je samo neviditelné, ale co bzučí jako hejno rozzuřených much a pomalu se to táhne po zemi...
Pokračujte v cestě a pod nohama vám budou s ti-chým zip, zip mizet cesty a velké stromy, vesnice a městečka, až přiletíte k obrovskému městu a neda-leko jeho středu najdete starou, vysokou věž a pod věží ještě starší magickou univerzitu. V univerzitě pak knihovnu, v knihovně regály a police a... v tom okamžiku vaše cesta prakticky teprve začíná. Po obou stranách vás rychle míjejí police. Knihy jsou připev-něny na řetězech. Jak je míjíte, některé se na vás pokoušejí zaútočit.
A tady je oddělení těch nejnebezpečnějších knih, které jsou chovány v klecích, nádržích s ledovou tříš-tí nebo jednoduše sevřeny mezi dvě olověné desky.
Ale je tam i kniha, lehce průsvitná, světélkující

thaumickým zářením, která je uložena pod poklo-pem ze silného skla. Mladí mágové, kteří se chystají věnovat výzkumu, jsou pobízeni, aby šli a přečetli si ji. Titul svazku zní Zlojroje: Práce o spotvorstvu ne-obyčejné úskočnosti od profesora magie Mgdr. Citli-voje Vyhřezla, Mgr. Phil. mag. art. Větší část této rukou psané knihy je vlastně jen podrobným návo-dem, jak sestrojit obrovské a mocné magické zaříze-ní, jakousi past, s jejíž pomocí by byl polapen zlojroj, aniž by hrozilo nebezpečí lovci, ale na poslední straně doktor Vyhřezl píše:
Podle prastarého proslulého díla Rés Centům et Una Q u a s Mágus Fascere Potest*, jsou zlojroje jistým typem

démona (alespoň profesor Chvostostrach je mezi takové každopádně řadí ve svém spisu Loví jsem démony a Curviére jim věnuje celý jeden oddíl v kapitole „potulní a cestující duchové" ve svém LIBER IRMA-NIS MONSTRORUH ••). Tak či tak, prastaré texty objevené v Jeskyni džbánů nešťastnou, zlým osudem stíženou První expedicí do oblasti Biem Biem, mluví o ně-čem úplně jiném. To právě iniciovalo i mé, nezanedbatelné výzkumy.
Zlojroje vznikly v prvních vteřinách Stvoření, Nejsou živé, ale vzaly na sebe pouhý tvar Života. Nemají tělo, mozek ani vlastní myšlenky. Elementární zlojroj je netečně liknavá entita, která se pomalu převaluje nekonečnou nocí mezi světy. Podle Chvostostracha většina z nich skončila
;
* Pozn. autora: Sto a jedna činnost, již může mág provo-zovati. ** Pozn. autora: Obludná kniha oblud.
90

na dně hlubokých moří, v útrobách vulkánů nebo se ztratila v srdcích hvězd. Chvostostrach byl ve srovnání se mnou velmi ubohý vědátor a myslitel, ale v tomhle měl výjimečně pravdu.
Zlojroj nemá schopnost se bát ani toužit. Nedokážeme uhodnout, čeho by se zlojroje mohly bát, ale jak se zdá, přesto hledají úkryt v tělech, která mají moc nějakého druhu - velkou sílu, vysoký Intelekt, znalost magie. V tom-to směru se chovají jako běžný jakazaustánský slon-poustev-nik, Elephantus Solitarius, který sí vždycky jako svou sko-řápku hledá nejsilnější hliněnou chýši.
Nemám nejmenších pochybností o tom, že zlojroje mají na svědomí urychlení vývoje inteligentního Života. Proč ryba vylezla z moře? Proč se lidstvo chytilo tak nebezpečné věd, jako je oheň? Za tím vším, věřím, jsou zlojroje, které zažehávaly ve výjimečných exemplářích různých tvorů pla-men nezbytných ambicí, jež je pak hnaly dál a výš. A co to tedy vlastně zlojroje hledají? Co je to žene kupředu? Co to chtějí? Ale to všechno já zjistím!
Ach ano, ještě jednu věc. Menší mágové nás varují, že zlojroj deformuje mozek svého hostitele, působí jeho zkys-nuti a díky mozkové horečce následně rychlou smrt hosti-tele. Lidé se vždycky báli toho, čemu nerozuměli!
Ale já r o z u m i m!
Dnes ráno ve dvě hodiny jsem do svého zařízení chytil zlojroj! Teď už je pevně uzamčen v mé hlavě. Cítím jeho paměti, cítím paměť každého tvora, kterého kdy obýval. A přesto, díky své nesmírně vysoké inteligenci, zlojroj kontroluji. Ne on mě. Také nemám pocit, že by mě jakým-koliv způsobem změnil. Můj mozek je stejně dokonalý a moc-ný jako kdykoliv předtím!
91
V tomto místě je rukopis poněkud rozmazaný, očividně proto, že profesor Vyhřezl začal slinit.
Oh, jak strašlivě mě v minulosti zdržovali všichni ti červi a zbabělci, kteří jen díky výjimečnému štěstí byli mými nadřízenými! vysmívali se mně! ALE TEĎ UŽ SE NESMĚ-JI! Dokonce ani ti, kteří se nazývali mými přáteli. ANO, I TI mě jen zdržovali! Co všechna ta varování? říkali. Pro! měla nádoba, v níž jsi našel ty rostliny, na víku vyrytý nápis Za žádných okolností ne otevírejte!, a to v patnácti prastarých jazycích? Ptají se. Zbabělci! Takzvaní kamará-di! Každý tvor obydlený zlojrojem se stává paranoidním a nepříčetným! tvrdí. Zlojroje se nedají kontrolovat! Kviči. VĚŘÍ TOMU SNAD NĚKDO Z NÁS??? Oh, jaká sláva nás OČEKÁVÁ!!! Teď už jsem očistil svůj život od takových malověrných. A co se týká těch, kteří mají tu NEÚCTU, ANO, NEÚCTU, a buší na mé dveře kvůli tomu, co jsem udělal takzvanému arcikancléři a kolejní radě. ..JAK SE ODVAŽUJÍ MĚ SOUDIT!!!!! Jako ostatně všechen hmyz, ani oni nemají ANI PONĚTÍ, CO JE TO VELIKOST!!!!! ALE JÁ JIM UKÁŽU!!!!! fátotiž...jánespttbl...bIemm!!!!l j Bošími... šum... fujglot... frrk...
...Tady rukopis končí. Vedle knihy leží malá kar-tička, na niž jeden z mágů dávných dob napsal: Všech-no, co jsme našli z profesora Vyhřezla, jsme uložili v malém džbánku do země ve staré Růžové zahradě. Radíme všem studentům, kteří provádějí výzkumy v oblasti zlojrojů, aby tam strávili nějaký čas a za-mysleli se nad možným způsobem profesorovy smrti.
92

Měsíc rychle dorůstal. Za několik dnů bude úplněk. Jo to jedna z těch nudnějších podob měsíce a umělci se v této fázi zachycují jen málokdy. Veškerou pub-citu na sebe vždycky strhnou úplněk a ostré srpky. Rob Kterýten seděl sám na pahorku, hned vedle falešné králičí díry a pohlížel ke vzdáleným horám, na jejichž vrcholcích se ve světle měsíce třpytil sníh. Jeho ramene se opatrně dotkla malá ruka. Jseš nějakej divnej, to se ti nepodobá, abys ne-chal někoho se k sobě takhle přikrást, Robe Kteryte-nc," řekla Žanina a sedla si vedle něj. 'Rob Kterýten si ztěžka povzdechl. „Poťapaný Vilda mi řekl, že nejíš," pokračovala Mimina opatrně.
Rob Kterýten si znovu ztěžka povzdechl. A Yan Habáně mi vyprávěl, Že když jste byli dneska na lovu, minul jsi lišku a ani ses jí nepokusil nakopat zadek?"
Rob Kterýten si zase ztěžka povzdechl. Ozvalo se tiché pop následované bublavým zvu-kem. Žanina nabídla Robovi dřevěný kalíšek. V dru-hé ruce držela malou butilku potaženou kuzí. Z kalíšku stoupal téměř neviditelný opar a rychle se rozptyloval.
To je poslední zbytek Zvláštního mazání na ovce, co nám dala ta tvoje habounská bosorbaba o svajbě, řekla Žanina. „Zapikovala sem ten trošek na zle časy nebo nejnutnější případy."
Není to moje habounská bosorbaba, Žanino, Nakvačil se Rob Kterýten, aniž se na pohárek podí-val , Je to naša habounská bosorbaba. A já ti číknu, Žanino, že ona to má načárovaný, že bude bosorbabu
93
všeckých bosorbab. Je v ní sila, o kteréj se jí ani ne-snilo. Jenže zlojroj to větřil"
„Tož ba, ale napití je napití, ať jí říkáš, jak říkáš," řekla Zanina chlácholivě. Pak zamávala kalíškem Robovi pod nosem. Rob si znovu povzdechl a odvrátil se.
Zanina rychle vstala. „Vilíku! Yane Habáně! Pojď-te sem rychle!" zaječela. „Von nepije! Myslím, že je po ňom!"
„Ale, tohle nejni čas na silnej ligér," prohlásil Rob Kterýten. „Mám těžký srdce, ženská!"
„Tak sebou mrskněte!" křičela Žanina do díry... „Von je mrtvěj a eště mluví!"
„Je to bosorbaba tutěch kopců," mluvil dál Rob, aniž si jí všímal. „Akorát tak, jak její babička. To vona říká den co den kopcům, co jsou zač. Má je ve svejch kostech. Chová je v srdci. Bez ní se mi ani nechce pomejšlovat na naši budoucnost."
Z králičí díry se vyrojili další Fíglové a upírali ne-jisté pohledy na Žaninu.
„Něco se děje?" zeptal se Poťapaný Vilda.
„No jestli!" vyštěkla kelda. „Rob si nechce slop-nút toho Zvláštního mazání na ovce!"
Vilíkův obličejík se okamžitě poskládal do truch-livých vrásek.
„Ach, Velkej chlap je mrtvej!" zakvílel. „Oh, jej-damáku jejdamáku -"
„Zavři fofrem kufr, klape ti víko, ty matláku!" vykřikl Rob Kterýten a vstal. „Já nejsem mrtvěj! Já se akorát pokouším prožít chvilku existenční krizel Do psí nohy, co je to za zpodělaný svět, když si jeden ani nemůže koštnout mrazivejch větrů Osudu, který
94

mu sviště j kolem vnitřností, aby ti vokolo nezačali vybříškávat, že je umrlej, he?"
„Aha, a jak vidím, zase jsi žvanil stou žábou, Ro-be," přidal se Yan Habáně. „To je jediný stvoření, co tady široko dokola používá tydle dlouhý chytrý slova a potřebuje celej den, aby.ušlo..." Pak se otočil k Za-nině, „To je vážnej případ nákazy Špatným myšle-ním. Jak se chlap začne zabejvat říkáním v knížkách a psaním, je zle. Brzo mu do kebule nalezou nezdravý myšlénky a porážej ho. Zavolám pár mládenců a po-držíme mu šišuli pod vodou, dokud se mu to z ní nevyplaví, jinýho líku na to nejni. Todlencto myšlení dokáže jednoho zabít!"
„Hele, klidně ti jednu fláknu a deseti dalším ta-ky," zaječel Rob Kterýten Yanu Habáněmu do obli-čeje a pozvedl zaťaté pěsti. „Já jsem v tomhle klanu Velkej chlap a..."
„A já jsem kelda," prohlásila kelda. Pak hlasem příznačným pro keldování, tvrdým, chladným, os-trým a zraňujícím jako ledová dýka, dodala: „A vám, chlapi, říkám, abyste zmizeli v díře a neukazovali se lady nahúře, dokáď neřeknu! Ty ne, Fígle Robe Kte-rýtene! Ty zůstaneš tady, dokáď tě nepustím!"
„Oh, jemináku, jejdamáku!" začal Poťapaný Vil-da, ale Yan Habáně mu zakryl ústa rukou a rychle lio odvlekl pryč.
Když zůstali sami a kolem měsíce se začaly sta-hovat cáry mračen, svěsil Rob Kterýten hlavu,
„Nepůjdu nikam, Žanino, jestli to nechceš," řekl.
„Ach, Robe, Robe," vzdychla Žanina a dala se do pláče. „Ty tomu nerozumíš. Nechci, aby se něco stalo té habounské

děvčici, vážně nechci. Ale nedokážu se
95
porovnat a myšlenkou, že tam někde budeš bojovat s tou obludou, která se nedá porazit! Mám strach o tebe, což to nekapíruješ?"
Rob jí položil ruku kolem ramen. „Jo, já to pocho-puju."
„To tě prosím jako tvoje žena, abys nechodil!"
„Jo, No jo. Dyť já zůstanu,"
Žanina k němu zvedla pohled. V měsíčním světle se jí v očích zatřpytily slzy. „Myslíš to vážně?"
„Eště nikdyvá jsem neporušil daný slovo," při-kývl Rob. „Akorát policajtům a dalším, jako sou voni, jasný, a ty se nepočítaj."
„Takže zůstaneš? Poslechneš mý slovo?" ujišťova-la se Žanina a naposled popotáhla.
Rob Kterýten si ztěžka povzdechl, „Jo. Poslechnu."
Žanina chvilku mlčela a pak se znovu ozvala os-trým, chladným hlasem keldy: „Robe Kterýtene Fíg-le, teď ti přikazuju, aby ses vydal na cestu a zachránil tu habounskou bosorbabu."
„Coto?" zíral na ni užasle Rob. „Tož včils mě říkla, že tady mosím zvostať, a najednou..."
„To sem s tebou mluvila jak tvoja žena, Robe. Teď ale hovořím jak vaša kelda!" Žanina vstala, bradu měla pozvednutou a oči plné rozhodnosti. „Jestli ne-poslechneš slova svojí keldy, možeš byt vyobcovaný z klanu. Ale to ty víš. Takže mě dobře poslúchaj. Zeber tolik chlapů, kolik třebuješ, dřív než bude poz-dě, a vydajte se do hor. Dohlédněte na to, aby tam tá habounská bosorbaba nedošla úhony. A potem sa v bezpečí vrať! To je rozkaz, kapíro? Nae, to není rozkaz, to je kulich, kterého ti dávám. Toho porušit nesmíš!"
96

Nále já -" začal Rob, dokonale zmateny. "ja su tadyvá kelda, Robe," řekla Žanina Nemožu řídit klan bez podpory Velkého chlapa. A kopce, kde budou žit naše děcka, potřebujú bosorbabu, kte-rá jim bude připomínat, co sú zač "
Ve způsobu, jakým Žanina řekla ‚decka , bylo ně-co zvláštního. Rob Kterýten nebyl právě rychlý mys-litel, ale nakonec vždy dorazil k cíli.
„Ajto," přikývla Žanina, když viděla jeho výraz. „Už brzó ti dám prvních sedm synů."
Oh " bylo jediné, na co se Rob zmohl. Neptal se, jak zná počet dětí. Keldy to prostě věděly. To je úžasné!" řekl.
"A jednu dceru, Robe," dokončila Zamna. Rob zamrkal. „Dceru? Tak brzo?" Ajto," přikývla Žanina.
No to je ale pro klan úžasné štěstí!" jásal Rob. "To je Takže teď máš alespoň proč se ke mne v bezpečí vrátit, Robe Kterýtene. A eště o jedno tě prosím. Používej tu svoju lebeňu aj k něčemu mému, než je tříškání ludí, slyšíš?"
Já ti děkuju, keldo," řekl Rob Kterýten. Udě-lám, cos řekla. Seberu partyju bráchů a pro dobro našich kopců najdem tu habounskou bosorbábu. Stej-ně to není život pro nu, chudák to habounsky děcko, tak daleko, sama a mezi cizíma ludma.
„Máš pravdu," přikývla Žanina a odvrátila se. „to vážně chápu."
97

KAPITOLA 4 PLN
Za svítání, pozorován celou řadou svých žasnoucích bratří, napsal Rob Kterýten na útržek papírového sáčku slovo:

Pak papír pozvedl nad hlavu, aby na něj všichni viděli.
„Plán," sdělil shromážděným Fíglům, „kapíro? Jakmile budem mít plán, stačí se držet toho, co v ňom je. Jasňačka, Vildo?" „Co se to praví o nějaký kulišárně, co ti provedla Žanina?" zeptal se Poťapaný Vilda a sklopil hlavu.
Neprovedla mi žádnou kulišarnu, ty matláku, dala mi kulicha," odpověděl mu Rob Kterýten. „Ten značí, že je to vážné. Podle ní mám tu malou haboun-skou bosorbabu přivést nacuryk, žádný vymlouvání jinak moja duša vyletí k tomu velkému pagáču na
98

nebesách. Je to jak magický rozkaz. Bejt pod kuli-chem, to je vopravdu moc těžký."

„No, tak velkej pták to zase je nejni," potřásl hla-vou Poťapaný Vilda.
„Vildo," obrátil se k němu trpělivě Rob, „vzpomí-náš si, že jsem ti řek, že ti řeknu, až bude Čas na to, abys držel tu svoji velkou chlebárnu zavřenou?"
„Ajto, Robe."
„No tak toto je akorát takový Čas." Pak zesílil hlas. „Poslyšte, mládenci, víte o zlojrojích svoje. Ne-dají se zabit! Máme ale za úkol zachránit našu ha-bounskou bosorbabu, takže je to jak dyž sebezavraž-ditelná misa. Všichni, kteří se jí zúčastňá, myslím skončíja nacuryk v Zemi živých, kde budeme dělat nějaký nudný zaměstnání. Takže... žádám o dobro-volníky!"
Každý Fígl starší čtyř let automaticky zvedl ruku.
„Ale no tak, dite!" zamračil se Rob. „Nemožete jít všickni! Poslyšte, vezmu s sebou Poťapaného Vildu, Yana Habáně a tebe, Mrňavej Bohouši Velebrado. A neberu s sebou žádný děcka, takže kdo měří míň než osm centáků, nemá šanci. Až na tebe, Mrňavej Bohouši. Aco se týče ostatních, vyřešíme to klasicky, po fíglovském. Beru s sebou posledních patnáct chla-pů, co sa udrží na nohách!"
Pokynul rukou, aby se vybraná trojice přesunula k jedné stěně podzemní prostory, zatímco zbytek Fíg-lů se s radostným halasením a bujarým halekáním přesunul do středu. Každý Fígl miluje boj, v němž stojí sám proti nesmírné přesile, protože pak si ne-musí dávat pozor, kam padají jeho rány.
„Je to skoro dvě stě kilometrů daleko," pokračo-
99
val Rob v řeči, když velký boj začal. „Tak daleko ne-: možeme běžet ani my. Máte nějaký nápad, vy matlaci?"
„Hamiš by tam moh sfrnknout na svým krkavci," řekl Yan a ustoupil, když se kolem něj přehnala velká skupinka Fíglů, kteří se tloukli a kopali ze všech sil,
„Ajto, a určitě by s náma šel, akorát že nemůže vzít víc jak jednoho pasažíra," vykřikoval Rob do všeobecného halasu.
„Nemohli bysme tam nějak doplovat?" napadlo Poťapaného Vildu, který se vzápětí shýbl, když mu nad hlavou proletěl Fígl v bezvědomí.
Ostatní se na něj znechuceně podívali. „Dopla-vat? Jak doplavat? Jak bysme tam asi vocáď mohli doplavat, ty potroublo?" potřásal Rob Kterýten hla-vou.
„Já jenom, že bysme to měli mít na mysli," pro-! hlásil Vilda ukřivděně. „Snažil sem se pomoct, abys-te věděli. Jenom sem chtěl ukázat dobrou vůlu."
„Habounská malá bosorbaba odjela na voze," ozval se Yan Habáně.
„Ajto, a co?" podíval se na něj Rob, „Nó, já akorát, že bysme možná mohli taky?" „No to teda ne!" otřásl se Rob. „Je něco jinýho ukázat se bosorbabě a něco jinýho ukázat se vobyčej-nejem habounům! Nepamatuješ, co se stalo před pár rokama, když Poťapanýho Vilíka zmerčila ta dáma, eo malovala vobrázky dole v oudolí? Nestojím vůbec vo to, aby se tady po celým vůkolí zase potulouvali habouni z ty... spolčenosti... Folkrole a lidová braš... ne počkejte... torba našeho venkova, nebo jak tomu říkaj, a strkali do každýho pařezu a pod každej kamí-nek!"
100

„Tý... jo! Teďka mám ale nápad já, pane Robe. Tady, to sem já, Mrňavej Bohouš Velebrada mac Fígl. Mohli bysme se zamaskovat!"
Mrňavý Bohouš Velebrada mac Fígl se vždycky hlásil celým jménem. Měl pocit, že když neřekne li-dem pořádně, kdo je, že na něj zapomenou a on pros-tě zmizí. Když saháte pidimužíkům sotva nad pás, jste opravdu hodně malý, stačilo by být ještě o kou-sek kratší a byli byste prakticky díra v zemi.
Byl novým bardem klanu. Bard, to je zpěvák kla-nu a válečný básník, ale bardi netráví celý život u jednoho klanu. Přesně řečeno, oni jsou vlastně ja-kýsi miniklan sami o sobě. Pohybují se mezi okolní-mi klany a zajišťují, aby se jejich písně a příběhy stej-noměrně rozšířily. Mrňavý Bohouš Velebrada přišel s Žaninou od klanu Dlouhého jezera, což se stává poměrně často. Na barda byl velmi mladý, ale jak řekla Žanina, bardové a písně neznají věkové ome-zení. Jestliže máte talent, bardujete. A Mrňavý Bo-houš Velebrada znal všechny písně a dokázal hrát na myšdudy tak smutně, že venku vždycky začalo
pršet.
„Že by, mladíku? Tak povídej?" obrátil se k němu Rob Kterýten laskavě.
„Nemohli bysme někde počórnout habounský vob-lečení?" začal Mrňavý Bohouš. „Protože já si vzpo-mínám na starou historku o válce mezi klanem od Tří vršků a klanem od Větrný řeky a ti hoši od Větr-ný řeky unikli tak, že se navezli do ptakoplašáka a ti od Tří vršků si mysleli, že je to haboun, a drželi se jim z cesty."
Ostatní se tvářili nechápavě a Mrňavý Bohouš si
101
vzpomněl, že jsou to muži z Křídy a že pravděpodob- ně ptakoplašáky nikdy neviděli.
„Strašák?" řekl. „Vypadá to jako haboun udělanej z tyček a oblečenej do šatů, aby z pole odháněl ptáky, No, tak v tý písni se říká, že kelda vod Větrný řeky použila kouzlo k tomu, aby panák šel, ale já si mys- lim, že to bylo jenom díky chytrýmu myšlení a síle."

Zazpíval baladu. Pozorně ho poslouchali.
Vysvětlil jim, jak vyrobit člověka, který by chodil. Podívali se jeden na druhého. Byl to šílený, zoufalý plán, který byl nebezpečný a riskantní, a má-li fun-govat, bude vyžadovat nesmírnou dávku síly a odvahy.
Když jste to podali takhle... souhlasili okamžitě. '
Nakonec však Tonička zjistila, že je v domku po-třeba dělat i něco jiného než domácí práce a výzkum-né úkoly. Bylo tady to, čemu slečna Rovnovodovážná říkala „prázdné naplňovati a plné vyprazdňovati",
Na nákup chodívalo většinou jen jedno tělo slečny Rovnovodovážné. Lidé si myslili, že je slečna Rovno- vodovážná dvojčata, a ona si dávala velmi záležet na tom, aby jim to vydrželo, ale přesto považovala za | obecně bezpečnější držet těla pokud možno od sebe. Tonička chápala proč. Stačilo pozorovat obě slečny Rovnovodovážné při jídle. Těla si podávala talíře bez jediného slova, často jedna snědla sousto z vidličky a bylo dost zvláštní vidět, jak si jedna osoba odříhne a druhá zvolá „ó, promiňte mi!"
Plnění prázdného a vyprazdňování plného zna-menalo chodit po okolních vesnicích a osamělých far- mach a provozovat něco mezi lékařstvím a felčaři- nou. Vždycky se našel nějaký ten obvaz, který bylo

potřeba vyměnit, nebo matka v naději, s níž bylo tře-ba pohovořit. Čarodějky fungovaly jako porodní ba-bičky, což právě patří k „vyprazdňování plného", ale slečně Rovnovodovážné stačilo objevit se ve špičatém klobouku na hlavě v některém z domků, a už se tam začali trousit lidé z okolí, kteří náhodou přišli na návštěvu nebo šlizrovna kolem. A pak přišla na řadu hojnost klepů, vyprávění a při tom se vypilo nesmír-né množství Čaje. Slečna Rovnovodovážná se pohy-bovala v pokřiveném světě klevet jako ryba ve vodě, i když si Tonička všimla, že toho namluví mnohokrát méně, než vyslechne.
Jak se zdálo, byl to svět, který tvořily jen ženy, ale občas, hlavně venku na samotách, zapředl rozho-vor i nějaký muž, většinou mluvil o počasí a nako-nec, na základě jakési nepsané dohody, dostal nějaké mazání nebo kapky.
Tonička pořád nemohla přijít na to, jakým způ-sobem dostává slečna Rovnovodovážná zaplaceno. Pravda, košík, který s sebou nesla, se spíše plnil než vyprazdňoval. Procházely například kolem domku a ze dveří vyběhla žena s bochníkem čerstvě pečené-ho chleba, hroudou másla nebo sklenicí nakládané zeleniny, a přitom se tam slečna Rovnovodovážná vůbec nezastavila. Na druhé straně strávily hodinu někde jinde a slečna Rovnovodovážná tam zašívala nohu farmáře, který byl dost neopatrný se sekerou, a dostala tam šálek slabého čaje a okoralou sušenku. Toničce se to nezdálo správné.
„Víš, ono se to vyrovná," vysvětlovala jí slečna Rovnovodovážná, když pak šly dál lesem. „Udělej, co můžeš. Lidé ti dají, co mohou a taky kdy mohou.

Starý Rozplesknot, ten s tou nohou, je zlý a nepří-jemný jako vzteklá kočka, ale než skončí týden, budu mít na zápraží pořádný kus hovězího, o to se můžeš vsadit. Jeho žena už na to dohlídne. A zanedlouho začnou zabijačky, lidi si budou dělat zásoby na zimu a já dostanu víc kotlet, uzených kýt, špeku a klobás, ' než kolik by snědla za rok celá rodina." „Vážně? A co se vším tím jídlem děláte?" „Uložím si ho," odpověděla slečna Rovnovodo-vážná.
„Ale vy-"
„Uložím si ho v jiných lidech. Je úžasné, kolik se toho do lidí vejde." A slečna Rovnovodovážná se při výrazu na Toniččině tváři rozesmála. „Víš, to, co ne- potřebuju sama, roznesu po těch, kdo nemají prase nebo mají zrovna špatné údobí, nebo těm, kteří ni- koho nemají a nikdo se o ně nestará."
„Ale to znamená, že vám pak dluží službu!" „Správně. A tak to jde pořád dokola. A fungu-je to."
„Vsadím se, že někteří lidé jsou tak zlí, že vám nezaplatí nic a -"
„Moment. Nemluvíme o žádném placení," přeru- šila ji slečna Rovnovodovážná upjatě. „Čarodějka ni- kdy neočekává mzdu, nikdy si o ni neřekne a jen doufá, že nikdy nebude muset. Ale, bohužel, máš pravdu."
„A co potom?"
„Jak to myslíš?"
„Přestanete jim pomáhat, ne?"
„To ne," zavrtěla slečna Rovnovodovážná hlavou upřímně šokovaná. „Nemůžeš přestat pomáhat li-

dem jen proto, že jsou hloupí, zapomnětliví nebo nepříjemní. Tady kolem žijí většinou samí chudí lidé. Kdo by jim pomáhal, když ne já?"
„Babička Bolavá... teda moje babička říkala, kdo by mluvil za ty, kteří nemají hlas," ozvala se po chvíli Tonička.
„Ona byla čarodějka?"

„Nevím to určitě," připustila Tonička. „Myslý si to, ale asi o tom nevěděla. Žila sama v osamělém pasteveckém domečku nahoře na Důlinách."
„Byla to chichotalka, nebyla?" řekla slečna Rov-novodovážná, ale když viděla Toniččin výraz, dodala spěšně: „Promiň, odpusí, ale to se často stává, když je někdo čarodějka a neví o tom. Je jako loď bez kor-midla. Ale jak vidím, ona taková nebyla."
„Žila na kopcích, mluvila s nima a o ovcích věděla víc než kdokoliv jiný!" odpověděla Tonička zapáleně.
„Jistě, určitě máš pravdu a -"
„A nikdy se nechichotala!"
„Dobrá, dobrá," ukkdňovala ji slečna Rovnovodo-vážná. „Uměla léčit?"
Tonička zaváhala. „Hmm... jenom ovce," odpově-děla už klidněji. „Ale v tom byla opravdu moc dob-rá. Zvláště, když mohla použít terpentýn. Ale víte, vždycky... tam... byla. I když tam ve skutečnosti ne-byla..."
„Ano," přikývla slečna Rovnovodovážná.
„Víte, co myslím?" podívala se na ni Tonička.
„Jistě," přikývla slečna Rovnovodovážná. „Tvoje babička Bolavá žila dole na kopcích -"
„Ne, nahoře na Důlinách," opravila ji Tonička.
„Promiň, nahoře na Důlinác, s ovcemi, ale lidé,
105
kteří občas zvedli hlavu a zadíván se ke kopcům, vě-děli, že tam někde je, a řekli si: ‚Co by teď asi udělala Babička Bolavá?' nebo ‚Co by asi řekla Babička Bo- lává, kdyby to věděla?' nebo ‚Je to něco, co by Babič-ku Bolavou rozzlobilo?'" řekla slečna Rovnovodovážž- ná. „Je to tak?"
Tonička se na okamžik zamyslela. To byla pravda! Vzpomněla si, jak babička uhodila podomního ob- chodníka, který naložil na svého osla víc, než zvíře uneslo, a pak ho tloukl. Babička obvykle užívala jen slova, a i těch hodně málo. Její náhlý záchvat vzteku muže tak vyděsil, že se nezmohl ani na to, aby po- zvedl ruku.
Toničku to ovšem vyděsilo také. Babička, která málokdy řekla něco, o čem předtím alespoň deset minut nepřemýšlela, uštědřila zničenému muži dva prudké políčky do tváře. Tahle novinka se po Křídě velmi rychle rozšířila. Alespoň nějaký čas se pak lidá chovali ke svým zvířatům trochu slušněji. Celé mě- sice po té události vždy podomní obchodníci, povoz-níci a vozkové, sedláci a hospodáři zaváhali, než po- , zvedli své biče nebo hole a pomysleli si: Co když se dívá babička Bolavá?
Ale-
„Jak to víte?" zeptala se.
„Hm, uhodla jsem to. Já si myslím, že to byla čarodějka, bez ohledu na to, co si sama myslela. A roz-hodně dobrá čarodějka.'"
Tonička vzplála dědičnou pýchou.
„Pomáhala lidem?" zeptala se ještě slečna Rovnoj vodovážná.
Pýcha maličko ustoupila. Slovíčko ano jí sice vsko-
106

čilo na jazyk téměř okamžitě, ale přesto... Babička Bolavá jen zřídkakdy scházela z kopců, většinou jen na svátek Prasečí hlídky a při předčasném porodu ovcí. Ve vesnici se ukázala jen tehdy, když se podom-ní obchodník, který prodával tabák Šťastný námořník, na své pravidelné cestě opozdil. V takovém případě se ve vesnici velmi rychle objevila ve svých promaš-těných sukních, aby si od některého ze stařík vy-půjčila tabák na nějakou tu dýmku.
Ale na celé Křídě snad nebyl člověk, a to včetně barona, který by babičce něco nedlužil. A to, co dlu-íili jí, je nechala zaplatit jiným. Vždycky věděla, kdo hy potřeboval nějakou tu pomoc nebo službu.
„Ona je nutila k tornu, aby pomáhali jeden dru-hému," řekla nakonec. „Zařídila to většinou tak, že pomáhali sami sobě."
V tichu, které následovalo, slyšela Tonička, jak zpívají ptáci u cesty. Ptáků tady bylo opravdu hodně, nle Tonička mezi jejich hlasy postrádala ostrý křik krkavců.
Slečna Rovnovodovážná si povzdechla. „Málokte-rá z nás je tak dobrá," řekla. „Kdybych byla jó takhle dobrá, nemusely bychom teď znovu navštívit pana Mávalíka."
Tonička si v duchu pomyslela ‚a jéje!'.
Většina dnů zahrnovala návštěvu pana Mávalíka. Tonička se jich hrozila.
Pan Mávalík měl nažloutlou jako papír tenkou kůži. Vždycky ho našly v témže starém, nevelkém po-kojíku v malém domku, který byl cítit starými bram-borami a byl obklopen zanedbanou zahradou. Se-děl vzpřímeně, ruce opřené o dvě hole, na sobě měl
107
oblek vyblýskaný stářím a oči vždycky upíral ke dve-řím.
„Chci, aby měl každý den něco teplého do žalud- ku, i když jí jako ptáček," vysvětlovala Toničce slečna Eovnovodovážná. „A stará vdova Tušilová, co bydlí o kousek dál, mu vypere. Je mu jedenadevadesát, víš?"
Pan Mávalík měl velmi jasné oči a celou dobu, kdy mu pokiízely pokojík, na ně a s nimi mluvil. Poprvé, když viděl

Toničku, začal ji oslovovat Mařenko. Ob- čas jí tak říkal ještě teď. Když šla kolem, uchopil ji za zápěstí nečekanou silou,,, byl to pro ni skutečně šok, tenhle spár, který se jí tak náhle sevřel na zá- pěstí. Bledou kůží prosvítaly modré žíly.
„Nechci bejt nikomu na obtíž," řekl naléhavě, „Mám odložený nějaký peníze, až umřu. Můj syn Tomáš si nemusí dělat žádný starosti. Já si svůj po-hřeb zaplatím. Chci pořádnej pohřeb, chápete? S čer-nejma koňma a chocholama a spoustou pohřebních hostí a pohřební hostinou pro všechny. Podívejte se pro jistotu do mý truhly, ano? Pořád se tady kolem potuluje ta čarodějnice, víš?"
Tonička vrhla zoufalý pohled na slečnu Rovnovo-dovážnou. Ta přikývla a ukázala na starou dřevěnou truhličku, zasunutou pod křeslem pana Mávalíka
Jak se ukázalo, byla plná mincí, převážně mědě-ných, ale byly mezi nimi i nějaké stříbrné. Vypadaly ' jako skutečný poklad a Tonička na okamžik zatouži-la po tom, aby měla tolik peněz.
„Je tady spousta peněz, pane Mávalíku," řekla.
Pan Mávalík se uvolnil. „Tak to je v pořádku," přikývl. „Nikomu nebudu na obtíž,"

Dnes pan Mávalík spal, chrápal otevřenými ústy, v nichž bylo vidět žluté zuby. Okamžitě se ale pro-tíral, podíval se na ně a řekl: „Tudle sobotu se na mě přijde podívat můj Tomáš."
„To je hezké, pane Mávalíku," přikývla slečna Rovnovodovážná a naklepávala mu polštáře. „Takže vám hezky uklidíme, aby tady bylo útulně."
„Teďka se mu vede opravdu velmi dobře, víte," řekl pan Mávalík pyšně. „Našel si nějaký zaměstnání pod střechou, kde navíc nemusí zvedat nic těžkýho. On říkal, že se o mě na starý kolena postará, ale já mu řek, že si svou cestu zaplatím, až budu muset odejít, to jsem mu řek, všechno, zem a sůl i dva měďáky pro převozníka."
Během dnešní návštěvy ho paní Rovnovodovážná oholia. Ruce už se mu třásly tak, že to sám nedoká-zal. (Včera mu ostříhala nehty na nohou, on sám si na ně nedosáhl. Byla to činnost dosti nebezpečná, hlavně pro přihlížející, když uvážíme, že jeden z neh-tů rozbil okenní tabulku.)
„Je to všechno v truhličce pod mým křeslem," řekl, když mu Tonička poněkud nervózně otřela po-slední zbytky pěny.
„Podíváš se tam za mě, Mařenko?"
No ano. Stejný proces den co den.
Tady byla truhlička a tady byly peníze. Vždycky jich tam bylo stejně.
„Dva měďáky pro převozníka?" nadhodila Tonič-ku, když se vracely domů.
„Pan Mávalík si pamatuje všechny ty staré po-hřební obřady a tradice," vysvětlovala slečna Rovno-vodovážná.
„Někteří lidé věří, že když člověk zemře, musí překročit Řeku mrtvých a musí za to zaplatit

převozníkovi, Dneska už si s tím nikdo moc hlavu neláme. Možná že tam postavili most."
„Vždycky mluví o svém... pohřbu."
„Víš, je to pro něj důležité. Staří lidé takoví někdy jsou. Nenávidí myšlenku, že by si o nich někdo mys- lei, že jsou tak chudí, že nemají ani na vlastní pohřeb. Pan Mávalík by zemřel hanbou, kdyby si nedokázal zaplatit vlastní pohřeb."
„Je to moc smutné, když je někdo tak sám jako on. Něco bychom pro něj měly udělat," řekla To- nicka.
„Ano. Děláme to," souhlasila slečna Rovnovodo-vážná. „A paní Kadeřníkova na něj dává nenápadně pozor."
„Ano, ale neměly bysme to dělat my, že?"
„No, a kdo by to podle tebe měl dělat?" řekla slečna Rovnovodovážná.
„No, co třeba ten jeho syn, o kterém vždycky mlu-ví?" odpověděla Tonička.
„Mladý Tomáš? Ten už je patnáct let mrtvý. A Ma-řenka byla dcera starého pána, ta zemřela hodně mladá. Pan Mávalíkje už velmi krátkozraký, ale dřív vídal jako rys."
Tonička nevěděla, co na to říct, až nakonec špitla: „Takhle by to být nemělo!"
„Bohužel neexistuje způsob, jakým by věci být měly. Je jen to, co je, jak jsou a co s tím uděláme my."
„No a nemohla byste mu pomoct nějakým kouz-lem?"
„Já dohlížím na to, aby netrpěl bolestmi, to ano," přikývla slečna Rovnovodovážná.
„K tomu používáte jen bylinky."

„To je ale taky magie. Umět něco, co jiní lidé neumějí, je magie."

„Ano, ale vy víte, jak to myslím," snažila se To-nička, která cítila, že jí docházejí argumenty.
„Aha, ty jako myslíš vrátit mu jeho mládí?" podí-vala se na ni slečna Rovnovodovážná. „Nebo mu naplnit domek zlatem? To ale čarodějky nedělají."
„Dohlížíme na to, aby opuštění staří lidé dostávali jedno teplé jídlo denně a měli ostříhané nehty?" nad-hodila Tonička s náznakem jízlivosti.
„Abych řekla pravdu... ano," přikývla slečna Rov-novodovážná. „Děláme to, co se udělat dá. Paní Zlo-počasná řekla, že se musíš naučit především jednu věc, totiž to, že být čarodějkou spočívá hlavně v tom, dělat docela obyčejné věci."
„A vy musíte dělat to, co ona řekne?" ujišťovala se Tonička.
„Já dám na její rady," odpověděla jí odměřeně slečna Rovnovodovážná.
„ Takže paní Zlopočasná je hlavní čarodějka, je to tak?"
„O, to ne!" odpověděla užasle slečna Rovnovodo-vážná. „Čarodějky jsou si všechny rovny. My nemáme nikoho takového jako hlavní čarodějku. To je napros-to proti zásadám čarodějnictví."
„Aha, rozumím," přikývla Tonička, která už ne-rozuměla ničemu.
„A kromě toho by něco takového paní Zíopočasná ani nedovolila."
Na farmách a v obydlích kolem Křídy se najednou začaly ztrácet věci. Nebylo to náhodné vejce nebo

kuře. Ze šňůr na prádlo se ztrácelo oblečení. Starému Větromilu Mezipůlkovi, nejstaršímu obyvateli vesni-ce, se zpod postele naprosto tajemně ztratily boty -„A byly to po čertech dobrý boty, dokázaly dojít z hos-pody domů samy, dyž sem je namířil správným smě-rem," stěžoval si Mezipůlka každému, kdo ho byl ochotný poslouchat. „A s nima zmizel i můj starej klobouk. A já si ho akorát tak správně vonosil a vy-tvaroval!"
Z prádelní šňůry Trvalína Švindla, chovatele fre-tek; zmizely kalhoty a dlouhý plášť a s pláštěm i fret-ky které měly hnízdo v jeho kapsách. A kdo, kdo asi dokázal prolézt oknem v ložnici Hoboje Přefuk-la a oholit mu jeho mohutný plnovous, který byl tak dlouhý, že si ho zastrkával za opasek? Na bradě mu nezůstal ani chlup. Delší dobu pak musel chodit s tváří krytou šátkem pro případ, že by pohled na jeho ubohou růžovou líc děsil dámy...
Lidé se shodli na tom, že to byly nejspíš Čarodějky, a upletli si několik dalších sítek proti kletbám, které si zavěsili do oken.
Jenže...
Na vzdálenějším okraji Křídy, tam, kde dlouhá zelená úbočí přecházejí do rovných polí plání, rostly velké skupiny hloží a jiných ostnatých keřů. Obvykle byly plné ptačího zpěvu a štěbetání, ale ten, o němž právě mluvíme, byl plný kleteb a nadávek.
„Ale do psí nohy! Nemůžeš dávat bacha, kam šla-peš těma svejma hnátama, ty vozembouchu?"
„A neporadil bys mi Jak to mám asi udělat? Mys-líš si, zeje lehký dělat koleno?"
„Jo, tak vy si myslíte, že to máte těžký? Měli byste

makat tady v těch botiskách! Ten dědek Mezipůlka si nejpíš nemyl nohy celý roky! Smrdí to tady jak roz-páraná ropucha!"
„Tak vono ti to tam nevoní, jo? Měl bys bejt tady, v kapse! Ty fretky, co choval, asi v životě nepustil na ‚aha', estli mně rozumíte!"
„ U všech chcíplejch veverek! Copak vy, prezenti, neumíte ani chvilku držet zobáky?"
„No ne! Hele ho, chytrýho! Ty si asi myslíš, že protože seš v makovici, tak jsi sežral moudrosti celý-ho světa? Tady vocáď, zdúla, nejseš nic, akorát pře-bytečný závaží, kámo!"
„Jasně, v tomhlectom případku musím souhlasit s loktama. Kde bys byl, kdybysme tě nenosili ? Kdo si, k čertu, myslíš, že seš?"
„Jsem Fígl Rob Kterýten, jak všichni dobře víte, a u tchoří paštiky, už vás začínám mít všech dost!"
„No jo, Robe, tak se nerozčiluj, ale tady dole je fakticky pěkná mačkanice!"
„Jo, a já už mám plný zuby toho, že si mně stěžuje žaludek!"
„Gentlemani," Hlas patřil žábě - koho jiného by taky napadlo oslovit Nac mac Fígly gentlemany. „Gentlemani, čas je životně důležitý faktor. Vůz tady bude co nevidět! Nesmíte ho zmeškat!"
„Potřebujeme ještě cvičit, žabáku! Chodíme jako haboun bez kostích, kterýho popad záchvat křivice!" prohlásil hías, který byl o něco výš než hlasy ostatní.
„Už ale chodíte! To zatím stačí. Přeju vám hodně Štěstí, gentlemani!"
Z hustého křoví o kus dál, kde se ukrýval fíglí zvěd, který pozoroval silnici, se ozval výkřik.

„Vůz už jede důle kopcem!"
„Oukej, chlapi!" zvolal Rob Kterýten. „Žabáku, dej bacha na Zaninu, slyšíš? Bude vokolo sebe potře-bovat nějaký myslící stvoření, co tady nebudu. Tak jo, vodpuzové! Zvítězit, nebo umřít! Všichni víte, co máte dělat! Vy, u těch špagátů, teďkom nás vytáhne- te navrch!" Křoví se zatřáslo. „Dobrý. Pánev, ste připravený?"

„Jasňačka, Robe!"
„Kolena! Kolena? Povídám, kolena!"
„Jo, Robe, akorát..."
„Chodidla?"
„Dobrý, Robe!"
Křoví se znovu zatřáslo.
„Dobrá! Nezapomeňte, pravá, levá, pravá. Levá! Pánev, kolena, šlapky na zem! Šlapky, nezapomeňte trochu pérovat! Připravený? Tak... teď všichni na-jednou, chlapi... de se!"
Pro pana Remcala, povozníka, to bylo velké pře-kvapení. Upíral pohled do prázdna a myslel jen na to, aby už byl doma, když něco vylezlo z křoví a vstoupi-lo na cestu. Vypadalo to lidsky, nebo lépe řečeno, po- dobalo se to o něco víc člověku než čemukoliv jinému. Jak se zdálo, mělo to ale nějaké potíže s koleny, pro-tože to kráčelo, jako kdyby je to mělo svázané.
Povoznik však o tom příliš dlouho neuvažoval, protože v jedné ruce v rukavici, která se nejistě ký- vala sem a tam, se lesklo něco zlatého.
Co se týkalo povozníka, okamžitě cizince zařadil na správné místo. Nebyl to, jak by se mohlo na první pohled zdát, nějaký starý tulák, který vyspával vedle cesty, ale zcela jasně gentleman, který se ocitl v ne-

snázích, a byla prakticky povozníkovapovinnost mu pomoci. Přitáhl opratě a vůz zastavil.
Cizinec vlastně neměl obličej. Mezi kloboukem staženým do čela a vyhrnutým límcem nebylo vidět nic jiného než husté vousy. Ale odněkud z vousů se ozval hlas.
„...držtehuby, sklapněte, když mluvím, zmetci... Ehm, Dobrý den ti přeju, člověče povozníče, můj dob-rý muži kočí! Když nás... mě odvezeš, až kam jedeš, dáme ti... dám ti tenhle krásný zlatý peníz!"
Postava se velmi nejistě naklonila kupředu a str-čila Remcalovi pod nos ruku.
Byla to opravdu dost velká mince. A rozhodně by-la zlatá. Pocházela z pokladu dávno mrtvého krále, který byl pohřben ve větší části Fíglího pahorku. Bylo zvláštní, že Fíglové se o zlato, když už ho jednou u kradnu, nijak zvlášť nezajímali, protože pít se nedalo a jedlo se jen velmi obtížně. Ve svém sídle používali mince a zlaté podnosy hlavně k odrážení světla sví-ček, což dodávalo podzemním prostorám příjemný, teplý svit. Nedělalo jim potíže se nějaké té mince tu a tam vzdát.
Povoznik upřeně zíral na peníz. Ta mince před-stavovala větší obnos, než jaký by daly dohromady všechny peníze, které mu v životě prošly rukama.
„Kdyby... si pane... ráčili vyskočit dozadu na vůz, blahorodí," řekl a opatrně si minci vzal.
„Ach jistěže, pravdu díš, tak tedy," odpověděl ta-jemný vousatý muž po krátké odmlce. „Jen chvilen-ku, neboť to vyžadovati bude trochu toho onoho... organizování ...oukej, vy ruce, vy se prostě chyťte okraje tej káry a vy, v levej noze, musíte se jako při-

zvednout trochu stranou... krindypindy! Musíte se zvohnout! Zvohnout! No tak udělejte aspoň něco pořádně!"
Vousatá tvář se obrátila k povozníkovi, „Mnohou omluvu přijmi, muži povozní," prohlásil vousáč, „hovořím se svými koleny, ale ona mě nepo-slouchají."
„Už je to v pořádku?" zareagoval povozník chabě, „Mívám taky potíže s koleny, hlavně když je vlhké počasí. Na to je nejlepší husí sádlo."
„Ach, ano, ale moje kolena budou potřebovat mno-hem víc než jenom namazat, estli tam dolu budu muset vlítnout a pořádně je srovnat!" zavrčel vousáč.
Povozník měl dojem, že se mu za zády ozývají podivné zvuky, tupé nárazy a kupodivu i tlumené funění a sténání, když se podivný cizinec pomalu vyhrabal na zadní část vozu.
„Tak jo, jedeme," ozval se nakonec cizincův hlas „Nemáme na to celý den. A vy, kolena, máte padáka Krucinál, dyť já chodím, jako když mě akorát postih-la křivice! Vodkliďte se do břicha a pošlete tam doiů dvojku schopnějších maníků! A ať sou to pořádný kolenmachři!"
Povozník opatrně kousl do mince a popohnal ko-ně do kroku. Peníz byl z tak čistého zlata, že v něm jeho zuby zanechaly otisk. To znamenalo, že je jeho cestující velmi, ale opravdu velmi bohatý člověk. A to bylo momentálně důležité.
„Nemůžete jeti trochu mnohem spěšněji, dobrý muži?" ozval se povozníkovi za zády cizincův hlas, když kodrcali po nerovné cestě necelou minutku.
„Ach, ctihodný pane," odpověděl mu Remcal, „vi-díte ty bedny, krabice a košíky? Vezu náklad vajec

a ty jabka se nesmí otlouct, vznešenosti, a pak tady mám taky demižony s..."
Vzápětí za sebou zaslechl nějaké nárazy a pras-kot, následovaný poměrně hlasitým „splošš", asi ja-ko když na cestu dopadne velká bedna plná vajec.
„Tak a teďkom už můžete ject rychlejc?"
„Počkejte, ale to byly moje..." začal povozník Remcal.
„Mám tady pro vás ještě jednu tu velkou zlatou minci," řekl cizinec a povozníkovi na rameno dopad-la velká, těžká a páchnoucí ruka. Z rukavice na jejím konci skutečně vyčuhovala další mince. Představo-vala desetinásobnou cenu celého nákladu vozu.
„No, tedy, víte... dobrá..." prohlásil opatrně po-vozník a vzal si minci. „Občas se stane nějaká ta nehoda, že?"
„Jo, zvlášť když mám dojem, že nejedeme dost fryšně," zabručel hlas za jeho zády. „My totiž... totiž velmi jest spěchám, neb se musím rychle dostati tam k těm oněm horám, kapíro?"
„Ale já nejsem dostavník, pane," upozorňoval smíř-livě povozník, když pobídl starého koně do klusu.
„Dostavník? A co jest to taková věc, dostavník?"
„To je to, co musíte chytit, když chcete do hor, dostavník, blahorodí. Můžete jeden chytit ve Dvěko-šilich, pane. Já nikdy nejezdím dál než do Dvěkošil, pane. Ale dneska už to nestihnete, pane."
„A proč to, že ne?"
„Já musím zastavit ve všech vesnicích po cestě, pane, a je to dlouhá cesta a v úterý vždycky jede dřív, pane, a tenhle vůz stejně o moc rychleji jet nemůže, pane, a..."
117
„Jestli nechytíme... nechytím ten... dosta dneska, dostaneš takový výprask, jakej jsi v životě nedostal," zavrčel jeho podivný cestující. „Ale ještě ho chytíme, dám ti pět těch velkých zlatých mincí."
Povozník Remcal se nadechl, co mu plíce stačily a zaječel:
„Vijó! Jupííí! Ták do toho, Jindřichu, teď uk co umíš!"
Toničce se čím dál tím více zdálo, že vzato kolem a kolem se to, co čarodějky dělají, ze všeho nejvíce podobá práci. Nudné práci. Slečna Rovnovodovážná dokonce ani na svém koštěti nelétala Často.
Působilo to poněkud depresivně. Bylo to všechno tak trochu svatouškovské. Očividně to bylo lepší, než kdyby to bylo zle zištné, ale trochu více „. vzrušení by neuškodilo. Tonička by byla nerada, kdyby si kdo-koliv myslel, že čekala, že hned první den dostane kouzelnou hůlku, ale... tedy... způsob, jakým slečna Rovnovodovážná mluvila o magii... podle toho celé tajemství čarodějnictví spočívalo v tom žádnou magii nepoužívat.
No promiňte, myslela si Tonička, ale to dokážu. Dokážu být až k uzoufání dobrá v tom žádnou nepo-užívat. Nejtěžší bylo provozovat tu jednoduchou magii.
Slečna Rovnovodovážná jí trpělivě vysvětlovala a ukazovala, jak vytvořit pendul, který se vlastně dá složit skoro ze všeho, co vás právě napadne nebo co máte po ruce, ovšem za předpokladu, že obsahuje i něco živého, třeba brouka nebo čerstvé vejce.
Toničce se to ale nedařilo a nedařilo. Bylo to. deprimující. Cožpak neměla virtuální klobouk? Ne-
118

měla snad První pohled a Druhé myšlenky? Slečna Klíšťová a slečna Rovnovodovážná dokázaly složit pendul za několik vteřin, ale Toničce nakonec vždyc-ky zůstala v rukou nesmyslná změť, z níž odkapáva-ly zbytky vejce. Pokaždé a znovu.
„Vím, že to dělám dobře, ale vždycky se to tak nějak zvrtne!" stěžovala si Tonička. „Co mám dělat?"
„Co kdybychom si udělaly nějakou amoletku?" odpověděla jí slečna Rovnovodovážná vesele.
„Ale no tak, prosím, slečno Rovnovodovážná!" zakvílela Tonička.
Slečna Rovnovodovážná ji poklepala po zádech. „To se stává. Možná, že to zkoušíš moc silně. Ale jed-noho dne to přijde. Ta síla přyde, víš? Jen se jí musíš postavit do cesty -"
„Nemohla byste mi udělat nějaký vy? Takový, co bych mohla chvíli používat, abych zjistila, jak to fun-guje?"
„Obávám se, že to nepůjde," řekla slečna Rovno-vodovážná. „Pendul je velmi ošidná věc. Nemůžeš ho dokonce ani nosit s sebou, možná jen jako ozdobu. Musíš si ho vyrobit sama, když ho potřebuješ, a to v tu chvíli a na místě."
„Proč?" vyzvídala Tonička.
„Abys zachytila ten okamžik," sdělila jí ta druhá část slečny Rovnovodovážná, která právě vešla do-vnitř. „Způsob, jakým uvážeš uzly, směr, kterým ve-dou vlákna -"
„-jak čerstvé je vejce, to taky, a pak vlhkost vzdu-chu -" dodávala první slečna Rovnovodovážná.
„Napružení větévek a povaha věcí, které máš v té chvíli právě v kapsách -"
119
„- dokonce i směr, kterým fouká vítr," shrnovala slečna Rovnovodovážná první. „Všechny tyhle věci dávají dohromady určitý... obraz tady a teď, když s nimi ovšem pohneš správně, A nemohu ti ani říci, jak s nimi pohnout, protože to sama přesně nevím."

„Ale hýbete s nimi," upozorňovala Tonička, která . už byla zase téměř mimo. „Vždyť jsem vás viděla -"
„To ano, hýbu, ale nevím, jak to dělám," odpově-děla slečna Rovnovodovážná. Pak zvedla dva proutky a vytáhla kus nitě. Slečna Rovnovodovážná si sedla ke stolu naproti slečně Rovnovodovážné a všechny čtyři ruce se pustily do skládání pendulu.
„Tohle mi připomíná dobu, kdy jsem byla u cirku-su," řekla. „Tenkrát jsem -"
„- chvíli chodila s Markem a Falkem, to byli po- pulárníLétajícíbratřiPastrami," pokračovala ta dru- há Část slečny Rovnovodovážné. „Ti dokázali -"
„- trojité salto patnáct metrů nad zemí bez zá-chranné sítě! To byli kluci! A podobní si byli jako dva-"
„- hrášky z jednoho lusku a Marko dokázal chytit Falka ve vzduchu se zavázanýma očima. Věříš, že na okamžik mě napadlo, jestli nejsou jako já -"
Pak se zarazila a oba páry tváří jí zrudly a rozkaš-lala se. „No, prostě a jednoduše," pokračovala, Jed- noho dne jsem se jich ptala, jak to dělají, že dokážou tak dokonale chodit po laně, a Falko mi řekl: ‚Ni-kdy se neptej provazochodce, jak udržuje rovnováhu. Když na to začne myslet, spadne.' I když ve skuteč-nosti -"
„- to řekl asi takhle: ‚Mon petit, nikdy ty se neze-ptával prouvazochodáka, jak von utržuje rouvnoufá-

hu...' Oni totiž mládenci předstírali, že jsou odněkud z Omnie, chápeš? Zní to cizozemsky a dělá to dojem. Navíc si mysleli, že by se nikdo nešel podívat na ak-robaty, kteří by se jmenovali Létající Mirek a Franta Tvarůžkovi. Ale byla to dobrá rada, ať už ji měli odkudkoliv."
Ruce mezitím pracovaly. Tohle nebyla nervózní a maličko nesvá slečna Rovnovodovážná, ale kom-pletní slečna Rovnovodovážná, všech dvacet prstů pracujících v dokonalém souladu.
„Je samozřejmé," pokračovala „že je dobré mít většinu potřebných věcí u sebe. Vždycky mám napří-klad pár zlatých penízků -"
„- už pro ty šťastné vzpomínky, které to ve mně vyvolává," pokračovala slečna Rovnovodovážná, ta na druhé straně stolu, a obě se znovu začervenaly.
Pozvedla pendul. Byly v něm zlaté penízky a čer-stvé vejce v malém sáčku udělaném z nití a kuřecí kost a spousta dalších věcí, které visely nebo se otá-čely na svých nitkách.
Obě části slečny Rovnovodovážná uchopily obě-ma rukama nitky a zatáhly...
Nitky vytvořily obrazec. Skutečně některé peníz-ky přeskočily z jedné nitky na druhou? Rozhodně to tak vypadalo.
Prošla kuřecí kost tím vajíčkem? Zdálo se, že ano.
Slečna Rovnovodovážná upřela pohled do pendul.
Pak řekla: „Něco přichází..."
Dostavník vyjel z Dvěkošil plný jen způli a už byl kus za městečkem, když jeden z cestujících sedících na střeše poklepal kočího po rameni.

„Promiňte, ale všiml jste si, že se nás něco snaží dohonit?" řekl.
„Bohové nechť vás opatrují, pane," odpověděl ko-čí, protože doufal, že na konci cesty dostane pěkné spropitné, „ale neexistuje nic, co by nás dokázalo dohonit."
Pak ale zaslechl v dálce výkřiky, které se přibli-žovaly.
„Ehm, promiňte, ale jak se zdá, rozhodně to myslí ! vážně," pokračoval cestující, když je předjel povozní-kův vůz.
„Zastav! Pro všechno na světě, zastaví" ječel po-vozník, když projížděl kolem.
Jenže Jindřicha by teď nezastavilo nic na světě. Strávil celé roky tím, že tahal povozníkovu káru po vesnicích velmi pomalu a ve své velké koňské hla-vě vždycky nosil myšlenku, že byl stvořen k jiným, větším činům. Vláčel se po cestách a díval se, jak ho předjíždějí kočáry a lehké dvojkolky a žebříňáky a třínozí psi, a teď si užíval nejskvostnější chvíli své-ho života.
Navíc byl vůz mnohem lehčí než obvykle a cesta tady vedla mírně z kopce. Jediné, co vlastně musel, bylo cválat tak rychle, aby se udržel před vozem. A nakonec skutečně předjel dostavník! On, Jindřich
Nakonec zastavil jenom proto, že vozka dostavní-ku zastavil dřív. A navíc měl teď Jindřich pěkně roz-pumpovanou krev a v dostavníkovém spřežení byl párek klisen, s nimiž by se byl opravdu velmi rád důvěrněji seznámil - rád by zjistil, který den mají volno, poptal se, jaké mají rády seno, a takové věci.
Povozník s tváří bílou jako křída pomalu a opatr-

ně slezl z vozu, pak si lehl na zem a pevně se chytil prašné cesty.
Jeho jediný cestující, který připadal vozkovi jako oživlý strašák, nejistě slezl ze zadku vozu a pomalu se došoural k dostavníku.
„Lituju, ale mám plně obsazeno," lhal vozka do-stavníku. Neměl plno, ale pro někoho, kdo vypadal jako tohle stvoření, tady nebylo místo,
„Ach, a já vám chtěl zaplatit zlatem," prohlásil podivný tvor. „Takovým zlatem, jako je tohle," dodá-val a zamával rukou v potrhané rukavici.
A najednou se uvnitř pro tohoto výstředního mi-lionáře našlo místa až až. Během několika vteřin byl usazen ve voze a k Jindřichově nesmírné nespokoje-nosti dostavník znovu vyrazil na cestu.
Mezi stromy se proplétalo koště a mířilo k domku slečny Rovnovodovážné. Seděla na něm bokem, po dámském způsobu, jakási mladá čarodějka. Vzhle-dem k tomu, že se občas nevyplácí soudit podle vněj-šího vzhledu, řekněme raději dívka, která byla jako čarodějka oblečena.
Neovládala koště právě nejlépe. Občas sebou trh-lo a bylo vidět, že dívka ještě nemá zvládnuté zatáč-ky, protože občas zastavila, slezla na zem, obrátila koště do správného směru, znovu naskočila a pokra-čovala v cestě. Když dorazila k zahradní brance, zno-vu rychle seskočila a přivázala k ní koště provazem.
„Skvělá práce, Petulie!" zvolala slečna Rovnovo-dovážná a zatleskala všema čtyřma rukama, „Začí-náš být opravdu docela dobrá!"
„Ehm, děkuju vám, slečno," řekla dívka a udělala

pukrlátko. „Pak ale zůstala ohnutá a řekla: „Ehm, tedy tohle... kdybyste..." Polovina slečny Rovnovo- dovážné popošla kupředu.
„Aha, už vím, v čem je problém," řekla, když se-hnula hlavu. „Tvůj amulet se sovičkami se zapletl do náhrdelníku se stříbrnými netopýry a oboje se to tadyhle zachytlo za knoflíček. Vydrž chvilku, ano?"
„Ehm... víte, přišla jsem se zeptat, jestli by vaše nová dívka nechtěla přijít dnes večer na sabat," řekla sehnutá Petulie poněkud přidušeným hlasem,
Tonička si nemohla nevšimnout, že Petulie má bižuterii všude, později zjistila, že bylo velmi obtížně pobývat nějaký čas v její společnosti a nemuset vy- plétat talisman z náhrdelníku nebo náramek z ná-ušnice nebo jednou dokonce náušnici z náramku na noze (nikomu se nepodařilo zjistit, jak se to mohlo stát). Petulie prostě nedokázala odolat okultní bižu-terii. Většina z těch věciček ji měla před něčím ma- gicky chránit, ale nenašla žádnou, která by ji ochrá- nila před tím, aby nevypadala poněkud hloupě.
Byla malá a kulatá, měla neustále zarudlou tvář a ustaraný výraz.
„Na sabat? Aha, na jedno z těch vašich setkání," pozvedla slečna Rovnovodovážná obočí. „No, to by bylo hezké, co myslíš, Toničko?"
„Ano?" odpověděla Tonička, která si zatím nebyla jistá.
„Pár děvčat se občas večer schází v lese," vysvět-lovala jí slečna Rovnovodovážná. „Z jakéhosi důvodu se naše řemeslo stává znovu docela populární. To je ovšem moc dobře."
Řekla to, jako by si tím ani zdaleka nebyla jistá.

„Tuhle Petulie pracuje pro Praméti Černočepcovou 0 kus dál, na Vnějším úbočí. Praméti se specializuje na zvířata. Postrach zvířecích nemocí. Neexistuje prasečí choroba, kterou by nakonec nedostala. Tedy, kterou by nakonec nevyléčila, samozřejmě, nemysle-la jsem, že... chápeš? Bylo by docela hezké, kdyby sis Lady našla nějaké kamarádky, nemyslíš? Proč bys nešla? Tak, a je to rozpletené."
Petulie rychle vstala a vrhla na Toničku ustaraný úsměv.
„Ehm, Petulie Chrupavková," představila se a na-táhla k Toničce ruku.
„Tonička Bolavá," odpověděla Tonička a velmi opa-trně potřásla nabízenou rukou pro případ, že by za-chřestění všech těch rolniček, talismanů a náramků někoho ohlušilo.
„Víš, mohla bys cestovat se mnou, na mém koště-ti, jestli chceš," nabídla Toničce Petulie.
„No myslím, že raději ne," zavrtěla hlavou Tonička.
Zdálo se, že se Petulii ulevilo, ale pak řekla: „Hm, chceš se obléct?"
Tonička sklopila oči ke svým zeleným šatům, „Jsem oblečená."
„Ehm, nemáš nějaké korále, amulety, talismany nebo něco?"
„Ne, je mi líto."
„No, ale máš alespoň nějaký pendul, že?"
„Víš, ehm, zatím se mi vůbec nedaří," odpověděla jí Tonička. To „ehm" jí uklouzlo proti její vůli, ale v Petuliině přítomnosti to bylo nakažlivé.
„No a... co třeba černé šaty?"
„Víš, já vlastně nemám černou ráda. Dávám před-

nost modré nebo zelené," odpověděla Tonička. „Ehm..."
„Ehm. No dobrá, vždyť teprve začínáš," přikývla Petulie nakonec velkomyslně. „Já už jsem na čáře třetí rok."
Tonička vrhla zoufalý pohled na bližší část slečny Rovnovodovážné.
„V učení na čarodějku," vysvětlovala slečna Rov-novodovážná.
„Aha," přikývla Tonička. Věděla, že se chová vy-loženě odmítavě, a bylo jasné, že Petulie se svou rů-žovou tváří je hodné stvoření, ale cítila se před ní nemotorná a nedokázala přijít na to proč. Věděla, že je to hloupé. Hodila by se jí přítelkyně. Slečna Rov-novodovážná byla příjemná a s Osvaldem už se To-nička také spřátelila, ale bylo by hezké znát někoho stejně starého, jako je ona, s kým by si mohla popo-vídat.
„Dobrá, ráda půjdu," řekla nakonec. „Vím, že se toho musím hodně učit."
Cestující dostavníku zaplatili hezké peníze za to, aby mohli sedět uvnitř vozu, na měkkých sedadlech, mimo dosah větru a prachu, a proto bylo velmi div-né, Že jich na následující zastávce tolik vystoupilo a sedlo si na střechu.
Těch několik, kteří na střeše jet nechtěli nebo nedokázali vylézt nahoru, se tísnilo na jednom se-dadle, pozorovalo nového cestujícího, jako skupinka králíků pozoruje lišku, a snažilo se nedýchat.
Potíž nebyla v tom, že páchl fretkami. Tedy... to byl problém, ale v porovnání s tím velkým problé-

tnem to vlastně vůbec žádný problém nebyl. On totiž především mluvil sám se sebou. Přesněji řečeno ně-které kousky jeho těla mluvily s jinými kousky. Po-řád.
„Tady dole je to tedy pěkně podělaný! To ti hlásím! Vsadil bych se, Že už na mně byla dávno řada přesu-nout se do lebezně!"
„Tiík! Vy, šašci, si pěkně mědíte v bruchu a nese-te se, ale my, v nožiskách, musíme odmakat všecku prácu!"
Na to odpověděla pravá ruka: „Haksny? Dyť vy ani nekapírujete, co to takéslovo ‚práca' značí. Enem byste si měli oprubovat, co to je, byt napchaný v ruka-vici! Ach, kat aby spral tutok potroublou hru! Nemo-Žu sipomoct, třebuju si natáhnout nožiska!"
Ve zděšeném mlčení pozorovali ostatní cestující, jak jedna z mužových rukou v rukavici upadla od těla a začala se procházet po sedadle.
„No ajto, ale nemysli, že tady důle v těch Šaryva-rechje to kdovíjaký piknik! Mosím sem pustit nějaký čerstvý povětří, a to hněď!"
„Poťapanej Vilíku, ani ve snu sa neodvažuj -" Cestující, kteří se v hrůze přitiskli ještě těsněji je-den k druhému, pozorovali ve zhrozeném úžasu kal-hoty. Něco se v nich pohnulo, něco, co funělo a tiše nadávalo v místech, kde se nemělo co hýbat, pak z poklopce odletěly dva knoflíky a vzniklým otvorem vystrčil hlavu malý modrý mužíček s rudou tváří a v náhlém světle nejistě zamrkal.
Když uviděl lidi na protějším sedadle, ztuhl. Oni zírali na něj. On zíral na ně.

Pak se na jeho tváři objevil nepříčetný úsměv.
„Hele, habouni, ste v rychtyku?" prohlásil zoufa-le. „Tak to je faň. Se mnou si kebule nelamte. Já jsem jedna z tých iluzí za bílýho dňa, kapíro?"
Pak zmizel zpět v kalhotách a cestující slyšeli, jak šeptá: Myšluju, že sem je ohlúpl jak nic. Nae pro-blemo!"
O pět minut později dostavník zastavil na přepřa-hací stanici, aby vyměnil koně. Když se znovu rozjel, byl vnitřek vozu, až na našeho podivného muže, prázdný. Ostatní cestující zevnitř vystoupili a požá-dali, aby jim byla vyložena zavazadla. Ne, díky, oni už dál nepojedou. Počkají si na zítřejší dostavník. Ne, rozhodně je nebude obtěžovat, když počkají tady, v té malé dí... malém roztomilém městečku jménem Pe-kelná Křižovatka. Díky. Na shledanou.
Dostavník se tedy vydal na další cestu o něco lehčí a rychlejší. Té noci už nikde nezastavil. To sice měl, ale pravda je, že nebylo nikoho, kdo by si stěžoval. Zbytek cestujících, ti, kteří ještě jeli na střeše, ho naposled zaslechli, když si zvečera objednávali večeři v hostinci na poslední zastávce. Odjel bez nich. Ni-kdo z nich nepochopil proč, ale mělo to nejspíš něco společného s velkým sloupečkem zlatých mincí, kte-ré teď tiše cinkaly ve vozkově kapse.

KAPITOLA 5 Kruh

Tonička šla lesem, zatímco se jí Petulie snažila udr-žet po boku ve složité sérii rovných linií. Tonička rych-le zjistila, že je

Petulie opravdu velmi hodné a pří-jemné děvče, má tři bratry, bojí se špendlíků a až vyroste, chce být porodní bábou jak pro lidi, tak pro prasata. Také zjistila, že Petulie hrozně nerada ne-souhlasí s čímkoliv.
Kousky jejich hovoru tedy probíhaly asi takhle: Tonička řekla: „Já normálně žiju dole na Křídě." A Petulie řekla: „Aha, tam, co chovají všechny ty ovce? Já ovce nemám zrovna ráda, jsou takové.. .jako pytlovité."
Tonička: „Víš, my jsme na naše ovce pyšní." A pak jste se mohli vsadit, že Petulie změnila své mínění jako někdo, kdo se pokouší obrátit velký vůz na malém místě. „No víš, já tím nemyslela, že bych je zrovna nenáviděla. Řekla bych, že některé ovce jsou docela fajn. Je jasné, že musíme chovat ovce,
129
Jsou rozhodně lepší než kozy a mají mnohem víc vlny. Chtěla jsem říct, že mám ovce vlastně docela ráda. Ovce jsou prima."
Petulie strávila spoustu času zjišťováním toho, co si ostatní lidé myslí, aby si mohla myslet to samé. Bylo by nemožné se s ní pohádat. Tonička se musela bránit touze prohlásit, že je nebe zelené, jenom pro- to, aby zjistila, jak dlouho to bude Petulii trvat, než bude souhlasit. Přesto se jí Petulie docela líbila. Ne-mohli jste ji nemít rádi. Byla uklidňující společnicí, Kromě toho, nemohli jste se ubránit sympatii k ně-komu, kdo nedokázal přinutit koště, aby zahýbalo.
Cesta lesem byla dlouhá. Tonička vždycky toužila podívat se do velkého lesa, do pralesa, kam člověk mohl vejít a neviděl světlo na druhé straně, ale když teď už několik týdnů v takovém lese žila, začal jí jít trochu na nervy. Les tady byl rozlehlý, ale poměrně řídký, zvláště kolem vesnic, a nebylo těžké jím pro-jít. Musela se naučit poznat, co je javor a bříza, a ni-kdy předtím neviděla smrky ani borovice rostoucí na skalnatých úbočích. Chyběl jí obzor. Všechno bylo tak blízko.
Petulie nervózně štěbetala. Stará Praměti Čer-nočepcová byla vykuřovačkou prasat, zaříkávačkou krav a vůbec proslulou veterinární léčitelkou. Petu-lie měla ráda zvířata, zvláště prasata, protože čuníci, jak říkala, mají pohyblivé rypáčky. I Tonička měla zvířata docela ráda, ale nikdo, kromě jiných zvířat, neměl zvířata rád tak jako Petulie.
„Takže... co na těch vašich setkáních děláte?" zeptala se, aby změnila předmět hovoru.
„Cože? Jo, aha, no, my se scházíme spíš tak, jako
130

abychom neztratily kontakt," odpověděla Petulie. „Anagrama říká, že získávat nové kontakty a udržo-vat je je moc důležité."
„Takže Anagrama je vaše náčelnice?" zjišťovala Tonička. „Ehm, to ne. Anagrama říká, že čarodějky žádné náčelnice nemají."
„Hmm," okomentovala její výrok Tonička.
Nakonec, ve chvíti, kdy začalo slunce zapadat, dorazily na mýtinu hluboko v lese. Byly tam zbytky starého domku, který teď byl kompletně zarostlý trnitým křovím. Člověk by ho jistě snadno přehlédl, kdyby si nevšiml pravidelného pásu šeříků a skupiny angreštových keřů, které se změnily v trnitou spleť. Kdysi tady někdo žil a měl tady zahrádku. Teď tady ale někdo jiný, přesněji jiná zapálila oheň. A špatně. A taky zjistila, že ležet u něj na břiše a foukat, protože pro začátek neměla dost papíru a suchých větviček, je špatný nápad. To totiž způso-bilo, že jí její špičatý klobouk, který si zapomněla sundat, spadl do kouřící změti vlhkých větví, a pro-tože byl jediný suchý, začal hořet.
Mladá čarodějka teď zoufale mávala svým doutna-jícím kloboukem a několik dalších mladých Čaroděj-jek ji se zájmem pozorovalo. Další, která seděla na kmeni padlého stromu, právě řekla: „Drobnodaro Zmatečníková, tak to je skutečně a do písmene ta nejpitomější věc, kterou kdy kdo kde na celém světě udělal." Byl to ostrý, dosti nepříjemný hlas, jaký většina lidí používá, když chce být jízlivá.
„Promiň, Anagramo," řekla slečna Zmateční-ková, vytáhla klobouk z ohně a zašlápla doutnající špičku.
131
„Poslyš, jen se na sebe podívej! Jsi všem akorát k smíchu!"
„Promiň, Anagramo!"
„Ehm," ozvala se Petulie.
Všechny přítomné se obrátily k nově příchozím.
„Jdeš pozdě, Petulie Chrupavková," vyštěkla na ni Anagrama. „A kdo je tohle?"
„Ehm, požádala jsi mě, abych se zastavila u sleč-ny Eovnovodovážné a přivedla tu novou holku, Ana-gramo," odpověděla Petulie, jako kdyby ji přistihly, Že dělá něco špatného.
Anagrama vstala. Byla alespoň o hlavu vyšší než Tonička a měla tvář, jež byla vybudována až za jejím nosem, který nosila lehce pozvednutý. Tomu, koho Anagrama obdařila pohledem, muselo být ihned jas-né, že už zabral až příliš mnoho jejího drahocenného času.
„To je ona?"
„Ehm, ano, Anagramo."
„No, tak se ukaž, ty nová."
Tonička pokročila kupředu. Bylo to úžasné. Vlast-ně to udělat nechtěla. Jenže Anagrama měla ten druh hlasu, který poslechnete.

„Jak se jmenuješ?"
„Tonička Bolavá?" odpověděla Tonička a přistih-la se při tom, že říká své jméno, jako kdyby žádala o dovolení, aby se tak směla jmenovat.
„Tonička? To je ale divné jméno," odpověděla vy-soká dívka. Moje jméno je Anagrama Vydřiduchová,"
„Ehm, Anagrama pracuje pro -"
„-pracuje s, "opravila ji Anagrama ostře a měřila si Toničku od hlavy k patě.
132

„Ehm, promiň, pracuje s paní Našeptávalovou," opravila se Petulie. „Ale ona -"
„Mám v plánu příští rok odejít," prohlásila Ana-grama sebevědomě. „Jak se zdá, vedu si výjimečně dobře. Takže ty jsi ta holka, která nastoupila k slečně Rovnovodovážné, jo? Ta je pěkně divná, abys věděla. Poslední tři holky se pěkně rychle vypařily. Říkaly, že je hrozně těžké dohlídat se, která je která."
„Nevěděly, z které do které, protože nevěděly, kte-rá je která," prohlásila jedna z dívek pobaveně.
„Tak pitomý vtip by dokázal každý, Lucie Výboj-níková," ušklíbla se Anagrama, aniž se ohlédla. „Ne-ní to ani vtipné, ani zábavné."
Pak obrátila svou pozornost zpět k Toničce, která cítila, že je zkoumána pečlivě a kriticky, stejně jako by babička Bolavá zkoumala nové jehně, které by chtěla koupit. Napadlo ji, jestli jí nakonec Anagrama neotevře ústa a nezačne jí prohlížet zuby.
„Říkají, že na Křídě nemůže vyrůst dobrá čaro-dějka."
Všechny ostatní dívky přenesly pohledy z Ana-gramy na Toničku, která si pomyslela: Ha! Takže čarodějky nemají náčelnice, jo? Ale nebyla právě v ná-ladě dělat si nepřátele,
„Možná, že ano," odpověděla tiše. Jak se zdálo, nebylo to to, co chtěla Anagrama slyšet.
„Dokonce ses ani pořádně neoblíkla," pokračova-la Anagrama.
„Promiň," řekla Tonička.
„Ehm, Anagrama říká, že když chceš, aby s tebou lidé jednali jako s čarodějkou, musíš jako čarodějka vypadat," ozvala se Petulie.
133
„Hmm," zabručela Anagrama a dívala se, jak kdyby Tonička právě neuspěla v nějaké jednoduché zkoušce. Pak ale přikývla. „No dobře, každá nějak musíme začít." Ustoupila o krok. „Dámy, tohle je Tonička. Toničko, Petulii už znáš. Ta naráží do stro-mů. Drobnodara Zmatečníková je ta, co se jí kouří z klobouku, takže vypadá jako kamna. Tohle je Ger-truda Únavná, tohle neodolatelně vtipná Lucie Vý-bojníková a tohle Jindra Neplatilová, která neví, co si počít se svým šilháním, a nakonec Lulu Drahouš-kova, která zase neví, co si počít s tím jménem. No, pro tenhle večer si můžeš přisednout... Tonička, je to tak? Je mi líto, že ses dostala zrovna ke slečně Rovnovodovážné. Je to smutná osoba. A dokonalá amatérka. Nemá o věcech ani tušení. Jen se tak hem-ží kolem a čeká, že se něco stane. No, už je dost pozdě, Gertrudo, vyvolej Čtyři kouty světa a otevři Kruh' prosím."
„Ehm..." odkašlala si Gertruda nervózně. Bylo úžasné, kolik lidí kolem Anagramy vždycky bylo ner-vózních.
„Copak tady fakticky musím všechno dělat já?" prohlásila Anagrama. „Zkus si vzpomenout! Vždyť už jsme tím prošly snad milionkrátl"
„Nikdy jsem neslyšela o Čtyřech koutech světa," řekla Tonička.
„Vážně? No to je překvapení," prohlásila Anagra-ma. „Jsou to směry síly, Toničko, a já bych ti radila, abys s tím svým jménem něco udělala, prosím."
„Ale svět je přece plochý jako talíř," řekla To-nička.
„Ehm, musíš si je představit," zašeptala Petulie.
134

Tonička nakrčila čelo. „Proč?"
Anagrama obrátila oči v sloup. „Protože to je způ-sob, jak dělat věci pořádně."
„Aha."
„Takže ty už jsi dělala nějakou magii, ano?" nad-hodila Anagrama.
Tonička byla poněkud zmatená. Nebyla zvyklá na bdi, jako byla Anagrama. „Ano," přikývla. Všechny ostatní dívky na ni upíraly pohledy a Tonička se ne-mohla ubránit vzpomínce na ovce. Když pes zaútočí na ovci, všechny ostatní ovce utečou do bezpečné vzdálenosti, pak se otočí a dívají se. Nevrhnou se spo-lečně na psa. Jsou jen šťastné, že to tentokrát nebyly ony.
„A co umis nejlíp?" štěkla Anagrama.

Tonička, která měla ještě hlavu plnou ovcí, odpo-věděla naprosto bezmyšlenkovitě. „Měkké bochán-ky," řekla. „Je to ovčí sýr. Je dost těžké udělat ho tak, aby..."
Pak se rozhlédla po okruhu užaslých tváří a pocí-tila, jak v nijako horký pudink narůstá pocit trap-ných rozpaků.
„Ehm. Anagrama myslela, jakou magii umíš nej-lépe," vysvětlovala jí laskavě Petulie.
„I když měkké bochánky jsou dobré," prohlásila Anagrama s krutým úsměvem. Jedna nebo dvě dívky vydaly onen zvuk, který naznačuje, že se snaží nero-zesmát se nahlas, ale že jim nevadí, když si ostatní všimnou, že se tomu brání.
Tonička sklopila pohled ke špičkám svých bot. „Já nevím," zamumlala. „Ale vyhnala jsem z našeho kra-je Královnu vil."
135
„Opravdu?" pozvedla Anagrama obočí. „Tak Krá-lovnu víl, jo? A jak jsi to provedla?"
„Já... vlastně ani nevím. Prostě jsem se na ni rozzlobila." A ono bylo vážně dost těžké vzpomenout si, co se té noci přesně stalo. Tonička si vybavila ten vztek, strašlivý vztek a to, jak se svět najednou změ-nil. Viděla to jasněji než ostříž, slyšela to lépe než pes, cítila pod nohama stáří kraje a vnímala, že vrchovina stále ještě žije. A také si vzpomněla, jak si pomyslela, že něco takového nemůže nikdo dělat dlouho a zů-stat při tom lidský.
„No rozhodně máš ty správné bory, aby sis mohla i vzteky dupnout," pokračovala Anagrama. Ozvalo se několik dalších potlačovaných uchichtnutí. „Králov-nu vil," dodala. „Jasně, koho jiného. No, nějaké ty sny nikomu neuškodí."
„Já si nevymýšlím," zamumlala Tonička, ale ni-kdo ji neposlouchal.
Mlčky a vzdorovitě pozorovala, jak děvčata otel vřela Rohy a vyvolala Kruh, nebo možná obráceně, pokud to dost přesně nepochopila. To chvíli trvalo. Bylo by to všechno šlo mnohem lépe, kdyby si byly jisté tím, co mají přesně dělat, ale to zřejmě nebylo tak jednoduché, když byla Anagrama nablízku, pro- tože taje všechny neustále opravovala. Stála a v ru- kou držela otevřenou velkou knihu.
„...a teď ty, Gertrudo, půjdeš protitočně, ne, toje na druhou stranu, musím vám to opakovat tisíckrát, a ty, Lulu - kde je Lulu? No ale tam ty být nemáš! Vezmi Očištěný pohár -ten ne, ten druhý, s uchy... ¦ jo. Jindro, ty pozvedni Žezlo vzduchu... trochu výš, musí být přece ve vzduchu, cožpak to nechápeš?
136

'

A pro všechno na světě, Petulie, prosím, pokus se vypadat trochu důstojněji, ano? Chápu, že je to proti tvé přirozenosti, ale mohla bys alespoň ukázat něja-kou snahu. A mimochodem, už se ti nějakou dobu chystám říct, že pokud se ošklivě nepletu, nezačíná žádné zaklínadlo slovíčkem ‚ehm'. Jindro, toje Kotel moře? Zdá se ti, že vypadá jako Kotel moře? Mně to tak nepřipadá, tobě snad ano? Co to bylo za zvuk ?"
Dívky sklopily oči, Pak někdo zamumlal: „Drob-nodara šlápla na Korunu věčnosti, Anagramo."
„Ne na tu s těmi pravými perličkami?" zvolala Anagrama poněkud stísněným hlasem.
„Ehm, ano," hlásila Petulie. „Ale určitě je jí to moc líto. Ehm... nemám uvařit čaj?"
Kniha se s hlasitým plesknutím zavřela.
„Jaký to má smysl?" prohlásila Anagrama vše-obecně k celému světu. „Jaký. To, Má. Smysl? To chcete vážně strávit zbytek života jako vesnické ča-rodějky, léčit nežity a bradavice za hrnek čaje a mi-zernou sušenku? No? To chcete?"
Shromážděné čarodějky v rozpacích odvracely oči, šoupaly nohama a ozvalo se všeobecné mumlání „ne, Anagramo".
„VšechnyjstečetlyknmupaníNašeptávalové,že?" zeptala se. „No? Četly?"
Petulie nervózně zvedla ruku. „Ehm -" začala.
„Petulie, řekla jsem ti určitě alespoň miliónkrát, abys nezačínala. Každou. Větu. Tím svým ‚ehm'. Ne-říkala?"
„Ehm," začala Petulie, která se třásla nervozitou.
„Tak už se vymáčkni, u všech bohů. Nebuď pořád tak hrozně nerozhodná!"
137
„Ehm -"
„Petulie!"
„Ehm -"
„No, fakticky bys to mohla alespoň zkusit. Vážně, já prostě nevím, co to s vámi všemi je!"
Já to vím, pomyslela si Tonička. Jsijako pes, který neustále obtěžuje ovce a ztěžuje jim život. Nedáš jim dost času na to, aby tě poslechly, a neřekneš jim, když něco udělají dobře. Pořád jenom štěkáš.
Petulie upadla do trapného mlčení, protože jí ztuhl jazyk.
Anagrama odložila knihu na padlý kmen. „Dobrá, takže tu pravou chvíli už jsme dokonale propásly," prohlásila. „Tak si klidně můžem dát ten hrnek čaje, Petulie. Pospěš si."
Petulii se viditelně ulevilo a chopila se konvice. I ostatní dívky se poněkud uvolnily,
Tonička se podívala na hřbet knihy. Stálo tam:

„Magije s j'?" zeptala se nahlas. „Magi-je?" „To je naschvál," odpověděla jí Anagrama chlad-ně. „Paní Našeptávaloví říká, že chceme-li docílit nějakého pokroku, musíme rozlišovat vyšší magiji od té každodenní."
„Každodenní druh magie?" opakovala Tonička ne-chápavě.
138

„Samozřejmě. Nestojíme o nějaké to hloupé mum-lání někde za živým plotem, my ne. Přesné svěcené kruhy, přesně psaná zaklínadla. Přesná hierarchie, ne aby si každý pobíhal kolem a dělal, co se mu zlí-bí. Skutečné kouzelné hůlky, ne kousky ušmud-laných klacíků. Profesionalismus, který si zaslouží úctu. A už vůbec žádné bradavice. To je jediná cesta kupředu."
„No, já si ale myslím -" začala Tonička.
„Víš, mně je úplně jedno, co si myslíš, protožeještě vůbec nic neumíš," přerušila ji Anagrama příkře. Pak se obrátila ke skupině čarodějek. „Máme ales-poň něco na letošní Zkoušky?" zeptala se. Ozvalo se další mnohohlasé mumlání, které tentokrát vyjadřo-valo všeobecné „ano".
„Co ty, Petulie?" nadhodila Anagrama.
„Já budu dělat ten trik s prasetem, Anagramo."
„Výborně. V tom už jsi skoro dobrá," přikývla Anagrama. Pak ukazovala prstem na jednu dívku po druhé, přikyvovala při jejich odpovědích, až skončila u Toničky.
„Měkké bochánky?" nadhodila k všeobecnému pobavení.
„Co jsou Zkoušky čarodějek?" zeptala se Tonička.
„Slečna Klíšťová už se o nich zmínila, ale nevím, co to je."
Anagrama vydala jeden ze svých hlasitých po-vzdechů.
„Petulie, řekni jí to, buď tak hodná, ano? Konec konců, ty jsi ji přivedla."
Váhavě a se spoustou „ehm" vysvětlila Petulie Toničce, co jsou to Zkoušky čarodějek. „Ehm, to je

den, kdy se sejdou čarodějky ze všech koutů hor se starými známými a vymění si novinky a, ehm, klíp-ky. Mohou tam přijít i obyčejní lidé a je tam taky trh a, ehm, spousta dalšího programu.
Je to opravdu, ehm, velká událost. A odpoledne všechny čarodějky, které chtějí, mohou předvést ně-jaké nové zaklínadlo, kouzelný trik nebo magický kousek, na kterém pracovaly celý rok. Tohle je, ehm, zvláště populární."
Toničce to připadalo jako zkoušky ovčáckých psů, ale bez psů a bez ovcí. Zkoušky psů byly letos ve Svislé skále, což nebylo příliš daleko odsud.
„A je tam nějaké cena?" zeptala se.
„Ehm, ne," odpověděla Petulie. „Je to všechno pořádáno jen pro legraci a pobavení, všemi lidmi.„ ehm, čarodějkami dobré vůle."
„Pch! Tomu neuvěří ani ona! Všechno je to pěkná bouda! Všechny budou oslavovat paní Zlopočasnou. Vždycky vyhraje, ať se přihlásí s čím chce. Prostě lidi zblbne. Ona jednoduše lidem vsugeruje, že je dobrá. Proti obyčejnému mágovi by neobstála ani pět minut. Ti dělají skutečnou magii. A oblíká se jako strašák! Právě takové nevzdělané staré ženské mají na svědomí to, že kořeny čarodějnictví stále ještě tkví v minulos-ti, jak to paní Našeptávalová říká v kapitole jedna!"
Jedna nebo dvě dívky se zatvářily nejistě. Petulie se dokonce rychle ohlédla.
„Ehm, lidé říkají, že dokáže úžasné věci, Anagra-mo," řekla. „A, ehm, říkají taky, že dokáže naslou-chat lidem na celé kilometry daleko -"
„Ano, to se říká," ušklíbla se Anagrama. „Protože se jí všichni bojí! Je to taková hrubiánka a tyranka.

Nic jiného neumí, jen zastrašovat a tiranizovat lidi „plés jim hlavy. Té chybí k pochechtávání jen malý kousek, to si myslím já! A taky se říká, že je uz napůl
bláznivá."
No mně zrovna bláznivá nepřipadala.
"Kdo to řekl?" vyštěkla Anagrama.
Všechny pohledy se obrátily k Toničce, která si okamžitě přála, aby byla mlčela. Teď jí ovšem nezbý-valo nic jiného než pokračovat.
"Byla jen trochu upjatá a strohá," řekla. „Ale ji-nak byla docela... slušná. A rozhodně se nepochech-
lávala."
„Ty jsi ji potkala?"
"A vona s tebou mluvila, co?" zavrčela Anagrama. „A to bylo předtím nebo potom, co jsi vyhnala tu
Královnu vil?
Hned potom," odpověděla Tonička, která na po-dobné rozhovory nebyla zvyklá. „Přiletěla na koště-ti," dodala. „Říkám

pravdu."
„Jasně,žejo,"pokyvovala Anagrama a pochmur-
ně se usmívala. „A gratulovala ti ne?
No vlastně ne," řekla Tonička. „Zdálo se, že ji to potěšilo, ale dalo se to jen těžko poznat.
A pak řekla Tonička něco opravdu, ale opravdu moc hloupého. Ještě dlouho potom, a dlouho potom co se stala celá spousta věcí, si musela začít nahlas .pívat „la, la, la!", aby přehlušila vzpomínky, kdyko-liv jí něco připomnělo onen večer.
Řekla: „Dala mi tenhle klobouk."
A všechny přítomné dívky řekly jedním hlasem. „Jaký klobouk?"

* * *
Petulie ji doprovodila domů. Dělala, co mohla, aby Toničku přesvědčila, že ona jí věří, ale Tonička vědě-la, ze se jen snaží být milá. Slečna Rovnovodováž-ná se s ní pokoušela promluvit, ale Tonička vyběhla nahoru, zasunula závoru na dveřích, shodila boty a vskočila do postele. Polštář si přetáhla přes hlavu a snažila se zahnat ten smích, který ji pronásledoval.
Dole slyšela tlumený rozhovor mezi Petulií a sleč-nou Rovnovodovážnou a pak zvuk zavíraných dveří když Petulie odešla.
Po nějaké chvíli se ozvaly šoupavé zvuky, když něco táhlo po podlaze Toničciny boty a úhledně je to rovnalo pod postel. Osvald byl neustále ve službě
Po nějaké chvíli smích přece jen odezněl, i když si Tonička byla jistá, že se ho nikdy nezbaví úplně.
Tonička ten klobouk cítila. Rozhodně ho byla schopná cítit. Virtuální klobouk na její skutečné hla-vě. Jenže nikdo ho neviděl, a Petulie dokonce něko-likrát mávla Toničce rukou těsně nad hlavou a zjis-tila naprostou a dokonalou nepřítomnost klobouku. To nejhorší ze všeho - a bylo to všechno tak poko-řující, Že bylo velmi těžké najít z toho to nejhorší -bylo slyšet Anagramu, jak říká: „Ne, nesmějte sejí. To by od nás bylo příliš kruté. Je trošku přihlouplá, nicvíc. Říkala jsem vám, že se ta bába montuje lidem do hlav!"
Toničciny První myšlenky zmateně pobíhaly b kru-zích. Její Druhé myšlenky zachvátila bouře.
Jen její Třetí myšlenky, které byly velmi osláblé, přišly s tímhle: I když se tvůj svět naprosto a dokona-le zhroutil a navěky už zůstane v troskách, bez ohledu

na to, že už tě nikdy nikdo neutěší, bylo by docela příjemné, kdybys teď zaslechla někoho, kdo ti nahoru nese talíř horké polévky...
Třetí myšlenky také přinutily Toničku vstát z po-stele a dovedly ji ke dveřím, kde navedly její ruku, aby odsunula závoru na dveřích. Pak jí dovolily vrh-nout se znovu na postel.
O několik minut později zapraskaly schody a ozva-ly se kroky na odpočívadle. Je hezké se nemýlit.
Slečna Rovnovodovážná zaklepala a po chvilce ti-cha vešla, Tonička slyšela, jak klade podnos na stolek, a pak se postel mírně prohnula, když si slečna při-
sedla.
„Vždycky jsem si říkala, že je Petulie schopné děvče," ozvala se slečna Rovnovodovážná po chvilce. „Jednoho dne z ní bude v nějaké vesnici velmi uži-tečná a schopná venkovská čarodějka."
Tonička mlčela.
„Vyprávěla mi o tom," pokračovala slečna Rovno-vodovážná. „Slečna Klíšťová se o tvém klobouku ni-kdy nezmínila, ale na tvém místě bych se jí o něm asi nezmiňovala. Připadá mi to přesně jako věc, jakou by paní Zlopočasná udělala. Víš, někdy pomáhá si o těch věcech popovídat."
Tonička mlčela dál.
„No, není to tak docela pravda, ale jako Čarodějka jsem výjimečně zvídavá a hrozně ráda bych o tom
věděla víc."
Ani to nepřineslo žádný efekt. Slečna Rovnovodo-vážná si povzdechla a vstala. „Nechám ti tady polév-ku, ale jestli ji necháš příliš vychladnout, Osvald se ji pokusí odnést."

Pak se vrátila zpět dolů.
Asi pět minut se v místnosti nic nepohnulo, ale pak se ozvalo tiché zacinkání, když se polévka po-hnula.
Toniččina ruka vyletěla a pevně uchopila podnos, To je práce Třetích myšlenek. První a Druhé myšlen-ky chápou a prožívají tvou tragédii, ale něco musí vést v patrnosti, že jste naposled jedli v poledne. Po-tom co Osvald spěšně zmizel s prázdnou miskou, le-žela Tonička v temnotě a upírala oči ke stropu.
V minulých dnech její pozornost přilákalo všech-no jiné a nezvyklé v tomhle novém kraji, ale to teď odplavila bouře smíchu, a všechna prázdná místa zaplnil smutek a touha po domově.
Chyběly jí zvuky a ovce a ticho Křídy. Postrádala pohled z okna svého pokoje, temnotu pahorků, které se rýsovaly na pozadí hvězd. Postrádala... část sama sebe...
Ale ony se jí smály. Říkaly „Jaký klobouk ?"a smá-ly se ještě víc, když zvedla ruku, aby se dotkla okraje klobouku a

nenahmátla jej...
Dotýkala se ho den co den osmnáct měsíců. A teď byl pryč. A neuměla udělat pendul. A měla jen zelené šaty, zatímco všechna ostatní děvčata byla obleče-ná v černé. Anagrama měla také množství bižuterie, Černé a stříbrné. Všechny ostatní dívky měly pendu-ly, některé moc krásné. Koho zajímalo, že byly jen na ozdobu?
Možná, že vůbec není čarodějkou. Ano, porazila Královnu, s pomocí malých lidiček a vzpomínky na babičku Bolavou, ale nepoužila při tom magii. Teď si vlastně nebyla vůbec jistá, co použila. Cítila, že jí
144

něco procházelo podrážkami bot, dolů, do nitra kop-ců a do nitra let, a to se pak vrátilo zesílené a řvoucí nenávistí, která otřásla oblohou:
.. Jak se odvažuješ přepadnout můj svět, mou ze-mi, můj život...
Ale co pro ni udělal ten virtuální klobouk? Možná ji ta stará paní ošidila, jen ji přiměla myslet si, že tam kloboukje. Možná, že je opravdu trochu blázmvá jak
řekla Anagrama, a chápala věci jinak. Možná by se měla Tonička vrátit domů a po zbytek života dělat měkké bochánky.
Tonička se zavrtěla, pak vylezla z postele a ote-vřela kufřík. Vytáhla truhličku, potmě ji otevřela a sevřela v ruce Šťastný kamínek.
Doufala, že se teď objeví nějaká jiskřička nebo záblesk, že kamínek začne vyzařovat přátelskou at-mosféru. Jenže kamínek byl jen hrubý na povrchu, hladký tam, kde byl prasklý, a ostrá hranice mezi tím Kousek ovčí vlny také neudělal nic, jen způsobil že jí prsty byly cítit ovcemi, a to v ní vzbudilo ještě větší touhu po domově. Stříbrný kůň byl studený Jen někdo, kdo by byl opravdu hodně blízko, by zaslechl ten vzlyk. Byl opravdu velmi slabý, ale nesl se na temně rudých křídlech zoufalství. Zastesklo se jí toužila po svistu větru na pastvinách a po tom pocitu staletí pod nohama. Chtěla zase mít ten pocit, který ji nikdy předtím neopustil, že stojí tam, kde Bolaví žilicelá staletí. Potřebovala vidět modrásky, slyšet bekot ovcí a stát pod čistou klenbou nebes.
Když se doma cítila rozčílená, vydala se nahoru ke zbytkům starého pastýřského domku a tam si chvilku sedla. To vždycky pomohlo.
145
Ale to teď bylo daleko. Příliš daleko. A ona byla plná hrozných, pochmurných pocitů a nebylo je kam odložit. A takhle to přece být nemělo.
Kde byla magie? Chápala, že to běžné, každoden-ní řemeslo bylo třeba se učit, ale kdy konečně při-jde na řadu to opravdové čarování? Snažila se učit, opravdu se snažila a stávala se z ní... hm, dobrá pra-covnice, dívka, která zručně připravovala lektvary, a spolehlivá osoba. Spolehlivá jako slečna Rovnovo-dovážná.
Očekávala - no, co vlastně? Ano... provozovat skutečnou magii, však víte, koště, magii, ochranu světa před zlými silami, vznešeným a čestným způ-sobem a kromě toho se také starat o dobro ubohých lidí, protože byla hodná a příjemná osoba. A ti lidé, které viděla ve svých představách, měli mnohem pří-jemnější choroby a jejich dětem zdaleka tak neteklo z nosů.
Na koštěti se jí dělalo špatně. Vždycky. Nedoká-zala udělat penduí. Takže jí teď asi nezbývalo nic jiného než strávit zbytek života tím, že bude obska-kovat lidi, kteří, řekněme si to upřímně, by toho pro sebe taky mohli trochu víc udělat sami. Žádná magie, žádné létání, žádná tajemství,.. jenom nehty u no- hou a každodenní povinnosti.
Ona patřila na Křídu. Každý den říkala kopcům, co byly a jsou. Teď je neslyšela.
Venku začalo pršet, dost silně a odněkud z dálky Tonička zaslechla zadunění hromu.
Co by teď udělala babička Bolavá? A přestože To-ničku halila křídla zoufalství, věděla přesně, jaká je odpověď,
146

Babička Bolavá se nikdy nevzdávala. Ztracené jehně by hledala celou noc...
Chvíli dál ležela a upírala oči do prázdna, ale pak zaupálila svíčku vedle postele a spustila nohy na zem. Tohle prostě do rána čekat nemohlo.
Tonička měla jistý malý trik, který jí pomáhal vidět klobouk. Když rychle mávla rukou za ním, to, co jste zahlédli, bylo tak trochu rozmazané, jako kdy-by si světlo procházející neviditelným kloboukem da-lo tak trochu na čas.
Musí tam být...
No, svíčka by jí měla dát dost světla na to, aby si byla jistá, Jestli tam klobouk je, všechno bude v přád-ku a nezáleží na tom, co si myslí ostatní...
Postavila se doprostřed koberečku, zatímco po okolních horách poskakovaly blesky, a zavřela oči.
Dole v zahradě se ve větru kývaly větve jabloní, lapačky snů a sítě proti kletbám klepaly a cinkaly...
„Chci se vidět," řekla.

Svět jako by vyplnila vata, najednou bylo úplné ticho. To se předtím nestávalo. Tonička ale šla poma-lu po špičkách, dokud si nebyla jistá, že stojí sama roti sobě, a pak znovu otevřela oči...
A viděla samu sebe a viděla klobouk tak jasně jako kdykoliv předtím -
Pak druhá Toniččina podoba, mladá dívenka v ze-lených šatech, otevřela oči, usmála se na ni a řekla:
„A my tě taky vidíme. Teď jsme my tebou."
Tonička se pokusila vykřiknout „Ať mě nevidíš!", ale neměla žádná ústa, kterými by mohla vykřik-nout. ..
Nablízku udeřil blesk. Okno se rozletělo dokořán.
147
Dovnitř vletěl divoký poryv větru. Svíčka prudce vzplá-la a vzápětí uhasla.
A pak všechno zahalila temnota a jediný zvuk, který se ozýval, bylo šumění deště.
148

KAPITOLA 6 Zlojroj
Nad Křídou zuřila bouře.
Žanina opatrně otevřela balíček, který jí dala její matka toho dne, kdy opouštěla pahorek u Dlouhého jezera. Byl to tradiční zvyk, dárek, jaký dostávala každá mladá kelda odcházející od klanu, aby se už nikdy nevrátila. Keldy byly domov.
A dárek? Byla to paměť.
V balíčku byl trojúhelník vydělané ovčí kůže, tři dřevěné kolíky, kus provazu spleteného z kopřivo-vých vláken, malá lahvička potažená kůží a kladivo.
Věděla, co má dělat, protože při tom matku sledo-vala mnohokrát. Kladivo se používalo k zatlučení kolíků kolem kouřícího ohně. Provázkem se pak při-vázal trojúhelník kůže ke kolíkům tak, aby se ve středu trochu pronášel. Právě tak, aby se do něj vešel malý kbelík vody, který si Žanina vytáhla ze studny.
149
Klekla si a čekala, až voda začala prosakovat ků-ží, a pak zapálila oheň.
Uvědomovala si pohledy Fíglů, které se na ni upí-raly z temných ochozů. Ani jeden z nich by se neod-vážil k ní přiblížit, když pařila kotel. To by si raději usekli nohy. Tohle byly čisté skrejvky.
A takhle taky vypadal kotel předtím, než lidé objevili měď nebo vyrobili železo. Vypadalo to jako magie. A tak to taky vypadat mělo. Když jste znali ten trik, dokázali jste vyvařit skoro všechnu vodu dříve, než začala kůže doutnat.
Když se z vody v kůži začalo kouřit, zalila Žanina oheň a přidala k vodě obsah malé lahvičky potažené kůží. Lahvička obsahovala trochu vody z kotle její, Zanininy, matky. Tak se to dělalo vždycky, od samot-ného prvopočátku, matka vodu předávala dceři a ta zase své dceři.
Žanina počkala, dokud kotel ještě trochu nevy-chladl, pak si vzala kalíšek, naplnila ho vodou a vy-pila. Ze stínů na galeriích se ozval mnohohlasý vzdech.
Pak si lehla, zavřela oči a čekala. Nic se nestalo, jen dunění hromů otřásalo zemí a blesky měnily svět na černý a bílý.
A pak, tak pomalu a nenápadné, že se to stalo skoro dříve, než si uvědomila, že se to děje, se jí zmocnila minulost.
Kolem ní se objevily staré keldy, její matkou počínaje, pak její babička, prababička,' jejich matky... daleko nazpět, až už

nebyl nikdo, kdo by si pamatoval... jedna jediná nekonečná paměť, kterou sdílelo mnoho Udí, místy omšelá a mlhavá, ale stará jako hora.
150

0 tom sice věděli všichni Fíglové. Jenom kelda však znala tu skutečnou skrejvku, tajemství, které spočívalo v tomhle: řeka paměti nebyla řekou, ale bylo to moře.
I keldy, které se teprve narodí, si na to jednoho dne vzpomenou. V nocích, které teprve přijdou, bu-dou ležet vedle svých kotlů a na několik minut se stanou součástí věčného moře. Naslouchánim ještě nenarozeným keldám, vzpomínkami na jejich minu-lost si vzpomenete na svou budoucnost...
Potřebujete mít zkušenosti, abyste zaslechli ty slabé hlasy, a Žanina o tom ještě nevěděla všechno, ale něco tam bylo.
Když blesk znovu proměnil svět na černobílý, prud-ce se posadila.
„Našlo juto," zašeptala... „Oh, to malé chúďa!"
Když se Tonička probudila, déšť se vsakoval do koberce. Do pokoje proudilo vlhké denní světlo.
Vstala a zavřela okno. Do místnosti vletělo něko-lik listů.
Dobrá.
Nebyl to sen. Tím si byla jistá. Stalo se něco... divného. Špičky prstů ji svrběly. Cítila se... jinak. Ale ne, jak si právě uvědomila, špatně. Ne. Večer se cítila strašně, ale teď byla... plná života.
Přesněji řečeno se cítila šťastná. Teď převezme velení. Začne ovládat svůj vlastní život. Kdo chce dojít daleko, musí si přivstat.
Zelené šaty měla pomačkané a rozhodně by po-třebovaly vyprat. Ty staré, modré, měla v prádelní-ku, ale nějak se jí nezdálo správné si je teď brát. Bude
151
muset vystačit s těmi zelenými, dokud nesežene ně-jaké jiné.
Začala se obouvat, ale pak se zarazila a podívalai se na boty.
Ty taky nebudou stačit, rozhodně ne teď. Obula si místo nich ty nové, lesklé, které vytáhla z kufříku Obě slečny Rovnovodovážné, ještě v nočních ko-šilích, našla v rozmoklé zahradě, kde smutně sbíraly kousky sítí proti kletbám, lapačů snů a spadaná ja-blka. Byly rozbity dokonce některé zahradní ozdoby i když monoho rozšklebených trpaslíků bohužel zkáze
uniklo.
Slečna Rovnovodovážná si odhrnula vlasy z jed-noho páru očí a řekla: „To je moc, opravdu moc po-
divné. Všechny sítě proti kletbám,jak se zdá, vybuch-ly. Jak se zdá, vybuchly dokonce některé unuděné kameny! Ty sis ničeho nevšimla?"
„Ne, slečno Rovnovodovážná," odpověděla Tonič-ka pokorně.
„A všechny staré penduly v pracovně se rozpadly na kusy! Jistě, já vím, že jsou jen na ozdobu a nezbý-vala v nich žádná síla, ale muselo se tady stát něco opravdu podivného!"
Obě slečny obdařily Toničku pohledem, o němž si zřejmě myslely, že je mazaný a lstivý, ale právě ten pohled jim dodal poněkud nemocného výrazu Ta bouře se mi zdála tak trochu magická. Předpoklá-dám, že jste včera večer s děvčaty nedělaly něco zvláštního, že ne, drahoušku?" „Ne, slečno Rovnovodovážná. Myslím si, že děv-cata byla trochu hloupá."
„Ptám se taky proto, Že Osvald, jak se zdá, zmi-
152

zel," pokračovala slečna Rovnovodovážná. „On je na ovzduší velmi citlivý..."
Toničce chvilku trvalo, než si uvědomila, o čem slečna mluví. Pak řekla: „Ale ten je tady přeci po-řád?"
„Ano, od chvíle, kdy jsem sem přišla!" přikývla slečna Rovnovodovážná.
„A zkoušela jste dát lžičku do přihrádky na nože?"
„Samozřejmě! Nic, ani zachrastění!"

„Upustila jste ohryzek? Osvald vždycky -"
„To bylo vůbec to první, co jsem zkoušela!"
„A co ta věc s cukrem a solí?"
Slečna Rovnovodovážná zaváhala. „Ne, to jsem..." Bylo vidět, že se trochu uklidnila. „To hrozně nená-vidí, takže se musí objevit, že?"
Tonička našla velký sáček soli a stejný sáček cuk-ru a oba nasypala do mísy. Pak krystalky zamíchala rukou.
Zjistila, že to je nejlepší způsob, jak se Osvalda na nějakou dobu zbavit, zvlášť když vařily. Než rozdělil krystalky soli a cukru do příslušných sáčků, užil si celé dlouhé a šťastné odpoledne. Ale teď směs ležela nehybně v míse. Jak se zdálo, zavládlo skutečně bez-vládí.
„No... prohledám dům," řekla po chvilce slečna Rovnovodovážná, jako kdyby to byl ten nejlepší způ-sob, jak najít neviditelnou bytost. „Běž a postarej se o kozy, ano? A pak bychom si měly vzpomenout, jak se myje nádobí."
Tonička vypustila kozy z chlívku. Černá Máry ob-vykle vyběhla první, postavila se na místo, kde To-nička kozy dojila, a obracela se k ní s pohledem pl-
153
ným očekávání, jako kdyby chtěla říci: Vymyslela jsem si novou fintu.
Ale dnes nic takového. Když Tonička nahlédla do chlívku, mačkaly se kozy do těsného hloučku v nej-vzdálenějším koutě. Bylo vidět, že se jich zmocnila panika, nozdry se jim zmateně pohybovaly a když se k nim přiblížila snažili se před ni uhnout. Nakonec se ji ale podařilo chytit Černou Máry za obojek. Když ji táhla ven k místu dojení, zvíře se vzpíralo ze všech sil. Nakonec koza vylezla nahoru, protože si mohla vybrat - buď to nebo by si musela nechat utrhnout hlavu. Stála tam, frkala a mečela.
Tonička se na ni dívala. Měla pocit, že ji svrbí všechny kosti. Chtěla... dělat věci, vylézt na nejvyšší hory, vyskočit na nebe, oběhnout svět. Pomyslela si: Tohle je hloupé, každý den začínám soubojem myslí se zvířetem!
"Dobřá tak teď ukážeme tomu zvířeti, kdo tady velí...
Sebrala metlu, kterou se zametalo místo, kde se denně kozy dojily.Úzké oči Černé Máry se rozšířily strachem a plesk! koště dopadlo.
Dopadlo však na zem. Tonička neměla v úmysu takhle minout. Chtěla Mary uštědřit výprask, který si koza po zásluze zasloužila. Ale koště se jí nějak podivně stočilo v rukou. Pozvedla ho znovu, ale po-led jejích oči a plesknutí proutí přinesly žádaný efekt.
Koza se přikrčila.
"Takže už zádné hlouposti!" sykla Tonička s spus-tila koště.
Koza stála nechybné jako poleno. Tonička ji podo-jila, odnesla kbelík s mlékem do připravny, zvážíla
154

ho, napsala množství na břidlicovou tabulku u dveří a nalila mléko do velké kádě.
Zbytek zvířat jí vzdoroval skoro stejně, ale stádo se učí rychle.
Dohromady daly tři galony, což bylo na deset koz velmi ubohé. Tonička to bez nadšení zapsala a zů-stala stát. Dívala se na tabulku a pohrávala si s kří-dou, kterou svírala v prstech. K čemu je tohle dobré? Včera ještě byla plná plánů, jak vyrobí experimentál-ní sýry, ale teď jí sýry připadaly nudné.
Proč tady vlastně je, proč dělá nudné domácí prá-ce a pomáhá lidem tak hloupým, že nedokážou po-moci sami sobě? Mohla by dělat... cokoliv!
Podívala se na doběla vydrhnutý dřevěný stůl.

Někdo to napsal na dřevo křídou. A ona v ruce pořád ještě kus křídy držela -
„Přišla tě navštívit Petunie, drahoušku," ozval se jí za zády hlas slečny Rovnovodovážné.
Tonička rychle posunula kbelík od mléka přes křídový nápis a s provinilým pocitem se otočila.
„Prosím?" řekla. „A proč?"
155
„Zaskočila se jen podívat, jestli jsi v pořádku, řek-la bych," sdělovala jí slečna Rovnovodovážná a po-zorně Toničku sledovala.

Buclatá dívka velmi nervózně postávala na prahl a v rukou mačkala svůj špičatý klobouk.
„Ehm, myslela jsem, že se jen tak zaskočím podí-vat, ehm, jak se ti daří..." zamumlala s pohledem upřeným přímo na Toniččiny boty. „Ehm, víš, mys-lím, že se k tobě děvčata nechtěla zachovat oškli-vě..."
„Nejsi moc chytrá a jsi příliš tlustá," odpověděla Tonička. Na chvilku se zadívala do té kulaté růžové tváře a věděla věci. „A pořád ještě máš medvídka, pomoc! A věříš na víly."
Pak s bouchnutím zavřela dveře, vrátila se přípravny mléka a zírala na mísy mléka a smetan jako kdyby je viděla poprvé. Umí to se sýrem. To je ta jediná věc, kterou si v souvislosti s ní všichni pa-matovali. Tonička Bolavá, hnědé vlasy, umí to se sýrem. Ale teď jí přípravna mléka připadala cizí a ne známá.
Zaskřípala zuby. Umí to se sýrem. Je to opravdu to, co chce být? Ze všeho, co lidé na celém světě mohli dělat, ona chce být zodpovědná osoba, která se bude starat o zkvašené mléko? Opravdu chce trávit všech. ny dny mytím a čištěním valů, měchaček a talířů a... a... a té podivné drátěné věci, támhle, jak se -
...plátkovače sýra...
Toho plátkovače sýra? Chce opravdu celý Život -Počkej...
„Kdo je tam?" řekla Tonička. „Opravdu tady prá-vě někdo řekl ‚plátkovač sýra'?"

Rozhlédla se místností, jako kdyby se někdo mohl ukrývat za svazečky sušených bylin. Osvald to být nemohl. Jednak je pryč a jednak, ten nikdy nemluvil.
Tonička odsunula stranou nádobu s mlékem. Plivla si na dlaň a smazala křídové

...pokusila se je vymazat. Její ruka se místo ma-zání pevně zachytila okraje stolu a odmítla se pustit, bez ohledu na to, jak se snažila. Zamávala levou rukou, podařilo se jí převrátit nádobu s mlékem, kte-ré se rozlilo přes nápis... a její pravá ruka najednou povolila.
Pak se otevřely dveře. Stály tam obě slečny Rov-novodovážné. Když se postavily takhle, bok po boku, bylo to proto, že se slečna chystala říci něco důleži-tého.
„Musím ti říct, Toničko, že si myslím -"
„- že jsi právě byla na Petulii velmi -"
„- ošklivá. Odešla s pláčem."
Podívala se Toničce do tváře. „Jsi v pořádku, dítě?"
Tonička se otřásla. „Ehm... ano. Prima. Cítím se trochu divně. Slyšela jsem v hlavě hlas. Teď už je to pryč."
Slečna Rovnovodovážná se na ni podívala s hla-

vámi nakloněnými ke straně, jednu vlevo a druhou- vpravo.
„No, když jseš si jistá. Jdu se převléci. Měly by-chom brzo vyrazit. Máme dneska zase spoustu práce."
„Spoustu práce," opakovala Tonička slabě.
„No jistě. Máme tady Rozplesknotovu nohu, mu-síme se podívat na nemocné Křimánkovo děcko a už týden jsem nebyla u Reptalína Odspodka a počkej... no jistě! Paní Voralíková už má zase hlavu plnou hnidů. A taky bych si měla udělat chvilku na rozho vor s paní Ubočnou... pak je třeba uvařit oběd paní Mávalíkovi. Myslela jsem si, že bych to uvařila tady a pak bych tam s tím jen zaskočila. Á jé, málem bych zapomněla na mladou paní Dmýchalovou, blíží se jej hodinka a to mi připomíná," povzdechla si slečna Rovnovodovážná, „že totéž platí o mladé paní Kut-hálkové, ta už taky.. .No, bude to perný den. Je těžký stihnout všechno, to mi tedy věř."
Tonička si pomyslela: Ty hloupá ženská, stojíš tady a jsi celá ustaraná, protože nemáš čas dát lidem všechno, co po tobě chtějí! Copak si myslíš, že jim budeš moci někdy dát té pomoci dost? Chtivým, lí-ným, tupým lidem, kteří po tobě vždycky požadují všechen tvůj čas! Křimánkovic dítě? Paní Křimánko-vá už má jedenáct dětí! Komu by jedno dítě chybělo?
Pan Mávalík je už jako mrtvý! Prostě se mu ne-chce jít! Myslíte si, že jsou vám vděční, ale jediné, o co, jim jde, je, abyste příště zase přišla! To není vděčnost, to je spíš pojištění!
Ty myšlenky jednu její část vyděsily, ale nedoká-zala se jich zbavit, hořely jí v hlavě a snažily se jí, uniknout z úst.

„Tady v domě by bylo třeba uklidit," zamumlala.

"Oh, to můžu udělat, až budeme pryč," odpověděla Klečna Rovnovodovážná vesele. „Tak pojď a usměj se! Máme spoustu práce!"
Vždycky máme spoustu práce, zabručela Tonička v duchu otráveně, když se slečnou Rovnovodovážnou vcházely do první vesnice. Spoustu a spoustu. A ni-kdy v tom nebyl žádný rozdíl. Lidské potřeby byly nekonečné.
Přecházely od jednoho páchnoucího, špinavého domku k druhému a sloužily lidem hloupým natolik, ie nepoužívali mýdlo. Pily čaj z oprýskaných hrnků ii žvanily se stařenami, které měly míň zubů než prstů na nohou. Dělalo se jí z toho špatně.
Byl jasný den, ale jak chodily od domku k domku, Toničce se zdálo, že je šero. Měla pocit, že jí v hlavě
zuří bouře.
Pak začala snít s otevřenýma očima. Právě pomá-hala ošetřit paži jakéhosi hloupého děcka, které si ji zlo-milo, když zvedla hlavu a uviděla svůj odraz v okně.
Byla tygrem s obrovskými drápy.
Vykřikla a prudce vstala.
„No tak, dávej pozor," pokárala ji slečna Rovno-vodovážná, ale pak si všimla jejího výrazu. „Stalo se něco?" řekla.
„Já... já... něco mě kouslo!" lhala Tonička. To na podobných místech znělo více než věrohodně. Hmyz kousal krysy a krysy kousaly děti,
Podařilo se jí dostat se ven, i když se jí hlava to-čila. Slečna Rovnovodovážná vyšla o několik minut později a našla ji celou roztřesenou Jak se opírá o stěnu.
„Vypadáš příšerně, má drahá," řekla.
159
„Kapradí!" řekla Tonička „Všude. Obrovské kap-radí! A veliké věci, jako krávy, které vznikly z ještěrek! S širokým, nemilosrdným úsměvem se pak obratila ke slečně Rovnovodovážné, která při tom pohledu o krok ustoupila. „Dají se žrát!" Tonička zamrkala, „Co se to děje?" dodala pak šeptem.
„No to nevím, ale tady dneska končíme," odpově-děla jí slečna Rovnovodovážná. „Okamžitě sedám na koště a letím pro tebe!"
„Smáli se mi, když jsem řekl, že dokážu jednoho chytit. Tak a kdo se směje teď, no, můžete mi to říct?" Vyraz účasti ve tváři slečny Rovnovodovážné se změnil na výraz, který neměl daleko k panice.
„To vůbec neznělo jako tvůj hlas. To znělo jako mužský hlas! Cítíš se dobře? Jsi v pořádku?" „Cítím se přeplněná," zamumlala Toníčka. „Přeplněná?" nechápala slečna Rovnovodovážná. „Tlačí mě... podivné vzpomínky... pomozte mi..."
Tonička se podívala na svou paži. Měla ji pokrytou šupinami. A vzápětí porostlou srstí. Teď zase byla hladká a hnědá a držela...
„Obložený chlebíček se škorpiony?" řekla. „Slyšíš mě?" ozvala se slečna Rovnovodovážná a její hlas zněl odněkud z dálky. „Jsi v deliriu. Určité jste si vy, děvčata, nehrála s nějakými lektvary nebo něčím takovým?"
Z nebe se sneslo koště a z něj při přistání málem spadla druhá část slečny Rovnovodovážné. Bez zby-tečných slov obě části slečny Rovnovodovážné nalo-žily Toničku na koště a jedna část si sedla před a dru-há za ni.
Cesta vzduchem zpět do domku trvala chvilku.
160

Tonička absolvovala let s hlavou vyplněnou horkou vatou a z větší Části si neuvědomovala, kde vlastně je i když její tělo to zjistilo a znovu zvracelo. Slečna jí pomohla z koštěte a usadila ji na lavičku
vedle dveří.
„Tak, teď tady akorát chvilku počkej," řekla sleč-na Rovnovodovážná, která si v kritických situacích pomáhala tím, že neustále hovořila a používala zby-tečně často výraz akorát, protože je to uklidňující slovo. „Donesu ti akorát něčeho napít a zjistíme, co se to tady děje..." Na okamžik se rozhostilo ticho a pak se z domku znovu vyřinul vodopád slov, v je-hož patách se objevila slečna Rovnovodovážná. .....akorát si musím ověřit pár... věcí. Tohle vypij,
prosím!"
Tonička vypila vodu a koutkem oka pozorovala, jak slečna Rovnovodovážná omotává vejce nití. Po-koušela se vyrobit pendul, aniž by si toho Tonička
všimla.
V Toniččině vědomí se objevovaly podivné před-stavy. Byly tam útržky hlasů, kousíčky vzpomínek... a jeden slabý hlásek, její vlastní, tichý a protestující, který neustále slábl:
Ty nejsi já. Jen si myslíš, že jsi já! Pomozte mi někdo!
„Takže teď," ozvala se slečna Rovnovodovážná, „se akorát podíváme, co uvidíme a ..."
Pendul vybuchl, nerozpadl se jen na kusy, ale doslova zmizel v obláčku kouře a dýmu.
„Oh, Toničko," řekla slečna Rovnovodovážná a zu-řivě rozháněla kouř. „Jsi v pořádku?"
Tonička pomalu vstala. Slečně Rovnovodovážné se zdálo, že je o něco větší, než si pamatovala.
161
„Ano, myslím, že jsem," odpověděla Tonička. „Mys lím, že jsem byla v dokonalém nepořádku, ale už jsem v pořádku! A

plýtvala jsem časem, slečno."
„Jak to -?" začala slečna Rovnovodovážná.
Tonička na ni ukázala prstem. „Vím, proč jsi musela odejít od cirkusu, slečno Rovnovodovážná, řekla. „Mělo to něco společného s klaunem Flopem a, upraveným žebříkem a ... nějakou šlehačkou."
Slečna Rovnovodovážná zbledla. „Jak můžeš to-hle vědět?"
„Stačí se na vás podívat!" odpověděla Tonička a protáhla se koleni ní do přípravny. „Podívejte se na tohle, slečno!" Ukázala prstem. Dřevěná naběračka se zvedla na dva centimetry nad stůl. Pak se začala otáčet rychlí a rychleji, až se s praskavým zvukem rozpadla ni třísky. Rozletěly se po celé místnosti.
„Umím i tohle!" vykřikla Tonička. Uchopila mísu měkkého tvarohu, obrátila ji na stůl a mávla nad tvarohem rukou. Tvaroh se proměnil v bochánky sýra.
„Tak, takhle by měla vypadat výroba sýrů!" řekla, „Když si pomyslím, že jsem strávila bůhví kolik let tím, že jsem se to učila tím těžším způsobem! Takhle to dělá opravdová čarodějka! Proč se plazíme v pra-chu, slečno Rovnovodovážná? Proč ztrácíme čas s ně-jakým bejlím a ošetřujeme nohy páchnoucím sta-říkům? Proč nám platí vajíčky a okoralými koláči? Anagrama je hloupější než slepice, ale i ona poznala, že je to špatně. Proč nepoužíváme magii'? Čeho se tak hrozně bojíte?"
Slečna Rovnovodovážná se pokusila usmát, „To ničko, drahoušku, tímhle procházíme všechny," řek-

la a hlas se jí třásl, „i když obvykle ne tak... bouřlivě jako ty, to musím říct. A odpověď zní... je to nebez-
pečné."
„Ano, ale to je to, co většinou lidé říkají, aby postrašili malé děti," zavrtěla hlavou Tonička. „Po-řád se nám říkají věci, které nás mají vystrašit, říkají nám to, abychom se bály! Nechoďte do velkého světa ponoc! Protože je plný ošklivých, zlých věcí, to nám říkají. Ale ve skutečnosti by se měl ten velký ošklivý svět bát nás! Jdu ven!"
„Myslím, že je to docela dobrý nápad," přikývla llečna Rovnovodovážná. „Dokud se neuklidníš."
„Já nemusím dělat věci stejně jako vy," odsekla Tonička a bouchla za sebou dveřmi.
Koště slečny Rovnovodovážné bylo opřeno o stě-nu vedle dveří. Tonička se zastavila, upřela na ně oči a v hlavě jako by jí hořel požár.
Pokoušela se držet od koštěte stranou. Slečna Rovnovodovážná ji nakonec přemluvila ke zkušební-mu letu. Zatímco Tonička seděla na koštěti a pevně je svírala nohama a rukama, po každé straně jí letěla Jedna slečna Rovnovodovážná, držela ji na zajišťova-cích lanech a uklidňovala ji vlídnými slovy plnými povzbuzení. Když Tonička začala počtvrté zvracet, nechaly toho.
Dobrá, tak teď uvidíme!
Chytila koště, přehodila přes ně nohu - a zjistila, že její druhá noha drží na zemi jako přibitá. Koště se divoce kroutilo sem a tam, a když nakonec odtrhla nohu od země, obrátilo se tak, že na něm Tonička visela hlavou dolů. To není právě ta nejlepší poloha, v jaké by měl člověk provádět velký a důstojný odchod.

Tiše zavrčela: „Já tě nic učit nebudu, ty budeš učit mě! Nebo ti příští lekci vysvětlím sekerou!"
Koště se obrátilo do správné polohy a pomalu zvedlo ze země,
„To je ono," řekla Tonička Tentokrát necítila strach. Jen netrpělivost. To, že jí země rychle mizela pod nohama ji tentokrát nedělalo vůbec žádné starosti. Když nebude mít dost rozumu, aby se od ní držela dal, praští do ní...
Když koště zmizelo, ozval se ve vysoké tráve za-hrady šepot.
„Och, došli sme pozdě, Robe. To byl zlojroj, byl to
von."
„Ajto, ale viděls tu nohu? Este nevyhrál! Ta naše bosorbaba tam pořád eštěje! Ona s tým bojuje! A zloj-
roj nevyhraje, dokáď z ní nedostane aj ten posledí kušček! Vildo, mohl bys přestat třást ty jabka?"
„Je mně líto, že to mosím říct, ale nikdo nemože bojovat se zlojrojem.To je jak dyž bojuješ samotný se sebou. 'Cím víc s tým bojuješ, tým větší kus tebe sa-matného to schramstne. A až tě to dostane celého
„Běž si vykloktat ježčíma chcankama, Habáně to se nesmí stát -"
„U psí nohy! Tady ide stará bosorbaba!"
Do zničené zahrady vyšla polovina slečny Rovno vodovážné.
Upřela pohled za odletajícím koštětem a potřásla
hlavou.
Poťapaný Vilda byl přistižen uprostřed otevřené-ho prostranství, kde se právě snažil zvednout jedno

z padaných jablek. V panice se dal na útěk a bylo by se mu to podařilo, kdyby nenarazil přímo do jednoho ze sádrových zahradních trpaslíků. Napůl omráčený se od něj odrazil, zapotácel se a zuřivě se pokoušel zaostřit pohled na postavu s kulatým Červeným ob-ličejem, která se před ním tyčila. Byl příliš vzteklý, než aby zaslechl tichý zvuk přibližujících se kroků.
Když si má Fígl vybrat mezi útěkem a bojem, není co řešit. Fígl moc nepřemýšlí. Nepřemýšlí vůbec.
„Čemu se tak potrouble šklebíš, kamo?" zeptal se trpaslíka zamračený Vilda. „Aha, tak ty si myšluješ, že si extra urastený chlapák, enem proto, že máš prut narybačku?" Pak uchopil trpaslíka za špičaté růžové uši a zamířil hlavou přímo na to, co se ukázalo být velmi tvrdým sádrovým nosem. I tak se sádrový vý-růstek rozpadl, jako ostatně většina věcí v podobné situaci, ale rána malého mužíka zpomalila a způso-bila, že začal mírně zmateně pobíhat v kruzích.
Příliš pozdě zahlédl slečnu Rovnovodovážnou, kte-rá se k němu hnala ode dveří. Obrátil se k útěku a vběhl přímo do rukou druhé slečně Rovnovodo-váŽné.
Její prsty se mu sevřely kolem těla.
„Já jsem čarodějka, abys věděl," sdělila mu klid-ně. „A jestli se okamžitě nepřestaneš kroutit a brá-nit, podrobím tě strašlivému mučení. A víš jakému?"
Poťapaný Vilda v hrůze prudce zavrtěl hlavou. Dlouhá léta žonglování v cirkuse dodala sevření sleč-ny Rovnovodovážné síly ocelového svěráku. Zbytek Fíglů, ukrytý ve vysoké trávě opodál, naslouchal tak napjatě, až to bolelo.
Slečna Rovnovodovážná si Vildu pozvedla ještě

blíže k očím. „Pustím tě a nedám ti ochutnat dvaceti let starou čistou whisky značky MacHometan, kte-rou mám zamčenou ve skříni!"
Z vysoké trávy vyskočil Rob Kterýten. „Ach, jej-damáku, paňo, to je ale najisto strašná věc, co saj chystáte urobit! To v sobě nemáte ani co by za nehet vlezlo smilována?" vykřikl. „Vy ale mosíte byt navění kruťácká bosorbaba, dyž byste byla schopná -" Na-jednou se zarazil. Slečna Rovnovodovážná se usmála. Rob Kterýten se zmateně rozhlédl, pak udeřil svými mečem o zem a prohlásil: „Ale do psí nohy!"
Nac mac Fíglové čarodějky respektovali. I když jim říkali bosorbaby. A tahle přinesla pecen čerstvé-ho chleba a láhev whisky, položila to na stůl a nabíd-la všem, ať si berou do libosti. Takovou osobu musíte respektovat.
„Samozřejmě, že jsem o vás slyšela, a zmiňovala se o vás i slečna Klíšťová," řekla slečna Rovnovodo-vážná, která pozorovala, jak Fíglové jedí, což nebylo nic pro slabší povahy. „Jenže jsem si vždycky mysle-la, že jste jen mýtus."
„Ajto. A moc rádi bysme při tom zvostali, estli vám to nevadí," odpověděl jí Rob Kterýten a hlasitě si říhnul. „Už tak je to děs s týma všeckýma chlapama archa-a-logistama, co sa nám rýpu v našich pahor-kách, a všema tema folk-rolovanejma ženštinama, co by si chtěly udělat naše vobrázky a kdovíco eště."
„A vy dohlížíte na Toniččinu farmu, pane Kter-tene?"
„To děláme a nechceme za to žádný vodměňová ní," odpověděl Rob Kterýten důstojně.

„Pravdaže, enem tu a tam počórnem nějaký to vajco, trochu teho ovoca a starej handřík a -" začal Poťapaný Vilda.
Rob na něj vrhl ošklivý pohled.
„Ehm... to zas byla jedna z tých chvil, co sem měl držet chlebárnu, Robe?" podíval se na něj Vilda.
„Ajto. Uhádls," přikývl Rob. Pak se obrátil zpět k oběma slečnám Rovnovodovážným. „No... možná, že tam z času na Čas schmatnem nejakú tu věc, co už nikdo nechce a leží enem tak... někde..."
„- třeba v zamčeným šuplíku a tak -" dodal se Šťastným výrazem Vilda.
„- ale to nikomu nechybuje a my zas na oplátku vohlídáme vobce -" doplnil Rob a znovu se na bratra zaškaredil.
„A jak to tak stihnete, není toho trochu moc, hlídat celé vesnice?" zajímala se slečna Rovnovo-dovážná, která pomalu upadala do stavu všeobec-ného zmatku, jako většina lidí, kteří chvíli hovoří s Fígly.
„Rob Kterýten myslí vovce," vysvětloval Mrňavý Bohouš Velebrada. Bardové toho vědí o jazyce přece jen o trošku víc.
„No dyť sem to řekl, vobce," přikývl Rob Který-ten. „Jednoducho ajto, hledáme její farmu. Je to bo-sorbaba našich kopcůch, taják byla její babička." Pak pyšně dodal: „To krzevá ňu věďá kopce, že sú Živé."
„A zlojroj je -"
Rob zaváhal. „Tož, já neznám ten správný bosor-babský způsob, jak o tom říct," odpověděl. „Mrňavý Bohušů, řekni, ty znáš ty dlúhé slova."
Bohouš polkl. „Sú o tem staré poémy, paňo. Je to

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

167
jak,.. mozek, myšlénky bez těla, akorát že to nemý-lí. Někdo tvrdí, že to néni nic iného než strach a ni" kdá to neumře. A co to dělá..." Jeho drobný obličejík se poskládal do mnoha ustaraných vrásek. „Je to jak ty věci, co je najdete u ovcí," řekl nakonec.
Fíglové, kteří právě nežvýkali nebo nepili, mu okamžitě přispěchali na pomoc.
„Rohy?"
„Vlna?"
„Ocas?"
„Nohy?"
„Bobky?" To byl Poťapaný Vilda.
„Ovčíklišťáky," dokončil Bohouš zamyšleně.
„Parazit, myslíte?" naklonila se slečna Rovnovo-dovážná kupředu.
„Ajto, to by mohlo byt to slovo," přikývl Bohoui, „Ono se to vplíží dovnitř, kapíro? Hledá to lidi silné a schopné. Taják krále, pochápete, mágy nebo načel-niky. Říkajú, že za dávných časůch, předtým než se na světě vylíhli lidé, to žilo ve zvířatech. V tých nej-silnějších, s obrovskýma zubiskama a drápama. A když pak to někoho takového silného najde, čeká to na pří-ležitost, jak se mu vplížit do hlavy, a pak se to stane tým člověkem."
Fíglové se náhle utišili a pozorovali slečnu Rov-novodovážnou.
„Stane se tím člověkem?" opakovala.
„Ajto. Zvostane tomu aj vaše vzpomínání a všec-ko. Jenomže... vás to změní. Dá vám to spoustu sily, ale oplantá vás to a přivlastní si vás to. A ten posled-ní maličký zvostateček, co z váš eště zbývá... no, ten sa nejspíš bude bránit a bránit, ale bude čím dál tím
168

menší a menší, až zmizí docela a z vás zvostanou enem vzpomínky..."
Fíglové napjatě pozorovali obě slečny Rovnovodo-vážné. Člověk nikdy neví, co bosorbaba v takové si-|unci udělá.
„Mágové přivolávali démony," řekla. „Možná to dokážou i dnes, i když si myslím, že to naposled dě-lali tak před patnácti tisíci lety. A myslím, že s démo-ny můžete hovořit. Mělo to určitá pravidla."
„Nikdýš sem neslyšel, že by zlojroj řečnoval," za-vrtěl hlavou Mrňavý Bohouš. „Nebo že by dal na ně jaký pravidla."
„Ale proč by to chtělo zrovna Toničku?" zavrtěla Litvou slečna Rovnovodovážná. „Ona přece nemá žádou moc?"
„Má v sobě silu země," odpověděl Rob Kterýten bez zaváhání. „To je ta sila, která sa objeví v núzi, e ne nějaké hlúpé iluziornické triky. My to viděli na vlastní voči, paňoí"
„Ale Tonička přece vůbec žádná kouzla nedělá, potřásla slečna Rovnovodovážná pochybovačně hla-vu. „Je velmi bystrá, ale vždyť nedokáže složit ani pindul. V tomhle se musíte mýlit."
„Hele, viděl někdo z vás, chlapi, v poslední době dilat malú bosorbabu nějaké kejklování?" rozhlédl
se Rob Kterýten po okolních tvářích. Nastalo hro-madné vrtění hlavami a na zem se snesl déšť korál-ku, suchých brouků, peříček ajiných ostatních před-mětů sloužících k ozdobě hlavy.
„Copak ji špicluj... chtěla jsem říct pozorujete pořád?" nakrabatila slečna Rovnovodovážná mírně /děšené čelo.
169
„No jasná věc," přikývl Rob, jako by to bylo něco běžného a samozřejmého. „Ne v kadibudce, jasná věc A v jejím pokoji je to teďkom trochu horší, páč z ně-jakýho neznámýho přičinění ucpala většinu škvír, co' tam byly."
„No, kdo ví, co ji to napadlo," odpověděla slečna Rovnovodovážná opatrně.
„To by nás taky zajímalo, paňo," přikývl Rob. „Ale nakonec sme si prali, že to asi kvůlivá průvanu."
„No ano," přikývla slečna Rovnovodovážná, máte nejspíš pravdu."
„Teďkom tam musíme většinou myší dírou a skrej-váme se v jejím starým domku pro panenky, dokáť nejni v hajanech," pokračoval Rob. „Nále, takto na mě nezízejte, paňo, všichni mládenci sou dokonalí žení lemouni, a dyž se vona převlíká do noční košile, maj pevně zavřitý očále. Pak dycky jeden hlídá vokno a druhej dveře."
„A hlídáte ji před čím?" „Předvšeckým."
Slečně Rovnovodovážná se na okamžik mihl před očima obrázek tichého dětského pokojíku zaplave-ného měsíčním svitem, kde spí v posteli malé děv čátko. Pak ve světle měsíce uviděla u okna na stra-ži jednu malou postavičku a druhou pak ve stínu u dveří. A před čím malí Fíglové to dítě chránili? Před vším...
Ale teď se jí něco zmocnilo, ta podivná věc ji ovlá-dá a chudák Tonička je uvnitř čehosi uvězněna. Ala vždyť nikdy žádnou magii neprovozovala! Pochopila bych to, kdyby byla jednou z těch děvčat, která se tady scházejí v lese... ale Tonička?
170

Jeden z Fíglů pomalu zvedal ruku.

„Prosím?" řekla napůl nepřítomně.
„Tojsemjá,paňo,YanHabáně. Já nevím, jestli to bylo pravý čárování, paňo," prohlásil nervózně, „ale se Skoro velkým Angusem jsme ju párkrát viděli stvárať cosi zvláštního, co, Skoro velkej Angusi?" Fígl, litery stál vedle něj, horlivě zakýval hlavou a mluvčí pokračoval: „To bylo, zrovna dyž dostala nový šaťy n novej klobouk..."
„A fakticky jí to moc seklo v tom novým," rozplý-val se Skoro velký Angus.
„Ajto, to máš recht. No tak ale ona si to voblíkla, pak se postavila doprostředka podlahy a říkla - co to tehdá říkla, Skoro velkej Angusi?"
„„Chci se viděť, to říkla," vypravil ze sebe Skoro velký Angus.
Slečně Rovnovodovážná zmizel jakýkoliv výraz z obličeje. Mluvčí, který, jak s zdálo, teď litoval, že se o celé věci zmínil, pokračoval: „Potom, po krátký Chvilce jsme zase zaslechli její hlas, jak říká ‚ať už se nevidím', a pak si upravila klobouk, znáte to, do ta-kovýho fešáčtějšího úhlu."
„Oh, vy chcete říct, že se sama na sebe dívala do toho, čemu říkáme zrcadlo" řekla s úlevou slečna Rovnovodovážná. „To je jen taková pomůcka,.."
„Hele, my víme, k čemu je taková věc, paňo," odpověděl Skoro velký Angus. „Vona taky jednu mě-la, takový maličký zrcadýlko, celý popraskaný a zá-řily. Jenomže tam se zdaleka nemože vidět pořádně (od hlavy k patě."
„Moc pěkný věcičky na čórku, tytok zrcadla," za-snil se Rob Kteryten. „Naší Žanině sme dovlekli jed-
171
no ve stříbrným rámu, co má držadlo posázený ka-měním."
„A ona řekla ‚chci se vidět'?" ujišťovala se slečr Rovnovodovážná.
„Ajto, a potom zaseje ‚ať už se nevidím'," přiky voval Yan Habáně. „A mezitým stála nehybná tajak socha,"
„To mi připadá, jako kdyby se pokoušela výmysle nějaké zaklínadlo neviditelnosti," uvažovala slečr Rovnovodovážná. „Jenže takhle to nefunguje."
„My jsme si mysleli, že si jenom hraje na břicho mluvení," rozpaloval se Skoro velký Angus. „On ten její hlas podruhé jako kdyby přicházel odjinád, kápí-ro? Mrňavej Jan taky dokáže přenést hlas jinam, když jdeme na lov, a to je něco!"
„Přenést hlas jinam?" řekla slečna Rovnovodo-vážná a zamračila se. „Proč si to o ní myslíš?"
„Protože když prala ‚ať už se nevidím', tak to znělo, jako dyž to neříká ona, a pysky její nehýbaly."
Slečna Rovnovodovážná zírala na Fígly, Když na+ konec promluvila, její hlas zněl podivně cize.
„Řekněte mi," rozhlédla se po Fíglech, „když tam tak stála, pohnula se třeba jen trochu?"
„Nae, enem tak velice pomalu dýchala, paňo," zněla odpověď.
„Oči měla zavřené?"
„Ajto!"
Slečna Rovnovodovážná začala velmi rychle dý-chat.
„Ona vystoupila z vlastního těla! Mezi námi.„ jedna z... tuhle věc mezi námi snad umí jedna ze sta!" prohlásila. „To je Zapůjčení, abyste věděli! To je lepší
172

než jakýkoliv cirkusový trik! To znamená, že svůj mozek a smysly-" , -přenesete někam jinam! Jenže předtím, dokon-ještě dříve, než to poprvé zkusíte, se musíte na-
' -jak se dokonale chránit! A ona se to naučila jen potože neměla zrcadlo? Ta malá trouba, proč ne -
„- neřekla? Vylezla ze svého vlastního těla a ne-činila ho tam komukoliv napospas. Jenom si říkám -"
„- co si myslela, že -.
„-dělá?"
Po nějaké chvilce si Rob Kteryten opatrné od-
kašlal.
"No tož my sme lepší v otázkách slopu, prálky v čórování," zamumlal. „O nějakém tem bosorbabo-vání nemáme ani tušáčo."
173

KAPITOLA 7
Záležitost s Brianem
Něco, co si říkalo Tonička, letělo nad vrcholky stromů,
Myslelo si to o sobě, zeje Tonička. Pamatovalo si to všechno - skoro všechno - z doby, kdy to bylo To-ničkou.
Vypadalo to více méně jako Tonička. Mělo to všechno potřebné k tomu, aby to mohlo být Toničkou...
- ..kromě Toničky. Kromě té malé, maličké částeč-ky která cítila,že je...
...já.
Vyhlíželo to na svět z jejích očí, pokoušelo se na-slouchat okolí jejíma ušima, myslet jejím vlastním mozkem,
Je jasné, že zlojroj nazabíral své oběti silou, ale tak, ze vyplnil každý volný prostor, který našel, stejní jako to dělal slon poustevník.* Dělal to proto, že

Pozn. autora: Slon poustevník, který se vyskytuje v Ja-kazačistánu má velmi tenkou kůži, silnou ji má jen na hlavě. Mladé exempláře tohoto zvířete se často nastěhu-
174

byla jeho přirozenost, a snažil se tak dlouho, až vypl-nil celý prostor a nezbylo už jediné volné místečko...
Až na to,..
...že to mělo potíže. Zaplavilo to Toničkujako tem-ný příliv, ale bylo tam jedno místo nepřístupné a za-pečetěné, které bylo stále pevně uzavřeno. Kdyby to mělo mozek stromu, už by se to nad tím zamyslelo.
Kdyby to mělo mozek člověka, začínalo by to mít strach...
Tonička na koštěti klesla ihned za okrajem lesa k zemi a elegantní křivkou přistála v zahrádce paní Našeptávalové. Na tom létání vážně nic není, pomys-lela si. Musíte prostě jenom chtít, aby to létalo.
Pak se znovu vyzvracela, tedy pokusila se o to, ale protože už dvakrát zvracela ve vzduchu, teď už ne-měla co. Bylo to příšerné! Ona sama už se létání ani v nejmenším nebála, ale ten její hloupý žaludek ano!
Pečlivě si otřela ústa a rozhlédla se kolem.
Přistála na trávníku. O trávnících už slyšela, ale Skutečný trávník ještě nikdy v životě neviděla. Ko-
jí do menších chatrčíz rákosu a hlíny, když jsou jejich lidští majitelé mimo. Sloni poustevníci jsou natolik plaší, že by nikomu neublížili, ale když se do některé chýše nastěhuje slon, většina lidí se obvykle rychle vy-stěhuje. Mimo jiné pak slon zvedne celou chýši a dá se s ní na zádech na pochod stepí. Postaví si ji kdekoliv, kde najde pás svěží čerstvé trávy. To ovšem dělá z do-mácí práce, jíž se mnoho místních obyvatel zabývá, velmi nejisté zaměstnání. Na druhé straně pohled na celou vesnici putující napříč jakazačistánskou stepí patří k nejkrásnějším pohledům na celém kontinentě.
175
lem domku slečny Rovnovodovážné rostla tráva, a to byla prostě obyčejná tráva na lesní pasece. A za-hrady, které Tonička předtím viděla, byly určeny k pěstování zeleniny a tu a tam se v nich našla něja-ká ta květina, pokud si na ně hospodyně našla ales-poň chvilku času. Trávník - to znamenalo, že jste natolik zámožní, že se můžete vzdát vzácného místa k pěstování brambor.
Tenhle trávník měl pruhy.
Tonička se obrátila ke koštěti, řekla „zůstaň!" a vydala se přes trávník k domu. Dům byl mnohem větší než domek slečny Rovnovodovážné, ale podle toho, co Tonička slyšela, byla paní Našeptávalová jak služebně, tak věkem mnohem starší čarodějka. Navíc se vdala za mága, i když dnes už magii neprovozoval. Jak říkala slečna Rovnovodovážná, je to zvláštní věc, ale jen málokdy jste narazili na chudého mága.
Zaklepala na dveře a čekala,
Na zápraží visela síť proti kletbám. Jeden by řekl, že skutečná čarodějka takovou hloupost nebude po-třebovat, ale Tonička si řekla, že je čarodějky mají asi jako ozdobu. Také zahlédla koště opřené o stěnu a na dveřích pěticípou stříbrnou hvězdu. Paní Našeptá-valová věděla, jak se inzerovat.
Tonička zaklepala na dveře znovu, tentokrát mno-hem rázněji,
Téměř okamžitě jí otevřela vysoká hubená žena, celá v černém. Byla to ale velmi drahá a zdobná čerň, se spoustou náběrků a krajek a doplněná takovým množstvím stříbrné bižuterie, že by Tonička nevěři-la, že takové množství stříbra na světě existuje. Ne-jen že měla prsteny na rukou. Na některých prstech
176

měla něco, co vypadalo spíše jako stříbrné rukávce v podobě spárů. Zářila jako noční obloha.
Na hlavě měla špičatý klobouk, který slečna Rov-novodovážná doma nikdy nenosila. Byl vyšší než kte-rýkoliv klobouk, který Tonička předtím viděla, pose-tý hvězdami a blýskaly se v něm dlouhé jehlice do klobouku.
To všechno dohromady mělo dávat něco velmi impozantního. Jenže nedávalo. Zčásti to bylo tím, že všeho bylo přespříliš, ale především to bylo kvůli paní NaŠeptávalové. Měla dlouhý ostrý obličej, vypa-dala přesně jako osoba, která by byla schopná si stěžovat, že sousedovic kočka chodí močit na její tráv-ník. A tak zřejmě vypadala pořád. Než promluvila, s výmluvně pátravým pohledem zkontrolovala vněj-ší stranu dveří, jestli na ní hlučný klepot nezanechal nějaké následky.

„No?" řekla pyšně, nebo alespoň s přizvukem, o němžsi myslela, že je pyšný. Takhle zněl její hlas poněkud přiškrceně. Požehnání všem v tomto domě," řekla Tonička. "Cože? Ach, no jo. Příznivé runy nechť ozařují naše setkání," odpověděla paní Našeptávalová spěš-ně. „Takže?"
„Přišla jsem navštívit Anagramu," odpověděla lo-
nička. Toho stříbra bylo opravdu trochu přes míru. Aha, tak ty jsi jedno z těch jejích děvčat?" ",No... ne tak docela," zavrtěla hlavou Tonička. Já pracuji se slečnou Rovnovodovážnou."
„Aha, s toul" prohlásila pohrdavě paní Našeptá-valová a prohlédla si ji od hlavy k patě. „Zelená je velice nebezpečná barva. Jak se jmenuješ, dítě?"
177
„Tonička."
„Hm," řekla paní Našeptávalová a v jejím hlase zněl jasný nesouhlas. „No, bude lepší, když půj dovnitř." Pak zvedla hlavu a vydala nesouhlasný zvuk „Pch! Podívejte se na tohle! Koupila jsem to na ře-meslniekém výročním trhu v Dílech. Byla opravdu velmi drahá!"
Síť proti kletbám visela v cárech. „1b jste neudělala vy, co?" „Je to příliš vysoko, paní Našeptávalová," odpo-věděla Tonička.
„Mám raději, když se to vyslovuje Naše-ptával-vá," sdělila jí hubená čarodějka upjatě. „Promiňte, paní Naše-ptávalová." „Tak pojď."
Byl to podivný dům. Na první pohled bylo jasné, že tam žije čarodějka, a nejen proto, že v horní příčce všech dveřních rámů byl vyříznut vysoký trojúhel. nik, aby paní Našeptávalová mohla projít. Slečna Rovnovodovážná neměla na stěnách nic, kromě cir-kusových plakátů, ale tady byly všude opravdoví velké, ručně malované obrazy a všechny měly.., kou-zelné náměty. Byla na nich spousta měsíčních srpků a mladých žen velmi málo... opravdu velmi nedosta-tečně oděných a velcí muži s rohy a - áhhh... nejen rohy. Na dlaždicích podlahy byly měsíce a slunci a strop místnosti, kam hubená čarodějka Toničku zavedla, byl vysoký, modrý a pomalovaný hvězdami. Paní Našeptávalová (vyslov Naše-ptávalová) ukáza-la na židli s nohama vyřezávanýma do tvaru gryfích pařátů a polštáři ve tvaru půlměsíců.
178

„Tady si sedni," řekla. „Řeknu Anagramě, ze jsi přišila. A neokopávej mi židli, prosím."
Dalšími dveřmi vyšla ven.
...Tonička se rozhlédla kolem...
...zlojroj se rozhlédl kolem...
.. .a pomyslel si: musím být nejsilnější. Když budu nejsilnější, budu v bezpečí. Tahle je slabá, myslí si, že si může magii koupit.
„Takže jsi to opravdu ty," ozval sejí za zády ostrý hlas. Ta sýrařka."
Tonička vstala.
.zlojroj byl vším možným, včetně několika mágů, protože mágové hledají sílu neustále a někdy ve svých podivných zvláštních kruzích najdou ne sice nějaké-ho démona, který by byl tak hloupý, že by se dal ošálit výhrůžkami nebo hádankami, ale zlojroj, který je tak hloupý, Že se nedá ošálit vůbec. A zlojroj si pama-toval. ..
Anagrama upíjela ze sklenice mléka. Jakmile jste ae jednou setkali s paní Našeptávalovou, pochopili jste, co se týče Anagramy, mnohé. Nosatá dívka bu-dila dojem, že si v duchu dělá poznámky o světě, aby si pak mohla sednout a navrhnout seznam vylepšení.
„Ahoj," řekla Tonička.
„Předpokládám, žes přišla žebronit, abychom tě přece jen vzaly mezi sebe, co? No, myslím, že bychom si s tebou mohly užít legraci."
„Ne, kvůli tomu jsem nepřišla. Ale možná bych ti dovolila, aby ses přidala ty ke mně," řekla Tonička. „Chutná ti to mléko?"
179
Sklenice mléka se změnila v chomáč bodláků a trá-vy. Anagrama ho rychle upustila. Když býlí dopadlo na zem, změnilo se opět na sklenici mléka, ta se rozbila a mléko se rozstříklo na všechny strany.
Tonička ukázala ke stropu. Malované hvězdy se rozzářily a zaplavily místnost stříbřitým světlem. Ale Anagrama upírala pohled na rozlité mléko. „Víš, že se říká, že síla přichází?1' řekla Tonička a obešla ji, „No, tak teď přišla ke mně. Chceš být mou přítelky-ní? Nebo mi chceš... stát v cestě? Na tvém místě bych to mléko rychle uklidila."
Pak se soustředila. Nevěděla, odkud to všechno přichází, ale zdálo se, že to přesně ví, co to má dělat. Anagrama se zvedla několik centimetrů nad zem. Bránila se, pokoušela se utéct, ale díky tomu se jen začala otáčet. K Toničcinu škodolibému potěšení se rozplakala.
„Ty jsi říkala, abychom používaly svých sil," pro-hlásila Tonička a pomalu obcházela dívku, která se pokoušela

osvobodit. „Ty jsi říkala, Že jestli máme dar, měli by o tom lidé vědět. Ty jsi děvče, které má hlavu na správném místě."
Pak se natáhla k Anagra-mě a zadívala se jí do očí. „Nebylo by to hrozné, kdybys ji měla na nesprávném místě?"
Mávla rukou a Anagrama spadla na zem. Jenže
přestože byla nosatá dívka nepříjemná, nebyla zba-
bělá. Vstala, otevřela ústa k výkřiku a zvedla ruce -
„Opatrně," varovala ji Tonička. „Dokážu to znovu.
Anagrama nebyla ani hloupá. Spustila ruce a po-
krčila rameny.
„No, měla jsi asi štěstí," řekla neochotně. „Ale stejně bych potřebovala tvou pomoc."

„Proč bys potřebovala mou pomoc?" zajímala se Anagrama neochotně.
...Potřebujeme spojence, pomyslel si zlojroj Tonič-činým mozkem. Pomůžou nám chránit nás. V přípa-dě potřeby je můžeme obětovat. Ostatní tvorové se vždycky přátelí se silnými, a tahle miluje sílu a moc...
„No, pro začátek," řekla Tonička, „kde bych tak dostala takové šaty, jako máš ty?"
Anagramě se rozsvítily oči. „No, to musíš zajít k Zakzakovi Silnorukovi, támhle v Beználevových Sa-látovicích," odpověděla. „Ten má obchod, kde prodá-vá všechno, co moderní čarodějka potřebuje."
„Tak chci všechno," přikývla Tonička.
„Jenže on bude chtít zaplatit," pokračovala Ana-grama. „Je to trpaslík. A ti dobře poznají, co je pravé a co magické zlato. Už jsme to na něj, samozřejmě, vyzkoušely každá. Jenom se vždycky směje. A když se o to pokusíš znovu, jde si stěžovat tvé paní."
„Slečna Klíšťová říká, že čarodějka by měla mít peněz vždycky tak akorát," odpověděla jí Tonička.
„To je pravda," přikývla Anagrama. „Vždycky tak ukorát, aby si mohla koupit, co chce! Paní Našeptá-valová říká, že to, že jsme čarodějky, ještě nezname-ná, že musíme žít jako nějaké podruhyně. Ale slečna Rovnovodovážná je taková staromilská, že? Ta asi doma moc peněz nemá, co?"
A Tonička jí odpověděla, „Oh, já vím, kde získat nějaké peníze. Sejdeme se prosím, pomoc! dnes odpoled-ne tady a můžeš mi ukázat, kde ten obchod je."
„Co to bylo?" podívala se na ni Anagrama ostře.
„Řekla jsem, že zastavte mě! se tady sejdeme odpo-ledne a -" začala Tonička.

„A teď zase! Ve tvém hlase je něco jako... podobá se to ozvěně," řekla Anagrama. „Jako kdyby se po- koušeli mluvit dva lidé najednou."
„Jo tohle," odpověděl zlojroj. „To nic není. To už brzo přestane."
Byl to zajímavý mozek a zlojroj ho užíval s potě-šením - ale neustále tam bylo jedno místo, malé místečko, které bylo pevně uzavřeno. Bylo to protiv-né, jako když vás začne něco svědit a ne a ne to pře- stát...
Zlojroj nemyslel. Jeho vědomí bylo jen součtem zbytků všech vědomí, v nichž kdysi žil. Podobala se ozvěně, kterou slyšíte ještě potom, co hudba dávno utichla. Jenže dokonce i ozvěny, které se odrážejí jedna od druhé, mohou dát dohromady nový sou- zvuk.
A ty se teď ozývaly. Zněly asi takhle: Snaž se za-padnout. Ještě nejsme dost silní na to, abychom si dělali nepřátele. Udělejme si přátele...
Zakzakův rozlehlý obchod s nízkým stropem měl opravdu spoustu různého zboží, za něž mohli zákaz- níci utratit své peníze. Zakzak byl trpaslík a ti se většinou o magii nezajímají, ale rozhodně věděl, jak vystavit a nabídnout zboží, protože v tom jsou trpas- líci naopak většinou velmi dobří.
Měl kouzelné hůlky, hlavně kovové, ale některé i ze vzácného dřeva. Některé byly zdobeny blýskavý-mi krystaly, což byl důvod k tomu, že jejich cena prudce vzrostla. Oddělení „lektvarů" byly řady lah- ví z barevného skla, a kupodivu čím menší byla lah-vička, tím vyšší byla cena.

„To proto, že jsou v nich často velmi drahocenné přísady, jako třeba slzy nějakého výjimečně cizokraj-ného hada, nebo tak," vysvětlovala Anagrama.
„Nevěděla jsem, že hadi pláčou," podivila se To-nička.
„Nepláčou? No jo, tak potom už se nedivím, že jsou jejich slzy tak drahé."

A bylo tam množství jiného zboží. Od stropu vi-sely penduly, mnohem hezčí a zajímavější než ty sku-tečné, které Tonička dosud viděla. Protože byly kom-pletní, předpokládala, že byly mrtvé jako ty, které měla slečna Rovnovodovážná na ozdobu. Vypadaly ale moc hezky - a vypadat hezky bylo důležité.
Byly tam dokonce zvláštní kulaté čiré kameny, do kterých se nahlíželo!
„To jsou křišťálové koule," řekla Anagrama, když Tonička jeden z nich zvedla. „Dávej pozor, jsou velmi drahé!" Pak ukázala na tabulku s nápisem, která byla opatrně umístěna mezi jiskřícími koulemi.
Krásné pro zrak
V dlaních zázrak
Na zem však ji upusť hrubou
Běsné koně rvát tě budou!
Tonička pozvedla tu největší a viděla, jak Zakzak pomalu popošel od svého pultu, připraven rozeběh-nout se k ní s tučným účtem v případě, že by kouli opravdu upustila.
„Slečna Klíšťová používá talíř s vodou, do nějž kápne trochu inkoustu," řekla. „Vodu si obvykle půj-čuje a trochu inkoustu vyžebrá."

„Oh, jeto fundamentalistka," ušklíbla se Anagra-ma. „Leticie - to jako paní NaŠeptávalová - říká, že ty nás strašlivě zrazují. Copak opravdu chceme, aby si o nás lidé mysleli, že jsme jen skupinka blázni- vých starých ženských, které vypadají jako vrány? To je tak perníkovo chaloupkovité! Měly bychom být v těchhle věcech profesionální!"
„Hmm," zabručela Tonička, vyhodila křišťálovou kouli vysoko do vzduchu a pak ji jednou rukou leda- i byle zachytila.
„Lidé by se měli čarodějek bát."
„No, tedy.... Rozhodně by nás měli respektovat," 1 naklonila Anagrama hlavu ke straně. „Ehm... já bych byla na tvém místě s tou koulí opatrná..."
„Proč?" zeptala se nevinně Tonička a odhodila kouli přes rameno.
„To byl nejkvalitnější křišťál!" zaječel Zakzak a vy-razil od pultu,
„Oh, Toničko!" zvolala Anagrama, která byla šo-kovaná, ale přesto tak tak potlačovala smích.
Zakzak proběhl kolem nich a vrhl se k místu, kde ležela křišťálová koule rozbitá na tisíce drahocen- ných střepů.....neležela rozbitá v tisíci drahocen-ných střepů.
Trpaslík i Anagrama se obrátili k Toničce.
Točila si koulí na špičce prstu.
„Rychlost ruky ošálí rychlost oka," prohlásila.
„Ale já slyšel, jak se rozbila!" prohlásil Zakzak.
„Ošálí i rychlost ucha," odpověděla Tonička a od-ložila kouli zpět na stojánek. „Kouli nechci, ale -" ukázala prstem, „vezmu si tenhle náhrdelník a taky tenhle a ten s kočkami a tady ten prsten a tuhle sadu a dva... ne tři tyhle a ... co je tohle?"

„Ehm, to je Kniha noci," vysvětlovala Anagrama nervózně. „Je to něco jako magický deník. Zapisuješ si tam, na čem právě pracuješ, nebo jsi pracovala..."
Tonička zvedla svazek vázaný v kůži. Na přední desce bylo vsazeno oko vyrobené z mnohem silnější kůže. Oko se pohnulo a zadívalo se jí do tváře. Tak tohle byl deník opravdové čarodějky, mnohem lepší než nějaký ostudně laciný starý sešit koupený od podomního obchodníka.
„Čí je to oko?" řekla Tonička. „Byl to někdo zají-mavý?"
„Hm, ty knihy jsem dostal od jednoho mága z Ne-viditelné univerzity," odpověděl Zakzak, pořád ještě poněkud otřesený. „Nejsou to skutečné oči, ale jsou dost chytré na to, aby se rozhlížely kolem, dokud nenajdou jiné oko..."
„Právě mrklo," upozornila ho Tonička.
„Tihle mágové jsou velmi chytří lidé," odpověděl trpaslík, který poznal nadějného zákazníka, když na něj narazil. „Mám vám ji zabalit?"
„Ano," přikývla Tonička. „Zabalte to všechno. A teď slyší mě někdo? mi ukažte oddělení šatů..."
.. .kde byly také klobouky. I v čarodějnictví vlád-ne móda, jako všude jinde. Některé roky jsou v módě klobouky mírně nabírané, jindy zase takové, které jsou ohnuté tak, že špička téměř směřuje k zemi. I v tradičních kloboucích najdeme mnoho modelů: Mrakodrap (výjimečně vysoký, hladký kužel), Ven-kovanka (všité kapsy, nepromokavý), Mrakomistr (vysoký aerodynamický koeficient pro použití na koštěti) a nezanedbatelný Bezpečnostní (80% záru-ka bezpečnosti pro majitele, na něž dopadne domek).

Tonička si vybrala ten nejvyšší vzpřímený kužel. Byl přes šedesát centimetrů vysoký a ozdobený na-šitými hvězdami.
„Ach, takže Mrakodrap. Moc se k vám hodí," roz-plýval se Zakzak, pobíhal kolem a otvíral zásuvky. „Je to klobouk pro čarodějku, která je na vzestupu, která ví, co chce, a nestará se, kolik žab k tomu bude potřebovat. Shodou okolností si k tomu klobouku většina dam bere i plášť. Takže měli bychom tady Půlnoc, to je čistá vlna. Jemný úplet, velmi teplý, ale

-" pak vrhl na Toničku vědoucí pohled, „- právě jsme dostali velmi omezenou zásobu Rozevlátého ze-fýru, ten je velmi vzácný, Černý jako uhel a tenoučký jako stín. Neposkytne vám ani teplo, ani vás neudr-ží v suchu, ale v sebemenším vánku vypadá prostě úžasně. Podívejte -"
Pozvedl plášť a foukl. Látka se vzdula téměř vo-dorovně, tiše se vlnila a pleskala jako prostěradlo ve větru.
„Tedy... to je ono," vydechla Anagrama.
„Vezmu si ho," přikývla Tonička. „Obléknu si ho v sobotu na Zkoušky čarodějek."
„No, jestli vyhrajete, nezapomeňte všem říci, že jste své vybavení koupila u nás," připomínal jí Zak-zak.
„No, až vyhraju, řeknu všem, že jsem všechno dostala s výhodnou slevou," opáčila Tonička.
„Oh, já slevy nedávám," zavrtěl hlavou Zakzak tak ledabyle, jak jen to trpaslík dokáže.
Tonička se na něj chvilku dívala a pak uchopila jednu z nejdražších hůlek na pultě. Hůlka se zatřpy-tila.

„To je číslo šest," zatetelila se Anagrama. „Podob-nou má paní Našeptávalová!"
„Všimla jsem si, že je zdobená runami," řekla a něco v jejím přízvuku způsobilo, že Zakzak zbledl jako stěna.
„Nojasně," přikývla Anagrama, „musíš přece mít runy."
„Tyhle jsou ale runy Ogghamu," pokračovala To-nička a vrhla na Zakzaka velmi ošklivý úsměv, „Je to velmi starý jazyk trpaslíků. Mám vám přečíst, co se tady říká? Ty runy říkají: ‚Oh, jak hloupá je ta, která mnou mává!'"
„Nezkoušejte na mě tyhle své ošklivé triky, mladá dámo!" zvolal trpaslík. „Kdo je vaše paní? Takové, jako jste vy, dobře znám! Naučí se jedno zaříkadlo, nějaký trik, a myslí si, že jsou paní Zlopočasná! Ta-kovéhle chování tady nestrpím. Briane!"
Korálkový závěs, který odděloval obchod od skla-du, zachřestií a objevil se mág.
Že to byl mág, se dalo poznat na první pohled. Měl dlouhé, rozevláté roucho pošité hvězdami a magický-mi symboly a tu a tam měl dokonce nějaký ten zlatý penízek. Jeho vous by byl dlouhý a vlnitý, kdyby to byl ten typ mladého muže, jemuž rostou vousy hojně a rychle. Tenhle měl vousy řídké, neupravené a ne-příliš čisté. Všeobecný dojem byl také narušen fak-tem, že kouřil cigaretu, v ruce si nesl hrnek čaje a měl tvář podobnou něčemu, co běžně žilo pod hro-madou mokrého dřeva.
Hrnek byl otlučený a stál na něm nápis: „Nemu-síte být kouzelník, chcete-li tady pracovat, ale pomá-há to!!!"

„Jo?" řekl a pomalu vešel do obchodu. „Mám ako-rát přestávku na čaj, nevšiml jste si?"
„Tahle mladá dáma... se chová příšerně," prohlá-sil Zakzak, „Háže tady magií. Mluví okultně a vyta-huje se na mě. Obvyklá procedura."
Brian se podíval na Toničku. Usmála se.
„Brian byl na Neviditelné univerzitě," pokračo-val Zakzak s výrazem „teď mluv!". „Promoval tam. To, co neví o magii, by zaplnilo celou knihu! Tyhle dámy potřebují vyprovodit, Briane!"
„No tak, dámy," řekl Brian poněkud nervózně a odložil hrnek, „Udělejte, co pan Silnoruka říká, a vypadněte, ano? Nechceme žádné nepříjemnosti, že ne? No tak, buďte hodná děvčátka."
„Proč potřebujete mága, který vás má chránit, když tady máte všechny ty magické amulety, pane Silnoruko?" nadhodila Tonička sladce.
Zakzak se obrátil k Brianovi. „No? Co tady tak stojíš?" zeptal se. „Už s tím začíná zas! Copak tě za to neplatím? Vrhni na ně svůj ‚magický vliv', nebo něco!"
„Jasně, ehm... tohle by mohla být opravdu trochu obtížná zákaznice..." řekl Brian a ukázal na Toničku.
„Jestli jsi studoval magii, Briane, pak jistě víš, co je to zachování hmoty, že?" řekla. „Chci říct, že ur-čitě víš, co se skutečně stane, když se pokusíš někoho proměnit v žábu?"
„Teda, no..." začal mág.
„Ha! To je jen takový řečnický obrat!" vyštěkl Zakzak. „Rád bych viděl tebe, jak někoho měníš v žábu!"
„To přání vám můžu splnit," přikývla Tonička a mávla hůlkou.

Brian právě začal říkat „hele, když jsem řekl, že jsem byl na Neviditelné univerzitě, myslel jsem tím, že"-
Větu ale už ukončil hlasitým „kvák!".

Teď přestaneme sledovat Toničku a zvedneme pohled nahoru, nad obchod, vysoko nad vesnici, až se pod námi rozprostře jako sešívaná přikrývka ša-chovnice polí, lesů a hor,
Magie se šíří v kruzích, stejně jako se šíří vlny, když se hodí kámen do vody. Na celé kilometry kolem se roztočily penduly a popraskaly nitě sítí proti klet-bám. Jak se vlny šíří, slábnou, i když nikdy nezanik-nou docela a rezonují ve věcech, které jsou mnohem citlivější než obyčejný pendul...
Tak, teď znovu pohněme okem a nechme ho pad-nout na tenhle les, tuhle paseku a tenhle domek...
Stěny nejsou nijak vyzdobeny, jen čistě vybíleny a podlaha je tvořena čistě vydrhnutými kameny. Ob-rovský krb dokonce ani nemá plotnu na vaření. Nad tím, co by jen málokdo nazval ohněm, protože je to jen několik doutnajících proutků, visí na velkém há-ku černá konvice na vodu.
Tohle je domek, kde je život oloupán až na sám ohryzek.
Nahoře v patře leží na úzké posteli stará dáma oblečená do vybledlé černi. Ale i když to tak na první pohled vypadá, ani by vás nenapadlo, že je mrtvá, protože má na kusu provázku na krku pověšenou kartónovou cedulku s nápisem:
189

...a když je to napsáno takhle, nezbývá vám nic jiného než tomu věřit.
Oči má zavřené, ruce zkřížené na prsou, ústa otevřená.
Polštář je plný včel, které jí lezou po obličeji, na-hlížejí jí do uší a lezou do úst. Pokoj je jimi hustě na-plněn, létají otevřeným oknem dovnitř i ven a mno-hé se zdrží na parapetu, kam někdo položil řadu talířů naplněných cukrovou vodou.
Ani dva talíře nejsou stejné. Čarodějky nikdy ne-mají kompletní servisy. Včely ale pilně pracují dál, přilétají a odlétají... pilné jako... včeličky.
Když přes domek přelétla slabá vlna zčeřené ma-gie, bzukot se změnil v řev. Oknem se do místnosti nahrnul proud včel, jako kdyby je tam nahnal poryv větru. Všechny přistávaly na nehybné staré ženě, až se její hlava a ramena změnily v jedinou kypící masu žlutočerných tělíček.
Pak se jako jediná včela zvedly a s hukotem vyle-těly ven, na paseku, kde je vzduch plný semínek z okolních platanů.
Paní Zlopočasná se prudce posadila a řekla: „Bzzz!" Pak si vstrčila prst do úst, chvilku šmátrala uvnitř a vytáhla bránící se včelu. Foukla na ni a s konejši-vými zvuky ji vypustila z okna.
190

Na okamžik se zdálo, že jsou její oči děleny na mnoho plošek jako oči včel.
„Tak," řekla. „Takže ona se naučila, jak si Zapůj-čovat, co? Nebo si někdo Zapůjčil ji!"
Anagrama omdlela, Zakzák jen zíral a měl takový strach, že omdlít nedokázal.
„Víte," řekla Tonička, zatímco něco nad jejich hla-vami dělalo tiše dunn, dunn, „žába váží jen pár deka, ale Brian vážil alespoň sedmdesát kilo, že? Takže, když chcete někoho proměnit v žábu, musíte vymys-let, co uděláte se všemi kousky, které se do žáby nevejdou, je to tak?"
Sehnula se a nadzvedla špičatý mágský klobouk, který ležel na zemi.
„Spokojený, Briane?" řekla.
Malá žabka, která seděla na hromádce šatstva, zvedla hlavu a udělala „Kváák!".
Zakzak se nedíval na žábu. Upíral pohled na věc, která dělala tiché dunn, dunn. Vypadala jako velký růžový balon plný vody, docela hezký, který se tiše odrážel od stropu.
„Vy jste ho zabila!" zamumlal.
„Cože? Ale vůbec ne. To je jen všechno to, co právě teď nepotřebuje. Je to takový.,. hm, nadbyteč-ný Brian."
„Kvák," vyjádřil se k tomu Brian. „Dunn," dodal k tomu jeho přebytek.
„Co se týče té slevy," začal Zakzak spěšně, „mys-lím, že deset procent by bylo tak -"
Tonička mávla hůlkou. Za ní se vznesla do vzdu-chu celá řada křišťálových koulí a začaly se míhat
191
v rychlém, složitém, ale při své křehkosti především nebezpečném, reji.
„Ta hůlka by něco takového vůbec neměla doká-zat," prohlásil zmatený trpaslík.
„Jasně, že ne," přikývla. „Je to mizerný krám. Ale já to dokážu," sdělila mu Tonička. „Slyšela jsem něco j o slevě devadesát procent? Přemýšlej rychle, zači-nám být unavená. A přebytečný Brian začíná být těžký."
„Můžete si to nechat všechno! Zadarmo!" zaječel Zakzak. „Jen ho nenechte rozplácnout na zemi! Pro-sím!"
„Ne, to ne. Budu ráda, když váš obchod zůstane v provozu," souhlasila Tonička. „Devadesátiprocent-ní sleva bude příjemná. Byla bych ráda, kdybyste na mě vzpomínal jako na... přítele..."
„Ano! Ano! Jsem váš přítel! Jsem velmi přátelská osoba! A teď ho, prosím, vraťte zpátky. Prosím!" Zak-zak s námahou poklekl na zem, i když v jeho případě to neměl nijak daleko. „Prosím! On není skutečný mág! Na univerzitě navštěvoval jenom večerní kurz práce s fretkou! Půjčovali si tam učebnu. Myslí si, že to nevím! Ale hezky v klidu si přečetl pár

magických knih, štípnul tam nějaký plášť a umí mluvit magic-kou hantýrkou, takže člověk ten rozdíl skoro nepoz-ná! Prosím! Za ty peníze, co mu platím, bych sem nikdy skutečného mága nedostal! Neubližujte mu, prosím!"
Tonička mávla rukou. Nastal okamžik ještě mno-hem nepříjemnější než ten, který skončil duněním přebytečného Briana narážejícího na strop, a vzápětí tady stál celý a neporušený Brian. Zmateně pomrkával
192

„Děkuju vám! Děkuju vám! Děkuju vám!" lapal Zakzak po dechu.
Brian zamrkal. „Co se to právě stalo?" řekl.
Zakzak, bez sebe hrůzou a s úlevou, ho horečnatě osahával. „Jsi celý?" řekl. „Už nejsi balón?"
„Hele, nesahejte na mě!" zamračil se Brian a od-strčil ho.
Anagrama zasténala. Otevřela oči, uviděla Tonič-ku a pokusila se současně zvednout na nohy a ucouv-nout, takže lezla kousek pozpátku jako pavouk.
„Prosím, nedělej mi to! Prosím ne!" vykřikla.
Tonička se rozběhla za ní a zvedla ji na nohy. „Tobě nic neudělám, Anagramo," řekla spokojeně. „Jsi má přítelkyně. Všichni jsme přátelé! Není to krásné, prosím, zastavte mě..."
Musíte si uvědomit, že piktmužíci nejsou pidimu-žíci a domácí hospodářičkové už teprve ne. Domácí pidimužíci hospodářičkové za vás udělají domácí prá-ce, když jim za to budete pravidelně dávat talíř mléka.
Nac mac Fíglové ... ti ne.
No, možná by to mohli zkusit, kdybyste jim padli do oka a neurazili je mlékem. Prostě to neuměli. Měli své metody. Vy byste se jistě nepokusili odstranit zaschlou skvrnu na talíři tím, že byste do ní opako-vaně tloukli čelem.
A rozhodně byste si nepřáli vidět dřez na nádobí plný Nac mac Fíglů a svého nejlepšího porcelánu. Nebo s hrůzou sledovat svůj nejlepší kameninový hrnec, který se koulí po podlaze, zatímco uvnitř zá-pasí skupinka Fíglů se stejnou vášní s nečistotami jako jeden s druhým.
193
Jenže slečna Rovnovodovážná zjistila, jakmile od-stranila z dosahu svůj nejlepší porcelán, že se jí Nac mac Fíglové docela zamlouvají. Bylo v nich něco ne- \ zničitelného. A navíc, žena se dvěma těly pro ně byla samozřejmostí.
„Ach toť pendrek, paňo," říkal právě Rob Který-ten. „Dyž my sme jezdili pro Králku vil, jeden raz sme natrefili na svět, kde měli ludé pět těl každý jeden. A každé bylo i náč veliké, aby se pasovaly na všecky různé roboty."
„Opravdu," řekly obě slečny Rovnovodovážná na- I jednou.
„Ajto, a to největší mělo hromskú levicu, která se hodila akorát na otvárání zavařovacích sklenic."
„No, je pravda, že některá ta víčka se hrozně těž-ko otvírají," přikyvovala s pochopením slečna Rov-novodovážná.
„No ajto, ale říknu vám, že my viděli habaděj neuvěřitelnejch placů, dyž jsme jezdili pro Králku," pokračoval Rob Kterýten. „Ale vzdali sme se toho všeckého, protože ona byla prohnaná, skrblá a zlá ženská!"
„No ba, a nebylo to jenom proto, že nás vykopla z Říše vil kvůlivá tomu, že sme byli už ve dvě vodpo- I ledne zhulený jak Čibuky, ať si blábolí kdo chce so chce, páč... hmpf... hmpf..." přispěl se svou troškou do mlýna Poťapaný Vilda.
„Zhulení?" nechápala slečna Rovnovodovážná. „No... ajto... totiž, to jako chce říct... že sme byli unavení. No ba. Unavení. Přesně to tok to značí," vysvětloval Rob Kterýten a rukou pevně zakrýval bratrovi ústa.
194

„Ehm... tak vám děkuju, že jste umyli nádobí," řekla slečna Rovnovodovážná. „Ale vážně jste se ne-museli obtěžovat..."
„Ale, dyť to byla brnkačka," odpověděl Rob Kte-rýten vesele a pustil Poťapaného Vildu. „A jsem si jistej, že všechny ty taláre a hrnky se s krapkem le-pidla spravěj, že to ani poznat nebude."
Slečna Rovnovodovážná se podívala na hodiny bez ručiček. „Už se připozdívá," řekla. „A co tedy na-vrhujete, abychom udělali, pane Kterýtene?"
„Cožeto?"
„Máte nějaký plán?"
„No, bodejť!"
Rob Kterýten se chvilku přehraboval ve svém so-tůrku, což je kožený váček nebo malá brašna, ja-kou většina Fíglů

nosí na opasku. Jeho obsah bývá většinou tajemstvím, ale někdy obsahuje zajímavé zuby.
Pak s vítězoslavným výrazem vytáhl mnohokrát přeložený kousek papíru.
Slečna Rovnovodovážná ho opatrně rozložila.
„PLN?" četla.
„No ba," přikývl Rob Kterýten pyšně. „Přišli sme připravení! Zízaj, je to psanél Pé el en. Plán."
„Ehm... jak bych to řekla...?" přemítala slečna Rovnovodovážná. „No snad takhle. Vydali jste se bez zaváhání na tu dlouhou cestu, abyste zachránili To-ničku před tím stvořením, které není vidět, cítit, ne-dá se nahmátnout ani zabít. Co jste chtěh udělat, až to stvoření najdete?"
Rob Kterýten se poškrabal na hlavě, takže roz-poutal krátký déšť malých předmětů.

„No, řekl bych, že to ste nejspíševá položila prst na naše jediný pochabý místo, paňo," připustil,
„Takže chcete říci, že jako zaútočíte neplánovaně'
„No ajto! To je von, teda ten plán," přikyvoval horlivě Rob Kterýten a očividně se rozveselil.
„A pak se stane co?"
„No, pak se nás většinou ten dotejkanej pokusí zflákat, takže to řešíme průběžně."
„No dobrá, Roberte, ale to stvoření je v její hlavě!"
Rob Kterýten vrhl rychlý pohled na Mrňavého Bohouše.
„Robert, to je, smetánkovskej způsob, tak tvý mi no říkaj noblesové." Pak se bard, aby ušetřil obrátil ke slečně Rovnovodovážné: „To jako v lepší kruhách."
„Ach. To my se možem dostat do její makovic dyž bude zapotřeba," přikyvoval Rob s porozumí ním. „Doufal jsem, že sem dorazíme dřívávějc, než sem dostane tá věc, ale včil to možem pronásledi vat!"
„Uvnitř její hlavy?"
„Ale ajto," přikývl Rob Kterýten, jako kdyby něco takového dělali každý den. „Nae problemo. My se dostáném kamkoliv, jak dovnitřku, tak ven. Až ako-rát na pajzle a špeluňky, teda hospody, sem chtél říct, z tých sa nějak nikdá nemožem vymotat. Hla-visko? Brnkača."
„Promiňte, ale mluvíme tady o skutečné hlavě, ano?" ujišťovala se slečna Rovnovodovážná zděšeni, „A jak to děláte? Vlezete jí tam ušima?"
Rob se znovu tázavě zadíval na Bohouše Velebra-du, který se tvářil nechápavě.

„Nae, paňo. Ty sou moc malý," odpověděl trpěli-vě. „Ale my dokážem chodit mezi světama, kapíro? My sme malej národ."
Slečna Rovnovodovážná přikývla oběma hlavami. To bylo pravda, ale bylo hrozně těžké podívat se na vybranou skupinu Fíglů, kterou měla před sebou, a připustit si, že jsou to, technicky vzato, víly. Bylo to jako pozorovat tučňáky plovoucí pod vodou a při-pomínat si, že jsou to ptáci.
„A?" nadhodila.
„My sa dokážeme dostat do snůch, pochopujete,.. a co je vědomí iného než svět snů?"
„Ne, to musím zakázat!" prohlásila rezolutně sleč-na Rovnovodovážná. „Nemůžu dovolit, abyste pobí-hali v hlavě mladého děvčete! Vždyť vy jste dospělí... no... muži! Bylo by to jako, jako...no, bylo by to, jako kdybyste si četli v jejím deníku!"
Rob Kterýten se zatvářil nechápavě. „No. A co jako?" řekl. „Nasísli sme do jejího deníku kolikrát a nic se nestalo!"
„Vy jste se dívali do jejího deníku?" opakovala zhrozeně slečna Rovnovodovážná. „Proč?"
Později si pomyslela, že odpověď mohla logicky předpokládat.
„Páč byl zamčenej," odpověděl Poťapaný Vilda. „Dyby nechtěla, aby jí do tej knížky někdo nasí-sl, proč by ho měla na zadku šuplíku s fuseklema? A stejno, jediné, co tam bylo, byla hromada slov, co se jim vůbec nerozuměli, a ešě malůvky srdcí a ky-
tek a tak."
„Srdcí? A Tonička?" opakovala užasle slečna Rov-novodovážná. „Vážně?" Otřásla se. „Ale stejně, něco

takového byste dělat neměli! A lézt někomu do myš- lení je ještě horší!"
„Ale ona tam má teho zlojroja, paňo!" upozornil ji Mrňavý Bohouš pokorně.
„Jenže jste říkali, že s tím nedokážete nic udě-lat!"
„Ale ona by mohla. Dyby se nám ju podařilo vy-stopovat," vysvětloval bard. „Dybysme v ní našli ten jediný kúštěk, co z ní v ní eště zvostal. Vona je vytr-valej bojovník, když sa napaprčí! To jako vztekne, Kapíro, paňo, že člověčí vědomí je jak sám svět. Ona se tam bude kdesi skrývat a vyhlížet ven vlastníma ' očima, poslúchat vlastníma ušima a bude zkúšat do-volat se ludí, aby jí helfovali, a bude dělat všecko možné, aby ju ta bestia nenašla.,. a tá ju bude pořád nahánět a bude sa snažit to děvčisko, chúďa, zlo-mit..."
Slečna Rovnovodovážná teď vypadala, jako když někdo pronásleduje ji. Vzhlíželo k ní padesát malých tváří, plných starostí, naděje a přeražených nosů. A ona věděla, že sama nemá lepší plán. Dokonce ani PLN.

„Dobrá," přikývla. „Ale měli byste se alespoň vy-koupat. Vím, že je to hloupé, ale budu se tak cítit mnohém lip."
Rozlehlo se všeobecné zděšené sténání.
„Kúpat sa? Ale dyť my sme sa kúpali ani ne pře-devá rokem!" protestoval Rob Kterýten. „Tam v tý nádržce, co z ní slopají vodu vobce!"
„Ale do psí nohy!" ulevil si Yan Habáně. „Nemo-žete chtět, aby sa chlap kúpal tak často, paňo! Dyť by z nás za chvílu nic nezvostalo!"
198

„V horké vodě, a umyjete se mýdlem!" trvala sleč-na Rovnovodovážná neoblomně na svém. „To myslím vážně! Napustím vodu do vany a... kolem okraje natáhnu nějaký provaz, abyste mohli vlézt dovnitř a zase ven... ale vydrbete se do čista! Já jsem čarod... bosorbaba, takže raději udělejte, co říkám!"
„No tak jo, tak jo!" ustupoval Rob. „My to udělá-me pro tu našu velkú malú bosorbabu. Ale nebudeš na nás nasísat, he?"
„Nasísat? Já?" Pak zvedla ruku a ukázala roztře-seným prstem. „Marš do koupelny!"
Slečna Rovnovodovážná sice do koupelny nena-kukovala, ale zato poslouchala za dveřmi,
Nejdřív nebylo slyšet nic, kromě tichého šplou-chání vody, a pak se ozvalo:
„Hele, vono to nejni zdaleka tak špatný, jak sem si myslel."
„No ojto, je to docela příjemný."
„Hele, támdle je veliká žlutá kvačena. Na koho ukazuješ tím svýmpotróblym zobáčiskem, ty huso?"
Pak se ozvalo vlhké zapištění a řada bublavých zvuků, když se proražená gumová kachna vydala ke dnu.
„Robe, měli bysme si něco takovýho zřídit tam u nás, v pahorku. Musí to pěkně zahřít, v zimním čase."
„No ajto, a taky si myslím, že to asi nebude moc dobrý pro ty béhovada, slopat vodu, co sme v ni brali kúpel. Dyť víš, jak je hrozný poslúchat ty zvířacka, dyž se snažej vodplivnout!"
„Ach, udělá to z nás měkkejše! Nejni to pořádná kúpačka, dyž se ti na hlavě nedělajú střechýle!"
199
„Komu říkáš měkkejš?"
Následovalo další, mnohem hlučnější šplouchání a pode dveřmi začala prosakovat voda.
Slečna Rovnovodovážná zaklepala. „Tak už vylez-te a utřete se do sucha!" přikazovala. „Může se vrátit každou minutu!"
Ve skutečnosti uběhly ještě další dvě hodiny a bě-hem nich začala být slečna Rovnovodovážná tak ner-vózní,že jí ozdoby a náhrdelníky neustále zvonily.
Dostala se ke svému řemeslu mnohem později než většina ostatních čarodějek. Předurčila ji k němu z vel-ké části její dvě těla, ale co se týče magie, nikdy k ní příliš vřelý vztah nenašla. Je třeba říci, že většina čarodějek prošla životem, aniž by musely použít ně-jaká skutečná, nepopiratelná kouzla (výroba pendu-lů, sítí proti kletbám a lapačů snů se nepočítá, pro tože to je spíše umění a řemeslo, a zbytek většinou bývá praktická medicína, logické myšlení a schop-nost vypadat ve špičatém klobouku vážně a odměřeně), Jenže být čarodějkou a nosit vysoký černý klobouk, to je něco jako být policistou. Lidé vidí ne konkrétní-ho člověka, ale uniformu. Když se ulicí rozeběhne ší-lenec se sekerou, nemůžete ustoupit a mumlat: „Ne-mohli byste si najít někoho jiného? Já vlastně akorát honím zaběhlé psy a starám se o bezpečnost silniční-ho provozu..." Jste tam, máte klobouk, uděláte prá-ci. To bylo jedno ze základních pravidel čarodějnictví, Je to na vás,
Když se Tonička vrátila, byla slečna Rovnovodo-vážná jen dva uzlíčky nervů, stála vedle sebe a drželi se za ruce, aby si dodala sebedůvěru.
„Kdepak jsi byla, drahoušku?"
200

„Venku," odpověděla Tonička.
„A copak jsi dělala?"
„Nic."
„Vidím, že jsi byla nakupovat." . „Byla."
„As kým?"

„S nikým."
„No dobře," zabrebentila slečna Rovnovodovážná zcela vyvedená z míry. „Pamatuju se, jak jsem já chodila ven a nedělala nic. Někdy může být člověk Mám pro sebe tou nejhorší společností. Věř mi, já o tom něco -"
Jenže to už Tonička zmizela nahoře.
Aniž se na první pohled něco pohnulo, začali se]>o celé místnosti objevovat Fíglové.
„No, mohlo to bejt lepší," prohlásil Rob Kterýten.
„Vypadala tak jiná!" vybuchla slečna Rovnovodo-vážná. „Jinak se pohybuje! Prostě jsem nevěděla, co mám dělat! A to oblečení!"
„No ajto. Blyštěla se jak nově vyklubaný havran!" přikyvoval Rob.
„A viděli jste všechny ty sáčky a balíčky? Kde asi vzala peníze? No,já rozhodně nemám takové -"
Najednou se zarazila a obě slečny Rovnovodováž-nó promluvily najednou. „Oh, ne -"
„- to jistě ne! To by přece - " „- neudělala, že ne?"
„Já nekapíruju, o čem to tady řečnujete," ozval se Mrňavý Bohouš Velebrada, „ale co by urobila ona, i tím nemá nic do činění. Všecko to robí zlojroj, který za ňu mysíi!"
201
Slečna Rovnovodovážná v zoufalství spráskla všechny čtyři ruce. „Oh, božíčku... musím se oka-mžitě vydat do vesnice a zjistit co a jak!"
Jedna z nich se rozeběhla ke dveřím.
„No, alespoň že se vrátila s koštětem," zamumla-la ta slečna Rovnovodovážná, která zůstala doma. Na tváři se jí objevil onen mírně nesoustředěný výraz, jaký měla vždycky, když se její těla rozdělila.
Seshora bylo slyšet nějaké zvuky.
„Já myšluju, abysme ju lehko švácli přes makův-ku," navrhoval Yan Habáně. „Dyž bude v limbu, ne-može nám dělat potíže, nae?"
Slečna Rovnovodovážná nervózně zatínala pěsti. „Ne," řekla nakonec. „Zajdu nahoru a vážně si s ní promluvím!"
„Já už vám řek, paňo, že to nejni vona," upozor-ňoval ji Mrňavý Bohouš opatrně.
„Dobrá," přikývla slečna Rovnovodovážná stojící uprostřed kuchyně, „počkám s tím, dokud nenavští-vím pana Mávalíka. Už jsem skoro tam... aha... spí. Opatrně vytáhnu tu jeho krabici... jestli mu opravdu ty peníze vzala, tak se hrozně rozzlobím -"
Je to dobrý klobouk, pomyslela si Tonička. Byl přinejmenším tak vysoký jako klobouk paní Naše-ptávalové a temně se leskl. Hvězdy zářily.
Podlahu a postel pokrývaly další balíčky. Rozba-lila jedno z černých rouch, to pošité bohatou krajkou, a plášť, který vlál ve větru. Ten plášť se jí skutečně moc líbil. Pokud nebylo absolutní a mrtvé bezvětří, nadouval se a plul ve vzduchu, jako by ho hnala bou-
202

ře. Jestli se chcete stát čarodějkou, měla byste začít tím, že budete jako čarodějka vypadat.
Jednou nebo dvakrát se v něm zatočila a pak na-prosto bezmyšlenkovitě řekla něco, co zastihlo její zlqjrojí část naprosto nepřipravenou.
„Chci se vidět."
Zlojroj byl najednou vyhozen z jejího těla, Tonič-ka byla volná. To nečekala...
Cítila se až do Špiček prstů. Vrhla se k posteli, uchopila jednu z nejlepších Zakzakových hůlek a zou-fale s nijako nějakou zbraní zamávala před sebou.
„Nepřibližuj se ke mně!" zvolala. „Nepřibližuj se! Je to moje tělo, ne tvoje! Nutíš mě dělat strašlivé věci! Ty jsi ukradl peníze pana Mávalíka! Podívej se na tyhle pitomé šaty! A o jídle a pití jsi neslyšel? Drž se ode mě dál! Už se nevracej! Neopovažuj se! Mám moc, to jistě víš?"
Tb my taky, řekl její vlastní hlas uvnitř její hlavy. Tvoji. Bojovali. Pozorovatel by viděl jen dívku v čer-ných šatech, která se točí po pokoji a mává rukama, jako kdyby ji něco píchlo, ale Tonička bojovala o kaž-dý prst na ruce i na noze.
Odrazila se ode zdi, padla tia prádelník, pak narazila do protější stěny -
...a dveře se rozletěly dokořán.
Stála tam jedna slečna Rovnovodovážná, už ne rozpačitá a nerozhodná. Celá se chvěla vztekem. Uka-lila na Toničku roztřeseným prstem.
„Poslouchej mě, ty... ať jsi kdo jsi! Ukradl jsi peníze pana Mával-" začala.
Zlojroj se obrátil,
Zlojroj udeřil.
Zlojroj... zabil.
203

KAPITOLA 8 Tajná země
Je dost na tom, být mrtvou. Probudit se a vidět, jak vám na prsou stojí skupinka Nac mac Fíglů a ze vzdálenosti tří centimetrů vás upřeně pozoruje, ce-lou věc podstatně zhoršuje.

Slečna Rovnovodovážná zasténala. Měla pocit, ja-ko by ležela na podlaze.
„Aha ho, tutaje najisto živá," řekl jeden z Fíglů. „Sem ti to přál! Takže to... visíš mi jednu lasiččí lebku, kamo!"
Slečna Rovnovodovážná zamrkala jedním párem očí a pak hrůzou ztuhla,
„Co se mi stalo?" zašeptala.
Fígla, kterého měla v zorném poli, vystřídal Rob Kterýten. Velké vylepšení to nebylo.
„Skolej vám ukazuju prstůch?" řekl.
„Pět," zašeptala slečna Rovnovodovážná.
„Ajto? No faň, třebars máte recht, vy umíte počí-tat," přikývl Rob a spustil ruku. „No, stal se v.
204

trošičku jako malér, teda nehoda, kapíro? Ste trošič-ku jako umrlá, teda po smrti, jasný?"
Hlava slečny Rovnovodovážné dopadla znovu zpět na zem. Mlhou čehosi, co nebylo tak docela bolestí, slyšela, jak Rob Kterýten říká někomu mimo její zorné pole:
„Hej, dyť sem se snažil jí to servírovat po kúš-čkách, slyšeli ste! Říkl sem dvakrát, že enem trosič-ku', a dvakrát taky jako', nae?"
„Připadá mi to, jako kdyby jedna moje část byla někde... hrozně daleko," zamumlala slečna Rovno-vodovážná.
„Tož, co se toho totok... v tom máte asiže prav-du," přikývl Rob, mistr jemného taktu.
Na hladinu husté polévky, která bublala v hlavě slečny Rovnovodovážné, vyplulo několik vzpomínek.
„Tonička mě zabila, že ano," zkonstatovala na-hlas. „Vzpomínám si, že jsem viděla, jak se ta postava celá v černém otáčí, a její vyraz byl strašlivý -"
„To byl zlojroj," potřásl hlavou Rob Kterýten. „To nebyla Toinetke! Ona se s tým bila! A pořád sa bije, kdesi tam vevnitřku! Zlojroj si nepamatoval, že máte dvě těla. A my jí musíme pomoct, paňo!"
Slečna Rovnovodovážná se posadila. To, co cítila, nebyla bolest, bylo to spíše něco jako... duch bolesti.
„Jak jsem to vlastně zemřela?" zeptala se una-veně.
„No, bylo tam cosi jak veliká raná a kdovíco dýmu ti takové věci," informoval ji Rob. „Vůbec žádný svin-stvo, kolem."
„No, tak to je alespoň částečná útěcha," vydechla slečna Rovnovodovážná a klesla zpět na zem.
205
„No dyť. Bylo tam akorát něco jako velký mračno j takového purpurového prachu, co vypadal jak dyž čmoud," iniciativně doplňoval Poťapaný Vilda.
„Kde je mé... vůbec necítím... kde mám své druhé
tělo!"
„No šak, to vyletělo v tem mračně toho červenýho dýmu," odpověděl jí Rob. „Eště dobrý, že ste měla jedno do foroty, co?"
„Má to v hlavě celý pozpřevracený," zašeptal Mr-ňavý Bohouš. „Musíš na to opatrně, pomalučku,"
„Jak takhle můžete žít? Dívat se na věci jen z jed-né strany!" promluvila najednou slečna Rovnovo-dovážná, aniž mluvila k někomu konkrétně. „Jak stihnu všechno udělat jen s jedním párem rukou a nohou? A ještě když můžu být jen na jednom místě a nikde jinde... jak to lidé dokážou? To je přece ne-možné..."
Zavřela oči.
„Paňo Rovnovodovážná, my vás potřebujem!" vy-křikl jí Rob Kterýten do ucha.
„Potřebujeme, potřebujeme, pořád potřebuje-me," zamumlala slečna Rovnovodovážná. „Čarodějku potřebuje každý. Nikoho nezajímá, jestli taky nepo-třebuje něco čarodějka. Dávat a zase dávat... víle su-dičce nikdy nikdo žádné přání nesplní, to mi věřte..."
„Paňo Rovnovodovážná!" zaječel Rob. „Teďkom nám nemožete umdlít!"
„Jsem zhulená," zašeptala slečna Rovnovodováž-ná. „Jsem hrozně zhulená... jako čibuk!"
„Paňo! Paňo Rovnovodovážná! Tam navrchu leží ta malá habounská bosorbaba jak mrtvá, je studená jak led a potí se jak ihovado! Bojuje s tou bestiou, co
206

má kdesi v sobě! A prohrává!" Rob se zadíval slečně do očí a zavrtěl hlavou. „Krucišpaprče! Katabyto! Zas sebú švácla! Friško, mládenci, mosime s ňou po-hnout!"
Stejně jako množství dalších malých tvorů mají i Fíglové na svou velikost až neuvěřitelnou sílu. Přes-to jich bylo zapotřebí celých deset, aby vynesli nehyb-né tělo slečny Rovnovodovážné do patra, aniž by jí zbytečně otloukali hlavu o schody. Nakonec ovšem nahoře použili její nohy, aby otevřeli dveře do Tonič-čina pokoje.

Tonička ležela na podlaze. Tu a tam se jí na těle pohnul nějaký sval.
Fíglové zvedli slečnu Rovnovodovážnou a opřeli ji v sedě o stěnu jako hadrovou panu.
„Jak tu habounskou bosorbabu přivedem k vědo-mí?" zajímal se Yan Habáně.
„No... já slyšel, že se lidi proberou, dyž se jim dá hlava mezi kolena," odpověděl nejistě Rob Kterýten,
Poťapaný Vilda si smutně povzdechl a tasil meč. „No mně se to zdá trochu drastický," prohlásil, „ale jestli mi ji podržíte pěkně rovně -"
Slečna Rovnovodovážná otevřela oči. Poněkud ne-jistě zamířila na Fígly a na tváři se jí objevil podivný, Šťastný" úsměv.
„No ne, víly!" řekla.
„U bohů, nae, mluví z cesty," zachmuřil se Rob Kterýten.
„Ne, ona má na mysli víly, jak si habouni myslej, že vypadaj," řekl Mrňavý Bohouš. „Ty maličký zářivý a zvonící stvořeníčka, co žijou v kytkách, létaj kolem, paktujou se s motýlama a tak."

„Co? Copak neviděli vobyčejný víly? Dyť ty sou horší než vosy!" zachmuřil se Yan Habáně.
„Na nějaký řečičky nemáme čas!" vyštěkl Rob Kterýten. Vyskočil slečně Rovnovodovážné na koleno.
„Ajto, paňo, my sme víly ze země - " zarazil se a podíval se tázavě na Bohouše.
„Zvonečků?" navrhl Bohouš.
„No jo, ze země zvonečků, kapíro, a našli sme tudle chúďato -"
„-princeznu," napovídal Bohouš.
„Ajto, princeznu, kerou přepadla smečka gráz-IŮch-"
„- zlejch skřítků," pokračoval Bohouš.
„No jo, zlejch skřítkůch, jasný, a vona je na tom zle, takže sme si řikali, estli nám nemůžete radit, co s ňou, jak se o ňu postarat -
„- dokud se neobjeví krásnej princ na velkým bílým koni vověšeným záclonama a neprobudí ju kou- ' zelným políbením," napovídal Bohouš.
Rob na něj vrhl zoufalý pohled a obrátil se k úžas- J lé slečně Rovnovodovážné.
„No, zrovna tak, jak to tuto můj kámo, víla Bohuš, akorát říkl," vypravil ze sebe.
Slečna Rovnovodovážná se pokusila zaostřit. „Ale na víly jste opravdu hodně oškliví," vyjádřila se.
„No ajto, pochopujte, ty víly, co vobyčejně vidíte, sou víly krásných kytek, kapíro," chrlil ze sebe ho-rečnatě Rob Kterýten a zoufale improvizoval. „My sme víly pro bodláky a durman a kozí nohu a blín a kopřivy, jasný? To by přeci nebylo fér, aby byly víly akorát v hezkejch kytkách, ne? Asi by to bylo dokon ce protivá zákonům, he? A teďkom... možete nám,

prosím, pomoct s tou princkou, túdle, dřívá než ju ty grázelové -"
„- zlí skřítci -" přerušil ho Bohouš. t
„No ja, než se vrátíja nacuryk?"
Celý udýchaný pak pozoroval tvář slečny Rovno-vodovážné.
Jak se zdálo, probíhal v její hlavě nějaký myšlen-kový proces.
„Jaký má puls? Rychlý?" zamumlala slečna Rov-novodovážná. „Říkáte, že je studená, ale že se potí? A rychle dýchá? To vypadá na šok. Potřebuje teplo, Zvedněte jí nohy. Dobře ji hlídejte. Pokuste se odstra-nit příčinu..." hlava jí zase klesla.
Rob se obrátil k Mrňavému Bohoušovi. „Ihovado vověšený záclonama? Kam chodíš na všecky ty blá-boly?"
„Zírej. Nedaleko Dlouhýho jezera je velikej dům a voni tam dycky večer čtou těm jejich malejm ha-bounům a já tam chodil a líhával sem v myší ďouře a poslouchal," bránil se Mrňavý Bohouš. „Jeden den sem se připlížil hodně blízko a koukal sem na ty obrázky, co byly v tý... knize, a voni na nich byli habouni, co si říkají řitiři, se štítama a v brnění a mě-li koně se záclonama -"
„No fungovalo to, ať už sou to bláboly nebo ne," přikývl Rob Kterýten. Podíval se na Toničku. Ležela na zemi, takže jí sahal zhruba k bradě. Z jeho pohle-du to bylo, jako když obchází malý pahorek. „Do psí nohy, že je mi ale ouvej, dyž vidim to ubohý chúďa v takovým stavu," řekl a potřásl smutně hlavou. „No tak, mládenci, stáhněte z postele tu deku, švihýc, švihýc, a polštář jí šoupněte pod nohy."

„Ehm, Robe?" začal Poťapaný Vilda. „No?" Rob zíral nahoru na bezvědomou Toničku, „Hele, jak se jí teda dostánem do tý hlavy? Musíš me mít cosi, co nás zavede dovnitřku."
„Ajto, Vildo, a já už vím, co to bude, protože po užívám hlavu k myšlování!" odpověděl mu Rob. „Vi-děli sme velkou malou habounskou bosorbabu moc-krát, nae? No a teďkom, vidíte tuten náhrdelník?"
Natáhl se nahoru. Stříbrný kůň sklouzl Toničce po řetízku a teď se jasně třpytil mezi několika jinými kouzelnými amulety na černém pozadí. „Jo?" pozvedl Vilda obočí. „Je to prezent vod toho barounovýho syna," při-kývl Rob. „A vona si ho nechala. Pokusila se přemě-nit v nějakýho patvora noci, ale něco ji přinutílo nechat ten přívěšek. Nemá ho enom na krku, ale oj v hlavě. Je pro ňu důležitý. Teďkonc nám stačí při-muňkovat na něho směrovej kámen a ten nám řeknš kde

vona je."
Poťapaný Vilda se poškrabal za uchem. „No to, ale já si myslel, že ona si myslí, že von je akorát pytel plev?" řekl. „Videl sem jí venku na procházce, a dyt pak se von vobjevil, zvedla ten svůj rypáček navrch a dívala sa na druhů stranu. Nemože ho ani zřít. Považ, kolikrát sem viděl, jak čekala skoro pětadva-cet minut na to, až on pojede vůkol, aby to na něho mohla urobit!"
„Ah, no možno, ale žádnej chlap neví, jak fungje.
Pozn. autora: Jestliže se najde někdo, kdo ví, a znamená, pak ví o cestování Nac mac Fíglů mnohem víc než kdokoliv jiný.
210

ženský myšlování," pokrčil Rob Kterýten bezradně rameny. „Pudem za tím íhovadem."

Z knihy „Víly a jak se jim vyhnout" od slečny Bystromíly Klíšťové:
Nikdo přesně neví, jak Nac mac Fíglové vstupují z jednoho světa do druhého. Ti, kdož Fígly viděli při cestování tímto způsobem, říkají, že Fíglové prostě pořádně zatáhnou ra-mena a vytrčí před sebe jednu nohu. Pak tak jako nějak zavrtí šlapkou nakročené nohy a jsou pryč. Říkají tomu „volátkový krok" a jediný komentář, jaký jsou k tomu Fíg-lové ochotní poskytnout, je; „Všechno to záleží na tom správným zavíklání kotníkem, kápíro?" jak se zdá, jsou schopni magickým způsobem cestovat mezí všemi druhy světů, ale ne stejně magicky na tom kterém světě. K tomuto účelu, jak ujišťují lidi, mají „nosiska".
Nebe bylo černé, i když slunce stálo vysoko. Bylo sotva chvíli po poledni a slunce osvětlovalo krajinu stejně jako za horkého letního dne, ale nebe bylo černé a nebyla na něm jediná hvězda.
To byla krajina myšlenek Toničky Bolavé.
Fíglové se rozhlíželi kolem. Zdálo se, že mají pod nohama pastvinu, zvlněnou a zelenou.
„Vona říká krajině, co je zač, a krajina zase říká Jí, co zač je vona," zašeptal Mrňavý Bohouš. „Na moju věru ukrejvá dušu krajiny ve svý hlavě..."
„Ajto, je to jasný," zamumlal Rob Kterýten „Ale nejsou tady žádný tvorové, všim sis? Žádný vobce. žádný ptakouni."
„Možno že... možno že je něco vystrašilo?" napad-lo Poťapaného Vildu.

211A opravdu nebyla tady vidět jediná známka živo-
ta. Vládlo tady ticho a klid. Tonička, která si potrpěla
na správná slova, by spíše řekla, že tady vládne ma-
jestátní ticho, což není to samé jako ticho. Majestátní
ticho naleznete například o půlnoci v katedrále.
"Tak no, clapoši," zašeptal Rob Kterýten. "Ne-
máme ani za mak tušáčo, na co možem narazit, tak
našlapujte tak jehko, jak to enem umíte, jasňačka?
A teď hledejte tu malů bosorbabu."
Všichni prikývli a vykročili kupředu tiší jako duů
chové.
Země před nimi mírně stoupala k nějakým ná-
spům. Postupovali opatrně, obávali se, aby nedli
do nějaké pasti, ale když šplhali na dva dlouhé pa-
horky vystupující z trávy a protínající se ve tvaru
kříže, nemohlo je nic zastavit.
"To udělali lidi," zkonstatoval Yan Habáně, když
vylezli nahoru. "Jako za starejch časů, Robe." Jeho
slova zmiela beze stopy, protože je nasálo ticho.
"Tady jsme někde fakticiky hluboko v hlavě Velký
malý bosorbaby," řekl Rob Kterýten a ostražitě se
rozhlížel. "Jenže my nevíme, co je udělalo!"
"Mně se to nelúbí, Tobe," ozval se jeden z Fíglů-
"Je tady kór moc ticho."
"Ajto, máš recht, Málo příčetnej Juro, ale to je
tím -"
"Ty si mý slunce, zářivý slunce-"
"Poťapanej Vilíku!" vyštěkl Rob, aniž přestal po-
zorovat podivnou krajinu okolo.

"Tadyk?" ozval se mu Poťapaný Vilda za zády.
"Pochopils, že jsem ti říkl, že ti dycky říknu, dyž
212

to potentuješ a budeš sa chovat hlúpo nebo ne-pří-pad...pad-no?"
„Ajto, Robe," potvrzoval Poťapaný Vilda. „A tuto byla zas taková chvíla, žejo?"
„Ajto."
Pak se vydali na další cestu, ale neustále se ostra-žitě rozhlíželi kolem. A pořád ještě vládlo majestátní ticho. Bylo to jako ten okamžik v koncertní síni těsně předtím, než začne hrát orchestr, jako ticho před bouří, jako kdyby všechny slabší a tišší zvuky kopců utichly, aby udělaly místo pro jeden mocný silný zvuk, který měl zaznít.
A pak našli koně.
Vídali ho tam doma, na Křídě. Ale tady nebyl vyrytý do boku kopce, ale rozkládal se jim před oči-ma. Všichni na něj upírali pohledy.
„Mrňavej Bohouši?" řekl Rob a posuňkem k sobě přivolal mladého barda. „Ty ses bard, ty pochopuješ tudlec požiji a sny. Co je todle? Proč je to tady naho-ře? To by přece nemělo bejt na vršku kopce!"
„To sou vážný skrejvky, pane Robe," odpověděl Bohouš. „Tohle sou fakt moc vážný skrejvky. Zatím si s tim nevím zařadit."
„Vona Křídu dobře zná. Proč má todle najednou postavený špatně?"
„Akorát vo tom přemejšluju, pane Robe."
„A nemoh bys vo tom přemejšlovat rychlejc, co?"
„Robe?" ozval se v té chvíli Yan Habáne, který se přibližoval rychlým krokem. Předtím vyrazil kupře-du na zvědy.
„Jo?" podíval se na něj Rob.
„No, měl bys radši jít a mrknout na totok..."
213
Na vrcholku kopce stál pastevecký domek na čty-řech kolech, s vyřezávanou střechou a komínem pro bachratý sporáček. Stěny uvnitř byly pokryty žluto-modrými obaly tabáku Šťastný námořník. Tu a tam na nich visely staré sáčky a vnitřní strana dveří byla pokryta křídovými čárkami, to jak si babička Bolavá zaznamenávala počty ovcí i dnů. A byla tam úzká železná postel, pohodlná díky starým ovčím kozím a vycpaným pytlům od zásob.
„Tak co, pochopuješ z toho něco, Mrňavej Bohu-šů?" nadhodil Rob. „Možeš nám říct, kde ta velká malá bosorbaba je?"
Mladý bard vypadal ustaraně. „Ehm, pane Robe, víte, voni mě menovali bardem teprvá, než sem při-šel k vašemu klanu. Teda, jasnačka, že znám ty pís-ničky a tak, ale v týehto věcách nemám žádnou pra-xu...!"
„Ajto?" zamračil se Bob Kterýten. „A říkni mně, kolej asi bardůch sa procházelo v hlavách a snách bosorbab?"
„Ehm... no co já vim, tak ani jeden, o kterým bych slyšel, pane Robe," připustil Bohouš.
„Tož tak. Už včíl o tom ty víš víc než kterýkoliv bard nebo haboun," sdělil mu Rob. Pak vrhl na mla-díka úsměv. „Snaž se, jak najlepší umíš, ogare. Nic víc od tebe nechcu."
Bohouš vyhlédl ze dveří domku a zhluboka se na* dechl. „Potem bych myšloval, že se ukrývá kdesi nablízku, jako zvíře, dyž ho někdo nahání, pane Ro-be. Tohle je malej kúšček její paměti, místo, kde bý-vala její babička, místo, kde sa vždycky cítila v bez-pečí. Říkl bych, že sme v samém prostředku její dušo,
214

V tom kúsku, co je pořád eště ona sama. A já mám za ňu strach. Su zhukaný jak králík.
„Proč to?"
„Protože sem pozoroval stíny, pane Robe," odpo-věděl Bohouš. „Slunko se hýbe. Pomalu klesá důle."
„Ajto, a co jako? To slunko obyčejně dělá -" začal Rob.
Bohouš prudce zavrtěl hlavou. „Nae, pane Robe! Vy nepochopujete. Já chcu říct, že to není slunko toho velkýho širýho světa. Je to slunko její duše!"
Fíglové se zadívali na slunce, pak na stíny a na-konec na Bohouše. Ten odvážně pozvedl bradu, ale bylo vidět, jak se mu třese.
„A až nastane noc, tak vona umře?" ujišťoval se Rob.
„Sou horší věci než smrť, pane Robe. Dostane ju zlojroj, vod hlavy k patě -"
„Tak to sa nesmí stát!" vykřikl Rob Kterýten tak nečekaně, že se Bohouš leknutím zapotácel nazpět. „Je to silná habounská malá děvčica! Postavila se králce a měla jenom panvicu na smažení!"
Mrňavý Bohouš polkl naprázdno. Věděl o mnoha věcech, kterým by se byl postavil mnohem raději než teď Robovi

Kterýtenovi. Ale nezbývalo nic jiného.
„Promiňte, pane Robe, ale v téj chvíli měla železo a byla na rodným trávníku. A včíl je daleko, moc daleko, od svýho domova. A jak zlojroj totok místo najde, tak ho stiskne a spresuje ho tak, že už pro todle místo nebude místo, a přinde noc a -"
„Vodpusť, Robe, já mám nápad!"
Byl to Poťapaný Vilda, který si nervózně mačkal ruce, Všichni se obrátili k němu.
215
„Ty máš nějakej nápad, jo?" ujišťoval se Rob.
„Ajto, a estli ti ho řeknu, tak nechci, abys zase říkl, že je to ne-pří-pad-lý, jasný, Robe?"
Rob Kterýten si povzdechl. „Dobrý, Vilíku, máš mý slovo."
„Tak teda," začal Vilda a prsty se mu zaplétaly a zase rozplétaly, „co je todle místo jinýho než to jediný místo, který eště má? Co je to jinýho než její jediná pastvina? Estli nedokáže s tou bestiou bojovat tady, tak už s ňou nedokáže bojovat nikde jinde!"
„Akorát, že zlojroj sem nepřinde," přerušil ho Bohouš. „Von ani nemusí. Jak bude vona slábnout, todle místo postupně vybledne a zmizí."
„A do psí nohy," zamumlal Poťapaný Vilda. „No jo, ale nápad to zas nebyl špatnej. Aj dyž nefunguje."
Rob Kterýten si ho nevšímal. Rozhlížel se vnitř-1 kem pastýřského domku. Můj chlap musí užívat hla-vu aj k něčemu jinému než k tomu, aby s ní flákal li-di, řekla mu Žanina.
„Poťapaný Vilík má recht," prohlásil tiše. „Totok je plac, kde sa ona cítí v bezpečí. Drží zem, má ju v očích. Ta bestia jí tady nikdy nemože ublížit. Tady ona má silu. Ale bude to její kriminál, estli s tým monstrem nebude bojovat. Bude tady zamčítá a bu-de sa enem dívat, jak její život padá dolu do ‚aha'. Bude tady zamčítá, bude zízat na svět malým okýŠ-kem a bude pozorovat, jak se jí lidé kolem začínajú bát a ju začínajú nenávidět. Tožto! My tu bestiju proti její vůli dovalíme sem a tady oštara oštarná aj pojde!"
Fíglové se rozjásali. Nevěděli sice přesně, o co se jedná, ale líbilo se jim, jak to zní.
216

„A jak?" ozval se Mrňavý Bohouš.
„To ses musel zeptat akorát na toto?" zamračil se na něj Rob Kterýten s trpkým přízvukem. „A mně už se to s tým myšlováním začínalo docela dařit -"
Otočil se. Ode dveří, odněkud z míst nad jeho hlavou, se ozval skřípavý zvuk.
A skutečně, v horní části dveří, napříč přes řady napůl setřených čárek se jedno po druhém objevova-la písmena psaná neviditelnou rukou.
„Slova," vydechl Robert Kterýten. „Ona sa nám pokúšá něco říct!"
„Ajto, je tam psaný -" začal Bohouš.
„Já sám dobře vim, co sa tam praví!" vyštěkl Rob Kterýten. „Já znám, jak to číst! Praví sa tam... toto je koláčový písmeno, a to druhý je jako zub a todle nakrojenej koláč s háčkem a pak dlouhá čára s krát-kou čárkou. Za tým máme to, čemu říkáme mezera, dál je zaseje zub, sedící chlap, cikcak nahoru a dolu nahoru písmeno a domeček.
Na druhým řádku je chlap s roztaženejma ruka-ma, postavenej hřebínek, břicháč, co de, a eště jed-nou břicháč, co stojí, a zaseje postavenej hřebínek, cikcak nahoru, dolu, nahoru písmeno, chlap s rozta-ženejma rukama, chlap se zvednutejma rukama a čár-kou a cikcak nahoru a dolu písmeno.
Na třetím řádku se píše had s háčkem, chlap s roz-taženejma rukama a háčkem, domeček, had, chlap h roztaženejma rukama, cickeaknahoru dolu nahoru písmeno, chlap se zvednutejma rukama a čárkou. Na čtvrtým řádku nahoru dolu nahoru cickeak písmeno, domeček s čárkou, dva špičatý kopce, koláčový pís-meno, tlustej chlap, co de s háčkem, cikcak nahoru
217

dolu nahoru, dlouhá čárka s krátkou čárkou a chlap, co de a ukazuje. To je celý!"
Pak spokojeně ustoupil, dal si ruce v bok a pro-hlásil: „No? Bylo to čtení, co sem včíl udělal, lebo nae?"

Většina Fíglů pochvalně pokřikovala a někteří do-konce zatleskali.
Mrňavý Bohouš zvedl oči ke slovům napsaným křídou.
Pak se podíval na výraz v Robově tváři.
„Tož ajto," řekl nakonec. „Vedete si báječně, pane Robe. Ovčí vlna, terpentýn a tabák Šťastný námoř-ník."
„No... prima, akorát... to by dokázal každej, pře-číst ty písmeny dohromady," odpověděl mu Rob Kte-rýten pohrdavě.
„Ale jeden musí byt nějaký machr, aby to uměl rozdělit na ty malý Škaredý kúščky, co sa jim říká písmenka. A hodně velkej machr, aby pak poznat aj to, co to značí všechno dokopy."
„A co to teda je?" obrátil se k němu Mrňavý Bo« houš.
218

„Znamená to, barde, že se teď vydáte na čórku, pudete krást!" Ostatní Fíglové se rozjásali. Zatím to ani jeden z nich moc nestačil sledovat, ale tohle slovo znali dobře. "A bude to čórka, co si ju bude každý dlouho pamatovat!" zaječel Rob k všeobecnému nad-šení. „Poťapaný Vildo!"
„Tadyk!"
„Ty budeš velitel! Ty sice nemáš mozek velký ani coby chrust, ale co se týče počórky, nejni nad tebe ve světě rovného! Musíš zčórovat vovčí vlnu, terpentýn a nějakej ten báček Šťastnej námořník! Seženeš to a dáš to tý velký bosorbabě, co má dvě těla. Říkni jí, že to musí udělat tak, aby to zlojroj ucejtil, kapíro? To ho přivede sem! A musíš sebou pěkně švihnut, protože slunko pořád klesá! Ty teďka budeš vokrá-dat samotnej čas, je ti to jasný? Nějaký votázky?"
Poťapaný Vilda zvedl jeden prst.
„Jáakorát pro pořádek," prohlásil, „ale musím říct, že to bylo hodně krutý vod tebe a byl sem moc dotče-ný, dyž si říkl, že nemám mozek ani jak dyž chrust..."
Rob zaváhal, ale v okamžiku se vzpamatoval. „Aj-to, Poťapanej Vilíku, ty máš recht. Bylo to vodě mě nesprávný a nespravedlivý a neměl sem říct něco takovýho. To ale bylo v tomtok momentnim zápalu a já toho lituju. Tak jak tady včíl před tebú stojím, řekám: Poťapaný Vilíku, máš mozek jak chrust a já se pustím do prálky s každým, který by chtěl říkat něco inýho!"
Obličej Poťapaného Vildy se roztáhl do širokého spokojeného úsměvu, ale pak se poskládal do ustara-ných vrásek.
„Ale ty si tu náčelník."
„Nae na tej výpravě. Já zvostávám tu. Mám k to-

bě všecku důvěru a věřím, že budeš dobrej náčelník na tý výpravě a že to celý zase nepotentuješ, jaks to udělal sedmnáctkrát naposled!"
Z davu se ozvalo mnohohlasé zasténání.
„Podívejte se na slunce, jo!" řekl Rob a ukázal k obloze. „Co tady řečnujem, zasejc sa pohnulo. Ně-kdo mosí zvostat s ňou! Nedovolím, aby někdo říkl, že sme ju tady nechali umřít samotnú! Tak a teďka švihýc, vy vodpuzové, nebo vám to vysvětlím mečem naplocho!"
Pozvedl meč a výhružně zavrčel. Dali se do běhu.
Rob Kterýten opatrně odložil meč a pak si sedl na schůdky pastýřského domku, aby pozoroval slunce.
Po nějaké chvíli si něco uvědomil...
Hamiš-letec vrhl pochybný pohled na koště sleč-ny Rovnovodovážné. Viselo pár desítek centimetrů nad zemí a dělalo mu starosti.
Nadhodil si na zádech batoh, v němž měl padák, i když to prakticky byly „natahovačky", protože byíy vyrobeny z provázků a Toniččiných nejlepších neděl-ních kalhotek. Byly samozřejmě pečlivě vyprané. Po-řád ještě na sobě měly kytičky, ale co se týkalo toho dostat odvážného Fígla bezpečně na zem, nebylo nad ně. Měl pocit, že je bude dnes potřebovat.
„Dyť to nemá peří?" stěžoval si.
„Hele, nemáme čas se přít!" zamračil se Poťapaný Vilda. „Velice spěcháme, pochopuješ, a ty si jediný, kdo zná, jak létat!"
„Koště, to nejni lítání," mračil se Hamiš. „To je magie. Dyť to nemá peroutky. Takovejm věcem já nerozumím!"

Ale Yan Habáně už přehodil přes rozčepýřený konec koštěte kus provázku a šplhal nahoru. Ostatní Fíglové ho následovali. „Jo, a mimo teho, jak se vlast-ně ty krámy dirigujou?"
„No a teďka, jak ty to děláš s ptakounama?" ze-ptal se Poťapaný Vilda.
„No, to je jednoduchý. Přeneseš prostě váhu, ale -"

„Tak jo, vím, že to cestou zmákneš," přerušil ho Vilda. „Dyť to lítání nemůže bejt až tak těžký. Doká-žou to aj kačeny, a ty nemaj vůbec žádnej mozek."
Bylo jasné, že nemá cenu se dál přít, a proto se už o chvilku později Hamiš opatrně obkročmo po-souval po násadě koštěte. Ostatní Fíglové se v cho-máči drželi štětin koštěte a spokojeně se bavili mezi sebou.
Ke štětinám pak bylo připoutáno několik předmě-tů, které vypadaly jako tyčky, kusy hadrů, obnošený klobouk a nahoře pak ukradený plnovous.
Díky této zátěži navíc ukazovala násada koštěte do mezery mezi korunami ovocných stromů. Hamiš si povzdechl, zhluboka se nadechl, stáhl si přes oči letecké brýle a položil ruku na vyleštěný kousek ná-sady, který měl před sebou.
Koště se začalo pomalu pohybovat vzduchem. Ze skupinky Fíglů se ozval jásot.
„Vidíš? Nepřál jsem ti, že to bude fajnový?" volal Poťapaný Vilda. „Ale nemoh bys to přinutit letět kapku rychleji?"
Hamiš se znovu opatrně dotkl vyleštěného kusu násady.
Koště se zachvělo, na okamžik ve vzduchu zne-hybnělo a pak vystřelilo k nebi, zatímco za sebou

nechávalo zvukovou stopu, která zněla asi takto: Ajejkotešmankotedopsínohycoseto...
V tichém světě Toniččiny hlavy zatím Rob Který-ten znovu uchopil svůj meč a pomalu se začal krást po trávníku.
Bylo tam něco malého, co se hýbalo.
Byl to drobný ostnatý keř, který rostl tak rychle, že se jeho výhony viditelně hýbaly. Jeho stín tančil po trávě.
Rob Kterýten ho upřeně pozoroval. Malý keřík, který rychle roste,..
Pak si vzpomněl na to, co jim povídala stará kelda, když byl ještě docela malý.
Kdysi byla země jediný nekonečný prales, hus-tý a temný. Pak přišli lidé a začali porážet stromy. Vpustili dovnitř slunce. Na mýtinách začala růst trá-va. Pak tam habouni přivedli ovce, které žraly trávu, a habouni taky přinesli věci, které rostly v trávě -semenáčky stromů. A tak zemřel temný prales. V pra-lese nebylo mnoho života, ne jakmile se za vámi jednou zavřely mohutné kmeny věkovitých velikánů. Bylo v něm temno jako na dně moře a husté koruny bránily světlu, aby proniklo k zemi. Občas se ozvalo zapraskání suché větve, která se ulomila, nebo zaha-rašení žaludu, který upustila veverka, a on pak padal od větve k větvi dolů do temnot. Většinou tam bylo jen horko a ticho. Kolem krajů pralesa byly domovy mnoha stvoření. Uvnitř toho věčného porostu byl ale domov dřeva.
Pastviny, které se koupaly ve sluneční záři, však žily, rostly na nich stovky trav a květin a žili tam

ptáci a hmyz. Nac mac Fíglové to znali lépe než kdo-koliv jiný, protože tomu všemu byli mnohem blíže. To, co z dáli vypadalo jako zelená poušť, se zblízka měnilo v malou hučící džungli plnou života...
„Aha," řekl Rob Kterýten. „Takže tohle je tvoja hra, ano? Nále sem sa nedostaneš!"
Ťal po pichlavém keříku mečem a rychle ustou-pil.
Ševelení listů někde za jeho zády ho přinutilo se otočit.
Za ním ze země vyrazily další dva keříky. A hned za nimi třetí. Rozhlédl se po pastvině a viděl, že se na ní objevilo několik stovek keříků, které se začaly drát ke slunci.
I když cítil starost a obavy, jaké ještě nikdy v ži-votě necítil, Rob Kterýten se usmál. Jestliže existuje něco, co Fígl miluje, pak je to vědomí, že ať udeří kam udeří, dopadne rána na nepřítele.
Slunce pomalu zapadalo, stíny se prodlužovaly a pastvina umírala.
Rob se vrhl do útoku.
Ajvajkrucyétyrknjeminákunototokjejdamáku...
Co se udalo v průběhu Fíglího pátrání po správné vůni, bylo zaznamenáno několika svědky (pomineme saimozřejmě všechny ty sovy a netopýry, které z noč-ní oblohy srazila vzdušná vlna vyvolaná koštětem, řízeným hloučkem ječících modrých mužíků).
Jedním z nich byl Starý číslo 95, beran, který patřil jednomu farmáři, jemuž chyběla sebemenší špetka představivosti.
Jenže všechno, co si beran pamatoval, bylo, že v noci náhle zaslechl jakýsi po-

divný zvuk a po hřbetě že mu přelétla chladná vzdu-chová vlna. Tím to pro Starého 95 skončilo, takže se vrátil k úvahám o trávě.
Šmankotemajkomojacosemkomutosnadjáseztoho...
Pak to byla Mildred Tlačilová, stará sedm let, dcera onoho farmáře, který vlastnil Starého 95. Jed-noho dne, když už byla dávno dospělá, vyprávěla svým vnoučatům o noci, kdy přišla dolů se svíčkou v ruce, protože měla žízeň a chtěla se napít, a za-slechla zvuky pode dřezem...
„A zaslechla jsem takové slabé hlásky, víte, a je-den říkal: ‚Hele, Vilíku, neměl bys to slopat, podívej se, na téj flaši je cedulka a na ní stojí JED.' Druhý hlas pak mu odpověděl: ‚Ajto, barde, to voni to tam enom tak dávajú, aby si z toho člověk nedal ani malý klút.' A ten první hlas řekl: ‚Vilíku, dyť je to jed na krysy!' A ten druhý odpověděl: ‚Tak je to faň,

ja přeci nejsu krysa!' Potom jsem otevřela skříňku pod dře-zem, a co myslíte! Byla plná vil! A ty víly se na mě zadívaly a jedna z nich řekla: ‚Takže, dyž už se ti vo nás zdá, habounská malá eérečko, nemohla bys nám říct, kde tadyk máte terpentýn, ne?' A tak jsem jim řekla, že je venku ve stodole, a on povídá: „Ajto? Tak bérem paly. Ale tuto máš malý dárek od vil pro ha-bounskou malou cérku, která teď pude nazpátky do postele a bude se jí cosi zdát dál!' A byly pryč!"
Jedno z vnoučat, které naslouchalo s otevřenými ústy, řeklo: „A co ti to dali, babičko?"
„Tohle!" Mildred pozvedla stříbrnou lžičku. „A nej-podivnější je, že je úplně stejná jako lžičky, které

měla moje maminka, ty, co tajemně zmizely téže noci ze zásuvky! Od té doby ji nosím pro štěstí!"
Všichni lžičku chvilku obdivovali. Pak se další vnouče zeptalo: „A jak ty vily vlastně vypadaly, ba-bičko?"
Babička Mildred se nad tím zamyslela. „No, ne-byly tak hezké, jak byste čekali," řekla nakonec. „Ale každopádně byly mnohem víc cítit, než byste čekali. A těsně potom, co zmizely, bylo slyšet něco jako -"
Ajejkymankotekrucišuvšechvšudy-
Lidé v hostinci U královských nohou (majitel si všiml, že existuje spousta hospod a hostinců se jmé-ny jako U královské hlavy, U královského srdce nebo U královského ptáka) zaslechli zvenčí nějaké zvuky a zvedli hlavy.
Po minutě nebo dvou se dveře s třeskem rozletěly.
„Brej večír vám všem, lidi habouni!" zahulákala postava na prahu.
V místnosti se rozhostilo zděšené ticho. Strašáku podobná postava vykročila k baru. Každá noha jí šla na jinou stranu a chůze ji evidentně namáhala, takže se vděčně opřela o pult. Hned vzápětí u něj poklesla téměř na kolena.
„Pořádně velikej hlt vašej nejlepší whisky, můj dobrý chlape barmane," ozvalo se odněkud zpod klo-bouku, který padal postavě hluboko do tváře.
„Mám dojem, že už máš odpito až až, příteli," od-pověděl hospodský a jeho ruka se pomalu plížila k o-bušku, který měl pod pultem pro speciální hosty.
„Komu říkáš kámo, mužskej?" zařvala postava

a pokusila se narovnat. „To je slovo do prálky, abys věděl! A já vůbec neměl dost pitího, protože kdybych už byl dosyta naslopaný, jak bych měl eště všecky tytok peníze, he? No? Odpověz mně?"
Jedna ruka postavy spíš spadla než vklouzla do kapsy kabátu, potom se zase trhaně zvedla a dopadla na výčepní pult. Na všechny strany se rozkutálely prastaré zlaté mince a z rukávu vypadly dvě bohatě zdobené stříbrné lžičky.
Ticho v hospodě se ještě prohloubilo. Tucet očí pozoroval zářivé kotoučky, které se točily na barpul-tu a kutálely po podlaze.
„A taky chci čtvrtkilový balení báčku Šťastnej námořník," prohlásila postava.
„Ale samozřejmě, pane," pospíšil si hospodský, kterého vychovali v úctě ke zlatým mincím. Sáhl pod pult a jeho výraz se najednou změnil.
„Oh, je mi to moc líto, pane, ale ten tabák je vy-prodaný. Šťastný námořník je velmi žádaná značka. Máme ale celou řadu jiných -"
Ale to už se postava obrátila směrem k hostům baru a prohlásila;
„Tak dobroš, dám hrst zlaťáků prvnímu zpapr-čencovi, který mně dá fajfku tabáku Šťastnej námoř-nik!" vykřikl podivný muž.
Místnost vybuchla. Stoly zaskřípaly, židle padaly,
Strašák popadl první dýmku a vyhodil do vzdu-chu několik mincí, V pranici, která okamžitě začala, se obrátil zpátky k baru a řekl: „A já si dám ten krapet whisky, chlapošu, skoréj než odendu. Ale no, Yane Habáně, ty ne! Styď sa! Vy nohy, tam důle, vy také zklapnite mucholapky! Nějakej ten mrňavej

půllitřík whisky nám nemože škodit! Co říkáš? Von někdo umřel a ty seš teďkom Velkej chlap ? Tak za-stav ušále, vodpuzo, náš Rob je tam samotný? A co já si dám taky panáka! Ne, to nedáš! Von by si taky dal!"

Chlapi, kteří se prali na zemi a odstrkovali jeden druhého, aby se dostali k mincím, se přestali tahat a obrátili se k tělu, jež se hádalo samo se sebou.
„Jenže já su v lebezni, nae? A hlava velí! Nebude přeci poslúchat pár kole!/ Já říkal,že je potrúblé nápad lézt do nějaký hospody, Viliku! Dyť víš, že měli vždycky potíž se z ní dostat! No estli možu mlu-vit za nožiska, tak my tady nebudeme

stát a čekat" až se hlava naláme jak piškoty, to teda pěkně děkan "'
K hrůze všech přítomných se celá spodní polovi ' postavy obrátila a vykročila ke dveřím, což způsobi-lo, že horní polovina přepadla dopředu na pult. Se-vřela v zoufalém gestu rukama okraj nálevního pul-tu a podařilo se jí říci: „Tak faň! A nemoh bych si dát aspoň jedno vajco na tvrdo?" Pak se postava
... přetrhla napůl. Nohy popošly o několik kroků ke dveřím a padly k zemi.
V šokovaném tichu se ozval hlas odněkud z kal-hot: „A do psí nohy! Je čas se vypařit!"
Ve vzduchu se něco zamíhalo a dveře a třeskem zapadly.
Po chvíli se jeden z hostí odvážil popojít kupředu a nohou opatrně strčil do hromádky klacíků a staré-ho oblečení, která zbyla po podivném návštěvníkovi. Klobouk se skutálel na zem a host zděšeně uskočil.
Rukavice, která ještě visela na okraji pultu, spad-la na zem s hlasitým kožnatým plesk!

„No, koukněte se na to takhle," řekl hospodský.
„Ať už to bylo cokoliv, nechalo to tady alespoň obsah
kapes !"
Zvenčí sem dolehlo něco, co znělo zhruba jako: DržsematlákutomáŠztohotytentononczjovááá...
Koště narazilo do doškové střechy domku slečny Rovnovodovážné a zůstalo v ní trčet. Fíglové, kteří se stále ještě prali mezi sebou, z něj odpadli v jednom zpěněném chomáči. V zápasící, navzájem se tlukoucí skupině se vkutáleli do domku a zatímco část z nich dále vedla osobní gerilový boj, vystoupali po scho-dech. Když vrazili do Toniččina pokoje, stále ještě se kopali a tloukli hlavami a těch několik jejich brat-ří, kteří tam zůstali, aby hlídali bezvědomou slečnu Rovnovodovážnou, se k nim z čiročirého zájmu při-dalo.
Postupně si ale bojující jeden po druhém uvědo-movali jakýsi zvuk. Byl to jek myšdud a zatínal se do myslí bojujících jako meč. Ruce svírající krky zne-hybněly, pěsti se zarazily uprostřed nápřahu, kopan-ce zůstaly viset ve vzduchu.
Po tvářích Mrňavého Bohouše, který hrál Všech-ny ty krásné kytky, nejsmutnější píseň na světě, sté-kaly slzy jako hrachy. Byla o domově, o matce, o všech těch krásných časech, které už se nikdy nevrátí, a o tvářích, které už nikdy nespatříme. Fíglové pus-tili jeden druhého, sklopili oči, upřeli pohledy na špičky vlastních nohou a osamělé tóny kolem nich zpívaly o zradě a falši a o porušení slibů -
„Styďte se!" vykřikl Mrňavý Bohouš, který vy-plivl náústek myšdud. „Styďte se! Zrádcové! Prorad-

níkové! Styďte sa až do morku vašich mizernej kostí! Váša bosorbaba bojuje o svoju vlastnú dušu! To už nemáte čestnosti, ani co by za nehet vlezlo?" Odho-dil myšdudy, které s kvíknutím umlkly, „Proklínám svoje nohy, že mě tady nesou a dovolí mně stát před varna! Styďte se, že tady stojíte na slunku! Ubo-há kelda, která vás zrodila! Zrádcové! Salátové! Jak jsem se já, chúďa, dostal do takovej smečky nanič-hodníků, pazgřivců a špíny? Chce sa tady některý chlap prát? Tak ať se popasuje se mnú! Ajto, nech bojuje se mnú! A já tady přísahám při kostěný harfě, že s ním vytřu největší hloubku mořskou, pak s ním nadělám pár dalších lavórů na měsíci a nakonec ho přinutím, aby sám dojel do pekelnej díry na sedle z ježčí koze! Aříkám vám, že moja zuřivost je jak sila búřky, která rozdrtí aj velehory na hromádku písku! Kdo z vás se odváží postavit se mně?"
Yan Habáně, který byl skoro třikrát tak vysoký jako Mrňavý Bohouš, ucouvl, když se malý bard po-stavil přímo před něj. Ani jeden z Fíglů by v tom okamžiku nepohnul ze strachu o život ani prstem. Být při tom, když barda popadne záchvat zuřivosti, to byl děsivý zážitek. Bard dokázal používat slova jako meč.
Poťapaný Vilda se pomalu vyšoural kupředu.
„Je jasný, barde, že si napaprčený," zamumlal. „To všecko je moja vina, protože su hiúpý. Měl jsem se pamatovat, jak je to s nama a hospodáma."
Vypadal tak zničeně, že se Mrňavý Bohouš Vele-brada trochu uklidnil.
„Nuž tak dobře," odpověděl, ale velmi chladně, protože tolik vzteku najednou nespolknete. „Dobře,"

přikývl. „Vic už o tom řečnovat nebudem, ale budem si to pamatovat, ajto?"
Ukázal na spící Toničku „Tož včil seberte vlnu, báček a terpentýn, kapíro? Některý vytáhněte špunt z tej flaše a nalejte krapet na nějakú tu handru. A nik-toš, je jasný, co říkám? Niktoš z tej flaše nebude slo-pat, jasný?"
Fíglové padali jeden přes druhého, jak se snažili vykonat jeho příkazy. Ozval se páravý zvuk, když jeden z nich bral „nějaký ten hadr" z podolku sukně slečny Rovnovodovážné.
„Dobře," řekl Mrňavý Bohouš. „Poťapaný Vilíku, ty zeber všecky ty tři věci a polož je tý malý haboun-ský bosorbabě na hruďu, kde je može cítit."
„Jak je može cítit, dyž je tuhá jak solenej hery-nek?" řekl Vilda.
„Její nos nejni," odsekl bard.
Tři základní vůně pasteveckého domku byly roz-loženy pod Toniččinu bradu. „Tak a teďkom po-čkáme," pokračoval

Mrňavý Bohouš. „Budem čekat a dúfat."
V malé ložnici, kde spaly dvě čarodějky a hemžil se dav Fíglů, bylo dusno. Netrvalo dlouho, než se tři vůně, nebo pachy, jak pro koho, zvedly, propletly a naplnily vzduch.
Toniččin nos se zachvěl.
Nos je velký myslitel. Má skvělou paměť - napros-to dokonalou. Tak dobrou, že vás dokáže ve vzpomín-kách vzít tak daleko nazpět, až to zabolí. Mozek mu v tom nedokáže zabránit. Mozek s tím nemá nic spo-lečného. Zlojroj dokázal kontrolovat mozek, ale ne-
'230

dokázal kontrolovat žaludek, který se obrátil naru-by, když letěl na koštěti. A na nosy už vůbec nesta-čil...
Pach ovčí vlny, terpentýnu a tabáku Šťastný ná-mořník dokázal odvést myšlenky daleko, zpět na tiché místo, teplé a bezpečné, kde nehrozilo žádné nebez-pečí...
Zlojroj otevřel oči a rozhlédl se kolem.
„Pastevecká chatrč?" řekl.
Posadil se. Otevřenými dveřmi dovnitř proudilo rudé světlo, které pronikalo mezi kmínky keřů, ros-toucích všude kolem. Mnohé z nich už byly velké a vrhaly dlouhé stíny. Rudé slunce vypadalo jako za mřížemi. Kolem pastýřského domku ale byly po-sekány,
„To je jen nějaký trik," řekl. „Není to k ničemu. My jsme ty. Myslíme jako ty. Jsme lepší, když mys-líme jako ty, nežli ty, když myslíš."
Nic se nestalo.
Zlojroj vypadal jako Tonička, i když tady byl o ně-co vyšší než ona, protože Tonička si myslela, že je o něco vyšší, než ve skutečnosti byla. Vyšel z domku a vystoupil na pastvinu.
„Připozdívá se," řekl do ticha. „Podívej se na stro-my. Tohle místo umírá. Nemusíme utíkat. Už brzo to bude všechno naší součástí. Všechno, čím skutečně můžeš být. Jsi pyšná na svůj malý kousek země. My si pamatujeme dobu, kdy ještě nebyly žádné světy! My - ty dokážeš změnit věci mávnutím ruky. Můžeš udělat věci dobré nebo špatné, ty můžeš rozhodovat, které jsou které! Nikdy nezemřeš!"
231
„Tak proč se potom potíš, ty velkej pytle hnoje? No to je ale zpaprčenec!" ozval se mu hlas za zády.
Zlojroj se na okamžik zavlnil. Jeho tvar se vi zlomcích vteřiny několikrát změnil. Bylo možno za-hlédnout kousky Šupin, ploutví, zubů, špičatého klo-bouku, drápů a pak to byla znovu Tonička, která se usmívala.
„Oh, Robe Kterýtenejsme tak rádi, že tě vidíme," řeklo to. „Můžeš nám pomoci -?"
„Nezkúšej se na me hrát tudlcc hambadůru!" vy« křikl Rob, který ve vzteku poskakoval sem a tam. „Já poznám zlojroj, dyž ho vidím! U psí nohy, ty třebuješ pořádně nakopat řiť!"
Zlojroj se znovu změnil. Stal se z něj lev se zuby dlouhými jako meče a zařval mu do tváře.
„Aha, tož tak je to, jo? Chvilku tu vyčkaj!" Rob udělal několik rychlých skoků a zmizel.
Zlojroj na sebe vzal znovu Toniččinu podobu.
„Tvůj malý přítelíček je ten tam," řekl. „No tak, vylez, Tak už konečně vylez! Proč se nás bojíš? My jsme ty. Nebudeš jako ti ostatní, jako ta tupá zvířata, ti hloupí králové a chamtiví mágové. My spolu -"
Rob Kterýten se vrátil a v patách měl... kdekoho,
„Ty nemožeš umřít," zaječel, „ale budeš si skuví-ňat a prosit bys mohl!"
Zaútočili.
Fíglové mají ve většině bojů jednu výhodu -jsou totiž malí a bojují s velkými nepřáteli. Když je někdo malý a rychlý, špatně se do něj trefuje. Zlojroj bojoval tak, že neustále měnil tvar a podobu. Meče zvonily na šupinách, hlavy narážely na drápy - zlojroj se točil po pastvině, vrčel a řval a bral na sebe všechny mi-
232

nulé podoby, aby odrazil každý útok. Jenže Fígly je těžko zabít. Odhození se odráželi, zašlápnutí vyska-kovali jako pera a snadno uhýbali zubům a drápům. Bojovali...
...a země se zatřásla tak náhle, že se i zlojroj za-potácel.
Pastýřský domek zapraskal a začal se nořit do pastviny, do země, která se otvírala stejně snadno jako máslo. Keřovité stromy se začaly třást a padaly jeden přes druhý, jak někdo v zemi přetínal jejich kořeny.
Země se... zvedla.
Fíglové se kutáleli po čím dál tím příkřejším úbočí a viděli, jak se kopce zvedají až k obloze. To, co tam bylo, co tam bylo

odedávna, se teď ukázalo naprosto jasně.
K tmavnoucí obloze se zvedala hlava, ramena a hruď... někdo, kdo ležel a z koho vyrůstaly pastvi-ny, jehož ruce a nohy tvořily pahorky a údolí Dů-lin, si teď sedal. Pohyboval se s pomalostí kamene a kolem něj se přesouvaly a pukaly miliony tun kop-ců. Co vypadalo jako dva dlouhé horské hřbety ve tvaru kříže, se stalo obrovskými pažemi, které se otvíraly.
Ruce s prsty delšími než domy se natáhly dolů, uchopily zlojroj a zvedly ho do vzduchu.
Někde daleko zazněly tři údery. Ten zvuk, jak se zdálo, přicházel z vnějšího světa. Fíglové, kteří se zastavili na menším pahorku, který byl jedním kole-nem obrovské dívky, si jich nevšímali.
„Vona říká zemi, co je, a zem říkají, kdo je vona," ozval se tiše Mrňavý Bohouš Velebrada a slzy mu
233
stékaly po tvářích. „Nedokážu o tomto napsat bala-du! Nae, na to nemám dost fištrónu!"
„Je to ta naša veliká malá habounská bosorbaba, která sní o tem, že je kopcama, nebo sú to kopce, co sa jim sní o tem, že sú velikú malú bosorbabú?" Špitl Poťapaný Vilda.
„Možná, že oboje," řekl Rob Kterýten. Dívali se, jak se obrovská dlaň zavřela, a zamrkali.
„Ale zlojroj nemožeš zabit," nadhodil Poťapaný Vilda.
„Nae, ale možeš ho hodit kamsi jinam," ušklíbl se Rob Kterýten. „Tam kdesi je veliký vesmír. Dybych já byl jím, už nikdy bych se nepokúšel ju obtěžovat!"
Z dálky zazněly další tři údery, tentokrát mno-hem hlasitější. „Já myšluju," pokračoval, „že je čas, abysme sa vypařili."
V domku slečny Rovnovodovážné někdo bušil na dveře. Bum, Bum. Bum.
234

KAPITOLA 9
Duše a střed
Tonička otevřela oči, vzpomenula si a pomyslela si. Byl to sen, nebo to byla skutečnost?
A hned následující myšlenka byla: Jak poznám, jestli jsem já já? Co když já nejsem já, ale jen si myslím, že jsem? Jak dokážu rozeznat, jestli to jsem nebo nejsem já? Kdo je ten ‚já", který si teď právě klade tyhle otázky? Jsem to já, kdo si myslí tyhle otázky? A jestli nejsem, jak to zjistím?
„No mě sa nevypytuj," řekl jí u ucha nějaký hlá-sek. „To je zas nějaká kór složitá otázka."
Byl to Poťapaný Vilda. Seděl na polštáři vedle její
hlavy.
Tonička se na něj zadívala koutkem oka. Ležela v posteli v domku slečny Rovnovodovážné. Před ní se rozprostřelo zelené provinění. Vina. Zelená. Ne pastvina, ne úbočí kopce, odsud to vypadalo jako celé podhůří.
„Říkala jsem to snad všechno nahlas?"
235
"Ajto."
„Ehm... ono se to opravdu všechno stalo, že?"
„No samo, že," přikývl Vilda vesele. „Až doposáď tady byla habounská bosorbaba, ale pak říkala, že až se probudíš, už asi nebudeš vobluda."
V Toniččině paměti se objevily další kusy vzpomí-nek, jako žhavé meteory dopadající na mírumilovnou planetu.
„Vy jste v pořádku?"
„Ale jasně, že ajto," přikyvoval klidně Poťapanfl Vilda.
„A co slečna Rovnovodovážná?"
Tenhle kousek vzpomínek byl obrovský, velký ja-ko planoucí hora, před níž by se daly na útěk miliony dinosaurů v jistotě, že jde o život. Toničce vyletěly ruce k ústům.
„Já ji zabila!" zvolala.
„No, abych tak řek, tys ji -"
„Zabila! Cítím svůj mozek, jak na to myslím. Roz-zlobila mě! Potom jsem jen mávla rukou... takhle-" tucet Nac mac Fíglů

se vrhlo do úkrytů, „- a ona prostě vybuchla a byla pryč! Byla jsem to já! Pama-tuju si to!"
„Ajto, ale velká bosorbaba všeckých bosorbab říka-la, že to zlojroj používal tvojí hlavy k myšlování," začal Poťapaný Vilda.
„Zůstaly mi všechny ty vzpomínky! Byla jsem to 1 já a udělala jsem to touhle rukou!" Fíglové, kteří začali pomalu vylézat ven, znovu zmizeli v úkrytech. „A... ty vzpomínky, které mám,.. pamatuju si prach, který se mění ve hvězdy... podivné věci... horkou krev... chuť krve...pamatuju si... pamatuju si ten
236

trik ,chci se vidět!'. Zabila jsem slečnu Rovnovodo-
vážnou!"
Oči jí začaly zastírat stíny a v uších se jí ozývalo zvonění, Tonička slyšela, jak se otvírají dveře, a pak ji nějaké ruce zvedly stejně snadno, jako kdyby byla jen mýdlovou bublinou. Někdo si ji přehodil přes ramenno, rychle s ní sešel se schodů a pak dveřmi ven, do jasného rána, kde ji tentýž někdo položil na
trávvník,
„...A my všechny... my jsme ji zabily... vezměte jeden tyglík stříbra..." mumlala.
Přes tvář ji s plesknutím udeřila ruka. Mlhou, která jí plnila hlavu, pohlédla na vysokou tmavou posavu, která stála před ní. Ucítila, jak jí do ruky vkládá ucho dojačky.
„Teď hned musíš podojit kozy, Toničko! Okamži-tě slyšíš? Čekají na tebe. Tonička dojí kozy. Udělej tu, Toničko. Ruce vědí jak, mozek si bude pamatovat a zesílí, Toničko!"
Někdo ji posadil na stoličku a mlhou ve své hlavě spatřila známý stín... siluetu... Černé Máry.
Ruce si pamatovaly. Postavily dojačku na místo, chopily se struků a pak, když Máry zvedla nohu, aby li ušila známou hru „noha-ve-kbelíku", chytila ji za ni a bezpečně ji postavila vedle kbelíku na zem.
Pracovala pomalu, hlavu plnou horké mlhy, a ne-chávala ruce, aby myslely za ni. Nádoby byly napl-něny a vyprázdněny, podojené kozy dostaly kbelík žrádla ze sudu... ,',
Citlivoje Vyhřezla velmi překvapilo, když zjistil, lejeho ruce dojí kozu. Přestal.
„Jak se jmenuješ ?" ozval se hlas za ním.
237
„Vyhřezl. Citlivoj -"
„Ne! To byl ten mág, Toničko! Byl tou nejsilnější ozvěnou, ale ty nejsi on! Běž do mlékárny, TONIČKO!"
Ten panovačný hlas ji přinutil doklopýtat do chlad-né místnosti a svět se najednou zaostřil. Na vale byl zkažený tvaroh, rozbředlý a páchnoucí.
„Kdo sem dal tohle?" zeptala se.
„To udělal zlojroj, Toničko. Pokoušel se vyrobit tvaroh s pomocí magie. Pch!" odpovídal jí hlas. „A ty přece nejsi on, Toničko! Ty přece umíš udělat tvaroh tím správným způsobem, že, Toničko? Jistěže anol Jak se jmenuješ?"
...všechno byl jen zmatek a podivné pachy. Celá zmatená zařvala.,.
Na tvář jí znovu dopadl políček.
„Ne, tohle byl šavlozuhý tygr, Toničko! Jsou to I všechno jen staré vzpomínky, které po sobě zanechal zlojroj. Vtělil se do mnoha tvorů, ale ani jeden z nich není ty! Vystup ven, Toničko!"
Poslouchala ta slova, aniž jim rozuměla. Byla tam někde venku, mezi lidmi, z nichž viděla jen stíny. Ale bylo nemyslitelné je neposlechnout.
„Čert aby to vzal!" prohlásila vysoká nezřetelná postava. „Kde je ten malý modrý chlápek? Pan Kaž-dýkdo?"
„Tady, paňo. Jmenuju se Rob Kterýten. Já vás enom prosím, abyste mě neproměnila v něco voškli-výho, paňo!"
„Říkal jste, že Tonička má krabičku, kde má růz-ně věci jako vzpomínky. Rychle mi ji přineste. Dou-fala jsem, že to nebude zapotřebí. Nenávidím, kdyi to musím dělat tímhle způsobem!"
238

Toničku někdo otočil a ona se znovu dívala do ruzmazané tváře, zatímco ji svíraly dvě pevné paže. Par modrých očí se upíral do těch jejích. Modré oči výřily mlhou jako dva safiry.
„Jak se jmenuješ, Toničko?" naléhal hlas.
„Tonička!"

Modrý pohled se jí zabořil do očí. „Skutečně? Za-zpívej mi první písničku, kterou jsi se naučila, Tonič-ku. Zpívej!"
„H-zan, h-zana, M'taza -"
„Něco takového se na Křídě nikdy nezpívalo! Ty nejsi Tonička! Řekla bych, že jsi ta pouštní královna, která zabila dvanáct manželů obloženými chlebíčky se škorpióny. Já hledám Toničku! Zpátky to temnot i. tebou!"
Věci se znovu rozostřily. Mlhou slyšela šepotem vodený rozhovor a pák hlas řekl: „Ach ano, to by mohlo zabrat, Jak se jmenuješ piktmužíku?"
„Mrňavej Bohouš Velbrada mac Fígl, paňo."
„Ty jsi hodně malý, že?"
„Jenom na svoju výšku, paňo."
Sevření na Toniččiných pažích znovu zesílilo. Mod-ro oči zaplály.
„Co znamená tvé jméno ve starém jazyce Nac mac fíglů, Toničko? Přemýšlej..."
Vynořilo se to z hlubin její mysli a v mlze za tím zůstávala brázda. Zvedlo se to všemi těmi hlučícími hlasy a zvedlo ji to mimo dosah nehmotných spárů. Mračna před ní se rozdělila.
„Mé jméno znamená Země pod vlnami," vypravi-la ze sebe Tonička a klesla kupředu.
„Ne ne, nic takového, na takové věci nemáme
239
čas," řekla postava, která ji držela. „Už jsi spala dost. Výborně, víš, kdo jsi! Teď musíš vstát a dát se do práce! Musíš být Toničkou ze všech sil, nejlépe, jak to dokážeš, a ty ostatní hlasy ti dají nejspíše pokoj. I když si myslím, že bys nějaký čas neměla pro jistotu dělat obložené chlebíčky."
Cítila se lépe. Řekla své jméno. Hluk v hlavě jí zeslábl, i když byl pořád ještě natolik hlasitý, aby jí ztěžoval myšlení. Ale konečně alespoň jasně viděla. Postava v černém, která ji držela, nebyla vysoká, ale uměla se chovat, jako kdyby byla, tak suverénně, že to většinu lidí oklamalo.
„Oh,.. vy jste... paní Zlopočasná?"
Paní Zlopocasná ji jemně vtiskla zpět na židli. Na každé rovné ploše v kuchyni stáli Fíglové a pozoro-vali Toničku.
„Jsem, Pěkně jsme si tady nadrobili. Chvilku si odpočiň, ale pak se musíme opravdu pustit tvrdě do práce -"
„Dobré ráno, dámy. Ehm... jak je jí?"
Tonička pootočila hlavu. Ve dveřích stála slečna Rovnovodovážná. Byla bledá a opírala se o hůl.
„Ležela jsem v posteli a pak mě napadlo, že vlast-ně není důvodu, abych tam zůstávala a litovala sama sebe," řekla.
Tonička vstala. „Je mi to moc -" začala, ale slečna Rovnovodovážná jen lhostejně mávla rukou.
„Nebyla to tvoje vina," řekla a těžce usedla ke stolu. „A když už jsme u toho, co ty jsi vlastně zač?"
Tonička se začervenala. „Pořád já, myslím," za-mumlala.
„Dorazila jsem včera v noci a postarala jsem se
240

o slečnu Rovnovodováznou," doplňovala informace paní Zlopočasná. „Postarala jsem se i o tebe, děvče. Mluvila jsi ze spaní, přesněji řečeno to mluvil Citlivoj Vyhřezl, nebo to, co z něj zbylo. Ten starý mág byl docela užitečný, na to, že už z něj zbývá jen uzlík vzpomínek a zvyků."
„To s tím mágem nechápu," pípla Tonička. „Ani to s pouštní královnou."
„Ne?" podivila se čarodějka. „Podívej, zlojroj sbí-rá lidi. Pokouší se je přidat sám k sobě, aby, dalo by se říci, s jejich pomocí myslel. Doktor magie Vyhřezl je studoval před sto lety a nastražil past, aby jednoho z nich chytil. Jenže zlojroj naopak chytil toho starého hlupáka. Nakonec ho zabil. Nakonec je zabil všech-ny. Většina z nich se ale předtím zbláznila, přestali si pamatovat, co nemají a nesmějí dělat. Jenže zlojroj si ponechával... jejich vybledlou kopii... něco jako živou paměť." Podívala se s přemítavým výrazem na Toničku a pokrčila rameny. „Něco jako ducha," řekla.
„A to mi nechalo duchy v hlavě?"
„Spíš něco jako duchy duchů," vysvětlovala paní Zlopočasná. „Něco, pro co nemáme výraz,"
Slečna Rovnovodovážná se otřásla. „Tak či tak, díky osudu, že ses té věci nakonec zbavila!" vypravila ze sebe. „Dal by si někdo pořádný hrnek dobrého čaje?"
„Ach, todle nechejte na nás!" vykřikl Rob Který-ten a vyskočil. „Poťapaný Vilíku, udělej s ogarama čaj pro dámy!"
„No, děkuju vám," řekla zničeně slečna Rovnovo-dovážná, když se jí za zády ozval první třesk nádobí.
241
„Cítím se tak neohrab - cože? Myslela jsem, že už js: všechny hrnky rozbili při mytí nádobí?"
„To jo," smál se Rob spokojeně. „Ale Vilík našel celou hromadu nějakejch starejch hrnků zavřenejch vzadu v kredenci -"
„Ten nejdražší kostní porcelán, který mi odkázala má dávná stará přítelkyně!" vykřikla slečna Rovno-vodovážná. Vyskočila jako srna a vrhla se ke dřezu. S rychlostí na někoho, kdo byl napůl mrtev, opravdu udivující vytrhla z rukou překvapených piktmužíků porcelánovou konvici, šálek a podšálek a zvedla je tak vysoko, jak to jen dokázala.

„U psí nohy!" zvolal Rob Kterýten a upíral pohled na nádobí. „Tak tomu já říkám bosorbabování!"
„ Omlouvám se za to, že jsem hrubá, ale ty věci pro mě mají velkou duševní hodnotu," prohlásila slečna Rovnovodováž ná.
„Pane Kterýtene, vy a vaši muži se okamžitě stáh-nete od slečny Rovnovodovážné a budete mlčeti" ozva-la se paní Zlopočasná rychle. „Prosím, nerušte sleč-nu Rovnovodovážnou při přípravě čaje!"
„Ale ona drží -" začala užasle Tonička.
„Necháme ji připravovat čaj a nebudeme jí do toho mluvit ani my, děvče!" vyštěkla Čarodějka.
„Ajto, enemže ona zvedla tu konvicu na čaj bez-"
Stará čarodějka se prudce ohlédla. Fíglové před jejím pohledem uhýbali jako stébla, která se ohýbají ve vichřici.
„Poťapaný Vildo," řekla odměřeně, „měla bych ve studni místo ještě pro jednu žábu, potíž je ale v tom, že ty nemáš mozek ani jako žába!"
„Ahahahá, tak to máte recht, paňo," odpověděl

Poťapaný Vilda a pyšně vystrčil bradu. „V tomtok sem vás přežulil! Já mám totiž mozek chrustá!"
Paní Zlopočasná na něj vrhla ošklivý pohled a ob-rátila se zpět k Toničce.
„Ale já..../o někoho proměnila v žábu!" řekla To-nička. „Bylo to příšerné! On se do ní samozřejmě celý nevešel, takže tam bylo ještě něco jako takový velký růžový -"
„Na to teď zapomeň," řekla paní Zlopočasná hla-sem, který byl najednou tak příjemný a obyčejný, že zvonil jako rolnička. „Myslím, že tady je dost věcí jiných než u vás doma, že?"
„Prosím? No, vlastně ano, doma jsem nikdy niko-ho neproměnila v -" začala překvapeně Tonička, ale pak si všimla, že na ni stará dáma dělá horečnatá gesta, která zcela jednoznačně znamenala Pokračuj v řeči, jako by se vůbec nic nestalo. Takže se pustily do bláznivého rozhovoru o ov-cích. Paní Zlopočasná řekla, že musí být hodně vlna-té, alespoň podle toho, co slyšela, nebo ne? A Tonička řekla, že je to pravda, opravdu hodně vlnaté, a paní Zlopočasná řekla, že slyšela, že nejsou jen hodně vlnaté, ale i hodně vlnité... a při tom všechny oči v místnosti pozorovaly slečnu Rovnovodovážnou...
...která připravovala Čaj. Používala při tom Čtve-řici rukou, z nichž jeden pár neexistoval a vůbec si to neuvědomoval. Kouřící plechový čajník přeplul místnost a vyprázd-nil se do čajové konvice. Vzduchem se pak začaly cílevědomě přesouvat šálky, talířky, lžičky a cuk-řenka.
Paní Zlopočasná se naklonila k Toničce.

„Doufám, že se pořád cítíš... osamělá," zašeptala.
„Ano, děkuji, no víte, pořád ještě slyším ... cítím je tam, ale už mi nepřekážejí... ehm... dřív nebo později si přece musí uvědomit, že... víte, co myslím, nebo myslíte, že ne?"
„Lidské vědomí a podvědomí..." zašeptala stará paní, Je moc zvláštní věc. Kdysi jsem ošetřovala mládence, který přišel o obě nohy, spadl mu na ně v lese strom a uřízli mu je v kolenou. Musel si nechat udělat dřevěné. Udělali mu je z toho stromu, co mu je rozdrtil, což trochu pomáhalo, a držel se moc dob-ře. Vždycky si ale vzpomenu, jak říkal: ‚Paní Zlopo-časná, někdy mě pořád ještě svědí šlapky u nohou!' Jako kdyby hlava odmítla přijmout to, co se stalo, A víš, u ní je to trochu jiné, než kdyby byla... obyčej-nou osobou, myslím tím, že je zvyklá používat ruce, které nevidí -"
„Tak tady to máme," ozvala se slečna Rovnovodo-vážná, která k nim přispěchala se třemi šálky na talířcích a cukřenkou. Jeden pro tebe, jeden pro vás ajeden pro-Oh.."
Cukřenka vypadla z neviditelné ruky a její obsah se rozsypal po stole. Slečna Rovnovodovážná na ni v hrůze zírala, zatímco ve druhé ruce, která tam nebyla, se ve vzduchu bez viditelné podpory kymácel šálek na talířku.
„Zavřete oči, slečno Rovnovodovážná!" V tom hla-su byl zvláštní přízvuk, jakýsi podivný tón, který přinutil zavřít oči i Toničku.
„Výborně! Tak a teď... vy víte, že ten Šálek tam je, cítíte svou ruku," řekla paní Zlopočasná a vstala. „Věřte tomu! Vaše oči nedokážou obsáhnout všechna

fakta! Tak, teď šálek pomalu položte... táák, správ-ně. Teď už můžete otevřít oči, ale chci po vás, abyste mi udělala

jednu osobní službu, abyste položila ty ruce, které vidíte, pěkně na stůl. Tak. Výborně. A teď, aniž ty ruce zvednete, dojděte k polici a doneste mi tu modrou plechovku se sušenkami, budete tak hod-ná? Mám hrozně ráda k čaji nějakou tu sušenku. Děkuju vám mnohokrát."
„Ale... ale já to teď přece nemůžu -"
„Přeneste se přes to ‚nemůžu', slečno Rovnovo-dovážná," vyštěkla paní Zlopočasná. „Nemyslete na to, jen to udělejte! Stydne mi Čaj!"
Takže tohle je taky čarování, pomyslela si Tonič-ka. Je to, jako když babička Bolavá mluvila se zví-řaty. Je to v hlase! Střídavě ostrý a zase příjemný, a slovíčka, která přikazují a zase uklidňují, a mluví-te pořád, takže ta slova naplňují celý svět tvora, jemuž jsou určena, proto vás poslechne pastevecký pes a nervózní ovce se uklidní...
Modrá plechovka se zvedla z police. Když se při-blížila ke staré čarodějce, víko se odšroubovalo a vzná-šelo se vedle. Paní Zlopočasná do ní sáhla.
„Oh, to jsou kupované... Čajová směs," řekla po-těšené. Vzala si Čtyři sušenky a tři z nich rychle vstr-čila do kapsy, „Moc nóbl."
„Je to hrozně těžké, dělat to takhle!" zasténala slečna Rovnovodovážná. „Je to stejné jako nemyslet na růžového nosorožce!"
„Prosím?" podívala se na ni paní Zlopočasná. „Co je tak zvláštního na tom, nemyslet na růžového no-sorožce?"

„Víte, je nemožné na něj nemyslet, jakmile vám to jednou někdo řekne," vysvětlovala Tonička.
„To bych nevěděla proč," zamračila se paní Zlopo-časná pevně. „Já na něj teď taky nemyslím a na to vám dávám své slovo. Chcete převzít kontrolu nad vlastním mozkem, slečno Rovnovodovážná? Ztratila jste tělo, které jste měla navíc? No, k čemu je druhé tělo, když bylo všechno řečeno a uděláno? Jen spous-ta nákladů na údržbu, další ústa, která je třeba kr-mit, nábytek navíc, opotřebování věcí... jedním slo-vem zbytečná zátěž, Vyrovnejte se s tím, uspořádejte si myšlenky a svět je vaše..." Stará čarodějka se na-klonila k Toničce a zašeptala: „Jak se jmenuje ta vě-cička, žije to v moři, je to malé a lidé to jedí?"
„Krevetka?" napadlo Toničku, která nevěděla, o co jde.
„Krevetka? Dobrá. A svět bude vaše krevetka, slečno Rovnovodovážná. Nejen že ušetříte spoustu oblečení a jídla, což není v našich těžkých časech za-nedbatelné, ale když lidé uvidí, jak přenášíte věci vzduchem, no, řeknou si: Tohle není jedna, ale při-nejmenším jeden a půl čarodějky, o tom není po-chyb!' a budou mít pravdu. Jen se téhle dovednosti držte, slečno Rovnovodovážná. Vy to zvládnete. Mys-lete na to, co jsem vám řekla. A teď si hezky odpočiň-te. My už se postaráme o to, co je dnes třeba udělat. Vy mi jen sepište takový seznamek a Tonička už bude vědět, co a jak."
„No, tedy... pravda je, že se cítím ... trochu otře-sená," připustila slečna Rovnovodovážná a přitom si bezmyšlenkovitě jednou neviditelnou rukou od-hrnula pramen vlasů z čela. „Tak počkejte... mohly

byste se zastavit u pana Parasola a u paní Bořko-vé a taky u Načervenalovic mládence a zkontrolovat ten šrám, co si udělala paní Měšťánková. Pak byste mohly vzít trochu mazání číslo pět panu Pohánělovi a navštívit stařenku Myslivečkovou ve Šťavnatém koutě a... na koho jsem zapomněla...?"
Tonička si uvědomila, že tají dech. Byl to hrozný den a ještě horší noc, ale cítila, že to všechno, co se teď zvedalo a stavělo do fronty na jazyku slečny Rov-novodovážná, bude z jakéhosi podivného důvodu mnohem horší.
„...Aha, ano, a je taky potřeba zaskočit na slovíč-ko se slečnou Zrychlovou v Podútesí a pak si budete nejspíš muset promluvit i s její matkou, paní Zrych-lovou, a při tom roznést několik balíčků, ty už mám v koši, jsou všechny popsané. Ano, a to už by tak mělo být... ne, já hloupá, skoro bych byla zapomně-la... a hlavně musíte zajít k panu Mávalíkovi."
Tonička vydechla. Ve skutečnosti ani nechtěla. Byla by už raději nikdy nevydechla, než aby se znovu podívala do tváře panu Mávalíkovi a otevřela jeho prázdnou krabici.
„Jseš si jistá, Toničko, že se cítíš... sama sebou?" řekla slečna Rovnovodovážná a Tonička se vrhla po tomhle záchranném pásu výmluvy proč nejít.
„No, víte, vážně se cítím trochu -"
Paní Zlopočasná ji však přerušila krátkým: „Je v pořádku, slečno Rovnovodovážná, až na ty ozvěny. Zlojroj tenhle dům opustil, to vás ujišťuji."
„Opravdu?" řekla slečna Rovnovodovážná. „Ne-chci být nevychovaná, ale jak si můžete být tak jistá?"

Paní Zlopočasná ukázala dolů.
Zrnko po zrnku se rozsypaný cukr zvedal ze stolu a skákal do cukřenky,
Slečna Rovnovodovážná spráskla ruce.
„Oh, Osvalde!" vydechla a její tvář se rozzářila širokým úsměvem, „ty ses vrátil!"
Když vycházely brankou, dívala se za nimi slečna Rovnovodovážná a snad i Osvald.
„Bude v pořádku, když jí ti tvoji malí mužíčci budou dělat společnost," ozvala se paní Zlopočasná, když jim zmizel

domek za zády a vykročily po cestě lesem. „Možná, že to je vůbec to nejlepší, co ji mohlo potkat, být napůl mrtvá, abys věděla."
Tonička byla šokovaná. „Jak můžete být tak krutá?"
„Lidé jí budou prokazovat velkou úctu, až uvidí, jak přenáší věci vzduchem. A úcta je pro čarodějku víno, maso i chléb. Bez úcty nejsi nic. A oni tady naši slečnu Rovnovodovážnou už příliš v úctě nemají."
To byla pravda. Lidé slečně Rovnovodovážné opravdu mnoho úcty neprokazovali. Měli ji rádi ta-kovým tím obyčejným, bezmyšlenkovitým způsobem a to bylo všechno. Paní Zlopočasná říkala pravdu, a Tonička si přála, aby to tak nebylo.
„A proč jste mě se slečnou Klíšťovou poslaly právě k ní?" nadhodila.
„Protože má ráda lidi," odpověděla jí přísná čaro-dějka, kráčející ráznými kroky kupředu. „Stará se o ně. Dokonce i o ty hloupé, zlé, uslintané, o matky se spoustou dětí a bez citu, nepraktické a neschopné a hlupáky, kteří se k ní chovají jako k nějaké služce.

A víš, to je to, čemu já říkám kouzelné - vidět to všechno, denně se s tím potýkat, a přece v tom den za dnem pokračovat. Znamená to sedět celou noc u postele nějakého ubohého staříka, který se chystá opustit tenhle svět, vzít na sebe tolik bolesti, kolik jen dokážeš, zmírnit jeho strach, doprovodit ho bez-pečně na jeho poslední cestě... a pak ho umýt, obléct a upravit pro pohřeb, pomoct plačící vdově stáhnout ložní prádlo a vyprat - a dovol, abych ti řekla, že to není práce pro kdejakou slabou povahu - a zůstat tam ještě další noc, hlídat u rakve před pohřbem. Pak jdeš domů, aby sis alespoň na pět minut sedla a oddechla, ale vzápětí se ti u dveří objeví nějaký rozčílený, křičící muž, jehož žena má potíže s poro-dem svého prvního děcka, a porodní bába je s rozu-mem v koncích, a tak vstaneš, sebereš svůj vak a vy-razíš znovu na cestu... Svým způsobem to děláme my všechny, ale ona to dělá líp než já, pokud bych to měla upřímně posoudit. To je kořen a srdce a duše a stře-dobod čarodějnictví, víš? Duše a středobod!" Paní Zlopočasná při každém slově udeřila pěstí jedné ruky do dlaně ruky druhé. „Duše... a středobod!"
V náhlém tichu se k nim donesla ozvěna, která se odrazila od stěny stromů. Utichly dokonce i kobylky v trávě u cesty.
„A paní Našeptávalová," pokračovala paní Zlopo-časná a její hlas se změnil v nespokojené bruče-ní, „paní Našeptávalová vykládá svým děvčatům o kosmické rovnováze a hvězdách a cyklech a bar-vách, kouzelných hůlkách a... dalších hračkách, ano, ještě k tomu hloupých hračkách!" Odfrkla si. „No, můžu říct, že jsou všechny pěkné jako ozdoby, něco

hezkého, na co se můžeš podívat, když pracuješ, něco pro potěšení, ale začátek a konec toho všeho spočívá v pomoci lidem, když je život dostane do úzkých. Dokonce i lidem, které nemáš ráda. S hvězdami je to snadné, těžké je to s lidmi."
Pak se odmlčela. Trvalo několik vteřin, než se dali ptáci znovu do zpěvu.
„Tedy tohle si o tom alespoň myslím já," doda-la paní Zlopočasná po chvilce tónem někoho, koho najednou napadlo, že právě zašel o něco dál, než měl v úmyslu.
Když jí Tonička neodpovídala, otočila se stará ča-rodějka a zjistila, že dívka se zastavila, stojí upro-střed cesty a vypadá jako zmoklá slepice.
„Není ti nic, děvče?" řekla paní Zlopočasná.
„To jsem byla já! Ten zlojroj, to jsem byla já! Mys-lel mým mozkem, používal mé myšlenky! Používal všechno, co našel v mé hlavě! Všechny ty urážky, všechno to..." těžce polkla. „Ty ošklivosti, co jsem udělala. To všechno jsem byla já s -"
„- bez toho kousíčku, který se pevně uzavřel," přerušila ji ostře paní Zlopočasná. „Na to nezapomí-nej!"
„Ano, ale co když -" začala Tonička, která se pokoušela dostat ze sebe všechno své zoufalství.
„Ten uzavřený kousek byl moc důležitý," pokra-čovala paní Zlopočasná. „Naučit se, jak věci nedělat, je stejně těžké jako naučit se, jak je dělat. Možná dokonce i těžší. Na tomhle světě by bylo mnohem víc žab než dnes, kdybych nevěděla, jak se přesvědčit, abych na ně lidi neměnila. A taky spousta velkých růžových balonů."

„Neříkejte to," otřásla se Tonička.
„To je ten důvod, proč se tu potulujeme kolem a děláme všechno to doktorování, posluhování a tak," nedala se přerušit paní Zlopočasná. „No, a taky pro-to, že se díky tomu lidé cítí trochu líp. Jenže když to začneš dělat, posune tě to tak nějak doprostřed, tak-že nesmíš ani váhat, ani znejistět. Je to tvoje kotva. Udržuje tě to lidskou a nedovolí ti to dostat se do stavu, kdy se začínáš chichotat. Je to stejné jako s tvou babičkou a ovcemi, které jsou podle mého ná-zoru stejně hloupé, vrtohlavé a nevděčné jako lidé. Tak ty si myslíš, že ses na sebe pořádně podívala a zjistila jsi, žejsi

špatná? Pcha! Já viděla řadu zlých lidí a ty ses k nim nepřiblížila ani na dohled! Tak co, přestaneš už konečně pofňukávat?"
„Cože?" vyštěkla vztekle Tonička, které se to dotklo.
Paní Zlopočasná se zasmála Toniččině náhlé zlosti.
„Ano, ty jsi skutečně čarodějka až do morku kos-tí," řekla. „Jsi smutná, ale kdesi uvnitř stojíš, s od-stupem pozoruješ, jak jsi smutná, a myslíš si já chu-dák' a pak stojíš ještě o kousek dál a s ještě s větším odstupem máš vztek, že už jsem dávno nezačala žva-nit věci jako ‚no tak, ty moje malá chudinko, všechno zase bude v pořádku'. Tak dovol, abych promluvila právě k těm Třetím myšlenkám, protože odpověď chci slyšet od dívenky, která se vypravila na Králov-nu vil ozbrojená jen železnou pánví na smažení, ne od nějakého dítěte, které lituje samo sebe a oddává se svému vlastnímu neštěstí!"
„Cože? Já se vůbec neoddávám vlastnímu neštěs-tí!" vykřikla Tonička. Rozhodným krokem se vydala
251
k paní Zlopočasné a zastavila se jen několik centi-metrů od ní. „A co mělo být všechno to povídání o tom, jak máme být na lidi hodné, no?" Ze stromů v okolí začalo padat listí.
„Jiná čarodějka se nepočítá, tím spíš, když je ta-ková jako ty!" odsekla paní Zlopočasná a šťouchla Toničku do hrudi ukazovákem tvrdým jako dřevěný kolík.
„Jo? Jo? A co má znamenat tohle? Jaká taková?" Z nedalekého houští vyskočil jelen a dal se na zděše-ný úprk lesem. Zvedl se vítr.
„Taková, která nedává pozor!"
„No tedy, co jsem podle vás minula, že můžete říct něco takového... stará paní?"
„Možná, že jsem stará ženská, ale říkám ti, že zlojroj je pořád ještě někde tady v okolí! Jenom jsi ho vyhnala ven!" vykřikla paní Zlopočasná. Z větví stro-mů se v panice zvedlo hejno ptáků.
„Já vím!" vykřikla Tonička.
„Ale ne? Vážně? A jak to víš?"
„Protože v něm pořád ještě zůstala moje malá část! Kousek, o kterém bych raději nevěděla, to vám řeknu! Cítím ji tam někde. A vůbec, jak to víte vy?"
„Protože jsem po čertech dobrá čarodějka, proto," zavrčela paní Zlopocasná a králíci se pokoušeli za-hrabat hlouběji do svých nor, aby zmizeli z cesty. „A co chceš, abych udělala s tím stvořením, zatímco ty tady sedíš a pofňukáváš?"
„Jak se odvažujete? Jak se odvažujete] To je moje zodpovědnost! Já si s tím poradím sama, děkuju vám pěkně!"
252

„Ty? Se zlojrojem? Na toho bys potřebovala něco víc než pánev! Zlojroje se nedají zabít!"
„Já už nějaký způsob najdu. Čarodějky si musí poradit!"
„Pch! Tak to bych chtěla vidět!"
„A poradím si!" vykřikla Tonička. Dalo se do deště.
„Ale? Takže ty víš, jak na něj zaútočit, ano?"
„Nebuďte blázen! Samozřejmě, že nevím! Může se mi pořád vyhýbat! Může se dokonce ukrýt pod zem! Ale nakonec se stejně objeví a bude mě hledat, chápete? Mě, nikoho jiného! Vím to! A potom budu připravená!"
„Tak ty budeš připravená; co?" ušklíbla se paní Zlopocasná a založila si ruce na prsou.
„Budu!"
„Kdy?"
„Teď!"
„Ne!"
Stará čarodějka pozvedla ruku,
„Mír budiž na tomto místě," řekla tiše. Přestalo pršet. Vítr utichl. „Ještě ne," pokračovala, zatímco se kolem znovu rozhostil mír a klid. „Zatím ještě neútočí. Nemyslíš, že je to trochu divné? Kdyby měl jazyk, olizoval by si rány. A ty ještě nejsi připravená, ať už si myslíš, co chceš. Ne, my teď máme na práci řadu jiných věcí, co říkáš?"
Tonička nebyla schopná slova. Vlna zuřivosti, kte-rá se přelila jejím nitrem, byla tak žhavá, zeji pálily uši. Ale paní Zlopocasná se usmívala. Ty dvě věci nějak nešly dost dobře dohromady.
První Toniččiny první myšlenky říkaly tohle: Prá-vě jsem měla zuřivou hádku s paní Zlopočasnou!
253
Říká se o ní, že kdybyste ji pořezali nožem, tak ne-bude krvácet, dokud nebude sama chtít! Říká se, Že upír, který ji kdysi pokousal, od té doby pije jen čaj a jí k němu sladké sušenky. Umí cokoliv a dokáže být kdekoliv! A já jí řekla stará paní!
Její druhé myšlenky byly: No, ale je stará.
A třetí: Ano, je to paní Zlopočasná. A dokáže jed-noho pořádně rozzlobit. Když je člověk plný zuřivos-ti, nezbývá v něm místo pro strach.
„Té zuřivosti se drž," řekla v tom okamžiku paní Zlopočasná, jako kdyby četla Toniččiny myšlenky. „Ulož siji v srdci,

pamatuj odkud přišla, nezapomeň na její tvar a uchovej si ji, dokud ji nebudeš potřebo-vat. Jenže teď je vlk někde daleko v lesích a ty musíš dohlídnout na stádo."
Je to v tom hlase, pomyslela si Tonička. Ona opravdu mluví s lidmi jako babička Bolavá mluvila s ovcemi, až na to, že skoro nikdy nekleje. Ale pravda je, že se cítím... lip. „Děkuju vám," řekla.
„A to znamená pana Mávalíka."
„Ano," přikývla Tonička. „Já vím."
254

KAPITOLA 10 Pozdní květ

Byl to... zajímavý den. Každý v horách slyšel o paní Zlopočasné. Když nemáte respekt, říkala, nemáte nic. Dnes ho měla až až. Část z něj se dokonce svezla i na Toničku.
Lidé se k nim chovali jako k osobám královského rodu, ne k těm, které lůza vyvleče z paláce, aby je strčila pod gilotinu nebojím provedla něco ošklivého do ruda rozpáleným pohrabáčem, ale k těm druhým, od nichž lidé odcházejí napůl omámení štěstím a ří-kají: „Ona mi vážně řekla ‚Dobrý den' a s jakou grá-cií! Podala mi ruku! Už nikdy si tu ruku neumyju!"
Ne že by si mnoho lidí, se kterými jsme přišly do styku, vůbec kdy ruce mylo, pomyslela si Tonička s despektem člověka, který denně pracoval s mlékem a tvarohem. Lidé se sbíhali přede dveřmi domků, v nichž se právě pohybovaly, zírali a chytali každé slovo. A lidé vevnitř se vždycky přitočili k Toničce a říkali věci jako: „Nedala by si šálek čaje? Umyla
255
jsem hrnek!" A jak si Tonička všimla, v zahrádce každého domku, který míjely, najednou začaly včely vykazovat výjimečnou aktivitu.
Pracovala a zkoušela zůstat klidná a zkoušela myslet hlavně na to, co dělá. Co se týkalo ošetřování nemocných, dělali jste to tak pečlivě, jak to jen šlo, a když to bylo něco moc zmokvaného a páchnoucího, mysleli jste prostě na to, jak by to bylo krásné, kdy-byste to dělat nemuseli. Cítila, že by paní Zlopočasná s takovým přístupem k věci nesouhlasila. Ale Tonič-ce se její přístup taky právě nezamlouval. Proslulá čarodějka celou dobu lhala - tedy celou dobu neříkala pravdu. Tak například tady byl Načervenalovic zá-chod. Slečna Rovnovodovážná mnohokrát opatrně vysvětlovala panu a paní Načervenalovic, že je pří-liš blízko studny, a proto je pitná voda plná malých drobných tvorečků, kteří mají na svědomí to, že jsou děti pořád nemocné. Pozorně ji vždycky vyslechli, poděkovali za radu a nechali kadibudku tam, kde byla. Jenže paní Zlopočasná jim řekla, že nemoci dětí jsou způsobeny 2lými skřítky, které přitahuje zápach záchodku, a ve chvíli, kdy odcházely z domku, kopal už pan Načervenal a tři jeho kamarádi novou jámu na kadibudku v tom nejodlehlejším koutě zahrady.
„Ale ty nemoci jsou opravdu způsobeny těmi ma-lými organismy, abyste věděla," řekla Tonička, kte-rá kdysi vyměnila s pocestným učitelem vejce za po-hled do jeho * *Úžasného mikroskopického zařízení! ZOO v každé kapce vody ze strouhy! * * Druhý den k ve-čeru málem omdlela, protože se celý den bála napít vody. Některé z těch oblud byly chlupaté!
„Vážně?" ušklíbla se jízlivě paní Zlopočasná.
256

„Ano. Je to tak. A slečna Rovnovodovážná věří, že je nejlepší říct jim pravdu."
„Výborně. Je to hodná a čestná ženská," přikývla paní Zlopočasná. „Já ale mám na mysli to, že je třeba lidem říci historku, které rozumí. Myslím, že právě teď bys musela hodně změnit svět a možná udeřit panu Načervenalovi jeho pitomou tlustou hlavou ně-kolikrát o stěnu, než by uvěřil, že člověku může být špatně z nějakých neviditelných potvůrek, které vy-pije s vodou. A zatímco to budeš dělat, jejich dětem bude čím dál tím hůř. Jenže zlí skřítci, to je něco jiného, tomu oni rozumí hned. Pohádka je přinutí udělat věci tak, jak je třeba. A až zítra uvidím slečnu Klíšťovou, řeknu jí, že je na čase, aby sem poslala ty svoje potulné učitele."
„Dobrá," souhlasila Tonička neochotně, „ale pa-nu Parasolovi, ševci, jste řekla, že ho přestane bolet na prsou, když bude celý měsíc, den co den, chodit k vodopádu pod Převislíkem a hodí tam do jezírka tři lesklé oblázky pro vodní

skřítky. To není léčení!"
„Ne, ale on si myslí, že ano. Ten člověk tráví příliš mnoho času skrčený na verpánku v zatuchlé míst-nosti. Každodenní osmikilometrová procházka na čerstvém vzduchu? Za měsíc bude jako rybička, to ti garantuju," řekla paní Zlopočasná.
„Oh?" vydechla Tonička. „Další pohádka?"
„Jestli tomu tak chceš říkat," pokrčila rameny paní Zlopočasná a v očích jí téměř vesele zablesklo. „A nikdy nevíš, třeba mu budou ti vodní skřítkové za jeho lesklé oblázky opravdu vděční."
Vrhla pohled koutkem oka na Toniččin výraz a po-klepala ji po rameně.
257
„Nic si z toho nedělej, slečno," řekla. „Podívej se na to takhle. Zítra bude tvým úkolem změnit svět v lepší místo. Mým úkolem je dneska zajistit, aby se tam všichni dostali."
„No, já si myslím -"začala Tonička, ale pak se zarazila. Zvedla pohled k pásu lesů mezi malou ob-lastí údolíček a pastvinami na příkrých úbočích hor,
„Pořád tam je," řekla.
„Já vím," přikývla paní Zlopočasná.
„Obchází, ale drží se daleko od nás."
„Já vím," přikývla stará čarodějka.
„Co má asi za lubem?"
„No, má v sobě kousek tebe, Co si myslíš ty, že má v úmyslu?"
Tonička se pokoušela myslet. Proč asi zlojroj ne-zaútocil? Oh, bude tentokrát připravená, ale zlojroj je silný!
„Možná čeká na chvíli, až mě zase něco vyvede z klidu a rovnováhy. Ale to nebude tak snadné. Po-řád si v hlavě opakuji jednu myšlenku, a ta vlastně nedává smysl. Pořád myslím na... tři přání."
„Přání čeho?"
„To právě nevím. Zní to pěkně hloupě, co?"
Paní Zlopočasná se zastavila. „Ale vůbec ne, na-opak," potřásla hlavou. „Je to nějaká část hluboko v tobě, která se ti pokouší poslat nějakou zprávu. Měj to na paměti. Protože teď -"
Toničkasipovzdechla.„Ano,já vím.PanMávalík."
K žádnému dračímu doupěti se nikdy rytíř ne-přibližoval s takovou opatrností jako obě čarodějky k domku v zanedbané zahradě. Tonička se zastavila
258

u branky a ohlédla se zpět, ale paní Zlopočasná dip-lomaticky zmizela. Pravděpodobně našla někoho, kdo jí byl ochoten nabídnout šálek čaje a nějaký ten kek-sík, pomyslela si Tonička. To byl její život!
Otevřela branku a vykročila po pěšině.
V takovém případě nemůžete říci: Já za to nemů-žu. Nemůžete říct: Za to nenesu žádnou zodpověd-nost, mě se to netýká.
Můžete říci: Něco s tím udělám,
Nemusí se vám chtít. Ale udělat to musíte.
Tonička se zhluboka nadechla a vešla do tmavého domku.
Pan Mávalík seděl ve svém křesle hned za dveřmi a tvrdě spal. Ukazoval při tom světu otevřená ústa plná žlutých zubů.
„Ehm.... Dobrý den, pane Mávalíku," vypravila ze sebe Tonička, ale asi ne dost hlasitě, „Zaskoči-la jsem, jenom abych... ehm... se podívala, jestli... nic nepotřebujete a jestli je všechno... hm. V pořád-ku..."
Nakonec se ale ozvalo přece jen jakési zachrčení, stařík se probudil a zamlaskáním rtů vypudil z úst zbytky spánku.
„Oh, to jsi ty," řekl. „Přeju ti hezké odpoledne." Pak se v křesle zvedl a narovnal a upřel pohled dveř-mi ven, aniž si Toničky dál všímal.
Třeba to neřekne, pomyslela si, když umyla ná-dobí, utřela prach a vyklepala polštáře, a aby to ne-bylo jen tak, vynesla nočník. Pak ale málem vykřikla leknutím, když vystřelila kostnatá ruka, sevřela jí zápěstí a starý muž na ni upřel svůj prosebný pohled.
„A ještě zkontroluj krabici, Mařenko, ano? Než
259
půjdeš, prosím! Já jen, že jsem včera v noci si nějaké cinkavé zvuky, víš? Co když se sem vplížil některý z těch mizerných zlodějů?"
„Jistě, pane Mávalíku," přikývla Tonička, zatím-co si myslela; Játadynechcibýtnechcitadybýtanechci tadybýt!
Vytáhla krabici. Neměla na výběr.
Byla těžká. Vstala a zvedla víko.
Zaskřípěly panty a pak nastalo ticho.
„Není ti nic, děvče?" ozval se pan Mávalík.
„Ehm..." odpověděla Tonička.
„Jsou tam všechny, že ano?" zeptal se starý pán s úzkostí.

Toniččin mozek se změnil v hromádku rosolu.
„Ehm... jsou tam všechny," vypravila ze sebe. „Ehm... a teď jsou zlaté, pane Mávalíku."
„Zlaté? Pch! Netahej mě za nohu, děvče! Nikdy v životě jsem neviděl zlatou minci!"
Tonička položila truhličku starému pánovi do klí-na tak opatrně, jak to dokázala, a on do ní nahlédl.
Tonička poznala ty opotřebované mince. Piktmu-žíci z nich ve svém pahorku jedli. Na mincích byly obrázky, ale teď už byly tak otřelé, že se nedalo poznat, co znázorňují.
Ale i když obrázky už nebyly obrázky, zlato bylo pořád zlato.
Prudce se ohlédla a byla by přísahala, že zahlédla, jak něco malého a rudovlasého mizí ve stínech.
„No tohle," vypravil ze sebe pan Mávalík. „No tohle!" A to, jak se zdálo, na nějakou chvíli vyčerpalo jeho konverzační možnosti. Pak řekl: „To je příliš mnoho peněz, než aby se zaplatily zajeden pohřeb.

Vůbec si nepamatuju, že bych to našetřil. Myslím si, že za tyhle peníze by mohli pohřbít krále."
Tonička polkla. Takhle to nemohla nechat. Prostě nemohla.
„Pane Mávalíku, musím se vám k něčemu při-znat," vypravila ze sebe. A řekla mu to. Řekla mu všechno, nejen ty hezké kousky. Seděl a pečlivě ji poslouchal.
„No tohle, to je ale opravdu moc zajímavé," za-kroutil hlavou, když skončila.
„Ehm... je mi to moc líto," dodala Tonička. Nena-padlo ji nic jiného, co by mohla říci.
„Takže ty mi tady říkáš, že si myslíš, že protože tě to odporné stvoření přinutilo sebrat mi peníze, co mám na pohřeb, je to tak, tvoji malí vílí kamarádi naplnili moji truhličku zlatem, aby ses nedostala do nepříjemností, ano?"
„Ano, to si myslím," přikývla Tonička.
„Dobrá, takže to všechno vypadá, že bych ti měl poděkovat," řekl pan Mávalík.
„Cože!"
„No, jak bych ti to... prostě, kdybys mi nevzala všechny ty měďáky a stříbrné mince, nebylo by tam místo pro všechno to zlato, pravda?" řekl pan Máva-lík. „A řekl bych, že ti dávno mrtví králové, pohřbem v těch vašich kopcích, už ho neptřebují."
„To je pravda, ale -"
Pan Mávalík se prohrábl truhličkou a vytáhl jed-nu minci, za niž by si mohl koupit celý svůj domek i se zahradou.
„Takže tady je taková maličkost pro tebe, děvčat-

ko," řekl. „Kup si nějaké pentličky nebo něco tako-vého..."
„Ne! To já nemůžu! To by nebylo správné," pro-testovala zoufale Tonička. Všechno se to nějak hroz-ně zvrtlo!
„Myslíš, že ne?" potřásl hlavou pan Mávalík a vrhl na ni dlouhý mazaný pohled. „Dobrá, tak řekneme, že je to odměna za to, co pro mě teď uděláš, hm? Ty teď vyběhneš nahoru po schodech, do kterých já už nevylezu, a přineseš mi ten černý oblek, který visí na ramínku za dveřmi, a v truhle u konce postele vez-meš čistou bílou košili. Pak mi vyleštíš boty a pomů-žeš mi vstát. Myslím, že po cestě už dokážu jít sám, Víš, to je opravdu příliš mnoho peněz na pohřeb jed-noho člověka, ale udělá to z něj žádoucího manžela, a tak mám v úmyslu jít a požádat vdovu Tušilovou, zda by se mnou nevstoupila do svazku manželského!"
Chvilku trvalo, než si Tonička uvědomila, co tahle poslední věta znamená, a pak užasle vzdychla: „To uděláte?"
„To udělám," přikývl pan Mávalík a namáhavě se zvedl na nohy. „Je to hodná a zachovalá ženská, kte-rá peče skvělé slané rolády nadívané hovězím a ci-bulkou, a navíc má ještě vlastní zuby. Vím to, protože mi je ukázala. Její nejmladší syn jí koupil ve velkým městě nádherné umělé zuby, vyrobené ve fabrice, a ona v nich vypadá prostě úžasně. Byla tak velkory-sá, že mi je jednou půjčila, když jsem zápasil s kous-kem zvláště tuhého vepřového, a takovou laskavost člověk nezapomíná."
„Ehm... a nemyslíte, že byste si to měl ještě tro-chu rozmyslet, co?" řekla Tonička.

Pan Mávalík se zasmál. „Rozmyslet? Já si nemám co rozmýšlet, mladá dámo! Kdo si myslíte, že jste, že chcete někomu tak starému, jako jsem já, poroučet, aby myslel? Je mi jednadevadesát, víte? Musím se narovnat a pustit se do toho.

Kromě toho mám důvod se domnívat, podle jistého záblesku v jejím oku, že vdova Tušilová mou nabídkou nepohrdne. Já za svůj život viděl něco záblesků, a tenhle stál za to. A trou-fám si říci, že to, že jsem najednou vlastníkem truh-lice zlata, srovná všechny ostatní nesrovnalosti, jak říkal nebožtík můj otec."
Panu Mávalíkovi trvalo deset minut, než se pře-vlékl, což provedl s nemalou námahou, s ještě větší dávkou nadávek a bez Toniččiny pomoci. Ta se k ně-mu otočila zády a uši si ucpala rukama. Pak mu musela pomoci do zahrady, kde rozmáchlým gestem odhodil jednu berlu a pohrozil prstem plevelům.
„A vás všechny hned zítra poseču!" zvolal vítězo-slavně.
U zahradní branky se zachytil sloupku a celý za-dýchaný se skoro narovnal.
„Dobrá," prohlásil poněkud ustaraně. „Takže teď, nebo nikdy. Vypadám feš, co?"
„Vypadáte výborně, pane Mávalíku."
„Všechno čisté? Všechno upravené?"
„Ehm... ano," přikývla Tonička.
„Jak vypadají moje vlasy?"
„No... už vám vypadaly, žádné nemáte, pane Má-valíku," připomněla mu Tonička.
„Aha, ano, no dobrá. To je pravda. Budu si muset koupit jednu z těch, jakžesejimtoříká, co se dělají z vlasů? Myslíš, že mi budou stačit peníze i na to?"

„Paruku? Můžete si jich koupit tisíce, pane Má-valíku."
„Ahá! Výborně." Lesklýma očima se rozhlédl po zahradě. „Jsou tady nějaké květiny? Už tak dobře nevidím... á, okuláry. Kdysi jsem je viděl, udělané ze skla, člověk v nich vidí, jako kdyby měl nové oči, Ty bych potřeboval... mám dost i na okuláry?"
„Pane Mávalíku," vysvětlovala mu Tonička trpě-livě, „máte dost peněz na cokoliv."
„Bohové ti žehnejte!" usmál se spokojeně pan Mávalík. „Ale právě teď bych potřeboval pugét kvě-tů, děvče. Nemůžu jít na námluvy bez květin a tady žádné nevidím! Zbylo tady vůbec něco?"
Mezi plazivkami, plevelem a zplanělými keři kvet-lo několik růží. Tonička donesla kuchyňský nůž a udělala z nich kytičku.
„Ah, toť skvělé," pochvaloval si, „Pozdní květy, právě jako já!" Pevně svíral květy v jedné ruce, pak se ale najednou zamračil a zůstal stát tiše jako socha.
„Přál bych si, aby mi moji Tomáš a Mařenka moh-li přijít na svatbu," řekl tiše. „Ale oni už jsou dávno mrtví, víš?"
„Ano, já vím, pane Mávalíku," přikývla Tonička.
„Taky bych si přál, aby byla naživu moje žena, i když při příležitosti svatby s jinou ženou to není to nejchytřejší přání. Hm. Skoro všichni, které jsem znal, jsou mrtví!" Pan Mávalík se chvilku sklesle díval na květiny ve své ruce, ale pak se zase odvážně narovnal. „No ano, ale s tím už nic nenadělám, že? Ani s truhlicí plnou zlata."
„To je pravda," přisvědčila Tonička poněkud za-střeným hlasem.

„Ale no tak, děvče, neplač! Sluníčko svítí, ptáčci zpívají a minulost už zpátky nepřivoláme, hm?" pro-hlásil pan Mávalík bodře. „A vdova Tušilová čeká!"
Na okamžik se mu v očích objevila panika, ale pak si odkašlal. „Nepáchnu snad nějak, co?"
„Ehm... ne, jenom naftalínem."
„Naftalínem? Naftalín je v pořádku. Tak dobrá! Čas nám utíká!"
S použitím jen jedné berle, zatímco druhou rukou mával pro udržení rovnováhy ve vzduchu, vyrazil pan Mávalík s překvapující rychlostí po cestě.
„No tedy," ozval se hlas paní Zlopočasné ve chvíli, kdy jeho rozevlátý kabát zmizel za rohem, „to bylo hezké, nemyslíš?"
Tonička se rychle ohlédla. Paní Zlopočasná sice nebyla nikde vidět, ale zřejmě byla někde, kde by nebyla vidět. Tonička se podívala na to, co vypadalo jako kus staré zdi obrostlé břečtanem, ale staré ča-rodějky si všimla až ve chvíli, kdy se paní Zlopočasná pohnula. Neudělala nic se svými šaty, nepoužila žád-nou magii, o níž by Tonička věděla, ale prostě a jed-noduše... splynula s pozadím.
„To ano," řekla Tonička, vytáhla kapesník a vy-smrkala se.
„Ale dělá ti to starosti," pokračovala čarodějka. „Ty si myslíš, že to takhle skončit nemělo, že?"
„Ne!" přisvědčila se zápalem Tonička,
„Takže by bylo lepší, kdyby ho pohřbili v nějaké laciné rakvi, na kterou dala obec, ano?"
„Ne!" Tonička si v rozpacích proplétala prsty. Pa-ní Zlopočasná byla ostřejší než celé pole Špendlíků. „Jenže... prostě, nezdá se mi to... spravedlivé. Přála

bych si, aby to Fíglové neudělali. Jsem si jistá, že bych to dokázala... nějak vyřešit, našetřit peníze..."
„Tohle je nespravedlivý svět, dítě. Buď ráda, že máš přátele."

Tonička se zadívala k okraji lesa.
„Ano," přikývla paní Zlopočasná. „Ale tam naho-ře není."
„Musím odejít," řekla Tonička. „Hodně jsem o tom přemýšlela aje mi jasné, že musím odejít."
„Koště?" nadhodila paní Zlopočasná. „To se nepo-hybuje dost rychle, abys -"
„Ne, kam bych asi letěla? Domů? Nechtěla bych to tam přivést. A kromě toho, copak bych mohla od-letět, dokud se to potuluje tady kolem? Až... až se s tím setkám, nechci, aby kolem byli lidé, chápete? Vím, co dokážu... co to dokáže, když se to rozzuří! Vždyť to způli zabilo slečnu Rovnovodovážnou!"
„A když tě to bude sledovat?"
„Výborně! Odvedu to tam někam nahoru!" mávla Tonička rukou k horám.
„Sama?"
„Nemám na výběr, nebo myslíte, že ano?"
Paní Zlopočasná ji obdařila pohledem, který trval o něco déle než dlouho.
„Ne," přikývla. „To nemáš. Ale ani já ne. A proto půjdu s tebou. Nepři se se mnou, slečno. Jak bys mi v tom chtěla zabránit, hm? Ostatně, to mi připomí-ná... ty tajemné podlitiny, které se objevují u paní Mešťánkové, za ty může její manžel, protože ji bije, a otcem dítěte slečny Zrychlové je mladý Alfréd Bo-řek. Můžeš se o tom zmínit slečně Rovnovodovážné."
A zatímco mluvila, z ucha jí vyletěla včela.
266

Návnada, pomyslela si Tonička o několik hodin později, když vyšly z domku slečny Rovnovodováž-né a zamířily k horám. Zajímalo by mě, jestli jsem opravdu jen návnada jako za těch starých dnů, když lovci přivazovali ke kůlu bečící jehně nebo kůzle, aby přilákali vlky?
Ona má plán, jak zabít zlojroj. Vím to. Něco vy-myslela. Přijde si to pro mě a ona jen mávne rukou.
Musí si myslet, že jsem úplně hloupá.
Samozřejmě se přely. Ale paní Zlopočasná pak pronesla ošklivou osobní poznámku. Bylo to: Je ti jedenáct. Přesně tohle řekla. Je ti jedenáct a co by asi řekla slečna Rovnovodovážná tvým rodičům? Je nám Toničky líto, ale musely jsme ji nechat jít samotnou, aby bojovala s prastarou obludou, která se nedá zabít, a všechno, co z vaší dcery zbylo, máte v téhle piksle?
V tomhle místě vstoupila do hovoru i slečna Rov-novodovážná, téměř v slzách.
Kdyby Tonička nebyla čarodějka, byla by se dala do pláče nad tím, jak je to všechno nefér!
Jenže ty dvě ve skutečnosti byly fér. Věděla, že byly spravedlivé. Nemyslely jen na ni, ale i na ostatní lidi, a Tonička nenáviděla sama sebe - trochu - pro-tože to ona ne. Ale bylo od nich dost zrádné vybrat si právě tenhle okamžik k tomu být fér. To bylo nefér.
Nikdo jí neřekl, že je jí teprve devět, když se vy-dala do Říše vil ozbrojená jen pánví na smažení. No, je fakt, že nikdo nevěděl, že tam odchází, s výjimkou Nac mac Fíglů, a ona byla mnohem větší než oni, Napadlo ji: Jestlipak bych tam šla, kdybych věděla, co mě tam čeká?
267
Ano, šla bych.
A teď se chceš postavit zlojroji, i když nevíš, jak ho porazit?
Ano, to chci. Je v něm pořád ještě částečka mě samé. Možná, že přece jen dokážu něco udělat -
Ale upřímně... nejsi přece jen alespoň trochu rá-da, že paní Zlopočasná a slečna Rovnovodovážná tu při vyhrály? Že se teď můžeš odvážně vydat na cestu a shodou okolností tě, absolutně proti tvé vůli, dopro-vází nejmocnější žijící čarodějka?
Tonička si povzdechla. Je to příšerné, když se na vás domluví vaše vlastní myšlenky,
Fíglové proti tomu, že se rozhodla jít a vyhledat zlojroj, neměli jedinou námitku. Naopak měli velké množství námitek proti tomu, že nesmějí jít s ní. Cítili se uražení, věděla to, Ale jat řekla paní Zlopo-časná, tohle bylo skutečné bosorbabování a v tom pro Fígle nebylo místo. Jestliže se zlojroj tam nahoře náhodou objeví, ne ve snu, ale ve skutečnosti, nebude na něm nic, do čeho by se dalo kopnout nebo udeřit hlavou.
Tonička se pokusila pronést k nim krátkou řeč, poděkovala jim za skvělou pomoc, ale Rob Kterýten si založil ruce na prsou a obrátil se k ní zády. Všech-no se to nějak zvrtlo. Jenže stará čarodějka měla pravdu. Mohli by přijít k úrazu.
Potíž byla v tom, že čím víc jste mac Fíglům vysvětlovali, jak nebezpečná celá záležitost je, tím nadšenější byli.
Odešla, zatímco se mezi sebou hádali. Neproběhlo to dobře.
Jenže teď už to všechno bylo za ní. Stromy kolem cesty přestávaly být kulaté a plné listí a začaly být
268

špičatější a více pichlavé. Kdyby Tonička věděla o stro-mech víc, byla by řekla, že duby pomalu začaly ustu-povat jehličnanům.
Cítila zlojroj. Sledoval je, ale držel se kdesi daleko.
Kdybyste si měli představit hlavní čarodějku, roz-hodně byste si nepředstavili paní Zlopočasnou. Mohli byste si představit paní Našeptávalovou, která klou-zala po podlaze, jako kdyby byla na kolečkách, a ob-lékala se do černě temnější než temnota v hlubokém sklepě. Paní Zlopočasná byla jen stará paní s vrásči-tou tváří a prací zhrublýma rukama v šatech barvy noci, která ovšem nikdy není tak černá, jak si lidé myslí... Teď byly její Šaty navíc zaprášené a odřené kolem lemů.
Na druhé straně, ozvaly se Toniččiny Druhé myš-lenky, ty jsi kdysi koupila babičce Bolavé porcelá-novou pastýřku, vzpomínáš? Celou bílou a modrou a lesklou ?
První myšlenky dodaly konejšivě: No jo, ale to jsem byla mnohem mladší.
Nato se ozvaly její Druhé myšlenky: Ano, ale která z nich byla ta pravá pastýřka? Ta nablýskaná dá-ma v krásných Čistých šatech a střevících se spona-mi, nebo ta stará paní, která šlapala ve sněhu v bo-tách vycpaných senem a s pytlem přes ramena?
V té chvíli paní Zlopočasná klopýtla. Velmi rychle však znovu nabyla rovnováhu.
„Na té cestě jsou nebezpečně uvolněné kameny. Dávej pozor!"
Tonička sklopila oči k cestě. Nezdálo se jí, že by tam bylo nějak mnoho kamenů, a už vůbec nevypa-daly nebezpečně nebo nějak zvláště uvolněné.
269
Jak stará byla paní Zlopočasná? To byla další otázka, u níž si přála, aby si ji nepoložila. Stará ča-rodějka byla hubená, šlachovitá, přesně jako babička Bolavá, přesně ten typ, který žije den za dnem v prá-ci a naplno a je zdánlivě věčný, ale babička Bola-vá jednoho dne ulehla do postele a už z ní nevstala. Jen tak...
Slunce zapadalo. Tonička cítila zlojroj stejně, jako člověk cítí, že se na něj někdo upřeně dívá. Byl pořád ještě někde v lesích, které obepínaly hory jako ná-krčník.
Nakonec čarodějka zastavila na místě, kde z trá-vy vyrážely kameny podobné mohutným sloupům. Sedla si a opřela se zády o jeden z nich.
„Tohle bude muset stačit," řekla. „Brzo bude tma a na těch kamenech by si jeden mohl vymknout kot-ník."
Kolem byly obrovské balvany, velké jako domy, které se kdysi v minulosti skutálely z hor. Horské úbočí začínalo nedaleko, podobalo se strmé kamenné stěně, která visela nad Toničkou jako vlna. Bylo to opuštěné místo. Každý zvuk se vracel několikaná-sobnou ozvěnou.
Sedla si vedle paní Zlopočasné a otevřela tašku, kterou jim slečna Rovnovodovážná připravila na cestu.
Tonička v takových věceeh neměla prakticky žád-né zkušenosti, ale podle knihy pohádek byl typickou stravou na podobnou dobrodružnou cestu chléb a sýr - nějaká ta homolka, samozřejmě, nebo v nejlepším uzlík buchet.
Slečna Rovnovodovážná jim udělala housky se šunkou a kyselou okurkou a přidala dokonce i ub-
270

rousky. Bylo zvláštní si myslet: Pokoušíme se objevit způsob, jak zabít strašlivou obludu, ale ať se nám to podaří nebo ne, nebudeme při tom alespoň mít mast-né prsty.
V tašce byla i láhev studeného čaje a sáček suše-nek. Slečna Rovnovodovážná už znala svou paní Zlo-počasnou.
„Neměly bychom zapálit oheň?" navrhla Tonička.
„Proč? Dolů k lesu, kam bychom musely pro dře-vo, je to kus cesty a během půlhodiny vyjde měsíc, který je víc než poloviční. Tvůj příteKček si udržuje odstup a jinak tady není nic, co by na nás mohlo zaútočit."
„Jste si jistá?"
„Já po svých horách chodím docela bezpečně," odpověděla paní Zlopočasná.
„Ale nežijí v horách trollové, vlci a takové věci?"
„Oh tohle. Jistě. Spousta."
„A nic z toho se na vás nepokusí zaútočit?"
„Už ne," odpověděl Toničce s uspokojením klidný hlas ze tmy. „Podala bys mi sušenku, prosím?"
„Tady jsou. Nechtěla byste okurku?"
„Z nakládaných okurek mám někdy ošklivé větry."
„No, v tom případě -"
„Oh, ale já tím nechtěla říct ne," upozornila ji paní Zlopočasná a vzala si dvě velké okurky.
No, výborně, pomyslela si Tonička.
Přinesla si s sebou tři čerstvá vejce. Doba, po níž se pokoušela vyrobit pendul, už byla příliš dlouhá. Bylo to hloupé.

Všechny ostatní dívky penduly běžně používaly. A Tonička si byla jistá, že všechno dělá dobře.
271
Jednu kapsu si naplnila namátkou různými věc-mi. Teď je vytahovala, aniž se na ně dívala. Ovinula vejce nití, stejně jako to dělala snad tisíckrát, ucho-pila několik kousků dřeva a položila je tak, aby...
Puk!
Vajíčko prasklo a začalo vytékat ze skořápky.
„Říkala jsem ti to," ozvala se paní Zlopočasná a otevřela jedno oko. „Jsou to hračičky. Tretky pletky."
„Používala jste vy někdy nějaký?"
„Ne. Nechtělajsem se jimi zdržovat. Pletly se mi pod rukama." Paní Zlopočasná zažívala. Přitáhla si kolem těla pokrývku, vydala ze sebe několik neurči-tých zvuků, které zněly zhruba jako mň, mň, když se pokoušela najít pohodlnější polohu u kamene, a za chvilku se její dech prohloubil a zklidnil.
Tonička zabalená do pokrývky tiše čekala, dokud nevyšel měsíc. Doufala, že pak budou věci vypadat lépe, ale ony nevypadaly. Předtím byla kolem jenom tma. Teď se navíc objevily stíny.
Vedle sebe zaslechla chrápání. Patřilo k těm kla-sickým, solidním, které zní, jako když se trhá pevná plátno.
Pak se sneslo ticho. Přilétlo nocí na stříbrných křídlech, nehlučné jako pád pírka, ticho převtělené v ptáka, který se snesl na nedaleký kámen. Otočil hlavu a podíval se na Toničku.
V tom pohledu bylo víc než obvyklá ptačí zvědavost.
Stará čarodějka začala znovu chrápat. Tonička se natáhla a s pohledem stále upřeným na sovu s ní opatrně zatřásla.
Ozval se zvuk, jako když se srazí tři čuníci, paní Zlopočasná otevřela jedno oko a řekla: „Hoúú?"
272

„Támhle sedí sova a pozoruje nás. Je fakt hrozně blízko!"
Sova najednou zamrkala, podívala se na Toničku jako kdyby byla překvapená, že ji vidí, pak rozepjala křídla a tiše odplachtila do noci.
Paní Zlopočasná si sevřela rukou krk, jednou ne-bo dvakrát si odkašlala a pak řekla chraptivým hla-sem: „Samozřejmě, že to byla sova, dítě! Trvalo mi deset minut, než jsem ji přilákala tak blízko. A teď buď laskavě chvíli zticha, než začnu znova, protože jinak se budu muset spokojit s netopýrem, a já když vylezu z netopýra, vždycky skončím stejně - nějakou dobu si myslím, že vidím ušima, a tak se žádná slušná ná ženská chovat nemá!"
„Jenže vy jste chrápala!"
„Já? Vůbec jsem nechrápala! Jen jsem tak tiše odpočívala, zatímco jsem lákala tu sovu blíž. Kdybys se mnou nezatřásla a nevyplašila ji, už jsem mohla být tam nahoře a měla bych krajinu široko daleko před očima."
„Vy... obsadíte její mozek?" zeptala se Tonička která najednou znervózněla.
„Ne! Nejsem jeden z těch tvých zlojrojů! Já si ji jen tak na chvíli vypůjčím... pak ji prostě tu a tam postrčím, ona vlastně ani neví, že tam jsem. A teď zkus odpočinout."
„Ale co když se zlojroj -?"
„Jestli se přiblíží, pak věř tomu, že to řeknu já tobě!" zasyčela na ni paní Zlopočasná a zase se poho-dlně opřela. Pak se jí ale hlava ještě jednou zvedla „A nechrápu!" dodala rezolutně.
Po půlminutě začala znovu chrápat.
273
Několik minut potom se sova vrátila, i když to mohla být i nějaká jiná sova. Snesla se na tentýž kámen, chvíli tam poseděla a pak zase odletěla do tmy. Čarodějka přestala chrápat. Přesněji řečeno, přestala dýchat.
Tonička se naklonila blíž a nakonec přiložila ucho na plochou hruď, aby zjistila, jestli jí bije srdce.
Měla pocit, že její vlastní srdce svírá obří pěst...
„ .kvůli tomu dni> kdy našla babičku Bolavou v je-jím domku. Ležela mírumilovně na úzké železné po-steli, ale Tonička poznala, že něco není v pořádku, okamžitě jak vešla dovnitř -
Búm.
Tonička napočítala do tří.
Búm.
No, byl to srdeční tep.
Velmi pomalu, jako když na keři roste výhonek, se jedna ztuhlá ruka pohnula. Pomalu jako ledovec vklouzla do kapsy, a když se znovu objevila, svírala kus lepenky s nápisem:

Tonička se rozhodla, že se nebude hádat. Přetáhla přes starou paní přikrývku a sama se pečlivě zabalila do své.
V měsíčním svitu se pokusila složit další pendul. Jistě by s jeho pomocí mohla něco udělat. Možná, že kdyby -
274

Puk!
Vejce prasklo. Vejce vždycky prasklo a teď jí zbý-vá jen jedno. Tonička neměla dost odvahy zkusit to s broukem, i kdyby nějakého našla. Bylo by to příliš kruté.
Pohodlněji se opřela, rozhlédla se po stříbrnočer-né krajině a její Třetí myšlenky si pomyslely: Neod-váži se přiblížit.
Proč ne?
Pomyslela si: Nejsem si jistá, jak to vím. Ale vím to. Drží se to daleko. Ví, zeje se mnou paní Zlopočasná.
Pomyslela si: Jak to ale může zlojroj vědět? Vždyť nemá mozek! Vždyť on ani neví, co to paní Zlopočas-ná je!
Pořád myslí, pomyslely si její Třetí myšlenky.
Tonička se schoulila ke kameni.
Občas měla v hlavě tak... přeplněno...
A pak bylo najednou ráno a svítilo slunce, ve vla-sech měla rosu a mlha se zvedala ze země jako kouř... a na kameni, kde zvečera seděla sova, teď seděl orel a požíral něco srstnatého. Viděla každé pírko v jeho křídlech.
Polkl, podíval se na Toničku svýma mírně šílený-ma, ptačíma očima a odletěl. V mlze za ním zůstáva-la zvířená stopa.
Paní Zlopočasná vedle ní začala znovu chrápat, což Tonička považovala za příznak toho, že se stará Čarodějka vrátila zpět do svého těla. Strčila do ní a zvuk, který zněl jako pravidelné chráchrr, chrá-chrr, skončil hlasitým frk.
Stará paní se posadila, odkašlala si a naléhavým gestem zamávala na Toničku, aby jí podala láhev s 6a-

jem. Nepromluvila, dokud nevypila dobrou polovinu, „Říkej si, co chceš, ale králíci jsou mnohem lepší pečení," vydechla nakonec, když vracela korkovou zátku do hrdla láhve. „A stažení!"
„Vy... vy jste si vypůjčila orla?" užasla Tonička, „Samozřejmě. Nemohla jsem po té ubohé soví chtít, aby tady poletovala po rozednění, jen abych zjistila co a jak. A kromě toho celou noc lovila hrabo*-še, a věř mi, syrový králík je lepší než syrová myl. Myší nejez."
„Nebudu," přikývla Tonička a myslela to oprav-du vážně. „Paní Zlopočasná, já myslím, že vím, co zlojroj dělá. On myslí."
„Předpokládala jsem, že nemá mozek!" Tonička nechala své myšlenky, aby mluvily za ní. „Jenže pořád v něm ještě po mně zůstala ozvěna, nemyslíte? Musí tam být. Zůstala v něm ozvěna po každém... kým byl. Někde v něm prostě ze mě zůstal kousek. Já vím, že on je někde tam, a on ví, že já jsem tady a s vámi. A drží se stranou." „Oh? A proč se drží stranou?" „Já si myslím, že se vás bojí." „Hm! A proč se mě bojí?" „No právě," přikývla Tonička. „Protože já se vás taky bojím. Trošku." „Ale božíčku! Vážně?"
„No," přikývla Tonička znovu. „Je jako pes, který dostal bití, ale stejně neuteče. Neví, co udělal špatně. Aleněco na něm je takového... Je tady taková jakási myšlenka, která mě už už napadá, ale..."
Paní Zlopočasná mlčela. Tvář měla zcela nevý-raznou.

„Je vám dobře?" podívala se na ni Tonička.
„Nechávala jsem ti jenom čas na to, abys tu myš-lenku dohonila," odpověděla jí paní Zlopočasná.
„Bohužel, už jeto pryč. Ale... přemýšlíme o zloj-roji špatným způsobem."
„Ale? A to jako proč?"
„Protože..." Tonička s tou myšlenkou zápasila. „Protože o něm nechceme myslet tím správným způ-sobem. Má to něco společného s ... se třetím přáním. Ale vůbec nevím co."
Čarodějka řekla: „Té myšlenky se drž a pokus se zjistit, kam tě zavede. Máme společnost," dodala na závěr.
Toničce trvalo několik vteřin, než uviděla to, čeho si už před chvilkou všimla paní Zlopočasná - jakýsi malý černý bod na okraji lesa, který se, i když poně-kud nejistě, přibližoval.
Když se o něco přiblížil, změnil se v Petulii Chru-pavkovou, která letěla pomalu a nervózně jen velmi nízko nad vřesem. Občas seskočila a pootočila koště správným směrem.
Když dorazila k Toničce a paní Zlopočasné, znovu seskočila, spěšně chytila koště a zamířila ho na nej-bližší kámen. Slabě do něj narazilo, pokoušelo se jím proletět a tak se drželo na svém místě.
„Ehm, omlouvám se," vypravila ze sebe. „Ale ne-dokážu ho vždycky zastavit, a tohle je lepší než s se-bou vláčet kotvu... ehra."
Před paní Zlopočasnou začala dělat klasické pu-kr látko, ale pak si uvědomila, zeje tady jako čaroděj-ka, a pokusila se

ho v polovině změnit na klasickou úklonu, což byl pohled, za nějž by mnoho lidí jis-
277

tě rádo zaplatilo. Skončila ohnutá vedví a odněkud z prostředka se ozval lítostivý hlásek: „Mohl by mi někdo pomoci? Myslím, že se mi můj Trimontanský osmiúhelník zapletl do váčku devíti bylin..."
Nastalo několik těžkých minut, kdy ji rozplétaly, zatímco paní ZlopoČasná mumlala „hračičky, samí hračičky" a s despektem pozorovala všechny mož-né magické náramky a náhrdelníky, jimiž se Petulie ozdobila.
Petulie se zvedla, ve tváři celá rudá. Když viděla výraz paní Zlopočasné, rychle smekla klobouk a dr-žela ho před sebou. To byl výraz úcty, ale současně to znamenalo, že na vás míří Šedesát centimetrů dlouhá věc s ostrou špičkou.
„Ehm... zaskočila jsem se podívat na slečnu Rov-novodovážnou a ona mi řekla, že jste sem vyrazily za tou příšernou věcí," řekla. „Ehm, tak jsem si řekla, že se raději podívám, jak se vám daří."
„Ehm,., to je od tebe opravdu moc hezké," přikýv-la Tonička, ale její zrádné Druhé myšlenky si mysle-ly: A co bys asi udělala, kdyby to na nás zaútočilo? Hlavou se jí nakrátko mihl obrázek Petulie, která stojí tváří v tvář jakési zuřící obludě, ale kupodivu to nebyl zdaleka tak veselý obrázek, jak si původně myslela. Petulie by opravdu před takovou obludou stála, třásla by se tak, až by její neužitečné náram-ky a náhrdelníky chřestily, byla by vyděšená téměř k zbláznění... ale neustoupila by. Napadlo ji, že tady někde mohou být lidé, kteří stojí proti něčemu oblud-nému, a prostě přišla.
„Jak se jmenujete, děvče?" ozvala se paní Zlopo-Časná.
278

„Ehm, Petulie Chrupavková, paní. Učím se u pa-tů Gustavy Černočepcové."
„U Pramáti Černočepcové?" usmála se paní Zlo-počasná.
„Je skvělá. Největší expert na prasata, co znám. Udělala jste dobře, že jste přišla."
Petulie se nervózně zadívala na Toničku. „Ehm, jsi v pořádku? Slečna Rovnovodovážná mi říkala, že jsi byla... ehm, nemocná."
„No, už je mi mnohem líp, a každopádně děkuju za optání," odpověděla jí Tonička zničeně. „Podívej, moc se omlouvám za to, co jsem ti -"
„No, vždyť jsi přeci byla nemocná," přerušila ji
Petulie. .
A to bylo to další na Petulii. Vždycky si o kazdém chtěla myslet to nejlepší. To ovšem mohlo být velmi tísnivé, když jste věděli, že ten člověk, o němž se snaží takhle přemýšlet, jste vy.
„Vrátíte se do domu před Zkouškami?" pokračo-vala Petulie.
„Před Zkouškami?" opakovala nechápavé Tonička. "zkoušky čarodějnic," napověděla paní Zlopočasná. „Jsou dnes," připomínala Petulie. „Úplně jsem na ně zapomněla," vydechla Tonička. '„Já ne," ozvala se klidně stará čarodějka.
„Zkouš-ky nikdy neminu. V posledních šedesáti letech jsem je neminula ani jednou. Udělala byste službu ubohé staré ženské, slečno Chrupavková? Mohla byste na tom vašem klacku zaletět zpátky do domu slečny Rovnovodovážné a říci jí, že se paní ZlopoČasná ne-chá uctivě poroučet a poletí odsud přímo na Zkouš-ky? Byla v pořádku?"
279
„Ehm, ona žonglovala s koulemi a nepoužívala při tom rucel" řekla Petulie s neskrývaným obdivem, „A víte co? Vjejí zahradě jsem zahlédla vílu! Modrou!
„Vážně?" bylo jediné, na co se Tonička zmohla, a srdce v ní pokleslo.
„No jo! Byla ale pěkně špinavá. A když jsem se jí zeptala, jestli je opravdu víla, odsekla mi nevrle, že je... ehm... víla, co patří ,k velký, smrdutý kopřivě se železnejma pichlákama z Království zvonečků', a říkala mi ,matláku'. Nevíš, co to znamená?"
Tonička se dívala do té zarudlé kulaté tváře plná naděje. Už už otvírala ústa, aby odpověděla „To zna-mená někoho, kdo má rád víly", ale včas se zarazila. To by prostě nebylo fér. Povzdechla si.
„Petulie, tys viděla Nac mac Fígla," řekla. „Oni jsou jistý druh vil, nebo ještě líp, patří k malým náro-dům, ale nejsou moc roztomilí. Jsou hodní... tedy ví-ce méně.., ale nijak zvlášť příjemní. A matlák je jed-na z jejich kleteb. Ale myslím, že není nijak ošklivá."
Petuliin vyraz se nějakou chvíli nezměnil. Pak ale řekla: „Takže to bylo něco jako víla?"
„No, technicky rozhodně."
Kulatá červená tvář se rozzářila. „Tak dobře. Víš, nebyla jsem si jistá, protože ono to... ehm, no víš, jak bych ti to... no čůralo to na jednoho z trpaslíků, co má slečna Rovnovodovážná v zahradě."
„Pak to byl určitě Fígl," přikývla Tonička.
„Ehm, výborně. Předpokládám, že i velké smrdu-té kopřivy se železnými pichláky potřebují své víly, stejně jako všechny ostatní rostliny," uzavírala roz-hovor Petulie.
280

KAPITOLA 11
Artuš
Když Petulie odešla, dupla paní Zlopočasná nohou a prohlásila: „Tak půjdeme, mladá dámo. Do Strmo-skalí je to skoro třináct kilometrů. Začnou, než tam dorazíme."
„A co zlojroj?"
„Oh, jen ať si přijde, jestli chce. No, jen se tak nemrač. Na Zkouškách bude více než tři sta čarodě-jek a ty jsou teď všude kolem. Bude to nejbezpečnější místo široko daleko. Nebo se chceš setkat se zlojro-jem teď? Pravděpodobně bychom to dokázaly. Nezdá se, že by se pohyboval nějak rychle."
„Ne!" odpověděla Tonička rychleji a hlasitěji, než měla v úmyslu. „Ne, protože...věci nejsou takové, jak se zdají. Udělaly bychom to špatně. Ehm... nedo-kážu to vysvětlit. Je to nějak spojeno s tím třetím přáním."
„O kterém nevíš, jaké je?"
„Ano. Ale doufám, že už brzo budu."
281
.Čarodějka se na ni chvilku zkoumavě dívala Ano, i já doufám," příkře. „No, pak nemá cenu,aby chom se tedy ještě zdržovaly. Jdeme.
Stará čarodějka sebrala svou přikrývku a vykročila, jako kdyby ji někdo táhl na provázku.
‚Vždyť jsme se ani nenajedly!" Prohlásila Tonička
a rozeběhla se za ní."
„Já měla v noci pár hrabošů," odpověděla jí přea rameno paní Zlopočasná.
"Ale vy jste je ve skutečnosti nesnědla, že?" ušklíbla se Tonička. „Ve skutečnosti je snědla ta sova,
„No technicky ano," připustila paní Zlopočasná. „Jenže, když budeš mít dojem, že ses celou noc živila hraboši překvapilo by tě, jak malou chuť na jídlo bys měla následujícího rána."
Ukázala hlavou na vzdalující se postavu Petulie „Kamarádka?" zeptala se. „Ehm no, jestli je to moje kamarádka, tak si to nezasloužím," odpověděla jí Tonička.
„Hmm," zabručela paní Zlopočasná. „Občas do- staneme i to, co si nezasloužíme."
Na starou dámu se paní Zlopočasná dokázala po- hybovat hezky rychle. Kráčela po vřesovišti, jako kdyby pro ni vzdálenost představovala osobní uráž-ku. Ale byla dobrá ještě v něčem jiném
Vyznala se v tichu. Ozývalo se sice šustění, jak její douhá sukně klouzala vřesem, ale jakýmsi zvlášt-ním způsobem se tenhle ostrý šustot stával součástí zvukové kulisy krajiny.
Jak tak kráčely v tichu, Toničce stále probíhaly] hlavou vzpomínky. Zlojroj jich po sobě zanechal stov-
282

ky. Většinou byly tak slabé, že nebyly nic jiného než slabý, nepříjemný pocit v hlavě, ale vzadu v mozku se jí ještě velmi živě plížil prastarý šavlozubý tygr A hned za ním se stavěl na zadní obrovský ještěr. Byly to stroje na zabíjení, nejmocnější tvorové na světě - kdysi. Zlojroj je dostal oba. A zemřeli v boji.
Zlojroj vždycky zabíral nová těla, vždycky nako-nec přivedl jejich původní majitele k šílenství tím, jak je podřizoval své touze po moci, a to pravidelně skončilo jejich smrtí... a právě když Tonička přemýš-lela o tom proč, její podvědomí řeklo: Protože má strach.
Strach? Z čeho? pomyslela si Toníčka. Je tak mocný!
Kdo ví? Ale je Šílený strachem. Prostě se z toho znýtoval.
„Ty jsi Citlivoj Vyhřezl," řekla Tonička a pak ji její uši informovaly, že to řekla nahlas.
„Je pěkně užvaněný, co?" ozvala se paní Zlopo-časná. „Mluvil ti včera v noci ze spaní. Míval o sobě po čertech vysoké mínění. Řekla bych, že to je důvod, proč jeho vzpomínky vydržely tak dlouho."
„Jenže nerozezná nýty od cvoků," ušklíbla se To-nička.
„No, vzpomínky pomalu blednou," řekla paní Zlo-počasná. Zastavila se a opřela se o kámen. Zdálo se, že jen tak tak lapá dech.
„Jste v pořádku, paní?"
„Zdravá jak řepa," odpověděla jí paní Zlopočasná a dech jí mnohohlasně hvízdal. „Jenom chytám dru-hý dech. Už nám zbývá jen deset kilometrů."
„Všimla jsem si, že taky mírně pokulháváte," po-kračovala Tonička.
283
„Vážně? Tak si přestaň všímat!"
Výkřik staré čarodějky, v němž se chvěl nesmi
vavy příkaz, se odrazil od okolních útesů
Když ozvěna utichla, paní Zlopočasná si odkašla-
la. Tonička zbledla.
„Tak se mi zdá," prohlásila vzápětí stará čaroděj-ka že jsem to tentokrát asi maličko přehnala To bude nejspíš těmi

hlodavci." Znovu si odkašlala Ti co mě už dlouho znají, nebo si to nějakým způsobem zaslouží, mi říkají Bábi Zlopočasná. Nebudu pova-zovat za nevhodné, když mi tak budeš říkat taky
„Bábi Zlopočasná?" vykulila oči Tonička, kterou z původního šoku vyvedl šok nový.
„Nejsem ‚bábi' technicky," upozornila ji paní Zlo-počasná rychle a poněkud upjatě. „Je to takový ten titul, kterému se říká čestný, jako ‚Matička Taata, Dobrácká Kdovýjak, Stařenka Tentonoc. Aby se dalo najevo, že čarodějka měla... je plně... byla -"
Tonička nevěděla, jestli se má rozesmát, nebo za-čít plakat. „Já vím," řekla nakonec. „Opravdu?"
„Jako Babička Bolavá," přikývla Tonička, „Ona byla moje babička, ale každý na Křídě jí říkal ‚Babič-ka Bolavá ."
.Paní Bolavá" by nefungovalo, to Tonička věděla. Potřebovali jste velké, silné, vřelé a otevřené slovo Babička Bolavá tam byla pro každého.
„Je to jako být babičkou všech," dodala a na po-
která jim všem také vykládá pohádky!
Tak dobře, pravděpodobně to tak nějak bude. iakze Babi Zlopočasná," řekla Bábi Zlopočasná, ale
284

rychle dodala: „Ale ne technicky. Tak a teď bychom měly raději pokračovat v cestě."
Narovnala se a znovu vyrazila na cestu.
Bábi Zlopočasná. Tonička si to jméno obracela v hlavě sem a tam. Svou druhou babičku nikdy ne-poznala, protože ta zemřela dříve, než se Tonička na-rodila. Říkat babič... tedy Bábi, bylo nezvyklé, ale ku-podivu jí to připadalo správné. A člověk mohl mít dvě.
Zlojroj je sledoval, to Tonička cítila. Ale udržoval si svou vzdálenost. No... tady je něco, co by bylo skvělé předvést na Zkouškách, pomyslela si Tonička. Bábi - když si pomyslela to slovo, její mozek si potě-ňeně poskočil - Bábi měla nějaký plán. Musela mít.
Ale... věci nebyly v pořádku. Měla někde v hlavě ještě další myšlenku, již nedokázala dohonit. Zmize-la jí ze zorného pole, kdykoliv si myslela, že ji zahnala clo kouta. Zlojroj nejednal podle očekávání.
Ujistila se, že drží krok s Bábi Zlopočasnou.
Když se dostaly blíž k místu Zkoušek, začaty se objevovat stopy. Ve vzduchu Tonička zahlédla přinej-menším tři košťata, která letěla jedním směrem. Do-šly na hlavní cestu a viděly tam hloučky lidí, kteří mířili na tutéž stranu. Bylo mezi nimi i několik špi-čatých klobouků, což už byly důkazy. Cesta začala klesat řadou malých hájků, vyšla z nich na pokraji mozaiky malých políček a zamířila k vysokému živému plotu, zpoza nějž se nesly tóny dechovky, která hrála Směs melodií z divadelních představení, i když podle zvuku se ani jediní dva hudebníci neshodb na tom, která píseň a z kterého představení se právě hraje.
Nad stromy se vznesl veliký balon a Tonička po-plašeně poskočila. Koule chytila vítr a ten ji začal
285
snášet stranou. Ukázalo se ale, že je to skutečně ha-lon a ne přebytečný Brian. Dalo se to poznat i podle toho, že se vzápětí odněkud z téhož místa ozval dlou-hý výkřik vzteku, promíseného ublíženou dotčenos-tí:
„Aaaaáááoiojojjojenííighmmmmůjbaóóón!" což je tradiční zvuk, jaký vydá velmi malé dítě v okamžiku, když zjistí, že s balónky je to stejné jako v životě -důležité je vědět, kdy si nesmíte nechat vyklouznout provázek. V tom je prakticky celý smysl balónků na provázku.
V tomto případě se však vzápětí nad vrcholky ke-řů zvedlo koště s pilotkou ve špičatém klobouku, ta dostihla prchající balónek, vzala jej do vleku a zmi-zela zase za plotem v místech Zkoušek.
„Kdysi to bývalo jiné," zabručela Bábi Zlopočasná ve chvíli, kdy dorazily ke vstupní bráně. „Když jsem byla mladé děvče, prostě jsme se sešly někde na oby-čejné louce. Jen my, samy. Ale teď? Ach božíčku, mu-sí to být Velký den pro celou Rodinu! Pch!"
Kolem brány na pastvinu Zkoušek se tísnil počet-ný dav lidí, kteří se tlačili dovnitř, ale v tom „Pch!" bylo něco zvláštního, Dav se jako mávnutím kouzel-ného proutku rozdělil, a když Bábi, která zamířila přímo k bráně, procházela kolem, přitáhla většina matek děti blíže k sobě.
Přímo u vchodu stál hoch, který prodával vstu-penky, a ten si teď horečnatě přál, aby se byl nikdy nenarodil,
Bábi Zlopočasná na něj upřela pohled a Tonička viděla, jak mu náhle zrudly uši.
„Dvě vstupenky, mladý muži," řekla Bábi Zlopo-časná a z jejích slov se odlupovaly kousky ledu.
286

„Takže to, ehm, máme.... ehm.... jeden dětský a jeden... staroobčanský?" vykoktal chlapec.
Bábi se naklonila kupředu a řekla: „Co je to sta-roobčanský?"
„No... to je jako... přece víte... pro starý lidi," zamumlal chlapec. Ruce se mu třásly.
Bábi se náklonilaještě více kupředu. Chlapec chtěl, opravdu hrozně chtěl uskočit dozadu, ale nohy jako by mu vrostly do země. Jediné, co mohl udělat, udě-lal. Ohnul se dozadu.
„Mladíku," prohlásila Bábi Zlopočasná, „nejsem, a nikdy ani nebudu ‚starý lidi'."
Vezmeme si dva lístky, které jsou, jak vidím na-psáno tady na té tabuli, za penci jeden." Ruka jí vy-střelila kupředu rychlostí útočící zmije. Mladík ze sebe vyrazil zvuk, který zněl jako Jéééé!", auskočil dozadu.
„Tady jsou dvě pence," sdělila mu Bábi Zlopočasná.
Tonička se podívala Bábi na ruku. Ukazovák a pa-lec byly sevřeny, ale nezdálo se, že by v nich byla nějaká mince.
Jenže mladík s vyděšeným úsměvem na tváři vzal velmi opatrně neexistující minci mezi palec a ukazo-vák. Z druhé ruky mu Bábi rázným gestem vytrhla dvě vstupenky.
„Děkuju vám, mladý muži," prohlásila a vešla na louku. Tonička se rozeběhla za ní.
„Co se to tam -?" začala, ale Bábi Zlopočasná po-zvedla ukazovák ke rtům, uchopila Toničku za rame-no a otočila ji nazpět.
Prodavač vstupenek ještě zíral na vlastní prsty. Dokonce s nimi i pokusně zamnul. Pak pokrčil rame-
287
ny, pozvedl ruku k váčku, do nějž ukládal vybraná peníze, a dal prsty od sebe.
Cink, cink...
Dav kolem brány užasle vyhekl a jeden nebo dva lidé začali tleskat. Mladík se na ně ohlédl s pokřive-ným úsměvem, který měl signalizovat, že on něco takového samozřejmě čekal.
„Výborně," prohlásila Bábi Zlopočasná spokoje-ně. „A teď bych si tak dala hrnek dobrého čaje a ně-jakou tu sladkou sušenku."
„Bábi, ale jak je možné, že jsou tady i děti, neje-nom čarodějky?"
Lidé vrhali jejich směrem zvědavé pohledy. Bábi Zlopočasná pozvedla Toničce bradu, aby se jí mohla podívat přímo do očí.
„Rozhlédni se kolem, hm? Většina lidí by sem nešla kvůli amuletům, kouzelným hůlkám a tako-vým věcičkám. Tohle zboží se stejně vždycky drží stranou, hm?"
Tonička se rozhlédla. Po celém prostoru byly růz-né zábavní podniky. Většina z nich byly stánky se zábavnými soutěžemi nebo hrami, které znala z růz-ných výročních a zemědělských trhů, které se konaly na Křídě. Koulení mincí, Šťastné potopení, Kdo dřív sní jablko, Výlov ryb a takové věci. V takovém hor-kém dni patřila mezi menšími dětmi k nejpopulár-nějším atrakcím Potápěcí židle. Nebyl tam stan s jas-novidcem, protože žádný jasnovidec se neobjeví na místě, kde je tolik kvalifikovaných návštěvnic, které by mu mohly odporovat a klást nevhodné dotazy, zato tam bylo několik stánků, které provozovaly ča-rodějky. Zakzak měl velký stan, před nímž stála krej-
288

čovská panna. Měla na sobě klobouk Mrakodrap a plášť Rozevlátý zefýr, který přitahoval mnoho ob-divovatelek.
Ostatní stánky byly menší, ale byly pře-plněny věcmi, které se blýskaly a třpytily a dělaly díky mladším čarodějkám slušné obchody. Byly tady stánky plné lapačů snů a pastí na kletby, včetně těch nových, samovyprazdňujících se.
Bylo legrační před-stavit si, jak je kupují čarodějky. Bylo to, jako kdyby si ryby kupovaly deštníky.
No, sem zlojroj snad nepřijde, když jsou tady všech-ny ty čarodějky?
Obrátila se k Bábi ZlopoČasné.
Bábi Zlopočasná byla ta tam.
Najít čarodějku na Zkouškách čarodějek není nic jednoduchého. Tedy, najít čarodějku je velmi snadné, ale velmi těžké je najít tu, kterou hledáte, zvláště když si najednou připadáte ztracení, opuštění a cítí-te, jak ve vás začíná klíčit panika jako fazolová zrna na navlhčené vatě.
Většina starších čarodějek seděla u provizorních stolů z prken položených na dřevěné kozy. Popíjely čaj. Špičaté klobouky se kývaly nahoru a dolů a jazy-ky se nezastavily. Jak se zdálo, tak každá z přítom-ných měla dar současně mluvit a naslouchat všem ostatním u stolu, i když tenhle dar se neomezuje je-nom na čarodějky. Nebylo to místo, kde byste oka-mžitě našli ženu v černém a se špičatým kloboukem na hlavě.
Slunce už stálo hodně vysoko na obloze. Prostor se plnil. Čarodějky na košťatech se stáčely velkými oblouky na přistání a dosedaly na nejvzdálenější ko-nec louky a branou proudili dovnitř další a další lidé.
289
Hluk byl poměrně silný. Ať se Tonička obrátila na kteroukoliv stranu, viděla před sebou černý klobouk.
Prodírala se zástupem a zoufale bledala nějakou přátelskou tvář, jako slečnu Klíšťovou nebo slečnu Rovnovodovážnou nebo Petulii. Když už by to měla přiznat, stačila by jí i tvář nepřátelská, třeba paní Našeptávalová.
Pokoušela se nemyslet. Nemyslet na to, že je vy-strašená a opuštěná v tom velikém zástupu a že ně-kde kousek odsud

na kopci je zlojroj a ví to, protože v sobě má jednu z jejích malých součástek.
Cítila, jak se zlojroj zachvěl. Cítila, jak se dal do pohybu.
Tonička se prodírala rozpovídaným zástupem ča-rodějek, jejichž hlasy jí najednou zněly ostře a nepří-jemně. Měla pocit, že je nemocná, jako kdyby byla příliš dlouho na slunci. Svět kolem ní se točil.
Na zlojroji je jedna úžasná věc, začal jí někde v hlavě hovořit rezavý hlas, a sice to, že jeho způsob lovu napodobuje způsob lovu obyčejného žraloka, ne-mluvě o jiných šelmách...
„Já nepotřebuju žádnou přednášku, pane Vyhřez-le," zamumlala Tonička. „Vůbec vás nechci ve své hlavě!"
Jenže paměť Citlivoje Vyhřezla si už v době, kdy byl její vlastník ještě naživu, příliš nevšímala jiných lidí a neměla v úmyslu s tím teď začínat. Pokračova-la dál samolibým ječákem: ...třeba tím, že jakmile si jednou vyhlédne svou kořist, přestane si okamžitě všímat jiných, sebepřitažlivějších cílů...
Viděla přes celý prostor Zkoušek a něco se blížilo. Pohybovalo se to zástupem jako vítr obilným polem.

Mohli jste ten pohyb odhadnout podle lidí. Někteří omdlévali, jiní křičeli a zmateně se rozhlíželi, jiní se dávali na útěk. Čarodějky najednou umlkly, padaly převrácené židle a začal sborový křik. Ale neútočilo to na nic a na nikoho. Zajímalo se to jen o Toničku,
Jako žralok, pomyslela si Tonička. Postrach moří, kde se dějí ještě horší věci.
Toničku zachvátila panika. Narazila do několika čarodějek, které mířily ke středu zmatku a vykřikla na ně: „Nedokážete to zastavit! Nevíte, co to je! Bu-dete to zaříkávat a dělat na to magická gesta a mávat kouzelnými hůlkami a ono to půjde pořád dál! Půjde pořád dál!"
Vstrčila ruce do kapes a nahmátla šťastný kamí-nek. A provázek. A kus křídy.
Kdyby to byla pohádka, pomyslela si hořce, věřila bych svému srdci a následovala svou hvězdu avšech-ny ty ostatní věcičky a nakonec by to všechno dobře dopadlo, nejspíš hned teď, v zářivém obláčku magie. Jenže když to potřebujete, pohádka se rychle vytratí.
Pohádka, pohádka, pohádka...
Třetí přání. Třetí přání. To třetí přání je i to dů-ležité přání.
V pohádkách vám džin, čarodějka, kouzelná ryba či kočka... nabídnou tři přání.
Tři přání...
Chytila za rukáv nejbližší čarodějku a dívala se do tváře Anagramy Vydřiduchové, která na ni upřela pohled plný hrůzy a pokoušela se jí vytrhnout.
„Prosím, neubližuj mi! Prosím!" volala Anagra-ma s pláčem na krajíčku. „Jsem přece tvoje přítelky-ně, nebo ne?"

„No, jestli chceš. ..ale to jsem nebyla já a teď jsem mnohem lepší," upozorňovala ji Tonička a věděla, že lže. Byla to ona a to bylo důležité. Nesměla na to nikdy zapomenout. „Rychle, Anagramo! Jaké je třetí přání? Když ti někdo nabídne, že ti splní tři přání, jaké je to třetí?"
Anagramina tvář se stáhla do uražené grimasy, kterou si nasazovala, když něco mělo tu drzost být nesrozumitelným.
„Ale proč bych měla..."
„Nepřemýšlej o tom, prosím! Jenom odpověz!" „No, teda... může to být cokoliv... třeba aby byl Člověk neviditelný... nebo blond... co já vím,. cokoliv," mumlala Anagrama a její mozek praskal ve švech.
Tonička zavrtěla hlavou a pustila ji. Pak se roze-běhla ke staré čarodějce, která se dívala na celkový zmatek.
„Prosím, madam, tohle je moc důležité! Když má-te v pohádkách tři přání, jaké je to třetí? Neptejte se mě proč, prosím! Jen si vzpomeňte!"
„Ehm... štěstí. Je to štěstí, ne?" odpověděla stará dáma. „No ano, určitě. Zdraví, bohatství a štěstí. Ale kdybych byla vámi, tak bych -"
„Štěstí? Štěstí... děkuju vám," řekla Tonička a zou-fale se rozhlížela po někom jiném. Štěstí to nebylo, to věděla a cítila až do morku kostí. Štěstí jste nemohli získat s pomocí kouzel, a to byla další stopa, kterou měla před očima.
Pak zahlédla slečnu Klíšťovou, která spěchala me-zi stany. Teď nebyl čas na formality ani na hrdinství. Tonička ji dohonila, otočila tváří k sobě a vykřik-la:
„DobrýdenslečnoKlíšťováanodařísemidobřeajsem-rádaževámtakydařídobřejakéjetřetípřánívpohád-

káchrychlejetodůležiténeptejteseměpročnatonemá-me čas!"
Je třeba říci, že slečna Klíšťová zaváhala jen na zlomek vteřiny, „Mít ještě stovku dalších přání, ne?" odpověděla.
Tonička se na ni chvilku dívala a pak řekla: „Dě-kuju vám. To není ono, ale i to je stopa."

„Toničko, je tady -" začala slečna Klíšťová.
Ale Tonička mezitím zahlédla Bábi Zlopočasnou.
Stará dáma stála ve středu prostoru, uprostřed velkého čtverce, který byl z nějakého důvodu obe-hnán provazy. Jak se zdálo, tak si jí nikdo nevšímal. Pozorovala Čarodějky zmateně pobíhající kolem zloj-roje. Občas z toho zmatku vytryskl záblesk magie nebo vyletělo několik magických jisker. Bábi Zlopo-časná měla na tváři chladný, nepřítomný výraz.
Tonička pustila rukáv slečny Klíšťové, prolezla mezi provazy a rozeběhla se k ní.
„Bábi!"
Modré oči se stočily k ní.
„Prosím?"
„V pohádkách, když ti džin nebo rybka nabídne tři přání, jaké je to třetí přání?"
„Aha, pohádky" přikývla Bábi. „To je jednodu-ché. V každé pohádce, která stojí za vypravování, kterou stvořil ten, kdo zná svět, slouží třetí přání k nápravě škod, které napáchala dvě přání předchozí,"
„Ano! To je ono! To je ono!" vykřikla Tonička a vytryskla z ní všechna slova, která se hromadila za touto otázkou.
„Není zlý! Nemůže být zlý! Nemá své vlastní vědomí, vlastní mozek! Jde tady o ta přání! O naše přání! Je to jako v pohádkách, kde se -"
293

„Uklidni se. Zhluboka se nadechni," přerušila ji Bábi. Vzala Toničku za ramena a otočila ji tak, že se dívala na zástup propadající panice.
„Na chvilku jsi propadla strachu a on teď přichází a už si to nerozmyslí, protože je zoufalý. On ten dav lidí ani nevidí, neznamenají pro něj ani to nejmenší. Chce tebe. Ty musíš být ten, kdo se mu postaví!"
„Ale co když prohraju?"
„Nikdy bych nebyla tam, kde dneskajsem, kdybych si někdy připustila, že bych mohla prohrát, mladá dámo. Když to porazíš jednou, dokážeš to kdykoliv."
„Ale co když se proměním v něco strašného?"
„Pak se budeš muset postavit mně," odpověděla Bábi. „Budeš stát proti mně a na mém území. Ale to se nestane, že ne? Měla jsi dost ušmudlaných dětí a hloupých ženských? Tady máš příležitost. Tohle jsou... ty druhé věci. Teď bude poledne. Měli oficiál-ně zahájit Zkoušky, ale, pch, zdá se, že na to lidé za-pomněli. Takže teď... máš to v sobě, být čarodějkou, v poledne a daleko od své rodné pahorkatiny?"
„Ano!" Nic jiného odpovědět nemohla, ne Bábi Zlopočasné.
Bábi Zlopočasná se jí hluboce poklonila a o něko-lik kroků ustoupila.
„Takže, až se vám bude chtít, dejte se do toho, madam," řekla.
Přání, přání, přání, pomyslela si Tonička nepří-tomně. Zašmátrala v kapse a hledala kousky, z nichž by sestavila pendul.
Není zlý! On nám jen dává to, co si myslíme, že chceme! A co si lidé přejí? Další přání.
294

Nemohli jste říci: Do hlavy mi vlezla obluda a ta
mě pak přinutila, abych to všechno udělal. Přála si, aby všechny ty peníze v truhličce byly její. Zlojroj ji jen vzal za myšlenku.
A nemohli jste ani říci: Ano, ale ve skutečnosti bych si je byl nikdy nevzal! Zlojroj používal, co našel -malá tajná přání, touhy, chvilkové nenávisti, všech-no to, co se normální člověk už dávno naučil ignoro-vat, ale vám to zlojroj ignorovat nedovolil.
Když se pak pokoušela jednotlivé kousky spojit, vejce jí vyklouzlo z ruky, svěřilo se gravitaci a roz-plesklo se na špičce její těžké boty.
Dívala se na ně a temné zoufalství zatemnilo i po-lední jas. Proč jsem to zkoušela? Nikdy se mi nepo-dařilo pendul sestavit, tak proč jsem to teď vůbec zkoušela? Protože jsem doufala, že tentokrát to bu-de fungovat, proto. Jako v pohádce. Že to najednou všechno... bude v pořádku.
Jenže tohle není pohádka a ona už víc vajíček nemá...
Pak se ozval skřek, ale ten přicházel odněkud z výšky a jeho zvuk ji během jediného úderu srdce najednou vrátil domů.
Byl to krkavec, který se snášel přímo z oka slunce a zvětšoval se každým okamži-kem.
Když proletěl Toničce nad hlavou, zvedl se prud-kým obloukem, bleskově jako vystřelený Šíp, a v nej-nižším bodě dráhy se mu s výkřikem „do psí nohy!" z pařátů pustilo něco malého.
Rob Kterýten padal k zemi jako kámen, ale pak se ozvalo ostré plesk! a nad hlavou se mu otevřela polokoule látky.
Přesněji řečeno dvě polokoule, pro-tože Rob Kterýten si „vypůjčil" Hamišův padák.
295
Odhodil ho, jakmile se snesl na zem, a vskočil do Toniččina pendulu...
„Sis myslela, že ťa necháme enem tak?" křikl na Toničku a zachytil se provázků. „Já na sobě mám kulicha, abys nemyslela! Tak do teho a hnedkaj!"

„Cože? Já nemůžu!" zavrtěla hlavou Tonička a po-koušela se ho vytřást ze složité změti. „S tebou ne! Zabju tě! Všechna vajíčka mi vždycky popraskají! Jakého kulicha?"
„Nehádaj sa!" vykřikl Rob a poskakoval v prováz-cích sem a tam, „Vykonaj to! Nebo nejsi bosorbaba z kopců! A já vím, že si!"
Kolem prchali lidé. Tonička zvedla hlavu. Měla dojem, že už zlojroj vidí jako neurčitý tvar, který se pohybuje prachem. Pak se podívala na spletenec, který držela v ru-kou, a na Robovu rozesmátou tvář.
Okamžik zadrnčel.
Čarodějka se musí s věcmi vypořádat, ozvaly se její Druhé myšlenky. Přenes se přes nějaké „nemůžu!".
Dobrá...
Proč to nikdy předtím nefungovalo? Protože ne-byl důvod, proč by to fungovat mělo. Nepotřebovala jsem, aby to fungovalo.
Ale teď potřebuju, aby mi to pomohlo. Ne. Potře-buju, abych já pomohla sobě!
Tak na to mysli. Nevšímej si hluku, ignoruj zloj-roj, který se k tobě valí po udupané trávě.
Použila jen věci, které měla u sebe, takže to bylo v pořádku. Uklidni se. Nespěchej. Podívej se na pen-dul. Mysli jen na tento okamžik. Byly v něm všechny věci z domova...

Ne, nebyly tam všechny věci. Zdaleka ne všechny věci. Tentokrát cítila tvar toho, co v pendulu chy-bělo. ..
...uchopila stříbrného koně, kterého měla pově-šeného na krku, přetrhla řetízek a zavěsila amulet mezi nitě.
Najednou byly její myšlenky chladné a čisté jako led, tak zářivé a lesklé, jak potřebovaly být. Tak se na to podívejme... tohle vypadá lip tady... a tohle je třeba natáhnout sem...
Pohyb probudil stříbrného koně k životu. Začal se pohybovat, procházel jednotlivými nitěmi i Ro-bem Kterýtenem, který hlásil: „Nie mi to neudělalo! Jedem furt pryč!"
Tonička cítila, jak jí začínají mravenčit nohy. Kůň se pomalu otáčel a podobal se živému plameni.
„Nechtěl bych ťahónit, ale nemohla bys pohnut?" ozvala se Rob Kterýten.
Jsem daleko od domova, uvědomila si Tonička zcela jasně, ale mám ho v očích. Teď oči otevřu. A teď otevřu oči ještě jednou
Achch...
Dokážu být čarodějkou, i když nejsem na svých kopcích? Jistěže ano! Nikdy jsem tě vlastně neopus-tila, Zeměpod vlnami...
Pastevci na Křídě cítili, jak se země zatřásla, jako kdyby se pod pastvinami převalil blesk. Ptáci popla-šeně vyletěli z keřů. Ovce zvedly hlavy.
A země se znovu zatřásla.
Někteří lidé pak říkali, že přes slunce přeletěl stín. Jiní tvrdili, že slyšeli zvuk podkov.

A chlapec, který lovil králíky v malém Údolí koně, tvrdil, že úbočí kopce puklo a z něj vyskočil kůň po-dobný vlně sahající až do nebe, měl hřívu připomína-jící mořský příboj a srst bílou jako křída. Tvrdil, že se kůň rozeběhl vzhůru k nebi jako mlha, která se zvedá po ránu, a pak odcválal jako bouře k horám.
Byl samozřejmě potrestán, protože si vymýšlí bá-chorky, ale on sám si řekl, že to za to stálo.
Pendul zářil. Stříbro se rozeběhlo po jednotlivých vláknech. Přicházelo z Toniččiných rukou jiskřící ja-ko hvězdy.
V tom světle viděla, že k ní zlojroj dorazil a obklo-pil ji ze všech stran, neviditelnost, která se zviditel-nila. Podivným způsobem odrážel světlo a jako by vlnil vzduch. A v těch záblescích a odrazech se obje-vovaly tváře, které se chvěly a deformovaly jako tvá-ře odrážející se na vodní hladině.
Čas ubíhal pomalu. Za stěnou zlojroje viděla, jak na ni čarodějky zírají. Jedna z nich ve zmatku ztra-tila klobouk, ale ten zůstal viset ve vzduchu. Neměl zatím čas spadnout.
Toniččiny prsty se pohnuly. Zlojroj se zavlnil jako jezírko, do nějž někdo vhodil oblázek. Natáhl k To-ničce úponky. Cítila jeho paniku, jeho hrůzu, když zjistil, že je chycen...
„Vítej," řekla Tonička.
Vítej? odpověděl zlojroj udiveně Toniččiným hla-sem.
„Ano. Tady jsi vítán. A v bezpečí."
Ne! My nikdy nejsme v bezpečí!
„Tady jste v bezpečí," opakovala Tonička.

Prosím! řekl zlojroj. Poskytni nám útulek!
„Ten mág měl skoro pravdu, když 0 vás mluvil," pokračovala Tonička. „Ukrývali jste se v jiných tvo-rech. Jenže on nepřemýšlel o tom proč. Před čím se ukrýváte?"
Před vším, odpověděl zlojroj.
„Myslím, že vím, o čem mluvíte," přikývla Tonička.
Ano ? Ty víš, jaké to je, obávat se každé hvězdy, každého stébla trávy? Ano. Ty to opravdu víš. Říkáš, tomu „a ještě jednou otevřít oči". Jenže ty to vždycky děláš jen na krátký okamžik a my to děláme celou věčnost. Žádný spánek, žádný odpočinek, jen neko-nečné... nekonečné zkušenosti a nekonečné informa-ce. Zahrnující vše. Neustále. Jak vám závidíme! Jak hrozné vám závidíme! Šťastní smrtelníci, kteří doká-ží uzavřít své mysli nekonečným, chladným hlubi-nám vesmíru! Vy máte tu věc, ten pocit... říkáte mu... nuda. To je nejúžasnější talent v celém, vesmíru. Sly-šeli jsme píseň, která začínala slovy: „Sviť, sviť, hvěz-dičko...!" Jaká síla! Jaká úžasná síla! Dokážete vzít biliony bilionů planoucí hmoty, výheň nepředstavi-telné síly a změnit to všechno na písničku pro děti! Budujete malé světy, malé příběhy, malé skořápky kolem svých myšlenek a mozků a držíte věčnost v ša-chu. Díky tomu se každé ráno budíte šťastně, beze pláče a vystrašených výkřiků!
Naprostý pomatenec! ozval se pobavený hlas ně-kde v pozadí Toniččiny paměti. Doktora Vyhřezla prostě neumlčíte.
Polituj nás, ano, polituj, řekly hlasy zlojroje. Pro nás není žádné ochrany ani odpočinku, ni svatyně, kam se dá uchýlit. Ale ty se nás nebojíš, snášíš nás.

Vidíme to v tobě. Máš za mySlenkami ukryty další myšlenky. Ukryj nás!
„Chceš ticho?" zeptala se Tonička.
Ano, a víc než ticho, odpověděl hlas zlojroje. Vy, lidé, jste tak dobří v ignorování věcí. Jste skoro slepí a hluší. Podíváte se na strom a vidíte... prostě strom, dřevnatou rostlinu. Nevidíte jeho historii, necítíte, jak mu pod kůrou koluje míza, neslyšíte pohyb hmyzu v jeho těle, nevnímáte chemické reakce, které probí-hají v jeho listech, nevšimnete si tisíců odstínů zele-ně, nepatrného pohybu, kterým sleduji slunce, ani pomalého přibývání dřeva...
„Jenže ty nám nerozumíš," zavrtěla hlavou To-nička. „Myslím, že by tě žádný z nás nedokázal pře-žít. Dáváš nám to, co si myslíš, že chceme, okamžitě, kdy po tom zatoužíme, přesně jako v pohádkách. A ta přání se vždycky zvrtnou."
Ano. To už teď víme. Vnímáme tě jako ozvěnu. Teď... máme pochopení, řekl zlojroj. Takže teď při-cházíme s přáním my za tebou. Je to přání, které na-praví všechna ta předchozí.
„Ano," přikývla Tonička. „Vždycky je to to posled-ní přání... to třetí přání. To přání, kdy říkáme: ‚Ať se odestane to, co se stalo.'"
Ukaž nám cestu, jak zemřít, ozval se hlas zlojroje.
„Já ji neznám!"
Všichni lidé ji znají, odporovaly jí hlasy zlojroje. Kráčíte po nich každý den svých krátkých životů. Znáte ji. Závidíme vám tuhle vaši znalost. Víte, jak skončit Jste obdařeni velkým talentem.
Ale já přeci musím znát cestu, jak zemřít, pomys-lela si Tonička. Musím ji mít uloženu někde hluboko

v myšlenkách. Musím přemýšlet. Musím se přenést přes ‚já nemůžu"...
Pozvedla lesklý pendul. Pořád z něj ještě odleto-valy světelné paprsky, ale ona už je nepotřebovala. Dokázala udržet ohnisko moci sama v sobě. Byla to jenom otázka nastavení rovnováhy.
Pak světlo pohaslo. Rob Kterýten stále ještě visel ve středu pendulu, ale všechny copánky na hlavě měl rozpletené a vlasy mu stály kolem hlavy v pravidelné rudé kouli. Vypadal omámeně.
„A včíl bych tak měl gusto sežrat pořádný kebab-če," prohlásil.
Tonička ho spustila na zem, kde se mírně zapotá-cel, a pak vrátila zbytky pendulu do kapsy.
„Děkuju ti, Robe," řekla. „Ale teď bys měl odejít. Obávám se, že to začne být... vážné."
To ovšem zvolila ten nejnevhodnější způsob. „Ni-kam nendu!" odsekl. „Slíbil sem Žanině, že dosísnu na to, ahys byla v bezpečí! Tak jedem dál!"
Nemohla se s ním hádat. Rob stál v onom charak-teristickém bojovém postoji, přikrčený, pěsti zaťaté, bradu vystrčenou, připravený na cokoliv a planoucí vyzývavým vzdorem.
„Děkuju ti," řekla Tonička a narovnala se.
Smrt je přímo na dosah, pomyslela si. Život končí a najeho konci je smrt, která čeká. To znamená, že... musí být blízko. Velice blízko.
Budou to nějaké... dveře. Ano. Staré dveře, ze starého dřeva. A budou tmavé.
Obrátila se. Za ní byly ve vzduchu staré dveře.
Závěsy budou skřípat, pomyslela si.
Když se do nich opřela a otvírala je, zaskřípaly.

301
Táák... napadlo ji, tohle není skutečné. Vyprávím sama sobě pohádku, které jsem schopná porozumět, o dveřích, a dokážu sebe sama natolik oklamat, že to funguje. Stačí mi udržovat rovnováhu na téhle hra-nici a ono to bude pokračovat A to je stejně těžké jako nemyslet na růžové nosorožce. Ale jestli to dokáže Bábi Zlopočasná, dokážu to já taky.
Za dveřmi se pod nebem plných bledých hvězd rozprostíral černý písek. Na vzdáleném obzoru se črtaly nějaké hory.
Musíš nám pomoct projít, řekly hlasy zlojroje.
„Estli dáš na mý rady, tak se na to vykvákneš," ozval se hlas Roba Kterýtena odněkud od Toniččina kotníku. „Já ternu zpaprčencovi nevěřím, ani co by za nehet vlezlo."
„Má v sobě kousek mě samé. Tomu já věřím," odpověděla mu. „Říkala jsem ti, že se mnou nemusíš chodit, Robe!"
„Ale toto? Aje tady kdo iný, aby tě provedl krzevá to všecko? Nemysli, Že akorád teďkom zahnu kramle!"
„Máš přece klan a ženu, Robe!"
„Ajto, a tak na ně nepřivolám hanbu tým, že ťa nechám vlézt do království smrti samu," odpověděl Rob Kterýten pevně.
Takže, pomyslela si Tonička, když se podívala dveřmi, tohle je to, co děláme. Žijeme na hranicích. Pomáháme těm, kteří neumí najít cestu...
Zhluboka se nadechla a překročila práh.
Nic moc se nezměnilo. Pod nohama cítila hru-bý písek, a když po něm kráčela, tiše skřípěl, přesně jak předpokládala, ale nečekala, že když ho zvíří, bude se snášet dolů pomalu jako chmýří bodláků.
302

Vzduch nebyl chladný, ale řídký a při dýchání pálil v hrdle.
Dveře za ní tiše zapadly.
Děkujeme ti, řekly hlasy zlojroje. Co máme dělat teď?
Tonička se rozhlédla kolem sebe a pak zvedla oči ke hvězdám. Viděla souhvězdí, která nepoznávala.
„Teď zemřeš, řekla bych."
Jenže já nejsem nějaký „ten ", abych zemřel, odpo-roval jí hlas zlojroje. Jsme tady jen my.
Tonička se zhluboka nadechla. Tohle byla hra se slovy a ve slovech se ona vyznala. „Řeknu ti jednu historku," začala. „Kdysi jsme byli beztvarými kous-ky živé hmoty v moři, pak jsme se pomalu proměni-li v ryby, pak v ještěry a krysy a pak v desítky dal-ších věcí, ale skoro nakonec v opice. Tahle ruka byla ploutví, měla dokonce drápy! V těchhle lidských ústech jsem kdysi měla ostré špičáky vlka, dlátovité řezáky králíka i stohčky krav! Naše krev je stejně slaná jako moře, ve kterém jsme kdysi žili! Když se vyděsíme, zježí se nám ochlupení stejně, jako když jsme ještě měli srst. Pořád ještě v sobě máme všech-no, čím jsme byli na cestě k tomu, čím jsme. Chtěl bys slyšet i zbytek toho příběhu?"
Povídej, požádal zlojroj.
„Já jsem stvořena jako obraz vzpomínek mých rodičů a prarodičů, všech mých předků. Jsou ve způ-sobu, jakým se dívám, i v barvě mých vlasů. A jsem stvořená i z částeček každého, koho jsem kdy v živo-tě potkala a kdo změnil způsob mého myšlení. Takže kdo jsem já?"
303
Ta část, která nám teď vyprávěla příběh, řekl zloj-roj. Ta část, to jsi skutečně ty.
„No,. . ano. Ale to musí být i v tobě. Uvědomuješ si, že říkáš ‚my´ - a kdo to říká? Kdo říká, že ty nejsi ty? Nejsi jiný než my. My jsme jen lepší, mnohem lepší v zapomínání. A víme, kdy neposlouchat toho lidoopa v nás."
Tak tomu teď nerozumíme, odpověděl zlojroj.
„Ta stará část našeho mozku, která chce být ve-doucí opicí a zaútočí, kdykoliv ji něco zaskočí," odpo-věděla Tonička. „Prostě reaguje, nepřemýšlí. Být člo-věkem znamená vědět, kdy nebýt tou opicí, ještěrkou ani jinou z těch starých ozvěn. Jenže když obsadíš Člověka ty, umlčíš v něm tu lidskou část. Naslouchášopici. Opice neví, co potřebuje, ví jen, co chce. Ne, ty nejsi ‚my'. Ty jsi já'."
Já... já,., nechápal zlojroj. A kdo je to já?
„Chceš jméno? To pomáhá."
Ano. Jméno.
„Mně se vždycky líbilo jméno Artuš."
Artuš, opakoval zlojroj. Mně se taky líbí Artuš. A když jsem, mohu přestat být. Co bude potom ?
„Ta stvoření, která jsi.., obsadil, ta nezemřela?"
Ano, souhlasil Artuš. Jenže my... já jsem neviděl, co se stalo. Prostě tam najednou přestali být.
Tonička se rozhlédla po nekonečném písku. Niko-ho neviděla, ale bylo tady něco, co dávalo tušit pohyb. Možná to byla občasná změna světla, jako by zachy-távala odlesky něčeho, co vidět neměla.
„Myslím, že musíš přejít tu poušť."
Co je na druhé straně? řekl Artuš.

Tonička zaváhala. „Někteří lidé věří, že je tam
304

lepší svět," odpověděla. „Jiní si myslí, že se vrátí sem, na ten náš svět, ale v jiném těle. A další si myslí, že tam prostě není vůbec nic. Myslí si, že se tam někde jednoduše zastavíš."
A co si myslíš ty? zajímal se Artuš. „Já si myslím, že neexistují slova, která by to dokázala popsat," odpověděla mu Tonička. Je to pravda? ujišťoval se Artuš. „Myslím, že proto musíš přejít poušť," vysvětlo-vala Tonička. „Abys to zjistil." Budu se na to těšit. Děkuju ti. „Sbohem... Artuši."
Cítila, jak se zlojroj vzdaluje. Nebylo mnoho věcí, které by to potvrzovaly - tu a tam se pohnula špetka pískových zrn, občas něco zasyklo ve vzduchu, ale bylo cítit, že pomalu klouže po černém písku.
„Kat aby ťa spral a hojsa, že ťa máme z krku, ty odpuzo!" vykřikl za ním Rob Kterýten. „Ne, to neříkej," zavrtěla hlavou Tonička. „Dyť to mordovalo ludí, enem aby to samo mohlo zvostat naživě."
„On to nechtěl dělat. Nevěděl jenom, jak lidé fun-gují."
„No v každým pádě jsi to napchala pěknou dáv-kou blábolu," sdělil jí Rob s obdivem. „Vsadil by sa, Že ani náš bardisko by nezmatlal dokopy takú nošu plkanců jak ty."
Tonička zapřemýšlela, jestli to všechno už jednou bylo. Kdysi, když potulní učitelé zase přišli do jejich vesnice, zaplatila půl tuctu vajec za dopolední lekci ***Zázraky všemíru***. To bylo vzdělání velmi dra-hé, ale podle Toničky to stálo za každé investované
305
vejce. Učitel byl tak trochu bláznivý, ale to, co říkal, jak se zdálo, dávalo absolutně logický smysl. Jedna z nejúžasnějších věcí na vesmíru je to, říkal, že dříve nebo později bude všechno tvořeno vším, i když to pravděpodobně bude trvat miliony a miliony let, než k tomu dojde. Ostatní děti se pochichtávaly nebo se s ním přely, ale Tonička věděla, že to, co kdysi bylo malými tvorečky, je teď křídou v kopcích. Všechno se pohybovalo v kruzích, dokonce i hvězdy.
To bylo velmi plodné dopoledne, tím spíš, že jí byla uhrazena polovina vejce, když upozornila na to, že slovo „vesmír" je chybně napsáno. Byla to pravda? Možná na tom nezáleželo. Možná to mělo být prav-dou jen pro Artuše.
Její oči, ty vnitřní, které otvírala dvakrát, se už začínaly zavírat. Cítila, jak z ní síla uniká. V tako-vémhle stavu nemohl nikdo zůstat dlouho. Začali jste si tak silně uvědomovat vesmír, že jste si přestali uvědomovat sami sebe. Jak chytré bylo od lidí, že se naučili uzavřít svou mysl. Existovalo v celém vesmí-ru něco úžasnějšího než nuda?
Sedla si, jen na chviličku, a nabrala hrstku písku. Vyklouzl jí z ruky, vznesl se, zavířil jako dým. Na okamžik se v něm odrazilo světlo hvězd a pak se zno-vu usadil na zem. Pomalu, velmi pomalu, jako kdyby na to měl všechen čas světa.
Ještě nikdy se necítila tak unavená.
Pořád ještě slyšela své vnitřní hlasy. Zlojroj za sebou nechal vzpomínky, i když jich bylo jen pár. Vzpomínala si na čas, kdy nebyly žádné hvězdy a kdy neexistovalo nic takového jako „včera". Dokázala si vzpomenout, co je za oblohou i za travou, ale už si
306

nepamatovala, kdy naposled spala, skutečně spala v posteli. Bezvědomí se nepočítá. Zavřela oči a pak je zavřela ještě jednou...
Někdo ji bolestivě kopnul kamsi hluboko pod kot-ník.
„Nevodvažuj sa spát!" ječel Rob Kterýten. „Tadyk nae! Tuto nemožeš spát! Vstávaj a bérem mety!" _
Tonička, pořád ještě celá omámená, se přinutila zvednout na nohy, a zatímco se kolem ní zatetelily obláčky zvířeného písku, obrátila se k tmavým dve-řím.
Ale dveře zmizely.
V písku sice bylo vidět její stopy, ty se ale táhly už jen kousek a pomalu mizely. Všude kolem ní se teď prostírala nekonečná mrtvá poušť. Navěky.
Otočila se, aby se znovu podívala k horám na ob-zoru, a zjistila, že pohled jí zastírá vysoká postava celá v černém a s kosou v ruce. Ještě před okamži-kem tam nebyla.
DOBRÉ ODPOLEDNE, řekl Smrť.
307

KAPITOLA 12
Východ

Tonička zvedla pohled k černé kápi. Byla v ní lebka, ale oční důlky zářily modře.
Je třeba říci, že kosti Toničku nikdy neděsily. Byla to pro ni jen křída, která se toulala kolem.
„Vy jste -?" začala, ale Rob Kterýten vyrazil vá-lečný pokřik a vrhl se přímo na kápi.
Ozval se temný náraz. Smrť o krok ustoupil a zvedl kostnatou ruku ke kápi. Pak z ní za vlasy vytáhl Ro-ba Kterýtena a podržel ho na délku paže před sebou, zatímco Nac mac Fígl kopal a klel.
TO JE TVOJE? zeptal se Smrť Toničky. Hlas byl těžký a duněl všude kolem jako hrom.
„Ne. Ehm... on je svůj."
Dnes jsem žádného Nac mac Pígla nečekal,
prohlásil Smrť. JINAK BYCH SI VZAL OCHRANNÝ ODĚV, HA, HA.
„Oni opravdu často bojují," připustila Tonička, „Vy jste Smrť, že? Vím, že ta otázka může znít trochu hloupě."

TY NEMÁŠ STRACH?
„Ještě ne. Ale, ehm.,. kudy bych se dostala k vý-chodu, prosím?"
Nastala krátká odmlka. Pak se Smrť zeptal mírně udiveným hlasem: K VÝCHODU? NENÍ TO SVĚTOVÁ STRANA?
„Ne. Ano. Totiž podle toho. Ale je to především cesta, kudy se vchází odněkud ven. Východ. Ex... exitus."
Smrť ukázal rukou, v níž se mu stále ještě zmítal nepopsatelně rozzuřený Rob Kterýten.
TÍM SMĚREM. MUSÍŠ PŘEJÍT POUŠŤ.
„Až k horám?"
Pravda. Ale touhle cestou mohou odejít jen
MRTVÍ.
„Na sám konec mňa budeš muset pustit, ty pře-rostlá vyzáblino!" ječel Rob Kterýten. „A potem po-čítaj s tým, že ti najisto nakopu tu tvoju kostnatu řiť!"
„Byly tady dveře," nevzdávala se Tonička.
ACH, ANO, přikývl Smrť. ALE TO BYLA CESTA DO-VNITŘ, CHÁPEŠ?
„Jaký je v tom rozdíl?"
Nerad to říkám, ale dosti podstatný. Budeš se muset nějak dostat ven sama, a raději tady neusínej, tady je spánek bez konce.
Smrť zmizel. Rob Kterýten spadl do písku a vy-skočil připraven k boji, ale zůstali sami.
„Budem si muset urobit dvérca ven!"
„Jenže já nevím jak! Robe, říkala jsem ti, abys se mnou nechodil. Nedokážeš se aspoň ty dostat ven?"
„Ajto. Najspíšejc ja. Ale mosím dosísnúť na tvoju

bezpečnost. Kelda na mňa hodila kulicha. Já mosím zachránit bosorbabu z kopců."
„To ti přikázala Žanina?"
„Ajto. A byla v tem velice rozhodná!" přikývl Rob Kterýten.
Tonička klesla zpět do písku. Vznesl se kolem ní v malé fontánce.
„Už nikdy se nedostanu ven," řekla. Dostat se dovnitř, no, to nebylo těžké...
Rozhlédla se. Nebylo to příliš zřetelné, ale přece jen bylo vidět, jak se tu a tam mění světlo a zvedají malé obláčky písku. Procházeli kolem ní lidé, které neviděla. Lidé, kte-ří mířili na druhou stranu pouště. Mrtví lidé, kteří se vydali zjistit, co je na druhé straně hor...
Je mi jedenáct, pomyslela si. Lidé budou rozruše-ní. Vzpomněla si na jejich hospodářství, jak se asi zachovají otec s matkou. Jenže se nenajde žádné tělo, že? Takže lidé budou doufat a doufat, že se jednoho dne vrátí domů, že je jen... ztracená. Jako stará paní Nahodilová u nich ve vesnici, která noc co noc zapa-lovala v okně svého domku svíčku pro svého syna, jenž se ztratil před třiceti lety na moři.
Napadlo ji, jestli by Rob nemohl rodičům doručit nějakou zprávu, ale co byjim mohla vzkázat? Nejsem mrtvá, jenom jsem tady uvázla?
„Měla jsem myslet na ostatní," řekla nahlas.
„Ajto, šaks myslela," řekl Rob a usedl jí u nohou. „Tůdle Artuš vodešel šťastnej a zachránilas kolik li-důch před smrťou. Urobilas, cos měla urobit."
Ano, pomyslela si Tonička. To jsou věci, které musíme udělat. A široko daleko není nikdo, kdo by

tě ochránil, protože ty jsi ta osoba, od níž se čeká, že bude chránit ostatní.
Jenže její Druhé myšlenky říkaly: Jsem ráda, že jsem to udělala. Udělala bych to znovu. Zabránila jsem zlojroji, aby zabíjel dál, i když jsme ho doved-ly přímo na Zkoušky. Po téhle myšlence následoval prázdný prostor. Měla přijít další myšlenka, ale To-nička byla příliš unavená, než aby ji vytvořila. Byla však důležitá.
„Díky za to, že jsi šel se mnou, Robe," řekla na-konec. „Ale jestli... můžeš odejít, musíš se okamžitě vrátit rovnou k Žanině, rozumíš? A řekni jí, že jsem jí vděčná za to, že tě poslala. Řekni jí, že mě moc mrzí, že jsme neměly čas poznat lip jedna druhou."
„No, ajto. Ogary už sem stejně poslal dom. Zvostal akorát Hamiš, který čeká na mňa."
A v tom okamžiku se objevily dveře a pootevře-ly se.
Dveřmi vešla Bábi Zlopočasná a velmi naléhavě na ně mávala.
„Někteří lidé nemají ani tolik rozumu jako koje-nec! Tak rychle, pospěšte si!" naléhala. Dveře za ní se začaly zavírat, ale ona se prudce otočila a vstrčila mezi ně nohu v bytelné botě a vykřikla: „To tedy ne, abys věděl, ty prohnaný ďáble!"
„Ale... já myslela, že tady existují nějaká pravid-la!" řekla Tonička, která vstala a rozeběhla se k Bábi a ke dveřím. Všechna únava z ní najednou spadla. I unavené tělo touží po přežití.
„Ale? Vážně?" ušklíbla se Bábi. „Podepsalas něco? Složila jsi nějakou přísahu? Ne? Pak to nebyla tvoje pravidla. A teď rychle! A vy taky, pane Kdekdo!"
311
Rob Kteryten stačil skočit na její botu těsně před-tím, než ji vytáhla. Dveře se s tichým cvaknutím zavřely, zmizely a nechaly je... jak se zdálo v mrtvém světle, v prostoru vyplněném šedým vzduchem.
„Nebude to trvat dlouho," ozvala se Bábi Zlopo-časná. „Většinou je to jen chvilka. To než se svět zase probere a dá do pořádku. Ale ne, takhle se nedívej. Tys tomu ukázala sama cestu, je to tak? Ze soucitu. No, já už tuhle cestu znám. Není pochyb o tom, že po ní půjdeš znovu kvůli nějaké jiné ubohé duši a ote-vřeš jí ty dveře, které sama nedokáže najít. Ale o tom my nemluvíme, chápeš?"
„Slečna Rovnovodovážná se nikdy -"
„Řekla jsem, že o tom nemluvíme," opakovala Bá-bi Zlopočasná. „Víš, co je taky součástí toho, být ča-rodějkou? Je to nutnost dělat rozhodnutí, která se musí udělat. Ta těžká rozhodnutí. Ale ty sis vedla... dobře. V soucitu není hanby."
Smetla ze svých šatů semínko jakési rostliny.
„Doufám, že už dorazila paní Oggová," řekla vzá-pětí. „Potřebuju její recept na jablečné čatný. Aha, ano... až budeme zpátky, budeš se možná cítit tro-chu... omámená. Musím tě varovat."
„Bábi?" řekla Tonička, když šedé světlo začalo jasnět. S ním se vracela i únava.
„Ano?"
„Co se to doopravdy stalo?"
„Co si myslíš ty, že se stalo?"
Pak se na ně vrhlo světlo.
Někdo otíral Toničce čelo mokrým plátnem.
Ležela a vychutnávala ten nádherný chlad.
312

Kolem slyšela hlasy, poznala mezi nimi i Anagra-min hlas chronického stěžovatele,
„...A jaký udělala zmatek u Zakzaka! Čestně, já si myslím, že to tak trochu nemá v hlavě v pořádku! Víte, rovnou bych řekla, že se do písmene zcvokla! Vykřikovala různé věci a používala nějaké... oh, co já vím, venkovské triky, aby nás přiměla myslet si, že proměnila toho hlupáka Briana v žábu. No, mě tedy neoblafla, ani na minutku ne -"
Tonička otevřela oči a uviděla nad sebou kulatou zarudlou tvář Petulie, plnou účasti.
„Ehm... už se probrala!" zvolala Petulie. Prostor mezi Toničkou a stropem se naplnil špi-čatými klobouky. Když se posadila, nepříliš ochotně se odklonily. Shora to muselo vypadat, jako když se zavírá a otvírá černá sedmikrása. „Kde to jsme?" zeptala se. „Ehm, stan První pomoci a ztracených dětí," od-pověděla Petulie. „Ehm... víš, když tě paní Zlopočas-ná přivedla zpět z... od... no z toho místa, kam jsi odešla, omdlela jsi. Byl se tady na tebe podívat snad každý!'
„Říkala, že jsi, ehm, tak nějak jako tu obludu odtáhla do toho... tam,., na Onen svět," ozvala se Lucie Výbojníková a oči jí obdivně zářily. „Paní Zlo-počasná o tom vyprávěla kdekomu."
„No ono to nebylo -" začala Tonička. Cítila, jak ji něco tlačí do zad. Sáhla za sebe a její ruka vytáhla špičatý klobouk. Byl zašedlý stářím, dost potlučený. .Ani Zakzak by se neodvážil prodat něco takového, ale ostatní dívky na něj zíraly jako hladoví psi na kost od šunky v ruce řezníkově.
313
„Ehm, paní Zlopočasná ti dala svůj klobouk," vy-dechla Petulie. „Její vlastní klobouk."
„Řekla, že jsi rozená čarodějka a žádná čaroděj-ka by neměla být bez klobouku!" dodala přihlížející Drobnodara Zmatečníková.
„To je hezké," řekla Tonička. Byla na obnošené věci zvyklá.
„Je to jen starý klobouk," ozvala se v té chvíli pohrdavě Anagrama.
Tonička se na vysokou dívku podívala a pak se pousmála.

„Anagramo?" řekla a pozvedla ruku s roztažený-mi prsty.
Anagrama začala ustupovat. „Och ne," řekla. „Ne-dělej to! Nedělej to! Někdo jív tom, prosím, zabraňte!"
„Chceš pěkný balon, Anagramo?" zeptala se To-nička a svezla se ze stolu.
„Ne! Prosím!" vykřikla Anagrama a ustoupila o další krok zpět. Rukama si chránila obličej a nako-nec klopýtla přes zahradní lavičku. Tonička ji zvedla a vesele ji popleskala po tváři.
„No tak ti ho tedy nekoupím," řekla. „Ale rosím, nauč se laskavě, co znamená výraz ‚do písmene', ano?"
Anagramě se na tváři objevil poněkud křečovitý úsměv. „Ehm, dobře," vypravila ze sebe.
„Výborně. Potom budeme kamarádky."
Tonička tam nechala dívky stát a vrátila se zved-nout klobouk.
„Ehm, asi jsi ještě trochu omámená," řekla Petu-lie. „Asi jsi to tak docela nepochopila."
„Cha, já jsem se vůbec doopravdy nebála, abyste
314

věděly," ozvala se v tom okamžiku Anagrama. „To všechno byla pochopitelně jen taková legrace." Ni-kdo sijí nevšímal.
„Cože jsem nepochopila?" rozhlížela se Tonička po okolních tvářích.
„Je to její klobouk, ten, co doposud nosila sama!" vysvětlovaly dívky sborem.
„Představ si, kdyby mohl ten klobouk vyprávět, co všechno bychom se od něj dozvěděly," zvolala Lu-cie Výbojníková.
„Byl to jen takový žert," sdělovala Anagrama kaž-dému, kdo byl ochoten ji poslouchat.
Tonička si prohlížela klobouk. Byl velmi obnoše-ný a nijak zvlášť čistý. Kdyby mohl mluvit, pravděpodobně už by sotva mumlal.
„Kde je teď Bábi Zlopočasná?" zeptala se.
Děvčata zalapala po dechu. Tohle na ně udělalo skoro stejný dojem jako klobouk,
„Ehm... nevadí jí, když jí tak říkáš?" zeptala se opatrně Petulie.
„Nabídla mi to sama," odpověděla Tonička.
„Víš, já jen, že jsme slyšely, že ji prý musíš znát dlouho... jako třeba sto roků, než ti dovolí jí tak říkat..." ujišťovala se Lucie Výbojníková.
Tonička pokrčila rameny. „No, to je možné," řek-la, „ale i tak, víte, kde je?"
„Dává si s ostatními Čarodějkami čaj a drbají o čat-ný a o tom, jak ty dnešní čarodějky už nejsou to, co bývaly, když ony byly dívky," sdělila jí LuluDrahouš-ková.
„Cože?" užasla Tonička. „Ona si dala čaj? Jen tak?"
315
Mladé čarodějky se nechápavě zadívaly jedna na druhou.
„No, mají k tomu ještě nějaké koláčky," vzpo-mněla si Petulie, ‚jestli je to důležité."
„Ale ona mi otevřela dveře! Dveře do... z... pouš-tě! Nemůžete si pak sednout a dát si koláčky!"
„Ehm, ty, co jsem viděla, měly barevnou polevu," doplňovala nervózně informace Petulie. „Nebyly to jen tak nějaké doma pečené tentononc..."
„Hele," ozvala se najednou Lucie Výbojníková, „my jsme totiž, abys tomu rozuměla, vlastně nic ne-viděly. Tys tam prostě stála s takovou jako... září kolem sebe a my se nemohly dostat dovnitř a pak přišla Ba- paní Zlopočasná, vešla rovnou dovnitř a zůs-taly jste tam stát obě. Pak ta záře udělala blik, jako když sfoukneš svíčku, a vy jste tak jako vypadly ven."
„To, co se Lucii vůbec nedaří vyjádřit," vmísila se jim do řeči Anagrama, ‚je to, že jsme tě prostě nevi-děly nikam jít. Říkám ti to, samozřejmě, jako přítel-kyně. Viděly jsme jen velkou záři, která mohla být vlastně cokoliv."
Z Anagramy bude jednou dobrá čarodějka, po-myslela si Tonička. Dokázala sama sobě vyprávět pohádky, kterým pak do písmene věřila.
„Nezapomínej na toho koně," ozvala se Jindra Neplatilová.
Anagrama zvedla oči k nebesům. „No ano, Jidra si myslí, že viděla na obloze nějakého koně. Až na to, jak říká, že nevypadaljako kůň. Říká, že vypadal spíš, jak by vypadal opravdický kůň, kdybyste dali maso a kosti z koně pryč a nechali z něj jen tu koňskost, je to tak, Jindro?"
316

„Nic takového jsem neříkala!" urazila se Jindra.
„No, tak to mi promiň! Ale tak to znělo."
„Ehm a někteří lidi říkají, že viděli na vedlejším poli pasoucího se bělouše," přidala se Petulie. Hod-ně starších čarodějek říkalo, že eitily strašlivé množ-ství-"
„Ano, někteří lidé si myslí, že na tom poli viděli bílého koně, ale teď už tam žádný kůň není," přeru-šila ji Anagrama svým typickým afektovaným tó-nem, který používala v okamžicích, kdy si myslela, že se mluví o nesmyslech. „To musí být opravdu něco výjimečného, vidět na venkově v polích pasoucího se koně. Ostatně i kdyby tam nějaký kůň byl, byl by
šedý."
Tonička si sedla na okraj stolu a sklopila pohled ke kolenům. Vztek na Anagramu ji probral k životu, ale teď se jí do vědomí začala zpět vkrádat únava.
„Předpokládám, že žádná z vás neviděla malého modrého mužíka, asi patnáct centimetrů vysokého, s ryšavými vlasy?" řekla tiše.
„No? Je tady někdo?" rozhlížela se Anagrama se zlomyslnou veselostí. Ozvalo se všeobecné záporné mumlání.
„Promiň, Toničko," pípla Lucie.
„Nelamte si s tím hlavu," cvrlikala spokojeně Ana-grama. „Asi odjel na svém bílém koni!"
Zase to všechno dopadne jako tenkrát s Říší vil, pomyslela si Tonička. Ani já už si nepamatuju, jestli se to opravdu stalo. Proč by mi měl někdo věřit? Ale zkusit to musela.
„Byly tam velké tmavé dveře," začala pomalu, „a za nimi poušť z Černého písku. Bylo tam docela
317
světlo, přestože svítily jen hvězdy, a byl tam taky Smrť. Mluvila jsem s ním..."
„Tak ty jsi mluvila se Smrtěm, ano?" ušklíbla se Anagrama. „A co ti řekl, rci mi?"
„Neřekl žádné ‚rci mi!," odporovala Tonička. „Moc jsme toho nenamluvili. Ale spletl si východ jako dveře s východem jako světovou stranou."
„Asi si s nějakými dveřmi neláme hlavu," uvažo-vala Jindra.
Na chvilku zavládlo ticho rušené jen zvuky zvenčí.
„Není to tvoje vina," ozvala se Anagrama hlasem, který byl podle jejího přesvědčení přátelský. „Je to, jak jsem už řekla: Paní Zíopočasná se lidem montuje do hlav."
„A co ta záře?" podívala se na ni Lucie.
„No, nejspíš to byl kulový blesk," odpověděla po-hotově Anagrama. „Toje opravdu velmi vzácný úkaz."
„Ale lidé do té záře přece bušili! Byla tvrdá jako led!"
„Ale jdi, asi jim to tak jenom připadalo," mávla rukou Anagrama, „asi to nějak působilo na svaly. Já se jenom snažím pomoci a věci vysvětlit," dodávala. „Mějte trochu rozumu. Vždyť tam jenom tak stála. Všechny jste ji viděly. Nebyly tam žádné dveře ani poušť. Byla tam jen ona sama."
Tonička si povzdechla. Cítila se strašně unavená. Přála si jen jediné, tiše někam zalézt. Chtěla se vrátit domů. Byla by se tam vydala hned teď, kdyby ji najednou tak hrozně netlačily boty.
Zatímco se ostatní dívky hádaly, rozvázala si tka-ničky a jednu botu si vyzula.
Vyřinul se z ní stříbročerný prach. Když dopadl
318

na zem, odrazil se a znovu se vznesl. Vířil vzduchem jako hustá mlha.
Dívky se jako na povel obrátily a tiše přihlížely. Pak se Petulie naklonila kupředu a trochu poletují-cího prachu nabrala do dlaně. Jemná zrnka jí propa-dávala mezi prsty. Padala pomalu jako peříčka.
„Někdy se věci zvrtnou," řekla nepřítomným hla-sem. „Tak to říká Praměti Černočepcová. Byla někte-rá z vás u toho, když umíral nějaký starý Člověk?" Jedna nebo dvě dívky přikývly, ale všechny upřeně pozorovaly prach.
„Občas se věci zvrtnou," opakovala Petulie. „Ob-čas umírají, ale nemohou odejít. Protože neznají Cestu. Ona říkala, že to je právě ta chvíle, kdy vás potřebují, kdy jim musíte být nablízku, abyste jim pomohli najít dveře, jinak by mohli zabloudit v temnotách."
„Petulie, předpokládá se, že o tomhle nebudeme mluvit," ozvala se opatrně Jindra.
„Ne!" zvolala Petulie a tvář jí zrudla. „Teď je prá-vě čas, kdy o tom musíme mluvit, právě teď a právě tady! Protože mi řekla, že to je ta poslední věc, kterou pro někoho můžete udělat! Řekla mi, že je tam tem-ná poušť, kterou všichni musí přejít, kde je písek barvy-"
„Pch! Paní Našeptávalová říká, že tyhle věci už patří k černé magii," přerušila ji Anagrama hlasem, který řezal jako právě nabroušený nůž.
„To říká?" odpověděla jí Petulie zasněně a pozo-rovala klesající prachová zrnka. „Víš, paní Černočep-cová říká, že je měsíc někdy v úplňku a jindy v novu, ale že si mám pamatovat, že je to pořád jeden a ten samý měsíc. A... Anagramo?"
319

„No?"
Petulie se zhluboka nadechla.
„Už nikdy v životě se mě neodvažuj přerušit, když mluvím. Ani to nezkoušej. Neopovažuj se! A myslím to vážně!"
320

KAPITOLA 13
Zkoušky čarodějek
A pak... přišly ty skutečné Zkoušky. Vždyť kvůli to-mu se to celé pořádalo, že? Když ale Tonička obklo-pená ostatními dívkami vyšla ze stanu, cítila ve vzdu-chu zvláštní šum. Jako kdyby říkal: Jaký to teď má smysl? Po tom, co se stalo?
Ale lidé přesto znovu vyznačili provazy velký čtve-rec a většina starších Čarodějek si na jeho okraj při-táhla židle a všechno ukazovalo na to, že Zkouš-ky i po tom všem přece jen proběhnou. Tonička se doloudala k provazu, našla si volné místo a sedla si na trávu. Klobouk Bábi Zlopočasné si položila před sebe.
Uvědomovala si dívky, které stály za ní, a zaslech-la tichý bzukot, e nímž si razil cestu zástupem nalé-havý šepot, „...A přesně to ona udělala ... ne vášně... až na poušť... viděla prach, opravdu... říkají, že ho měla plnéboty..."
321
Šeptanda se mezi čarodějkami šíří rychleji než chřipka. Čarodějky štěbetají líp než špačci.
Nebyli tady žádní soudci ani žádné ceny. O to při Zkouškách nešlo, jak řekla Petulie. Podstata věci byla v tom, ukázat, co dokážeš, čím jsi se stala, aby lidé odcházeli a mysleli si něco jako: „Ta Karamela LáhvekluČná, ta se nám začíná moc pěkně vylupo-vat." Nebyly to prakticky soutěže. Nikdo nevyhrával.
Ale jestli tomu věříte, můžete klidně věřit i tomu, že měsíc po nebi postrkuje chlapeček jménem Večer-níček.
Pravdou bylo, že některá ze starších čarodějek otevřela celý ten podnik nějakým pěkným, i když ne překvapujícím trikem, který už sice většina z pří-tomných viděla, ale stále ještě obdivovala. To prolo-milo první ledy. Tohoto roku to byla dobrácká Viola Zadusalová a její ansámbl zpívajících myší.
Tonička tomu ale příliš nevěnovala pozornost. Na druhé straně provazem ohrazeného čtverce, na židli, obklopena nejstaršími čarodějkami, seděla jako krá-lovna na svém trůně Bábi Zlopočasná.
Šepot mezi lidmi pokračoval. Možná že díky to-mu, že otevřela oči, nastražila i uši, protože teď měla Tonička pocit, že slyší všechno, co se šeptá kolem čtverce.
„...a neměla prý žádný výcvik a jednoduše to udě-lala... viděla jste toho koně?... Já žádného koně ne-viděla!... Nejen že otevřela Dveře, ale rovnou vešla dovnitř!... Ano, ale kdo ji pak musel přivést nazpět? 7b musela Esme Zlopočasná!... No právě, to je to, co říkám, každý hlupák dokáže náhodou otevřít dveře, ale na to, aby se dostala nazpět, bylo zapotřebí skuteč-
322

né čarodějky, a to té nejlepší. ..aby stou věcí bojovala a nechala ji tam! ...Neviděla jsem, že bys něco v té chvíli dělala ty, Violeto Krvotepalová! To dítě... Tak byl vidět nějaký kůň nebo ne? Chtěla jsem letos před-vést svůj trik s tančícím koštětem, ale jak se zdá, teď už je to zbytečné... A proč asi dala paní Zlopočasná té dívence svůj klobouk, he? Ta přece nikdy před ni-kým svůj klobouk nesundala!"
Ve vzduchu bylo cítit napětí, které jako letní bles-ky s praskotem přeskakovalo od jednoho špičatého klobouku k druhému.
Myši se snažily, co mohly s písní Navěky pouštět budu už mýdlové bubliny, ale bylo jasně vidět, že na vystoupení nemyslí, protože myši jsou velmi nálado-vé a citlivé na okolní atmosféru.
Čarodějky kolem Bábi Zlopočasné se nakláněly k sobě a bylo vidět, že vedou živou debatu.
„Podívej, Toničko," ozval se Toničce za zády hlas Lucie Výbojníkové, Jediné, co musíš udělat, je vstát a přijmout to. Každý ví, že jsi to udělala. Co se mě týče, neslyšela jsem, že by v minulosti někdo na Zkouš-kách dokázal něco takového1."
„A už je na čase, aby ta stará tyranka konečně jednou nevyhrála!" ozvala se Anagrama.
Ale vždyť ona není tyranka. Je tvrdá a houževna-tá a očekává, že ostatní čarodějky budou taky takové, protože na Hranici není místo pro lidi, kteří se snad-no zlomí. Všechno, co dělá, je něco jako test. A Třetí Toniččiny myšlenky jí naservírovaly myšlenku, k níž se tam ve stanu ještě nedostaly: Bábi Zlopočasná, vy jste věděla, že zlojroj sem přijde jen kvůli mně, že ? Řekla jste mi, že jste mluvila s doktorem Vyhřezlem.
323
Že byste si mě zakalkulovala do svého dnešního tri-ku ? Kolik jste toho uhodla předem ? A kolik jste toho asi věděla ?
„Vyhrálas," přidala se k ostatním Drobnodara Zmatečníková. „Dokonce i některé z těch starších ča-rodějek budou rády, když ji někdo přinutí slézt z toho piedestalu. Vědí, že se tady jednalo o velkou magii. Na celé kilometry kolem nezůstal vcelku jediný pen-dul."
Takže já vyhraju proto, že někteří lidé nemají rádi jiné lidi? pomyslela si Tonička. No ne, to tedy bude opravdu něco, na co může být člověk hrdý...!
„Vsaďte se, že vstane ona," pokračovala Anagra-ma. „Jen se dívejte. Vysvětlí, jak bylo to ubohé dítě obludou zataženo na Onen svět a jak ho ona přivedla zpět. To bych na jejím místě udělala já."
To věřím, ty bys to tak opravdu udělala, pomys-lela si Tonička. Ale nejsi ani Bábi Zlopočasnou, ani mnou,
Dívala se na Bábi Zlopočasnou, která právě máv-nutím odbyla dvojici starších čarodějek.
Tak by mě zajímalo, jestli jí říkaly něco jako: Ta holka by potřebovala trochu přistřihnout křidýlka, aby nám náhodou nepřerostla přes hlavu, paní Zlo-počasná. A právě když ji napadlo tohle, Bábi pozved-la hlavu a zachytila její pohled -
Myši, dost v rozpacích, přestaly zpívat. Chvilku bylo ticho, ale pak začali diváci tleskat, protože se to v takové situaci hodí.
Jakási čarodějka, jedna z těch, které Tonička ne-znala, popošla do středu čtverce, rozhlížela se sem a tam a pořád ještě tleskala tím zvláštním způso-
324

bem, kdy ruce držíte ve výši ramen a horlivě plácáte, protože tak chcete přítomné strhnout k tomu, aby vydrželi aplaudovat ještě alespoň o chviličku déle.
„Moc pěkné to bylo, Violo, výtečná práce, jako ostatně vždycky," zatrylkovala. „Od loňského roku se úžasně vylepšily, bylo to opravdu úžasné... vážně skvělé... ehm."
Pak čarodějka zaváhala, zatímco za ní se plazila travou po všech čtyřech Viola Zadusalová a pokouše-la se přesvědčit své myši, aby se vrátily do převozní bedýnky. Jedna z nich dostala hysterický záchvat.
„Takže teď... možná by chtěla přijít nějaká... ehm, další dáma... tedy... ehm, na jeviště?" zeptala se hlavní ceremoniářka stejně zvučně jako popraskaná skleněná koule, která se chystá každou chvíli rozsy-pat. „No, tak kdopak?"
Zavládlo ticho a mlčení.
„No tak, dámy, nestyďte se!" Hlas ceremoniářky byl každou chvilku nervóznější. Není to žádná legra-ce, organizovat hlediště plné rozených organizáto-rek. „Zdrženlivost nám nesluší! No tak, kdo?"
Tonička cítila, jak se část klobouků obrací k ní a druhá část k Bábi Zlopočasné. Na druhé straně travnatého prostranství se pohnula Bábi ZlopoČasná a smetla Čísi ruku ze svého ramene, aniž při tom přerušila pohled, který upírala na Toničku. A při tom ani nemáme klobouky, pomyslela si Tonička. Kdysi jsi mi dala virtuální klobouk, Bábi, a já ti za to dě-kuju. Dneska ho ale nepotřebuju. Dnes už vím, že jsem čarodějka.

„Ale, no tak, dámy!" volala ceremoniářka teď už skoro zoufale. „Tohle jsou přece Zkoušky! Místo pro
325
přátelské a instruktivní soutěže v bratrském duchu dobré vůle. Jistě se najde nějaká dáma... nebo tře-ba... mladá dáma...?"
Tonička se usmála. Mělo to být v sesterském du-chu, ne v bratrském duchu. Jsme sesterstvo, ne bra-trstvo.
„No tak, běž Toničko!" postrkovalaji Drobnodara Zmatečníková. „Vědí, že jsi dobrá!"
Tonička zavrtěla hlavou.
„No a je to tady," ušklíbla se Anagrama a obrátila oči k nebi. „Ta stará škatule se jí zase hrabala v hla-vě, jako vždycky..."
„Já nevím, kdo se komu hrabal v hlavě," odsekla jí Petulie a vyhrnula si rukávy, „ale já tam jdu a před-vedu trik s prasetem." Vstála a v davu došlo k oživení.
„Oh, jak vidím, tak to bude - hm, to jsi ty, Petu-lie," řekla čarodějka-moderátorka poněkud zklamaně.
„Ano, slečno Půlokýnková, a mám v úmyslu před-vést trik s prasetem," řekla Petulie nahlas a zře-telně.
„Ale, ehm, jak se zdá, tak sis s sebou ani nevzala prase," řekla zaskočená slečna Půlokýnková.
„Ano, slečno Půlokýnková. Předvedu prasečí trik bez prasete!"
To vyvolalo senzaci a ozvalo se dokonce několik výkřiků jako: „To je nemožné!" a taky „Pozor, jsou tady děti!"
Slečna Půlokýnková se rozhlédla, jako by hledala nějakou pomoc, ale nenašla žádnou. „No dobrá," při-kývla nakonec bezmocně. „Jestli jseš si jistá, dra-houšku..."
„Ano, jsem. Použiju k tomu... párek!" oznámila
326

Petulie, vytáhla z kapsy uzenku a podržela ji nad hlavou. Ozvaly se další nadšené výkřiky.
Tonička ten trik neviděla. Neviděla ho ani Bá-bi Zlopočasná. Jejich pohledy byly jako kovová tyč, a dokonce i slečna Půlokýnková dávala podvědomě pozor, aby o něj nezakopla.
Tonička slyšela zakvičení, užaslé lapání po dechu a pak mohutný aplaus. V té chvíli by lidé ovšem ap-laudovali čemukoliv, stejně jako zadržená voda najde únikovou cestičku z přehrady.
A pak už začaly čarodějky vstávat jedna po druhé. Slečna Rovnovodovážná žonglovala koulemi, které se ve vzduchu zastavovaly a měnily směr. Čarodějka středního věku předvedla nový způsob, jak rychle pomoci lidem, kteří se dusí, což nezní příliš magicky, dokud si neuvědomíte, že způsob, jak proměnit té-měř mrtvého člověka v člověka dokonale živého, stojí za tucet zaříkadel, která můžete vyslovit jedním de-chem! A jedna po druhé přicházely další ženy i dív-ky, s velkými triky i užitečnými maličkostmi a s věc-mi, které udělaly héé! nebo odstranily bolest zubů a v jednom případě dokonce vybuchly.
Nakonec už nebyl nikdo další, kdo by chtěl při-spět k programu.
Slečna Půlokýnková se vrátila do středu ohraze-ného prostoru téměř opilá úlevou, že byly Zkoušky, a pronesla poslední vyzvání kterékoliv dámě, nebo, samozřejmě, mladé dámě, která by ještě chtěla vy-stoupit.
Zavládlo ticho tak husté, že byste do něj mohli píchat špendlíky.
Pak řekla: „No, dobrá... v tom případě prohlašuji
327
letošní Zkoušky za oficiálně ukončené. Čaj se podává ve velkém stanu!"
Tonička a Bábi vstaly na vteřinu v jednom a tém-že okamžiku a jedna druhé se uklonily. Pak se Bábi otočila a přidala se k davu spěchajícímu na čaj, Bylo zajímavé, jak se dav začal nevědomky dělit, aby ji nechal projít, jako moře před obzvláště dobrým pro-rokem.
Petulie byla obklopena ostatními mladými Čaro-dějkami. Prasečí trik byl opravdu přejat s nadšením, Tonička se postavila do fronty, aby ji také mohla obejmout.
„Ale ty jsi mohla vyhrát!" řekla jí Petuhe, celá zčervenalá Štěstím a obavami.
„Na tom nezáleží, vážně ne," zavrtěla hlavou To-nička.
„Ty jsi to prostě vzdala," ozval se za ní ostrý hlas. „Měla jsi to v hrsti, a zahodilas to. Jak se teď cítíš, Toničko? Přilezeš ke křížku?"
„Teď mě poslouchej, Anagramo," začala Petulie a namířila na ni výhružně prst.
Tonička se natáhla a stáhla jí ruku k boku. Pak se obrátila a usmála se na Anagramu tak šťastně, až to přihlížející dívky znepokojilo.
Tonička chtěla říci tohle: „Tam, odkud pocha-zím já, Anagramo, máme Zkoušky ovčáckých psů. Ze všech stran se sjedou ovčáci, aby předvedli své psy. A rozdávají se tam stříbrné pastýřské hole a opasky zdobené stříbrnými nýty a spousta dalších cen. Jen-že, Anagramo, víš, jaká je největší cena? Ne, to ty nevíš. Samozřejmě že jsou tam rozhodčí, porota, ale ti se nepočítají, ne na tu největší cenu. Je tam -
328

bývala tam malá stařenka, která byla vždycky v prv-ní řadě přihlížejících. Opírala se o ohradu, pokuřo-vala svoji dýmčičku a u nohou jí sedávali dva nejlepší ovčáčtí psi, jací se kdy narodili. Jmenovali se Hrom a Blesk a běhali tak rychle, že kolem nich vzduch začínal doutnat, jejich srst zářila více než slunce, ale ona je nikdy, slyšíš nikdy, ke Zkouškám nepřihlásila. Věděla o ovcích víc, než o sobě vědí samy ovce. A po čem každý mladý ovčák toužil, opravdu toužil, neby-la nějaká hloupá hůl nebo opasek, ale to, aby vytáhla tu svoji dýmčičku z úst a řekla: ‚to nebylo špatné', protože to znamenalo, že už je z něj skutečný ovčák a uznají to bez váhání i všichni ostatní. A kdybys mu řekla, aby vyzval ji, proklel by tě, vzteky by dupl nohou a řekl ti, že by raději pliváním hasil slunce, než aby udělal něco takového. Jak by ho mohlo na-padnout, že by vyhrál? Ona byla první mezi pastevci. Celý život pásla ovce a ovce byly celý její život. To, o co bys připravila ji, bys připravila sama sebe. Ale tomu ty nerozumíš, co? Jenže to je srdce i duše a pod-stata celé té věci! Podstata toho všeho!"
Jenže to by bylo předhazování perel... Tonička místo toho řekla: „Zavři zobák, Anagramo. Pojďte, mrkneme se, jestli nezůstaly nějaké koláče, co ří-káte?"
Vysoko nad hlavami jim zaskřehotal krkavec.
Pták se zatočil ve větru a zatímco nabíral rychlost k dlouhému letu, zamířil zpět k domovu.
Pořád jsou tady.
Žanina, sedící vedle svého kotlíku, otevřela oči. „Vrací se dom!" řekla a zvedla se na nohy. Nalé-
329
havým gestem zamávala rukou na Fígly, kteří ji po-zorovali. „Tož tam nestojte a nezízejte!" přikazovala. „Nalapejte pár králíků na pečení! Rozdělejte oheň! A ohřejte pořádné škopčisko vody, lebo sa budu kú-paťˇ! A podívajte sa dokola! Takový brajgel! Mosí sa poklidit! Chcu, aby sa to tady pro Velkýho chlapa enem blyštělo! Vyleštěte zlato! Tady to mosí enem šajnovat! Tak co tam všichni tak stojíte?"
„Eh, a co jako chceš, abysme urobili napřed a co potem, keldo?" ozval se jeden z Fíglů nervózně.
„Všecko!"
V keldině pokoji naplnili vodou polévkový talíř, který jí sloužil jako vana, a ona se pořádně vykoupala a vydrhla. Použila k tomu jeden ze starých Toničči-ných kartáčků na zuby. Zvenčí k ní mezitím doléhaly zvuky zuřivě pracujících Fíglů, kteří se pletli jeden druhému pod nohy. Pahorek začala plnit vůně peče-ného králíka.
Žanina se oblékla do svých nejlepších šatů, uče-sala se, vzala si šál a vylezla dírou na povrch. Stála tam a dívala se k horám, dokud, zhruba po hodině, se na obloze neobjevila tečka, která se neustále zvět-šovala.
Jako kelda přivítá Žanina válečníka z úspěšné výpravy. Jako manželka políbí svého muže a řádně mu vyčiní, protože byl pryč tak dlouho. A jako žena, pomyslela si, se skoro rozplyne úlevou, radostí a štěs-tím.
330

KAPITOLA 14 Včelí královna

Pak, jednoho odpoledne asi o týden později, se Tonič-ka vydala navštívit Bábi Zlopočasnou.
Bylo to jen necelých dvacet kilometrů vzdušnou čarou, a protože Tonička pořád ještě velmi Špatně snášela létání na koštěti, zalétla tam s ní slečna Rov-novodovážná.
Byla to ta neviditelná část slečny Rovnovodováž-né. Tonička se prostě jen přitiskla naplocho k ruko-jeti koštěte a chytila se rukama, nohama, koleny, zuby, nehty i ušima, jak to jen šlo. Na cestu si vzala rezervní sáček, protože nikdo nemá rád, když na něj z nebe padnou cizí zvratky, a velkou tašku z hrubé-ho plátna, s níž zacházela velmi opatrně.
Neotevřela oči, dokud svištivé zvuky povětří ko-lem ní neutichly a dokud jí zvuky kolem neřekly, že jsou pravděpodobně hodně blízko u země. Je třeba říci, že slečna Rovnovodovázná byla skutečně velmi laskavá. Když Tonička spadla na zem, protože ji chy-
331
tila křeč do nohou, vznášelo se koště jen kousíček nad obrovským polštářem hustého mechu.
„Děkuju vám," řekla Tonička, když vstávala, pro-tože chovat se slušně k neviditelným lidem se nako-nec vždycky vyplatí.
Měla na sobě nové šaty. Byly zelené jako ty po-slední. Z onoho zvláštního světa, kde hrál hlavní roli složitý systém hospodaření a koloběh dárků ze sluš-nosti a vděku, povinnosti a prozíravosti a v němž sleč-na Rovnovodovážná žila,

se najednou vynořily skoro čtyři metry kvalitní látky (za hladký a skoro bezbo-lestný porod, při němž slečna Zrychlová povila krás-ného chlapečka) a několik volných hodin zručné švadleny (noha paní Myslivečkové se začala hojit mnohem rychleji, jsem vám vděčná, slečno). Ty Černé dala pryč. Až budu stará, budu nosit půlnoční Čerň. Ale prozatím měla temnoty dost.
Rozhlédla se po mýtině, která se rozkládala na úbočí kopce. Byla ze tří stran obklopena duby a pla-tany, ale na čtvrté se otvíral široký rozhled na kraji-nu dole. Platany právě odhazovaly létající semínka, která se líně snášela na dlouhý pás zahrady. Zahrada nebyla oplocená, přestože se jen o kousek dál páslo několik koz. Pokud by vás náhodou napadlo, proč ty kozy nepožírají lahůdky ze zahrady, pak byste se tak ptali jen proto, že jste zapomněli, komu zahrada pat-ří. Byla tam studna. A samozřejmě domek.
Slečna Klíšťová by proti domku rozhodně měla své námitky. Vypadal jako z nějaké staré pohádky. Stěny se musely opírat jedna o druhou, aby nespadly, stará došková střecha se sesula ke straně jako špatně nasazená paruka a komíny byly pokřivené. Pokud

jste si mysleli, že byste v perníkové chaloupce mohli nezdravě ztloustnout, tak tohle byla hned ta další nejhorší verze.
Hluboko v černém lese, v malé chaloupce Žita sta-rá zlá čarodějnice...
Byla to chaloupka jako vystřižená z té nejstraši-delnější pohádky.
Úly Bábi Zlopočasné se choulily u jedné ze stěn domku. Některé byly ještě staré, vyrobené ze slámy, většinou ale byly dřevěné, mnohokrát vyspravené. I v tomhle pozdním období roku hučely aktivitou.
Tonička k nim popošla, aby sije prohlédla, a včely se vyřinuly z česen a spojily se v jeden hustý proud. Vyrazily k Toničce, zformovaly se do silného slou-pu a-
Rozesmála se. Včely před ní vytvořily podobu ča-rodějky, celé stovky se jich vznášely na jednom místě ve vzduchu.
Pozvedla pravou ruku. Bzukot zesílil a černá podoba čarodějky také pozvedla pravou ru-ku. Otočila se kolem dokola. Ta druhá se také rozto-čila kolem dokola a včely, které kopírovaly záhyby její sukně, zoufale zabzíkaly, protože musely uletět mnohem delší dráhu než ty uprostřed.
Opatrně odložila tašku a natáhla se k černé po-stavě. S dalším hlasitým zahučením křídel sloup na okamžik ztratil podobu, ale pak se o kousek dál pře-skupil, a tentokrát měla postava ruku nataženou ku-předu. Včela, která tvořila špičku ukazováku, se vznášela přímo před Toničciným nehtem.
„Zatančíme si?" zasmála se Tonička.
Na mýtině plné poletujících semínek pomalu ob-tančila roj. Roj se držel docela dobře, napřahoval

bzučící špičku prstu k jejímu ukazováku, otáčel se, když se otočila ona, a ukláněl se, když se ona ukloni-la. Samozřejmě tam neustále poletovalo několik včel, které nestačily ostatním a zmateně hledaly své místo v sestavě.
Pak ale roj najednou pozvedl obě ruce a roztočil se v opačném směru. Včely v „sukni" se při otáčkách dokonale rozprostřely. Roj se učil.
Tonička se znovu rozesmála a udělala totéž. Dív-ka a roj spolu vesele vířily po mýtině.
Cítila se úžasně a přemýšlela, jestli se kdy cítila tak šťastná. Medové světlo, padající vrtulky, tančící včely... to vše se slévalo v jedno. Tohle byl opačný pól černé pouště. Tady bylo světlo všude a naplňovalo ji i zevnitř. Cítila se na zemi, ale viděla se odněkud shora, jak se točí s bzučícím stínem, který tu a tam zlatě zableskl, když světlo zachytilo jednotlivou vče-lu. Takové chvíle stojí za všechno na světě.
Pak se čarodějka tvořená včelami naklonila k To-ničce, jako kdyby si ji prohlížela stovkami svých mno-hoplošných očí.
Odněkud z nitra postavy se ozvalo jemné pípání a pak černá postava vybuchla do bzu-čícího oblaku včel, který se rychle rozšiřoval. Nako-nec vyrazil přes mýtinu a zmizel mezi stromy. Jediný pohyb, který zbyl, byl vířivý let platanových semínek.
Tonička vydechla.
„No... hodně lidí by něco takového považovalo za strašidelné," ozval se jí hlas za zády.
Tonička se neotočila okamžité. Nejdřív řekla: „Dob-ré odpoledne, Bábi Zlopočasná." Pak se otočila.
„Udělala jste vy někdy něco takového?" zeptala se, napůl omámená potěšením.

„Není slušné začínat rozhovor otázkou. Pojď ra-ději dovnitř, dáme si spolu šálek čaje," odpověděla jí Bábi Zlopočasná.
Jen těžko byste poznali, že v domku někdo žije. U ohně stály dvě pohodlné židle, z nichž jedna byla houpací. U kuchyňského stolu byly další dvě židle, které se sice nehoupaly, ale zato se kývaly, protože podlaha byla stará a

vyšlapaná. Stál tam příborník a před velkým krbem ležel koberec podomácku vyro-bený ze sešitých kusů látky. V jednom rohu místnos-ti stálo opřené koště a vedle něj jakýsi neznámý špi-čatý předmět přehozený kusem hrubého plátna. O kousek dál bylo vidět úpatí úzkých a temných schodů do podkroví. A to bylo všechno. Nic zářivého, nic nového, jen věci naprosto nezbytné.
„Čemu dlužím za potěšení z téhle návštěvy?" řek-la Bábi Zlopočasná, stáhla z háku nad ohněm bach-ratou černou konvici s vařící vodou a zalila Čaj v ne-méně starém a Černém čajníku.
Tonička otevřela plátěný vak, který přinesla s se-bou. „Přinesla jsem vám nazpět váš klobouk," řekla. „Hm," zabručela Bábi Zlopočasná. „Tak tys mi přinesla nazpět můj klobouk. A proč to?"
„Protože je to váš klobouk," vysvětlovala Tonička a položila ho na stůl. „Ale děkuji vám mnohokrát za to, že jste mi ho půjčila."
„No, vsadila bych se, že existuje dost mladých čarodějek, které by za můj starý klobouk daly svoje špičaté zuby," řekla Bábi a pozvedla ošumělý klo-bouk.
„To je asi pravda," přikývla Tonička. Co nedodala, bylo, že těm zubům se říká špičáky. Co naopak doda-

la, bylo: „Ale já si myslím, že si každý musí najít svůj vlastní klobouk. Ten správný, víte, co myslím?"
„Takže proto, jak vidím, máš teď na hlavě kupo-vaný, co?" uštípla Bábi Zlopočasná. „Jeden z těch Mrakodrapů. A s hvězdičkami"! dodala, a ve slově „hvězdičky" bylo toíik sžíravé kyselosti, že by to do-kázalo proleptat měděnou desku, stůl, nerovnou pod-lahu a ještě další měděnou desku dole ve sklepě. „Myslíš, že je tak kouzelnější, co? S hvězdičkami?"
„Když... když jsem si ho kupovala, takjsem si to myslela. A teď mi zatím stačí."
„Dokud nenajdeš správný klobouk," řekla Bábi Zlopočasná.
„No."
„Ale ten můj to není?"
„Ne-e!"
„Tak dobrá."
Stará čarodějka přešla kuchyň a stáhla plátno z vě-ci, která stála v koutě. Jak se ukázalo, byl to zaostře-ný dřevěný kůl, silný a velký asi jako špičatý klobouk čarodějnice, postavený na vysoký stojánek. A na něm byl zčásti... zkonstruovaný... klobouk. Konstrukci tvořilo tenké vrbové proutí a dráty, potažené tuhým černým plátnem.
„Já si své klobouky dělám sama," řekla Bábi. „Rok co rok. Dej na mou radu, není nad klobouk, který si Člověk udělá sám. Kaliko pak natužím směsí plavu-ňových prášků a ty mu zároveň dodají impregnaci, takže je vodovzdorné. Je úžasné, co všechno můžeš vložit do klobouku, který vytvoříš sama. Jenže mám dojem, že sis nepřišla popovídat o kloboucích."
Toničce se konečně podařilo položit tu otázku.

„Skutečně se to stalo?"
Bábi Zlopočasná nalila čaj, pozvedla šálek a pod-šálek a opatrně odlila trochu čaje z hrnku na talířek. Pak talířek zvedla k ústům a neobyčejně opatrně a pečlivě, jako člověk, který právě dělá něco výjimeč-ně důležitého, čaj ofoukala. Dělala to pomalu a klid-ně, zatímco Tonička měla co dělat, aby udržela na uzdě svou nedočkavost.
„Zlojroj už skutečně necítíš?" nadhodila Bábi.
„Ne. Ale-"
„A jak moc skutečné to připadalo tobě? Když se to dělo? Cítila jsi to jako skutečné?"
„Ne," zavrtěla hlavou Tonička. „Mně to připadalo více než skutečné!"
„No prosím, tady máš svou odpověď," zabručela Bábi a usrkla z podšálku. „A ta odpověď zní: I kdyby to nakrásně nebylo skutečné, rozhodně to nebylo žádné zdání."
„Bylo to jako v takovém snu, kdy je člověk už skoro vzhůru, ale ještě ne tak docela, a dokáže ten sen kontrolovat, chápete?" řekla Tonička. „Když jsem byla opatrná, tak to fungovalo," pokračovala. „Víte, bylo to tak trochu, jako když sama sebe zvedám do vzduchu za tkaničky vlastních bot. Jako když sama sobě vyprávím pohádku -"
Bábi přikývla. „Vždycky je to nějaká pohádka... nějaký příběh," souhlasila. „Vždycky, vážně. To, že slunce denně vychází a putuje po obloze, je příběh. Všechno v sobě má nějaký příběh. Změň děj příběhu a změníš svět."
„A jaký plán na zničení zlojroje jste měla vy?" zeptala se Tonička. „Prosím? Já to musím vědět!"

„Já? Plán?" podívala se na ni Bábi s nevinným výrazem nepolíbené. „Měla jsem v plánu nechat tě, ať se s tím vypořádáš sama."
„Opravdu? A co kdybych byla prohrála? Co byste dělala potom?"
„To nejlepší, co umím," odpověděla Bábi klidně. „To dělám vždycky."
„Byla byste mě zabila, kdybych se znovu stala zlojrojem?"
Talířek v ruce staré čarodějky se ani nezachvěl. Podvědomě sklopila oči k čaji,

„Pokud by to jen trochu Šlo, byla bych tě ušetři-la," odpověděla po chvilce. „Ale na to nedošlo, že? A Zkoušky byíy opravdu tím nejlepším místem, kde jsme v té chvíli mohly být. Nebudeš mi to možná věřit, ale čarodějky dokážou spolupracovat a táhnout za jeden provaz, když musí. Je sice jednodušší pást stá-do koček než je k tomu donutit, ale udělat se to dá." „Víte, jájen, že jsem si myslela, že... že jsme z toho trochu udělaly takové malé show," řekla Tonička.
„Tak to pr! Udělaly jsme z toho velké show!" pře-rušila ji Bábi Zlopočasná s neskrývanou spokojenos-tí. „Hromy a blesky, bílý kůň a zázračná záchrana v poslední chvíli! Dobré zboží za penci, nemyslíš? A rychle se naučíš, děvče zlaté, že nějaké to předsta-vení tu a tam tvé pověsti ale ani trochu neuškodí. Skoro bych si troufla říct, že to právě zjišťuje slečna Rovnovodovážná, teď, když dokáže žonglovat něko-lika předměty najednou a ještě při tom smeknout klobouk! Dej na má slova!"
Opět se vznešeným gestem usrkla z talířku čaj a pak ukázala bradou na starý klobouk na stole.
338

„A tvoje babička," nadhodila," řekla, „ta nosila klobouk?"
„Cože? Aha, babička... no obvykle ne," odpovědě-la Tonička, které pořád ještě zněla v hlavě slova „vel-ká show".
„Obyčejně nosila starý pytel jako takovou kapucu přes hlavu a ramena, když bylo opravdu ošk-livě. Říkala, že klobouk je na Důlinách dobrý jen k tomu, aby uletěl."
„Takže jejím kloboukem bylo nebe," přikývla Bá-bi Zlopočasná. „A nosívala plášť?"
„Pch, plášť! Všichni ovčáci říkali, že až uvidíte Babičku Bolavou v plášti, tak to znamená, že padá kamení!" odpověděla Tonička pyšně.
„To znamená, že jejím pláštěm byl vítr," řekla Bábi Zlopočasná. „Je to zvláštní umění. Když si to čarodějka nepřeje, déšť ji nezasáhne, i když já osobně dávám přednost tomu být promoklá a vděčná."
„Vděčná za co?" podívala se na ni s údivem To-nička.
„Za to, že se budu moci později usušit," odpově-děla Bábi Zlopočasná a odložila šálek i talířek. „Dítě, ty jsi sem přišla zjistit, co je pravda a co ne, ale zbývá toho jen velmi málo, co už sama nevíš a co bych tě mohla naučit. Ty jen nevíš, že to víš, a strávíš zbytek života tím, že budeš hledat, co všechno máš v podvě-domí. To je celá pravda."
Upřela pohled do Toniččiny tváře plné naděje a po-vzdechla si.
„Tak půjdeme ven," řekla. „Dám ti první lekci. Bude to první a poslední lekce současně. Víc jich není. A není třeba ji zapisovat do žádné kouzelné knihy, která na lidi šilhá z přední desky."
339
Zavedla Toničku ke studni v zahradě za domem a zvedla ze země suchý klacík. „To je kouzelná hůlka, vidíš?" Ze špičky suchého klacíku vyletěl zelený blesk tak náhle, že Tonička uskočila dozadu. „Teď to zkus sama." Ale ať se Tonička snažila sebevíc a třásla hůlkou jakkoliv, nic se nedělo.
„Jasně, že to nejde," zabručela Bábi. „Je to jen kus suché větve. Víš, možná, že jsem způsobila, že z jejího konce vyletěl blesk, ale možná že jsem jenom přinu-tila tebe, aby sis to myslela. Na tom nezáleží. Chtěla jsem ti říct, že jsem to způsobila já, ne ten klacík. Soustřeď se, ovládni svou mysl a můžeš udělat ze suché větve svou kouzelnou hůlku, z oblohy svůj klo-bouk a z louže svůj kouzelný... kouzelnou... ehm, jak se říká těm noblesním sklenicím na víno?" „Aha... číše," napověděla jí Tonička. „Jo, ty. Takže... aha, kouzelnou číši. Věci nejsou důležité. To lidé." Bábi Zlopočasná vrhla na Toničku pohled koutkem oka. „Můžu tě naučit, jak běhat po té tvé vrchovině jako zajíc, můžu tě naučit, jak nad nimi poletovat jako krkavec. Mohu se s tebou podělit o všechna tajemství včel. To všechno tě můžu naučit a ještě mnohem víc, když teď a tady uděláš jednu věc. Jednu velmi jednoduchou věc."
Tonička s rozšířenýma očima přikývla. „Předpokládám, že už jsi pochopila, že všechno to pozlátko a ozdůbky jsou jen hračky a hračky tě ně-kdy mohou svést z cesty?" „Ano!"
„Pak si sundej toho blýskavého koně, co nosíš na krku, děvče, a hoď ho tuhle do studně."
340

Tonička, napůl hypnotizovaná hlasem staré čaro-dějky, poslušně sáhla do týla a rozepjala sponku ře-tízku.
Když podržela přívěsek nad vodou ve studni, od-razilo několik stříbrných plošek světlo.
Dívala se na drobný šperk, jako kdyby ho viděla poprvé. A pak najednou...
Ona lidi zkouší, pomyslela si. Pořád je zkouší.
„No?" nadhodila přísně stará čarodějka.
„Ne," zavrtěla hlavou Tonička. „Já nemůžu."

„Nemůžeš, nebo nechceš?" zeptala se ostrým hla-sem Bábi.
„Nemůžu," odpověděla Tonička a vzdorně pozved-la bradu. „A ani nechci."
Stáhla rychle ruku, řetízek si spěšně připnula a vzdorně se podívala na Bábi Zíopočasnou.
Čarodějka se usmála. „Výborně," řekla tiše. „Když nevíš, kdy máš být lidská, nepoznáš ani, kdy máš být čarodějkou. A když budeš mít příliš velký strach z to-ho, že zabloudíš, nikam nedojdeš. Mohla bych se na něj podívat, prosím?"
Tonička se zadívala do těch jasných modrých očí. Pak znovu rozepnula řetízek a podala jej i s přívěs-kem Bábi Zlopočasné. Bábi ho pozvedla ke světlu.
„Není to zvláštní? Když na něj dopadne světlo, vypadá, jako v plném cvalu," řekla a pozorovala, jak se stříbrný přívěsek pomalu otáčí sem a tam. „Moc hezky udělaný kousek. Samozřejmě, nevypadá jako kůň, ale vypadá přesně jako to, čím kůň je."
Tonička na ni chvilku zírala s otevřenými ústy. Na okamžik před sebou viděla stát babičku Bolavou s úsměvem na tváři a pak se vrátila Bábi Zlopočasná.
341Udělala to ona, napadlo Toničku, nebo jsem to udě-lala já? A mám dost odvahy, abych to zjišťovala?
„Nepřišla jsem jenom vrátit klobouk," podařilo se jí vypravit ze staženého hrdla. „Taky jsem vám při-nesla dárek."
„No, nejsem si jistá, jestli existuje nějaký důvod, proč by zrovna mně měl někdo dávat dárek," za-chmuřila se Bábi.
Tonička si toho nevšímala, protože její myšlenky stále ještě divoce vířily. Znovu zvedla plátěný vak a podala staré čarodějce malý, měkký balíček, který jí v ruce měnil tvar.
„Většinu těch věcí jsem vrátila panu Silnorukovi do obchodu," řekla. „Ale myslela jsem si, že tohle by se vám mohlo... hodit."
Bábi Zlopočasná pomalu rozbalila bílý obal. Zpod prstů jí vytryskl Rozevlátý zefýr a jako kouř naplnil okolní vzduch.
„Je nádherný," komentovala to Tonička, „ale já ho nosit nemůžu," dodala, když se plášť přizpůsobil slaboučkým vzdušným proudům mýtiny. „Na to, aby mohl někdo nosit takový plášť, musí mít jistou dávku noblesy."
„Co je to to... s těmi blechami?" zareagovala Bábi Zlopočasná ostře.
„Ne blechy, ‚noblesa'. Měla by to být starší osoba, důstojná, moudrá a takové ty věci," vysvětlovala To-nička.
„Hm," zabručela Bábi a poněkud se uvolnila. Za-dívala se na plášť, který se jemně vlnil vzduchem, a mírně se nadechla. Byl to skutečné úžasný výtvor. Konečně jedna z těch věcí, které se mágům podařilo
342

udělat pořádně. Plášť patřil k oněm zbytečným ma-ličkostem, které vyplní to prázdné místo ve vašem životě, o němž jste nevěděli, že ho v sobě máte, dokud jste tu věcičku nespatřili.
„No, myslím si, že jsou osoby, které něco takového nosit mohou, a jsou jiné, které ne," začala zeširoka. Přehodila si plášť přes ramena a pod krkem si ho sepjala velkou sponou ve tvaru půlměsíce. „Myslím si, že je to pro někoho, jakojsem já, příliš nóbl," řekla. „Zbytečně vznešené. Kdybych si ho vzala mezi lidi, vypadala bych jako nějaká bláznivá fintilka." Prones-la to jako konstatování, ale na konci se přece jen zachvěl takový malý otazníček.
„Ne, hrozně vám sluší, opravdu," prohlásila To-nička vesele. „Když nevíš, kdy být Člověkem, nevíš ani, kdy být čarodějkou."
Ptáci přestali zpívat. Veverky ve větvích stromů na okamžik ztuhly a pak zmizely ve svých úkrytech. Zdálo se, že i nebe na okamžik potemnělo.
„Ehm... tedy, to jsem alespoň slyšela," pokračo-vala Tonička a spěšně dodala: „Od někoho, kdo se v takových věcech opravdu vyzná."
Modré oči se zapíchly do jejích. Pro Bábi Zlopo-časnou neexistovala tajemství. Ať jste řekli, co jste řekli, věděla, co jste tím mínili.
„No, třeba se ještě někdy zastavíš," řekla Bábi. Pomalu se otáčela a pozorovala, jak se plášť vlní a vzná-ší ve větru. „Tady je vždycky úžasný klid."
„To bych opravdu ráda," přikývla Tonička. „Mám o tom říct včelám, než se vydám na cestu, abyste měla zase připravený Čaj?"
343
Bábi Zlopočasná se na okamžik zachmuřila, ale pak se její obličej poskládal do upřímného úsměvu.
„Chytrá," přikývla.
Co se v tobě ukrývá? pomyslela si Tonička. Kdo je doopravdy tam uvnitř? Chtěla jsi, abych si vzala tvůj klobouk? Předstíráš, že jsi velká, zlá čarodějka, ale nejsi. Lidi kolem sebe neustále zkoušíš, zkoušíš a zkoušíš, ale doopravdy chceš, aby byli tak chytří, aby tě dokázali porazit. Protože musí být velmi těžké být včelami. Nemůžeš přestat. Přála by sis být pora-žena, ale jsi příliš pyšná na to, abys dokázala prohrát. Pýcha. Stala ses děsivou silou, ale užírá tě to. Máš strach se zasmát, abys nezaslechla první podivné zachichotání?
My dvě se jednoho dne znovu potkáme. Víme to obě. Potkáme se znovu na Zkouškách čarodějek.

„Jsem dost chytrá na to, abych věděla, jak se vám daří nemyslet na růžového nosorožce, když někdo řekne ‚růžový nosorožec'," podařilo se jí vypravit ze sebe.
„Ah, tak to je velká magie, to ti řeknu," prohlásila Bábi Zlopočasná.
„Ne, to tedy není. Vy totiž nevíte, jak takový no-sorožec vypadá, že mám pravdu?"
Celou mýtinu najednou jako by naplnilo sluneční světlo, protože stará čarodějka se rozesmála hlasem jasným a čistým jako čistý potůček.
„Správně!" přikývla.
344

KAPITOLA 15 Klobouk s oblohou
Byl to jeden z těch zvláštních dnů koncem února, kdy je trochu tepleji než obvykle a přestože foukal vítr, zdálo se, že se drží opodál a nikdy nefouká přesně tam, kde stojíte.
Tonička vyšla na Důliny, kde v krytých údolích časně narozená jehňata právě zjistila, k čemu mají nohy, a pobíhala ve skupinkách kolem. Pohybovala se oním zvláštním trhavým během jehňat, při němž vypadají jako kudrnatí houpací koníci.
Možná to byl opravdu trochu zvláštní den, proto-že se k nim připojily i staré ovce a poskakovaly se svými jehňaty. Běhaly a točily se napůl šťastné, na-půl rozpačité a hustá zimní rouna se na nich natřá-sala jako šaškovské kalhoty.
Byla to zajímavá zima. Tonička se naučila mnoho věcí. Jednou z nich bylo i to, že můžete být svědkem dvěma lidem, jimž je dohromady přes 170 let. Tento-krát pan Mávalík, s pečlivě nasazenou parukou a vel-
345
kými lesklými brýlemi na nose, trval na tom, že musí dát jeden „zlatý peníz" naší „malé pomocnici", což více než nahradilo její plat, o nějž si paní Rovnovo-dovážné neřekla, protože věděla, že ta si ho rozhodně nemůže dovolit. Malou sumu z něj použila, aby si koupila opravdu kvalitní hnědý plášť. Nevznášel se, nevlál za ní, ale byl teplý, silný a při dešti nepro-mokal.
Naučila se ještě mnoho dalších věcí. Když prochá-zela kolem ovcí a jejich mláďat, dotkla se jejich myslí, opatrně a jemně, že si toho ani nevšimly...
Tonička zůstala nahoře v horách přes svátek Pra-sečí hlídky, který kalendářně vyznačoval příchod no-vého roku. Měla spoustu práce a svátek Prasečí hlíd-ky se na Křídě stejně nijak zvlášť neslavil. Slečna Rovnovodovážná jí teď ale ráda dala volno na slav-nosti jehňat, kterým staří lidé říkali Ovcobřichy. Tím začínal ovčácký rok. Něco takového přece nemohla Čarodějka z vrchoviny minout. To byl ten čas, kdy v teplých hnízdech ze slámy a sena, chráněných proutěnými větrolamy a zástěnami z hustých hlodá-šových větví, přicházela budoucnost. Pomáhala jí v tom, pracovala s ovčáky za svitu luceren a řešila složité porody.
Pracovala se špičatým kloboukem na hlavě a po-užívala nůž, jehlu, nit, vlastní ruce a konejšivá slova, a když chránila ovčákům jejich ovce před temnými dveřmi a pomáhala novým jehňatům na světlo, vidě-la, jak ji pozorují. Bylo třeba jim předvést show. Dát jim základ příběhu. Ráno se pak vracela domů šťast-ná a s rukama po lokty od krve, ale byla to krev života.
346

Později zašla k pahorku Fíglů a sklouzla norou dovnitř. Nějakou dobu už na to myslela a přišla při-pravená - měla čisté, na kousky nastříhané kapesní-ky a láhev šamponu vyrobeného z mydlice podle re-ceptu, který jí dala slečna Rovnovodovážná. Měla pocit, že by se tyhle věci mohly Žanině hodit. Slečna Rovnovodovážná vždycky navštěvovala čerstvé ma-minky. Tak se to prostě dělalo.
Žanina měla radost, že ji vidí. Když si Tonička lehla na břicho a podařilo se jí vtěsnat polovinou těla do keldina pokoje, dovolila jí Žanina, aby pochovala všech osm... Kterýtenčat (tady si Tonička nebyla jistá)? Fíglíkové se narodili rychle po sobě ve stejný čas jako jehňata. Sedm z nich ječelo a strkalo se mezi sebou, osmé dítě, holčička, ležela tiše avychutnávala si čas. Přišla budoucnost.
A nebyla to jen Žanina, kdo teď o Toničce smýšlel jinak. Novinky se rychle roznesly. Lidé z Křídy ne-měli čarodějky rádi. Ty vždycky přicházely zvenčí. Vždycky to byly cizí ženské. Ale teď tady byla naše Tonička, která pomáhala na svět jehňatům, jak to dělala její babička, a říká se, že prej se vyučila ně-kde v horách na čarodějku! No, možná, ale je to po-řád naše Tonička, to zase pr. Pravda, nosí klobouk s hvězdama, ale dělá skvělej sejra a ví toho bůhvíco o ovcích a o jehňatech, to byste nevěřili, konec konců je to vnučka Babičky Bolavé, no ne? Pak většinou chytře pomrkávali a s vědoucím výrazem si poklepá-vali na nosy. Vnučka Babičky Bolavé. Pamatujete, co všechno ta ženská dovedla? Takže jestli je Tonička čarodějka, je to naše čarodějka. Ahá a taky se říká, že nahoře v horách byly nějaký soutěže čarodějek,
347
nebo zkoušky nebo co, a naše Tonička jim přej uká-zala, eo všechno děvče z Křídy dokáže! Časy se mě-nějí! Žije se moderně, ne? Teďka máme čarodějku a ta je lepší než všechny ostatní! Vnučku Babičky Bolavý nikdo do rybníka házet

nebude!
Zítra se vrátí zpátky do hor. Byly to rušné tři týdny, a to i když nepočítá nová jehňata. Roland ji pozval na čaj do zámku. Bylo to mírně trapné, jak už takové věci bývají, ale současně i do jisté míry komic-ké, když si uvědomila, jak se v tom poměrně krátkém čase Roland změnil z neotesaného nafoukaného jedi-náčka v nervózního mladíka, který zapomínal, o čem jí právě vypráví, když se na něj usmála. Navíc měli v zámku knihy]
Se stydlivým výrazem jí daroval Slovník zvláště neznámých slov a ona byla natolik předvídavá, že mu přinesla lovecký nůž od Zakzaka, který vyráběl dokonalé čepele, i když v magii se vyznal jako Fígl v dvorní etiketě. O klobouku se velmi opatrně mlče-lo. Když se pak vrátila domů, našla ve Slovníku zá-ložku v oddílu písmene „P" a zjistila, že je tam tuž-kou slaboučce podtrženo heslo Pukrlátko: malá úklona, zhruba třetinové hloubky než u klasické po-klony, dnes už se skoro nepoužívá. Když se pak ocitla sama ve svém pokoji, začervenala se. Člověka vždyc-ky překvapí, když zjistí, že zatímco lidi pozorujete a přemýšlíte o nich, ve stejných chvílích oni pozorují vás a přemýšlejí o vás.
Zapsala si tuhle myšlenku do deníku, který teď byl mnohem silnější než na začátku díky všem těm záložkám, vylisovaným květům, bylinkám a papír-kům s dodatečnými poznámkami. Deník už pošlapa-

ly krávy, udeřil do něj blesk a několikrát byl polit čajem. Auž na něm nebylo ani oko. Nějakým způso-bem bylo vyraženo. Byl to pravý deník čarodějky. Tonička přestala nosit klobouk, brala si ho jen na veřejnost, protože ho neustále ohýbala v nízkých dve-řích a několikrát ho rozmačkala o nízký strop ve svém pokoji. Dnes ho ale měla a přidržovala si ho za okraj, kdykoliv se jí ho pokusil z hlavy servat prudší poryv větru.
Dorazila na místo, kde ze země vyčnívala čtyři rezavá kola a bachratý sporáček napůl zarostlý tra-vou. Ten jí posloužil jako celkem pohodlné sedátko.
Kolem Toničky se rozprostřelo ticho, ale bylo to živé ticho, zatímco ovce tančily se svými jehňaty a svět se otáčel.
Proč lidé odcházejí? Proto, aby se mohli vracet. Aby to místo, odkud pocházejí, viděli novýma očima a v jiných barvách. A lidé, kteří tam žijí, je pak také vidí jinak. Vrátit se tam, odkud pocházíte, není totéž jako nikdy neodejít.
Tonička pozorovala ovce a hlavou jí běžela slova a najednou zjistila, že je plná štěstí - kvůli novým jehňatům, kvůli životu, prostě kvůli všemu. Štěstí je vedle potěšení totéž, co je moře v porovnání s louží, Je to vnitřní pocit, který se dá jen velmi těžko obsáh-nout. Prýští z člověka tak přirozeně jako smích.
„Vrátila jsem se!" oznámila okolním kopcům. „A lepší, než jsem byla!"
Sundala si klobouk s hvězdami. Nebyl to špatný klobouk pro veřejnost. I když hvězdy z něj dělaly tak trochu něco jako hračku. Ale nebyl to nikdy její klo-bouk. Nemohl být. Jediný klobouk, který stálo za to

nosit, byl ten, který jste si udělali sami. Ne ten, který jste koupili, ne ten, který vám někdo dal. Váš vlastní klobouk na vaši vlastní hlavu. Vaše vlastní budouc-nost a ničí jiná.
Vyhodila klobouk tak vysoko, jak to jen dokázala. Okamžitě ho šikovně zachytil vítr. Chvilku se zaký-val na místě, ale pak ho poryv větru zvedl a klobouk, který se otáčel a kýval sem a tam, nabral rychlost a zmizel někde nad Důlinami navždy.
Pak si Tonička udělala klobouk z oblohy, sedla si na bachratý sporáček, a zatímco zapadalo slunce, na-slouchala větru kolem.
Když se stíny prodloužily, vyplížilo se z nedaleké-ho pahorku množství malých stínů a přidalo se k ní na posvátném místě, aby se také dívaly.
Slunce zapadlo, což je každodenní magie, a nasta-la teplá noc.
Klobouk se naplnil hvězdami...

Autorova poznámka
Teorie Přiznání totožnosti, zmíněná na str. 89, na tomto světě skutečně existuje, i když dnes už ji znají spíše historikové než vědci. Stovky, možná tisíce let lidé věřili, že Bůh, který samozřejmě stvořil vše ko-lem nás, zanechal na každém svém výtvoru svůj pod-pis v podobě, která lidem naznačuje, k čemu se dá použít. Tak například: zlatobýl je žlutý, a proto „mu-sí" být dobrým lékem na žloutenku, která zbarvuje kůži dožluta (bývala v tom velká dávka dohadů, ale někdy pacienti skutečně přežili).

Úžasnou shodou náhod je kůň vyrytý na Křídě shodný s Uffingtonským Bílým koněm, který je v tom-to světě vyryt v pahorkatině nedaleko vesnice Uffing-ton v jihozápadním Oxfordshiru. Je přes sto metrů dlouhý, několik tisíc let starý a je vyrytý do úbočí kopce tak, že ho celého můžete vidět jen vysoko ze vzduchu. To naznačuje:, a) že byl vytvořen tak, aby ho viděli bohové, nebo b) lidé začah létat mnohem dříve, než jsme si mysleli, nebo c) lidé bývali mno-hem, ale opravdu mnohem vyšší.
Ach ano. I na tomhle světě bývaly v minulosti Zkoušky čarodějnic. Ty ovšem legrační nebyly.